Biblioteca de buzunar este o **marcă**.
Mai bine zis dorim să devină o marcă,
a excelenţei, pe care o vrem „înregistrată”,
mai ales în conştiinţa cititorilor noştri.
Biblioteca de buzunar va cuprinde cărţi cu teme diverse - ca-n orice bibliotecă, fie ea şi „de buzunar” - legătura dintre ele rezidând în *valoarea* cărţii respective, *noutatea* subiectului, *reputaţia* autorului, şi,
de ce nu, *moda* şi *succesul* unor noutăţi editoriale străine pe care le vom traduce, în dorinţa de a fi actuali.
În acest sens, veţi găsi, pentru început,
în **Biblioteca de buzunar**,
cărţi din colecţiile noastre tradiţionale:

Literatură română contemporană - aduce în prim-plan atât romancieri consacraţi, cât şi scriitori din noul val.

Literatură universală contemporană - prezintă cititorilor noştri unele dintre cele mai interesante şi de succes creaţii din peisajul literar contemporan universal.

Roman istoric - reconstituie personaje celebre şi evenimente care au marcat istoria omenirii.

Biblioteca de buzunar, ca marcă a editurii ALLFA,
vă urează să descoperiţi
NOUL FARMEC AL LECTURII

L'ORACOLO
Valerio Massimo Manfredi
Copyright © 1990 Amoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano

ORACOLUL
Valerio Massimo Manfredi
Copyright © 2007 Editura **ALLFA**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
MANFREDI, VALERIO MASSIMO
Oracolul / Manfredi Valerio Massimo; trad. Radu Gâdei. - Bucureşti: ALLFA, 2007
ISBN 978-973-724-155-9

I. Gâdei, Radu (trad.)

Toate drepturile rezervate Editurii ALLFA.

Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată fără permisiunea scrisă a Editurii ALLFA.

Drepturile de distribuţie în străinătate aparţin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside Romania, without the written permission of ALLFA, is strictly prohibited.

Copyright © 2007 by ALLFA.

Editura ALLFA: Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3, sector 6, cod 060512 - Bucureşti
Tel.: 402 26 00
Fax: 402 26 10
Departamentul distribuţie:
Tel.: 402 26 30
Fax: 402 26 34
Comenzi la: comenzi@all.ro
www.all.ro

Redactor: Olimpia Novicov
Design copertă: Andra Penescu
Ilustraţia copertei: Iacopo Bruno

Valerio Massimo MANFREDI

ORACOLUL

Traducere din limba italiană:
Radu Gâdei

EDITURA ALLFA

Lui Christos şi Alexandra Mitropoulos

Iar el, după ce a văzut atâtea dureri nesfârşite, se va cufunda pentru a doua oară în apele nemilosului Hades, fără să fi avut parte vreodată, în toată viaţa sa, de o zi liniştită.

Licofron[1]

Nimeni este numele meu: *Nimeni* îmi spun tata şi mama şi la fel toţi tovarăşii mei.

Homer, *Odiseea.*

[1] LICOFRON (LYKOPHRON) (c. 325-250 î. Hr.), poet și filolog grec. Autorul tratatului „Despre comedie” (pierdut), primul studiu de gen și al monologului epico-liric „Alexandra”, bogat în referințe erudite și locuțiuni rare. Tragedii („Andromaca”, „Edip”)

CAPITOLUL I

Efira, nord-vestul Greciei,
16 noiembrie 1973, orele 20

Vârfurile brazilor tremurară pe neaşteptate, frunzele uscate ale stejarilor şi platanilor se înfiorară şi ele, dar nu adia nici cel mai slab vânt, iar marea din depărtare era rece şi nemişcată precum o lespede de ardezie.

Bătrânului învăţat i se păru că totul încremenise dintr-o dată, că ciripitul păsărelelor şi lătratul câinilor şi chiar murmurul râului amuţiseră, ca şi cum apele ar fi scăldat malurile şi prundişul fără a le atinge, ca şi cum pământul ar fi fost cuprins de un neştiut tremur venit de nicăieri.

Îşi netezi cu mâna pletele albe, moi ca mătasea, îşi atinse fruntea şi căută în adâncul fiinţei sale curajul de a se ajunge, după treizeci de ani de neobosită şi îndârjită căutare, la ţelul dorit.

Nu putea împărtăşi acel moment cu nimeni. Muncitorii săi, Iorgos beţivanul şi Stathis certăreţul lăsaseră la locul lor uneltele şi se îndepărtau deja, cu mâinile adânc vârâte în buzunare şi cu gulerele ridicate, iar singurul zgomot al acelei seri era al paşilor lor pe pietrişul drumului.

Simţi că-l cuprinde îngrijorarea:

— Ari! strigă. Ari, mai eşti aici?

Custodele îi răspunse:

— Da, domnule profesor, aici sunt.

Dar fu doar o clipă de slăbiciune.

— Ari, m-am hotărât să mai rămân puţin. Tu poţi să pleci în sat. E vremea cinei şi poate că ţi-e foame.

Custodele îl privi cu o expresie plină de afecţiune şi de dorinţa de a-l proteja.

— Veniţi şi dumneavoastră, domnule profesor. Aveţi şi dumneavoastră nevoie să mâncaţi ceva şi să vă odihniţi. Şi s-a făcut cam rece, dacă rămâneţi prea multă vreme aici aţi putea să răciţi.

— Nu, Ari, du-te tu singur, eu... eu am să mai rămân puţin.

Custodele se îndepărtă cu paşi şovăitori, se urcă în maşina Administraţiei şi porni pe drumul care ducea spre sat. Profesorul Harvatis urmări o vreme cu privirea lumina farurilor care şerpuia printre dealuri, apoi intră în mica magazie de lângă zidul casei, luă cu un gest hotărât o lopată de lângă perete, aprinse un felinar cu gaz şi porni către intrarea în străvechea clădire a oracolului morţilor, Nekromantion.

Merse până în capătul lungului coridor central până la scara pe care o scosese la lumină prin munca din ultima săptămână şi coborî mult sub nivelul galeriei sacrificiilor, într-o cameră ocupată în mare parte de pământul scos de la săpături. Îşi roti privirea, măsurând din ochi spaţiul din jurul său, apoi numără câţiva paşi spre peretele de vest şi se opri, începând să scurme energic cu vârful lopeţii stratul de pământ care acoperea pardoseala, până când metalul scrâşni, dându-i de ştire că ajunsese la o suprafaţă dură. Îndepărtă pământul din jurul locului cu pricina şi descoperi o lespede de piatră având săpată în ea imaginea unui

şarpe, creatura rece care simboliza lumea de dincolo de moarte.

Scoase din buzunarul halatului mistria şi curăţă mai bine marginile plăcii. Împinse vârful lopeţii în crăpătura de pe o latură şi făcu pârghie, reuşind să ridice piatra cu câţiva centimetri. O răsturnă cu greu într-o parte şi simţi venind de jos un miros de pământ umed şi de mucegai.

La picioarele lui se deschidea o gaură neagră prin care se ajungea într-un spaţiu în care nu mai intrase nimeni: adyton, camera oracolului secret, locul în care doar foarte puţini iniţiaţi puteau evoca palidele fantasme ale celor dispăruţi.

Coborî cât putu de mult lampa, luminând alte câteva trepte şi simţea că viaţa tremură în el ca flacăra unei lumânări gata să se stingă.

Şi ajunse la hăurile-adânci din marginea Oceanului. Acolo unde se află poporul şi cetatea Cimerienilor, de ceaţă şi de nori înconjuraţi. Soarele strălucitor nu-şi îndreaptă niciodată spre ei razele, nici când urcă spre bolta cerească şi nici atunci când se coboară de pe cer către pământ. Ci noapte înfricoşătoare îi apasă pe nefericiţii muritori...

Recita ca pe o rugăciune versurile lui Homer, cuvintele Nekyei, călătoria lui Ulisse prin tărâmul umbrelor. Ajunse la pardoseala celei de-a doua camere subterane şi ridică felinarul ca să lumineze pereţii. Fruntea i se încreţi şi broboanele de sudoare o năpădiră, lumina parcă dansa de jur împrejur din cauza mâinii care îi tremura, smulgând întunericului scene ale unui ritual străvechi, înfricoşător: sacrificarea unui berbec negru, sângele care curgea din beregata lui într-o groapă. Privi acele figuri aproape şterse de umezeală, merse cu paşi şovăielnici de-a lungul pereţilor şi văzu că aveau săpate pe ei nume de persoane.

Recunoscu unele personaje de seamă dintr-un trecut îndepărtat, dar multe nume erau de neînţeles, din cauza scrisului indescifrabil. Îşi termină recunoaşterea şi îndreptă din nou lumina felinarului către peretele cu scena sacrificiului. De pe buzele sale ieşiră din nou cuvinte:

... iar eu scoţându-mi sabia ascuţită din teaca de la şold săpai cu ea o groapă de-un cot lungă şi lată şi-n ea lăsai ofranda adusă pentru morţi mai întâi miere şi lapte, apoi vin din cel mai bun şi mai la urmă apă: şi presăram deasupra făină din cea albă şi mă rugam neîncetat la capetele fără de sânge ale morţilor de-acolo.

Veni în mijlocul încăperii şi îngenunche, începând să sape. Pământul era rece şi degetele cu care ţinea strâns lopata îl dureau. Se opri o clipă vârându-şi mâinile amorţite la subsuori; respiraţia îi aburea lentilele ochelarilor şi fu nevoit să le şteargă. Reîncepu să sape şi, pipăind cu degetele, dădu de o suprafaţă netedă şi rece ca un bloc de gheaţă. Îşi trase înapoi mâinile ca şi cum ar fi fost muşcat de un şarpe cuibărit în adânc. Îşi ridică privirile către peretele din faţa sa şi avu senzaţia că se mişca. Trase adânc aer în piept. Era obosit şi flămând: cu siguranţă, nu putea fi decât o iluzie.

Îşi cufundă din nou mâinile în pământul moale şi simţi din nou contactul cu suprafaţa aceea perfect netedă; o pipăi de jur împrejur cu degetele, o curăţă cât putu mai bine şi aduse lampa mai aproape: sub stratul subţire de pământ se întrezărea strălucirea palidă şi rece a aurului.

Începu din nou să sape cu şi mai mare energie şi scoase în curând la iveală buza unui vas. Un crater de o frumuseţe incredibilă, cu o lucrătură minunată, se afla înfipt în pământ exact în mijlocul sălii.

Mâinile i se mişcau acum rapid şi cu îndemânare şi, sub

degetele febrile ale degetelor lungi şi descărnate, obiectul acela fabulos părea să răsară din pământ de parcă ar fi fost însufleţit de o invizibilă energie. Era foarte vechi, decorat cu fâşii de ornamente paralele, iar în centru se afla un medalion mare cu o scenă sculptată în relief.

Bătrânul simţi că ochii i se umplu de lacrimi şi că emoţia era pe cale să-l doboare: aceea să fi fost comoara pe care o căutase o viaţă întreagă? Acela să fi fost axul şi buricul lumii, butucul rotirii veşnice, centrul celor văzute şi al celor necunoscute, vasul de lumină şi umbră, aurul şi sângele, curăţenia şi putregaiul?

Puse jos felinarul, întinse mâinile tremurătoare ca să atingă vasul acela mare şi scânteietor, îl cuprinse între degete. Îl ridică până la înălţimea feţei şi în ochii săi uimirea fu copleşitoare: în chenarul din centru se vedea un bărbat înarmat cu sabie care mergea purtând pe umăr o lopată cu coadă lungă... sau o vâslă... În faţa lui, un alt bărbat în straie de cerşetor înălţa mâna dreaptă, de parcă ar fi vrut să-l întrebe ceva pe celălalt; în mijloc se vedea un altar şi alături de el un taur, un berbec şi un mistreţ.

Dumnezeule din cer, profeţia lui Tiresias era gravată în aur şi o avea în faţa ochilor, acea profeţie care anunţa ultima călătorie a lui Ulisse... călătoria pe care nimeni n-o povestise vreodată, o călătorie pe continent, o Odisee de noroi şi de praf către un loc singuratic, aflat la o distanţă uriaşă de malul mării, un loc în care nu se cunoştea sarea, nici corăbiile şi nici nu se putea recunoaşte o vâslă, deosebind-o de o unealtă de răscolit prin grâu la treierat, de o lopată cu care se despărţea neghina de grâu.

Învârti în mâini vasul şi văzu alte scene, parcă vii, însufleţite de luminile lămpii care se reflectau pe diferitele suprafeţe: momente dintr-o aventură crudă şi sângeroasă, o cursă fără oprire... departe de mare pentru a se întoarce la mare... ca să moară.

Periklis Harvatis strânse vasul la piept şi-şi ridică ochii ca să privească peretele dinspre miazănoapte al adytonului.

Era deschis.

Avea în faţă, rătăcit şi plin de uimire, o deschizătură îngustă, o pauză absurdă şi imposibilă în materia inertă a pietrei. Îşi închipui că fusese acolo dintotdeauna, că n-o observase mai devreme la lumina cam nesigură a lămpii, dar în sinea sa nutrea nemiloasa certitudine că el însuşi deschisese gaura întunecată şi ameninţătoare, înaintă câţiva paşi, după care se aplecă şi luă de pe jos, fără să lase dintr-o mână vasul, o piatră şi o aruncă în deschizătura aceea. Piatra fu înghiţită şi se scufundă, fără zgomot, nici înainte nici după, fără să ajungă undeva.

Abisul acela era, prin urmare, infinit?

Mai înaintă puţin ca să pună capăt acestei vedenii şi strigă din răsputeri „Nu!”, dar vocea sa nu vibră şi nu se propagă, explodă în interiorul său lăsându-l fără vlagă. Simţi că i se înmoaie picioarele, se simţi cuprins de un frig pătrunzător, supus unei apăsări de neînvins. Deschizătura acea era mai puternică decât orice voinţă şi putea ostoi orice energie.

Dar se putea retrage? Ce sens ar mai fi avut atunci viaţa sa? Nu urmărise, oare, atâţia ani să găsească dovezi ale teoriei sale care fusese de atâtea ori ţinta batjocurii celor din jur? Şi, la urma urmelor, încă nu părăsise lumea reală, chiar dacă se simţea invadat în fiecare clipă de o nouă şi misterioasă cunoaştere, de revelaţii până atunci străine. Avea să meargă înainte, întinzând lampa în faţă cu o mână, iar cu cealaltă strângând la piept comoara abia descoperită. Nu avea de învins decât o tăcere adâncă şi un întuneric de nepătruns.

Înaintă astfel, gândindu-se că la capătul drumului va întâlni din nou peretele, dar se înşela. Mâna sa subţire se întinse către golul din faţa sa, lumina lămpii se reduse într-o

clipă la un simplu punct luminos şi tocmai datorită acelui punct el căpătă certitudinea a ceea ce timp de mulţi ani doar intuise vag, dar simţi şi că viaţa din vinele sale se stingea.

Se dădu îngrozit înapoi şi căută, plângând, ieşirea din galeria aceea care îl adusese pe pragul acelui hău. Se târî cu greutate până la scară. Vasul devenise peste măsură de greu, dar nu voia să-l lase din mâini, mai degrabă ar fi murit strângându-l la piept pentru a fi găsit astfel de colaboratorii săi şi a avea parte după moarte de singura şi ultima sa clipă de glorie. Lampa dădea iarăşi lumină, pe măsură ce el se îndepărta de locul acela dar îşi simţea inima bătând din ce în ce mai slab şi mai rar.

Se dădu şi mai mult înapoi, împiedicându-se la tot pasul şi imaginea peretelui dispăru în spatele cercului luminos al lanternei; reuşi să găsească prima treaptă a scării şi se târî horcăind până la încăperea de sus. Închise cu mare greutate deschizătura, împingând lespedea de piatră în lăcaşul ei. O acoperi din nou cu pământ, apoi luă vasul pe care-l aşezase pe jos şi ajunse de-a buşilea la magazie.

Nu mai suporta să vadă obiectul acela. Îl înfăşură cu gesturi convulsive în pătura de pe pat, apoi luă cu mare greutate o foaie de hârtie, un stilou şi începu să scrie. Când termină de scris, puse scrisoarea într-un plic, scrise pe el adresa şi îl lipi. Se simţea în pragul morţii.

Ari îşi sorbea tacticos cafeaua turcească şi-şi fuma ţigara scuturând scrumul peste resturile cinei aflate încă pe farfuria din faţa sa. La fiecare înghiţitură arunca o privire pe stradă. Ultimii clienţi părăseau localul şi patronul începuse curăţenia.

Din când în când se apropia de fereastră şi spunea:

— Poate că în noaptea asta o să plouă.

Punea scaunele cu picioarele în sus pe măsuţe şi ştergea

podeaua cu mopul. Se auzi sunând telefonul, patronul lăsă jos unealta cu care făcea curat şi se duse să răspundă. Pământiu la faţă şi cu gura căscată rămase cu ochii aţintiţi la Ari care continua să fumeze. Bolborosi:

— ... Ari, vino aici, Dumnezeule, Preasfântă Fecioară, vino aici... cu tine vor să vorbească.

Ari sări în picioare şi luă receptorul: la capătul firului se auzea un horcăit de agonie, o chemare întreruptă de plâns, vocea aproape de nerecunoscut a profesorului Harvatis. Aruncă mucul de ţigară care-i ardea degetele şi se repezi la maşină, pornind cu toată viteza către magazia săpăturilor în care încă se mai vedea lumină. Intră în curte făcând să scârţâie roţile pe pietriş şi coborî lăsând motorul să meargă în continuare. Luă din portbagaj un târnăcop mic şi se apropie gata să se apere de un eventual atacator. Deschise uşa izbind-o cu piciorul şi îl văzu pe profesor: era ghemuit într-un colţ al încăperii, lângă măsuţa de pe care receptorul telefonului se mai clătina încă aproape de capul lui.

Pe chipul bătrânului, ridurile adânci se adânciseră mult, pielea căpătase o paloare a morţii, trupul îi era scuturat de un tremur de neoprit; mâinile strângeau la piept un pachet inform, picioarele îi erau lungite pe podea ca paralizate, ochii, plini de lacrimi, aveau o mişcare uşoară, un fel de oscilaţie dezordonată ca şi cum mintea, cuprinsă de panică, n-ar mai fi putut să ţină sub control privirile.

Ari lăsă la pământ micul târnăcop şi îngenunche în faţa bătrânului.

— Doamne Dumnezeule, ce s-a întâmplat... cine v-a adus în halul acesta? Întinse mâinile către pachet. Daţi-mi-l mie... lăsaţi-l, vă duc acum la spital, la Prèveza... imediat, Dumnezeule, imediat.

Dar Harvatis strânse şi mai tare la piept comoara:

— Nu, nu!

— Dar vă este rău, Maică Precistă, veniţi, pentru numele

lui Dumnezeu...

Harvatis deschise cu greutate ochii.

— Ari, ascultă-mă, fă ceea ce îţi spun, fă ceea ce îţi spun, ai înţeles? Du-mă la Atena acum, imediat...

— La Atena? Oh, oh, nici nu mă pot gândi la aşa ceva, dacă v-aţi putea vedea cum arătaţi... eu vă duc la spital, imediat... haideţi, lăsaţi-mă să vă ajut.

Privirea bătrânului profesor căpătă dintr-o dată o expresie dură, tăioasă, vocea îi era chiar ameninţătoare.

— Ari trebuie să faci fără discuţie ce-ţi spun eu. la scrisoarea de pe masă şi du-mă la Atena, la adresa scrisă pe plic... Ari, n-am pe nimeni pe lume şi nici prieteni nu am. Ceea ce am descoperit mă ucide acum... şi poate că va mai ucide şi pe mulţi alţii chiar în noaptea aceasta, înţelegi? Eu trebuie să mă întâlnesc cu cineva, să-i spun ce rezultate a avut cercetarea mea... şi să-i cer ajutorul... dacă este posibil... dacă mai avem timp.

Ari îl privea tulburat.

— Dumnezeule, domnule profesor ce spuneţi...

— Ari, nu mă trăda, pe ce ai mai scump pe lume, fă ceea ce îţi spun... Custodele lăsă capul în jos, în semn că era de acord. Dacă se va întâmpla să... să mor înainte să ajungem la Atena, ai să duci scrisoarea.

Ari încuviinţă din nou.

— Daţi-mi măcar pachetul acela, am să-l duc în maşină... clătină din cap. Dar ce este în el?

— Trebuie să-l duci în seiful blindat de la subsolul Muzeului Naţional... cheia este în buzunarul hainei mele...

— Cum vreţi, domnule profesor, n-aveţi grijă, voi face aşa cum spuneţi... haideţi, rezemaţi-vă de mine.

Îl luă de braţ şi ieşi, aşezându-l pe bancheta din spate a maşinii. Îl mai privi încă o dată înainte de a închide portiera: nu mai putea ajunge viu la Atena. Omul acela văzuse moartea în faţă... era terminat. Se întoarse în magazie,

puse telefonul la loc în furcă, luă scrisoarea şi aruncă rapid o privire în jur. Totul era absolut în ordine, nu erau semne că fusese vreun străin pe acolo, în aer se simţea mirosul familiar de ceapă şi de ulei de măsline. Oare bătrânul îşi pierduse pe neaşteptate minţile? Şi unde găsise obiectul acela pe care-l strângea la piept? Ar fi vrut să coboare în sectorul de săpături, dar omul care zăcea în maşina de afară murea de spaimă şi de îngrijorare. Închise uşa şi se întoarse la maşină.

— Să mergem acum, domnule profesor. Mergem la Atena... Încercaţi să vă odihniţi puţin... staţi culcat... dormiţi dacă puteţi.

Şi porni. Bătrânul nu răspunse, dar i se auzea respiraţia neregulată, anevoioasă şi parcă se simţea voinţa lui neabătută de a ajunge la o întâlnire imposibilă la Atena.

Maşina gonea pe străduţele pustii ale satului şi cârciumarul aflat în spatele vitrinelor murdare îl văzu plecând într-un nor de praf către şoseaua care ducea la Missolonghi. A doua zi avea de povestit primului client o întâmplare ciudată.

— Claudio, e târziu, eu plec. Tu ce faci? Am putea să mergem înainte de culcare să bem ceva în Placa. Suntem mai mulţi şi o să ne simţim bine...

— Nu, mulţumesc, Michel, eu mai rămân. Vreau să termin fişele astea, m-am cam săturat de ele.

— Cu atât mai rău pentru tine. Eu am întâlnire cu Norman: am agăţat două olandeze venite într-o excursie. Mergem cu ele să bem ceva la Nikos, după care le-am putea duce la Kifissìa, acasă la Norman.

— O.K., asta-i o treabă bună pentru voi. Ce să fac eu, al treilea, să vă incomodez?

— Aşa este, tu eşti prea îndrăgostit ca să te mai gândeşti la distracţie. Şi mâine ce facem?

— Ascultă Michel, am auzit că mâine va fi vânzoleală la Politehnică, ceva în stil mare. Cei din comitetul studenţesc spun că o să facă baricade. O să fie o manifestaţie mare de protest contra guvernului şi poliţiei. Se pare că situaţia din Institut a devenit de nesuportat. S-au infiltrat printre ei oameni de-ai poliţiei, turnători... oameni care dispar şi nu se ştie ce s-a întâmplat cu ei...

— Cine ţi-a spus, Heleni?

— Da, ea. Oricum, sunt nişte lucruri despre care ştie toată lumea. De ce mă întrebi?

— Aşa. Şi, atunci, tu ce faci, te duci şi tu la Politehnică?

— Nu. Eu nu. Ce amestec avem noi? Sunt treburile lor şi este normal să fie aşa... dar vreau să stau pe aici, pe-aproape, nu se ştie niciodată... Mă tem că şi Heleni o să fie acolo...

— Bine. Atunci, ne vedem în orice caz aici mâine. Noapte bună, Claudio.

— Noapte bună, Michel, salută-l din partea mea pe Norman.

Băiatul ieşi din cameră şi la puţin timp după aceea se auzea motorul maşinii sale 2CV care se punea tuşind în mişcare.

Claudio Setti îşi reluă lucrul la fişarea epigrafică de care se ocupa. La un moment dat se ridică şi se duse la rafturile cu cărţi ca să se uite într-un volum şi, în timp ce-l răsfoia, o cărticică îi căzu pe jos lângă picioare. Se aplecă şi o luă ca să arunce o privire asupra ei. Pe copertă stătea scris:

PERIKLIS HARVATIS

Ipoteze asupra ritualului necromantic în Odiseea XI

Începu să citească primele pagini din ce în ce mai interesat, uitând de ceea ce avea de făcut pentru teza sa de licenţă şi, în acelaşi timp, fu cuprins de o nelinişte

ciudată, un sentiment pronunţat de rătăcire şi de singurătate.

Sună telefonul şi stătu câteva clipe uitându-se la aparat înainte de a lăsa jos cartea ca să ia receptorul.

— Claudio?

— Heleni, dragă, tu eşti?

— *Agapimou,* tu încă mai înveţi? Ai luat cina?

— Aveam de gând să mănânc un sandviş şi să continui.

— Am nevoie să te văd. În seara asta mă întorc la Universitate.

— Heleni, nu te duce acolo, te rog...

— Nu ne putem întâlni? Sunt aici, aproape, la taverna „Tò Vounò”. Te rog, vino.

— Bine. Vin acolo. Comandă-mi şi mie ceva, am să iau o îmbucătură.

Îşi adună notiţele în servietă şi, în timp ce o închidea, aruncă o privire asupra cărţuliei pe care o lăsase pe masă. Păcat că nu putea continua s-o citească. O puse în raft, închise fereastra, stinse luminile şi ieşi, aruncându-şi pe umeri o canadiană de tip militar, căptuşită cu blană artificială.

Străzile erau aproape pustii, trecu pe lângă agora în care vechile statui străluceau cu albul lor imaterial sub razele lunii şi intră în labirintul de ulicioare ale vechii Placa. Din când în când, printre acoperişurile caselor şi terase, apărea în dreapta sa clădirea Partenonului, ca o corabie a zeilor ancorată pe buza unei prăpăstii, între cer şi casele oamenilor. Ajunse în piaţeta de lângă străvechiul Turn al Vânturilor.

Pe când se apropia de tavernă, putea vedea prin geamurile aburite, pletele negre ale lui Heleni. Fata stătea singură, cu coatele rezemate de masă şi părea să studieze cu toată atenţia firicelul de fum al ţigării sale care ardea singură în scrumieră.

Ajunse în spatele ei şi-i puse palma pe păr. Ea îi apucă mâna, fără să se întoarcă măcar, şi i-o sărută.

— Ţineam mult să vii.

— Iartă-mă, nu voiam să mă las rugat, doar că voiam să termin lucrarea aceea, vreau să-mi iau licenţa... este o intenţie serioasă, la urma urmelor.

— Sigur că este o intenţie serioasă. Au *dolmades*, am cerut să ţi-i încălzească. E bine?

— Oh, da, sigur că da, îmi plac *dolmades.*

Fata făcu un semn şi chelnerul aduse două farfurii şi un platou cu mâncarea comandată.

— Asta este pentru mâine.

— Heleni, ce înseamnă că este pentru mâine? Ce înseamnă asta?

— Lansăm o proclamaţie de la radioul nostru din Universitate, îi chemăm pe oameni la grevă generală. Guvernul acesta va trebui să-şi lepede masca şi să-şi arate adevărata faţă. Se vor răscula şi studenţii de la Universităţile din Salonic şi Patras. O să facem un tărăboi atât de mare încât o să se audă de noi în toată Europa.

— Oh, Sfinte Hristoase, acum te apuci să faci revoluţie... poftim, revoluţia are loc mâine... şi la ce oră, aţi stabilit şi ora?

— Nu mă lua în râs. Tu eşti italian, acum îţi termini teza de licenţă şi te întorci acasă, îţi găseşti de lucru... dar noi suntem aici ca într-un adevărat infern. Porcii ăia strâng de gât ţara, o vând pe bucăţi, o obligă să se prostitueze. Mulţi prieteni dispar pe neaşteptate din circulaţie doar pentru că au protestat sau pentru că sunt înscrişi într-un partid politic...

— Dar, Heleni, nu puteţi reuşi, nu aveţi şanse. Aici este ca în America de Sud, americanii nu vor să rişte nimic, îi preferă pe militari în locul oricărui pericol care ar putea veni din direcţia stângii. Este în zadar, crede-mă.

— S-ar putea să ai dreptate. În orice caz, s-a hotărât. Cel puţin, am încercat.

— Şi presupun că revoluţia aceasta nu se poate lipsi de tine.

— Claudio, ce te-a apucat? Unde s-au pierdut toate discursurile pe care mi le-ai ţinut întotdeauna despre libertate şi democraţie şi Socrate şi Platon şi toate celelalte tâmpenii? Vorbeşti ca un funcţionar de la fisc, fir-ar să fie!

Începea să se înfurie. Claudio o privi câteva clipe fără să scoată nicio vorbă: Dumnezeule, era frumoasă ca Elena din Troia şi mândră şi vitează, mâini mici, subţiri, şi ochi adânci şi întunecaţi precum cerul nopţii, iar tricoul care-i acoperea sânii părea să fie drapat de însuşi Fidias.

— Heleni, ce mă fac eu dacă păţeşti ceva? Tu ştii... ştii că gândesc la fel ca tine... dar nu mă pot gândi că tu te afli acolo înăuntru şi eşti în primejdie. Ăia o să vă facă bucăţi, sunt nişte măcelari, iubito. N-o să puteţi rezista. Ocupaţi localul de trei zile şi primul-ministru n-o să-i mai poată ţine în frâu pe militari, chiar dacă ar vrea cu adevărat. Vor lovi în curând, rapid şi dur, iar oamenii vă vor lăsa singuri. Le este frică, au un loc de muncă, au o familie, au cu toţii mult trecut şi puţin viitor...

Fata zâmbi.

— Nu-ţi face probleme. Nu ne pot face nimic, va fi o manifestaţie paşnică, îţi spun eu. Nu avem arme.

În clipa aceea, un cântăreţ ambulant intră în local şi începu să cânte la bouzouki şi câţiva clienţi i se alăturară cântând „*Aspra, kòchina, kìtrina...*”, o melodie pe care Claudio şi Heleni o cântaseră de atâtea ori cu prietenii şi care tocmai în momentele acelea li se părea că sună într-un mod deosebit de emoţionant. Ochii fetei străluceau, umezi.

— De câte ori l-am cântat... şi totuşi este atât de frumos, nu-i aşa?

— Heleni, ascultă-mă, tu vino cu mine. Să lăsăm totul

baltă şi să plecăm în Italia. Ne căsătorim, ne găsim de lucru, indiferent unde...

Fata clătină din cap şi părul său îi umbri ochii, se undui pe obraji şi pe gât.

— Eu am o propunere mai atrăgătoare. Să mergem acasă la mine. Maria este la cinema cu prietenul ei şi nu se întoarce până la miezul nopţii. Facem dragoste, Claudio, şi după aceea mă conduci până la Universitate. Nu pot lăsa să treacă ziua aceasta... va fi o zi mare, toţi tinerii din ţara asta se vor ridica la luptă... şi poate că şi oamenii ceilalţi ne vor urma, eu nu mi-am pierdut speranţa.

Ieşiră pe stradă şi Heleni îşi ridică privirile către cerul senin.

— Priveşte, mâine o să fie o zi însorită.

Se dezbrăcă în faţa lui fără să şovăie şi fără sfiala de care dăduse dovada întotdeauna. Se lăsă privită şi dorită, mândră de frumuseţea şi de curajul ei, aşezată pe marginea patului, sub lumina palidă a veiozei. Claudio îngenunche, gol şi tremurând de dorinţă, şi-i sărută genunchii, îşi rezemă fruntea de pântecele ei, mângâindu-i îndelung şoldurile, o răsturnă pe pat şi o înlănţui cu braţele, o acoperi cu pieptul musculos şi cu umerii laţi, ca şi cum ar fi vrut s-o înglobeze în trupul său, dar simţea mereu cum întunericul nopţii îl apasă pe şira spinării, greu ca o piatră de moară, rece ca lama unui cuţit.

Şi auzea la răstimpuri un bubuit îndepărtat, ca tunetul şi ca bătăile unui clopot uriaş.

Inima îi bătea gata să-i sară din piept, iar inima lui Heleni bătea lipită de a sa, dintre sânii semeţi, frumoasa Heleni, minunată şi suavă şi mai de preţ decât viaţa şi fierbinte ca razele soarelui. Nimeni n-ar fi putut să-i desfacă îmbrăţişarea şi nici să-i facă ei vreun rău. Era a lui pentru totdeauna, orice s-ar fi întâmplat.

Se îmbrăcară stând cu spatele unul la altul, pe cele două laturi ale patului şi apoi se îmbrăţişară din nou ca şi cum nu se puteau despărţi.

— Acum condu-mă, spuse fata.

Îşi pregătise din vreme o geantă cu câteva haine de schimb şi cu ceva de mâncare. Claudio o ajută să-şi îmbrace geaca.

Maşina uriaşă tresări muşcând asfaltul cu şenilele şi, scoţând un nor negru de fum pe ţevile de eşapament, porni înainte bubuind şi zdrăngănind pe străzile cufundate în bezna nopţii. De pe poarta larg deschisă a cazărmii ieşiră alte tancuri şi porniră unul după altul ţinând îndreptate înainte tunurile de pe turele şi ţevile mitralierelor. Erau netede şi întunecate la culoare şi luminile felinarelor se reflectau cu greu pe suprafeţele lor. În urma tancurilor ieşiră camioane pline cu soldaţi în uniforme de camuflaj. Şedeau tăcuţi pe băncile lor, cu căştile trase pe ochi şi-şi ţineau pe genunchi pistoalele automate. Ofiţerii aveau o expresie preocupată, controlau din priviri echipamentul şi ţinuta soldaţilor din subordine şi-şi priveau des ceasurile. Din când în când, la radiourile de pe maşini primeau ordinele unor voci metalice la care răspundeau monosilabic. Plecau într-o misiune fără glorie militară.

Trecură de Eleusis şi de Pireu şi se îndreptară către oraş împărţiţi în două grupuri: unul sosi dinspre sud, prin Odòs Pirèos şi piaţa Omonia, celălalt dinspre nord, intrând cu toată viteza pe Leofòros Patissìon şi trecând prin faţa Muzeului Naţional. Un vânt slab împingea paginile unui ziar de-a lungul treptelor albe, printre marile coloane dorice.

Tancul din urma coloanei se opri de-a curmezişul intersecţiei cu Leofòros Alexandras pentru a izola zona de circulaţia oraşului. Şeful de tanc deschise capacul turelei şi ieşi afară pentru a controla situaţia. Îşi ţinea căştile

radioului atârnate la gât iar mâinile le ţinea pe după centiron. O maşină apăru în mare viteză cu farurile aprinse pe faza lungă şi tanchistul scoase imediat pistolul, ridicând şi braţul stâng. Maşina se opri la mică distanţă de şenilele tancului şi din ea coborî un bărbat cu faţa marcată de oboseală şi cu barba mare. Privea uimit în jurul său.

— Nu se poate trece! strigă la el ofiţerul. Circulaţia în centrul oraşului este blocată. Întoarceţi-vă imediat de unde aţi venit.

Bărbatul nu se mişcă din loc.

— Vă rog, strigă el, lăsaţi-mă să trec, am în maşină un om bolnav, trebuie să-l duc la spital.

— Nu pe aici. Duceţi-l la Abelokipi sau la Kifissìa.

— Dar ce se întâmplă? Ce faceţi aici?

— V-am spus să plecaţi. Nu mă faceţi să vă repet încă o dată, strigă scos din sărite ofiţerul.

Omul se întoarse la maşină şi deschise portiera din spate.

— Domnule profesor... domnule profesor... nu putem intra în oraş... Militarii nu dau voie nimănui să treacă. Domnule profesor Harvatis, mă auziţi? Răspundeţi-mi, vă rog.

Periklis Harvatis era întins pe bancheta din spate, cu faţa pe jumătate ascunsă sub reverul hainei. Părea să doarmă adânc. Ari îi luă o mână: era îngheţată.

— Domnule profesor, nu putem trece cu nici un chip... totul a fost în zadar, Doamne... în zadar. Vă duc la spital.

Se urcă din nou în maşină şi se îndreptă cu toată viteza către Kifissìa. Intră în curtea spitalului şi se duse la camera de gardă:

— Repede, veniţi repede, pentru numele lui Dumnezeu, este un om care se simte rău, foarte rău, repede, este chestiune de minute.

Doi infirmieri veniră în grabă după el cu o targă şi el îl depuse pe ea pe bătrânul profesor ca să-l ia în grija lor.

— Totul a fost în zadar, murmură plin de disperare. De ce v-am ascultat? Dar bătrânul nu mai avea cum să-l audă.

Se întoarse la maşina lui, scoase din buzunar scrisoarea şi citi adresa: era în interiorul zonei cu circulaţia interzisă de militari, dar în situaţia aceea nu voia s-o mai ţină nici o clipă asupra sa. Ceasul arăta ora două dimineaţa; se simţea copleşit de oboseală şi tulburat de absurditatea acestui drum prin noapte. Cu atât mai mult trebuia să meargă până la capăt.

O luă pe strada Acharnòn încercând să meargă pe strada Patissìon blocată de tancuri, pentru a se apropia cât mai mult de adresa indicată fără a fi observat. Parcă maşina într-o piaţetă şi mai merse pe jos câteva minute, ascunzându-se din când în când în vreun gang sau pe după colţul unei case pentru a lăsa să treacă patrulele de soldaţi care făceau rondul. Se întreba ce se putuse întâmpla în oraş. Ajunse în cele din urmă la adresa de pe scrisoare: Dionysìou 17. Era o casă veche cu tencuiala jupuită şi cu obloane verzi, dar la numărul 17 nu locuia nimeni: era doar un grilaj coborât şi încuiat cu lacăt. Deasupra se vedea firma unei tipografii. I se părea că visează.

— Căutaţi pe cineva?

O voce groasă şi răguşită din spatele său îl făcu să tresară. Se întoarse de îndată şi avu în faţă un bărbat de vreo cincizeci de ani cu un palton cenuşiu şi o pălărie de fetru trasă pe ochi. Încercă să-i distingă trăsăturile dar persoana avea în spate lumina puternică a unui felinar.

— Eu... caut pe un om care se numeşte Stavros Kouràs căruia trebuie să-i predau o scrisoare. Ar trebui să locuiască aici, dar nu văd decât grilajul şi... o tipografie. Poate că ştiţi să-mi spuneţi dacă...

Omul îl privi îndelung în tăcere, ţinându-şi mâinile în buzunare, şi Ari simţi că sângele i se scurge din vine.

— Stavros Kouràs nu există, domnule.

Scoase mâna dreaptă din buzunar şi o întinse în faţă.

— Dar, dacă vreţi, îmi puteţi da mie scrisoarea aceea.

Ari se dădu înapoi până ajunse cu spatele la grilaj, clătinând neîncrezător din cap, apoi o luă la fugă cât îl ţineau picioarele, fără a îndrăzni să mai privească în urmă. Ajunse la maşină şi sări la volan întorcând în aceeaşi clipă cheia de contact, dar motorul nu pornea. Se întoarse să privească pe strada pe care venise şi nu văzu pe nimeni. Puse contactul din nou, dar motorul se încăpăţâna să rămână mut. Se simţea miros de benzină; trebuia s-o lase câteva clipe să se evaporeze. Aşteptă vreo două minute, uitându-se înapoi din când în când. Când, în sfârşit, la cea de-a treia încercare motorul porni, aruncă o privire în oglinda retrovizoare în timp ce răsucea volanul ca să iasă pe stradă: în depărtare se zărea silueta necunoscutului cu care vorbise. Înainta pe jos, cu mâinile în buzunare, fără nicio grabă.

Claudio o îmbrăţişă cu putere pe fată, apoi o îndepărtă de el şi o privi ţintă în ochi.

— Atunci, chiar eşti hotărâtă, nu mai pot face nimic ca să te conving să renunţi, nu am nicio putere asupra ta.

Heleni zâmbi şi strălucirea ochilor săi păru să lumineze noaptea.

— Prostule, doar tu contezi.

— Şi revoluţia.

— Am dezbătut deja subiectul ăsta şi obiecţiile tale n-au rezistat în confruntarea cu analiza mea. Du-te acasă şi culcă-te fără grijă. Dacă totul merge bine, mâine seară ies de acolo şi te aştept la Nikos ca să bem împreună un ouzo.

Claudio se posomorî.

— Şi dacă se întâmplă ceva?

— Oricum, te găsesc eu. Acum n-o să mai poţi fugi de mine, tot restul zilelor tale... ştii bine, o fată grecoaică de

familie bună nu se dă decât bărbatului cu care va trăi toată viaţa.

— M-am hotărât. Vin cu tine acolo.

— Termină, Claudio. Mâine trebuie să-ţi predai lucrarea. Şi, apoi, locul tău nu este acolo... nu eşti nici măcar înscris la Universitatea asta şi nici nu eşti barem grec. Hai, du-te. Te asigur că nu se va întâmpla nimic şi că voi fi atentă, într-adevăr, să nu fac pe viteaza. Cei din serviciul de supraveghere vor sta la intrări. Eu voi fi înăuntru împreună cu comitetul ca să pregătim documentul care va fi publicat în ziare.

— Jură-mi că vei avea grijă de tine şi că mâine vei veni la Nikos.

— Promit. Îţi jur.

Îl sărută la despărţire.

— Şi... fii atentă, eu o să stau la Institut pe-aproape de telefon. Sună-mă din când în când, dacă poţi.

— Dacă nu ne taie firele.

— Sigur că da.

— *Ghià sou, krisèmou.*

— Ciao, iubito.

Heleni porni în fugă spre intrarea în Universitate. Doi băieţi şi o fată care făceau de pază lângă un foc mic îi deschiseră şi o lăsară să intre. Heleni se întoarse şi-l salută cu mâna şi focul îi lumină chipul care ardea de entuziasm. Părea că merge la o petrecere.

Claudio îşi ridică gulerul gecii ca să se apere de vântul rece care sufla tăios, deşi nu prea tare, parcurgând fără obstacole strada Patissìon, lungă şi dreaptă. Cerul era senin şi plin de stele şi era sâmbătă dimineaţa. Heleni avea dreptate: ce se putea întâmpla într-o noapte atât de frumoasă, în ajunul unei zile de sărbătoare?

Nu-i era somn: ar fi putut să meargă până în piaţa Omonia unde era un bar deschis non-stop, să ia un ziar abia

ieşit din tipografie şi să bea o cafea turcească bună. Poate că ar fi putut găsi chiar un ziar italian: „La Stampa” urmărise de la început revolta studenţilor şi publica în pagina întâi reportaje de la Atena; „Il Corriere”, însă, nu ieşise deocamdată la bătaie.

Scoase un pachet de Rigas abia început şi-şi aprinse o ţigară la adăpostul stâlpului unui felinar. Când îşi ridică privirile, liniştea nopţii fu sfâşiată pe neaşteptate şi o maşină monstruoasă năvăli de pe o străduţă laterală, oprindu-se în dreptul lui şi orbindu-l cu farurile. Se întoarse pe loc muşcând din asfalt cu şenilele, după care se îndreptă bubuind către Universitate, urmată îndeaproape de două camioane. Din direcţia opusă, un alt tanc înainta rapid; după un minut se opreau amândouă în faţa Politehnicii, rotindu-şi tunul din turelă în direcţia colonadei de la intrarea în atrium.

Claudio se sprijini de stâlpul felinarului, lovind cu pumnul în fierul rece, iarăşi şi iarăşi, până când îl duru mâna. Heleni era prizonieră acolo.

Începu să alerge cu inima gata să-i sară din piept, intrând în labirintul de străzi de la poalele Licabetului; se opri gâgâind, apoi o luă din nou la fugă, fără vreo ţintă precisă, până când ajunse în spaţiul larg şi pustiu al pieţei Syntàgmatos. În faţa palatului Parlamentului cei doi soldaţi de gardă mergeau înainte şi înapoi cu pasul lor de defilare, făcând de pază la mormântul soldatului necunoscut. Auriul şi negrul vestoanelor străluceau în noapte şi fustanelele albe se unduiau în bătaia vântului. Se vedeau atât de mici încât păreau nişte marionete, ca acelea care se îngrămădeau pe rafturile prăvăliilor pentru turişti din Placa. În spatele lor, uriaşul războinic din marmură era cufundat, gol, în somnul morţii şi cuvintele unui trecut măreţ, săpate în piatra de deasupra lui păreau un blestem în noaptea aceea a nenorocirii.

CAPITOLUL II

Atena, spitalul municipal din Kifissìa
17 noiembrie, orele 3

— Sunt medicul de gardă, ce doriţi?

— Numele meu este Aristotelis Malidis, vreau să ştiu ce face profesorul Harvatis pe care l-am adus eu însumi acum o oră.

Medicul ridică receptorul telefonului şi sună la secţia de urgenţe.

— Îmi pare rău, spuse el după câteva clipe, pacientul a decedat.

Ari lăsă capul în jos şi-şi făcu de trei ori semnul crucii, după obiceiul ortodox.

— Pot să vorbesc cu doctorul care l-a consultat? Profesorul era singur, eu sunt ajutorul lui... nu mă avea decât pe mine pe lume. Medicul vorbi din nou la telefon. Da. Puteţi urca, întrebaţi de doctorul Psarros, etajul al doilea.

Ari luă ascensorul şi, în timp ce urca, se vedea în oglinda din faţa lui. Lumina crudă a lămpii din tavan îi cădea pe faţă lăsând umbre adânci pe chipul lui marcat de oboseală, făcându-l să pară mult mai bătrân decât era în realitate. Uşa se deschise spre un coridor lung, iluminat de lămpi cu

neon. Doi infirmieri jucau cărţi în ghereta de sticlă plină de fum, având în faţă o scrumieră plină ochi cu mucuri de ţigări. Ari ceru să fie anunţat la doctorul Psarros şi fu condus în biroul acestuia. Pe biroul medicului se afla un radio deschis care transmitea muzică simfonică.

— Mă numesc Malidis. L-am internat aici pe profesorul Harvatis acum o oră. Ştiu... ştiu că a... că a murit.

— Am făcut tot ce s-a putut. Dar era prea târziu, era într-o stare foarte gravă. De ce nu l-aţi adus mai devreme?

Ari şovăi.

— Din ce cauză a murit?

— Stop cardiac. Probabil un infarct.

— De ce spuneţi „probabil”? Simptomele nu erau, oare, clare?

— Era ceva ciudat la omul acesta, ceva ce n-am reuşit să înţelegem. Dumneavoastră ne-aţi putea ajuta. Spuneţi-mi cum s-a întâmplat.

— Am să vă spun ceea ce ştiu. Până atunci l-aş putea vedea?

— Sigur, cum să nu? cadavrul este încă în rezerva sa. La numărul 9.

— Mulţumesc.

Profesorul Harvatis era întins pe un pat îngust, acoperit cu un cearşaf alb. Ari îi descoperi faţa şi nu-şi putu reţine lacrimile. Mai avea încă pe chip semnele calvarului său: tâmplele scobite, ochii cu cearcăne negre, maxilarele încleştate. Ari îngenunche şi-şi rezemă fruntea de marginea patului:

— N-am găsit pe nimeni la adresa aceea, domnule profesor, doar nebunia şi poate că şi a mea... Oh, Doamne Dumnezeule, dacă nu te-aş fi ascultat, poate că acum mai trăiai...

Se ridică, atinse fruntea mortului cu degetele, apoi îi acoperi la loc faţa cu pânza albă. Privirea i se opri pe

peretele din faţă: pe un scaun se aflau împăturite hainele mortului, iar haina îi era atârnată într-un cuier.

— Este totuşi ceva ce trebuie să fac pentru dumneata, domnule profesor...

Privi către uşă, apoi se apropie de haină şi căută prin buzunare. Scoase de acolo o mică legătură de chei, fiecare cu o etichetă de plastic. Ieşi şi se întoarse către biroul doctorului Psarros, dar, în timp ce voia să intre, îl auzi pe acesta vorbind la telefon.

— Este un bărbat cam de şaizeci de ani care spune că se numeşte... parcă Malidis.... Da, bine, am să încerc să-l reţin aici pentru un motiv oarecare, dar voi grăbiţi-vă. Este ceva care nu mă convinge în toată treaba asta... da, sunt la etajul al doilea... vă aştept, dar vă rog, grăbiţi-vă.

Ari se dădu înapoi, privi spre ghereta infirmierilor, apoi se duse în vârful picioarelor la lift şi coborî în atrium.

Îl salută cu un gest grăbit pe infirmierul de gardă şi la scurt timp după aceea se afla la volanul maşinii sale, îndreptându-se din nou către centru.

Intrarea principală în Muzeul Naţional se afla în Leoforòs Patissìon, păzit de tancuri, dar intrarea de serviciu din strada Tosìtsa probabil că era încă liberă. De necrezut, dar reuşi să parcheze fără probleme maşina foarte aproape de intrare. Luă pachetul de pe canapeaua din spate, deschise uşa de serviciu cu cheia profesorului Harvatis şi intră în muzeu, ajunse imediat la uşa de acces la sistemul de securitate şi decuplă alarma.

Pe coridoare şi în săli întunericul era întrerupt doar din loc în loc de luminiţele de la întrerupătoare. De afară răzbătea ecoul unor glasuri agitate, pe zgomotul de fond al motoarelor, al camioanelor şi tancurilor care patrulau prin împrejurimile Universităţii. Coborî la subsol, alese cheia cu inscripţia „cameră de siguranţă” şi deschise. Era un spaţiu complet izolat şi lipsit chiar de ferestruicile de aerisire care

dădeau spre trotuarul de afară.

Aprinse lumina şi puse pe o masă obiectul pentru care poate că omul acela trăise şi murise. Dădu la o parte colţurile păturii în care era înfăşurat şi vasul apăra strălucitor în atmosfera imobilă a camerei. Ari o privi fix mult timp, încremenit de uimire: era cel mai frumos şi mai înspăimântător obiect pe care-l văzuse vreodată, neliniştitor ca masca încruntată a lui Agamemnon din sala de la Micene, splendid precum cupele de aur de la Vafiò, diafan ca bărcile albastre de la Thera. Formele sale erau perfecte, de parcă atunci ar fi ieşit din mâinile meşterului, decât doar că avea, prin cutele unor reliefuri, urme de noroi uscat şi de praf.

— Vasăzică, pentru aşa ceva se poate trăi şi muri?

Atinse suprafaţa modelată din ciocan, încercând să descifreze cu vârful degetelor acea istorie necunoscută, fără a înţelege despre ce era vorba, subjugat de forţa acelui creator de demult. Adună apoi marginile păturii din jurul vasului şi-l ascunse. Era sfârşit de oboseală şi de durere, era confuz şi ameţit, nu voia decât uitare şi cât de puţin somn. Căută un colţişor liber în spaţiul acela plin de obiecte vechi, fragmente de vase din ceramică, trase într-o parte un sac plin cu rumeguş pentru curăţarea pardoselilor şi se prăbuşi pe el sleit de puteri. Lumina pâlpâi, se stinse şi el închise ochii, dar marele vas continua să strălucească sub pleoapele sale.

Fata se ridică din pat, pe jumătate goală, căutând baia, deschise dulăpiorul cu medicamente şi aruncă într-un pahar cu apă o pastilă de Alka-Seltzer. În timp ce privea băşicuţele de gaz care forfoteau în pahar, începu să sune telefonul. Ieşi pe coridor şi luă cu o mână receptorul, ţinându-şi în cealaltă paharul.

— Hallo?

— Cine eşti, fir-ar să fie, cine dracu’ eşti? Michel, Norman! Cheamă-i imediat, cheamă-i! Cheamă-i ţi-am spus!

Fata vru să pună receptorul în furcă, plictisită, dar Michel se trezise şi venise în faţa ei.

— Cine este la telefon?

Fata ridică din umeri, îi întinse receptorul şi începu să-şi bea apa carbogazoasă.

— Cine este?

— Michel, pentru numele lui Dumnezeu, veniţi imediat...

— Claudio, tu eşti? Dar cât este ceasul? De unde suni?

— Michel, armata, tancurile, atacă Politehnica! Veniţi imediat, Heleni este acolo înăuntru, repede, repede, nu este nicio clipă de pierdut.

— Bine, venim. Unde eşti?

— La cabina de telefon din piaţa Syntàgmatos.

— Bine, nu te mişca de acolo. Venim.

— Nu, stai puţin. Pe Patissìon nu puteţi trece, este blocată. Trebuie să coborâţi dinspre Hippokratous şi să încercaţi să ajungeţi în Tosìtsa. Vă aştept acolo unde este parcarea personalului. Dar grăbiţi-vă, vă rog, mişcaţi-vă repede!

— Venim, Claudio, venim imediat.

Puse telefonul la loc, se repezi pe coridor, deschise uşa celuilalt dormitor şi aprinse lumina: Norman Shields şi fata cu care dormea se ridicară ameţiţi în capul oaselor, frecându-se la ochi. Michel înhăţă hainele lui Norman lăsate în dezordine pe un scaun şi i le aruncă în braţe.

— Armata atacă Politehnica. Claudio ne aşteaptă. Hai, nu avem decât câteva minute. Eu cobor şi pornesc maşina.

Fata venise în chiloţi după el fără să înţeleagă despre ce era vorba.

— *Would you please tell me...*

Dar Michel nici n-o luă în seamă. Îşi îmbrăcă blugii, trase

pe el un pulover, se încălţă cu o pereche de adidaşi, iar şosetele şi le strecură în buzunar, înhăţă în treacăt canadiana şi porni în jos pe scări scotocindu-se prin buzunare după cheile maşinii. Motorul micului Citroën 2CV porni imediat fără să facă nazuri şi, în timp ce Michel făcea manevra de ieşire din garaj, Norman deschise portiera din dreapta şi se urcă şi el, încă îmbrăcându-se.

— Dar este chiar atât de grav? Ce ţi-a spus, mai exact?

— Armata atacă Politehnica. Au scos şi tancurile.

— Dar au atacat chiar sau au luat doar poziţie în faţa Universităţii? Poate că vor numai să-i intimideze...

— Nu ştiu. Claudio parcă era scos din minţi. Trebuie să ne grăbim.

Luă o curbă în mare viteză şi maşina se înclină periculos într-o parte, răsturnându-l pe prietenul său care tocmai îşi înnoda şireturile la pantofi. Norman răbufni:

— Maşinile astea franceze de rahat, te fac să suferi de rău de mare!

Michel continua să apese pe acceleraţie şi-i spuse.

— Au suspensiile prea moi... pe la noi sunt multe drumuri cu pavaj. Vezi că în torpedo este un pachet de Gauloises. Aprinde-mi, te rog, una, parcă am un ghem în stomac.

Ofiţerul înaintă până în mijlocul străzii şi începu să vorbească la o portavoce cu baterii. Glasul ieşea din pâlnie neclar şi fonfăit.

— „Aveţi cincisprezece minute ca să eliberaţi clădirile Universităţii. Repet, ieşiţi imediat şi părăsiţi Universitatea. Dacă nu vă supuneţi acestui ordin, vom fi nevoiţi să vă scoatem cu forţa!”.

Studenţii se îngrămădiseră în curte în spatele porţilor şi priveau uluiţi şi dezorientaţi tancurile şi trupele în ţinută de luptă. Urmară câteva clipe de linişte în care nu se auzea decât zumzetul ameninţător şi surd al motoarelor tancurilor

M47.

Cineva aţâţă focul şi un roi de scântei se înălţă spre cer. Un tânăr cu părul creţ şi cu obrajii abia umbriţi de un puf fin al adolescenţei, înaintă hotărât către poartă şi-i strigă ofiţerului: „*Molòn lavè!”* Era cuvintele din greaca veche pe care Leonida le aruncase persanilor în faţă la Termopile cu douăzeci şi cinci de secole înainte: două cuvinte seci şi dure ca nişte împuşcături: „Vino să ne capturezi!”.

Un altul se apropie şi repetă şi el: „*Molòn lavè!*”, imitat mai apoi de mulţi alţii. Se căţărară pe barele de fier ale porţilor şi-şi agitau ritmic pumnii, iar strigătul lor devenise un cor, un singur glas vibrând de entuziasm, de dispreţ, de hotărâre. Şi ofiţerul tremură auzind glasurile acelea, iar cuvintele acelea pe care le auzise încă de copil pe băncile şcolii, strigătul Elladei împotriva barbarului care o cotropea îi pătrundeau în piept ca nişte lovituri de pumnal. Îşi privea ceasul şi oamenii săi îşi încleştau mâinile pe arme gata să declanşeze atacul la un ordin de-al său.

Strigă din nou la megafon:

— „Este ultimul avertisment, răspândiţi-vă şi eliberaţi imediat clădirile Universităţii”.

Dar strigătul studenţilor era mai tare şi mai plin de forţă şi nimic nu părea să-i poată calma. Pe neaşteptate, de la o biserică din apropiere se auzi dangătul unui clopot, grav, des, neliniştitor, clopot bătut în dungă. Un altul îi răspunse dintr-o altă clopotniţă şi sunetul acela părea să dea noi energii studenţilor şi o nouă forţă strigătului lor.

Cele cincisprezece minute se scurseseră şi cuvintele acelea continuau să plouă peste ofiţer, ca un foc din cer, nelămurite ca tunetul de bronz al clopotelor.

Îşi privi din nou ceasul şi apoi se uită la oamenii săi, fără să se poată hotărî. Un alt ofiţer, mai mare în grad, înaintă în primul rând de soldaţi şi se opri lângă el:

— Ce mai aşteptaţi, hai, daţi ordinul de atac!

— Dar, domnule colonel, sunt cu toţii urcaţi pe gard şi pe porţi...

— Au fost avertizaţi. Timpul a trecut. Înainte!

Tancul înaintă către poartă, dar studenţii nu se clintiră din loc. Comandantul tancului, aflat în turelă se întoarse către colonel şi acesta îi făcu semn cu mâna:

— Înainte am spus! Înainte!

Maşina se puse în mişcare şi se năpusti asupra porţilor care cedară sub forţa izbiturii. Studenţii se prăbuşiră ca nişte ciorchini la pământ şi fură striviţi sub barele de fier şi sub şenilele tancului. Soldaţii porniră la atac în timp ce alţi studenţi ieşeau din clădiri încercând să opună rezistenţă. Soldaţii deschiseră focul la înălţimea corpului şi curtea se umplu de strigăte, de vaiete, de chemări amestecate. Prietenii se strigau între ei, încercând să-i ajute pe cei răniţi. Tânărul cu părul creţ zăcea la pământ într-o baltă de sânge. Mulţi alergau urlând în sus, pe trepte, urmăriţi de soldaţi, erau doborâţi cu patul armei, străpunşi cu baionetele. Unii căutau adăpost în interior şi închiseră uşile, dar soldaţii le sfărâmară şi năvăliră pe coridoare şi prin sălile de curs trăgând nebuneşte. Peste tot zburau aşchii de lemn şi bucăţi din tencuială. Cădea moloz din pereţi şi de pe tavane.

Maşina lui Michel ajunse în clipa aceea la locul convenit, dar Claudio nu mai era acolo. Strada Tosìtsa era de-acum prea expusă.

— Ce facem? întrebă Norman.

— Aşteptăm. Acesta este locul de întâlnire. Cu siguranţă s-a dus înăuntru. Dacă iese cu Heleni va avea nevoie de noi şi de maşină. Să lăsăm motorul să meargă şi noi să fim pregătiţi. Nu poate ieşi decât pe aici.

Claudio se afla deja în Universitate şi alerga dintr-o aulă în alta căutând-o pe Heleni, îi striga numele pe coridoare şi pe scări. O văzu pe neaşteptate ieşind pe o platformă a

scării, împreună cu un grup de colegi. Un pluton de soldaţi apăru în aceeaşi clipă de pe un coridor şi un subofiţer strigă:

— Staţi pe loc! Sunteţi arestaţi!

Tinerii fugiră către o fereastră, încercând să iasă afară şi să coboare pe afară la etajul de jos. Gradatul strigă din nou:

— Staţi pe loc! şi trase o rafală de pistol mitralieră.

Claudio o văzu pe fată rămânând timp de o clipă nemişcată în dreptul unui perete, o pată roşie care se lărgea pe pieptul ei, picioarele care se îndoiau din genunchi, ochii închişi.

Se repezi pe scări fără să ia în seamă împuşcăturile, strigătele, mirosul pătrunzător al prafului de puşcă. Ajunse la fată cu o clipă înainte ca ea să se prăbuşească pe jos. O prinse în braţe. În capătul scării, gradatul scosese pistolul şi acum îl îndrepta înspre el. Se uită disperat la dreapta, la stânga, văzu uşa unui lift şi se repezi într-acolo apăsând butonul cu cotul. Cabina era chiar acolo şi uşa se deschise. Se aruncă înăuntru şi închise uşa cu o clipă înainte ca patul unei puşti s-o blocheze. Apăsă pe butonul pentru parter, cabina vibra în timp ce uşa bubuia sub loviturile de picior ale soldaţilor. Se lăsă jos ţinând-o pe braţe pe fată, la timp pentru că două sau trei găuri apăreau în tabla uşii şi mirosul acru al pulberii umplea spaţiul strâmt. Cabina se puse în mişcare şi începu să coboare. De îndată ce uşa de la parter se deschise, Claudio ieşi cu fata în braţe, fără cunoştinţă, palidă, ca moartă. Era plin de sângele ei. Golul scărilor răsuna sub cizmele soldaţilor care-l urmăreau. Se trezi în faţa unei aule deschise şi se ascunse împreună cu fata sub catedră. Soldaţii intrară şi acolo, aruncară o privire şi se întoarseră din nou în fugă pe coridor.

Ieşi şi alergă spre aripa din spate a clădirii, ajunse la o uşă de serviciu şi ieşi în curtea care dădea spre strada Tosìtsa. Lipit de un perete, aşteptă ca strada să fie pustie.

Încă se mai auzeau împuşcături, vaiete, urlete de protest şi de furie, uruit de motoare, scrâşnet de cauciucuri pe strada Patissìon, ordine scurte. Revolta fusese de-acum înăbuşită. Doar dangătul de clopote continua să sfâşie bezna nopţii, obsesiv şi disperat.

O lăsă jos pe fată şi alergă spre portiţa care dădea în stradă, o deschise, după care veni s-o ia şi alergă în neştire, cât de departe putea. Michel şi Norman se treziră faţă în faţă cu el: era de nerecunoscut; avea ochii injectaţi, faţa înnegrită şi cu urme de arsuri, hainele sfâşiate. Ţinea pe braţe trupul inert al lui Heleni şi avea cămaşa şi blugii plini de sânge. Când îi zări pe prietenii săi, căzu în genunchi şi abia reuşi să bolborosească printre lacrimi:

— Eu sunt... ajutaţi-mă, vă rog, ajutaţi-mă...

Ari se trezi când începură să se audă dangătul clopotelor şi zgomotele de împuşcături, dar era atât de obosit că nu reuşea să iasă din starea aceea intermediară între veghe şi somn. I se părea că trece iarăşi prin unul din miile de coşmaruri care îi chinuiseră scurtul somn agitat.

O durere în şold îl trezi de-a binelea şi se ridică masându-şi locul dureros. Sunetul clopotelor bătute în dungă ajungea mai slab, aproape înăbuşit în subsolul acela, dar aceasta făcea ca el să pară şi mai ireal şi mai înfricoşător. Aprinse lumina şi-şi întoarse privirile către peretele din faţa sa: colţurile păturii căzuseră şi vasul scânteia din nou sub ochii săi, în timp ce de afară pătrundea vacarmul de împuşcături şi plânsete şi strigăte de durere. Îl împachetă la loc, înnodând bine colţurile păturii, apoi se îndreptă către ieşirea de serviciu. Se auzeau zgomote dinspre uşa aceea, cineva bătea cu putere, încerca s-o deschidă.

— Cine este? întrebă. Ce doriţi?

— Deschideţi, pentru numele lui Dumnezeu, suntem studenţi, avem un rănit.

Ari deschise şi un mic grup de tineri intră în grabă: erau trei băieţi şi unul dintre ei purta pe braţe o fată fără cunoştinţă, rănită.

— Ari, dumneavoastră sunteţi? spuse Michel. Din fericire aşa este. Vă credeam la Parga, împreună cu Harvatis.

— Michel, tu eşti? Oh, da, m-am întors astă-noapte. Dar de ce aţi venit aici? Fata asta trebuie dusă la spital imediat.

Claudio făcu un pas înainte, strângând-o la piept pe fata care părea să-şi revină; de pe buzele sale ieşea un geamăt slab de durere.

— Este rănită cu o armă de foc. Dacă intrăm într-un spital vom fi cu toţii arestaţi. Trebuie să ne ajutaţi să găsim un medic... sau o clinică în care putem avea încredere.

Ari le făcu loc să intre.

— Urmaţi-mă, repede.

Traversară sala sculpturilor cicladice, ajunseră la scara de serviciu şi coborâră din nou la subsol. Deschise uşa camerei de siguranţă.

— Aici n-o să vină nimeni să vă caute, spuse. Aşteptaţi-mă, mă întorc repede. Încercaţi între timp să-i ţineţi un tampon pe rană. N-ar trebui să mai piardă sânge.

Ieşi, închizând în urma sa uşa din fier.

— Trebuie să stea întinsă la orizontală, spuse Claudio.

Neteziră cum putură mai bine sacul cu rumeguş pe care-l folosise cu puţin timp înainte şi Ari, aşezând-o apoi cu grijă pe Heleni. Claudio îi scoase cu mare atenţie vesta îi descheie bluza ca să-i examineze umărul. Michel veni mai aproape.

— Rana este sus de tot şi glonţul s-ar putea să nu fi atins niciun organ vital. Trebuie să ţinem un tampon apăsat pe rană.

Claudio scoase din buzunar o batistă.

— E curată, s-o folosim pe asta.

Norman privi în jur.

— Este un laborator de restaurări. Ar trebui să găsim pe undeva şi alcool.

Scotoci prin dulăpioare, pe rafturi şi deschise mai multe sticluţe cu solvenţi, mirosindu-le pe toate.

— Uite, aici este alcool.

Claudio umezi batista şi curăţă cu grijă rana. Fata tresări, gemând de durere. Deschise ochii şi privi rătăcită în jur.

— Claudio... Claudio... unde ne aflăm?

— Suntem în siguranţă, iubito. Fii calmă, trebuie să stai nemişcată, să nu faci nicio mişcare... Eşti rănită. Imediat o să te ducem în altă parte. Fii liniştită, încearcă să te odihneşti.

Heleni închise ochii.

Claudio îşi rupse în fâşii cămaşa şi o bandajă cum putu mai bine. Rana încetase să mai sângereze.

— Trebuie să menţinem temperatura corpului. Ne-ar trebui o pătură.

Michel vru să-şi scoată canadiana.

— Uite, acolo este o pătură, spuse Norman arătând spre un pachet mare aflat pe o masă.

Îl desfăcu şi încremeni de uimire.

— Doamne, Doamne, ia uitaţi-vă aici!

Claudio şi Michel se întoarseră spre el şi văzură vasul de aur cizelat cu măiestrie, imaginea unui războinic cu o vâslă pe umăr, berbecul şi taurul şi mistreţul cu colţi lungi. Ultimul clopot al revoltei îşi trimitea dangătul agonizant spre cerul atenian plin de stele şi de disperare.

Michel părea uluit de priveliştea aceea. Se ridicase şi fixa împietrit acel miracol apărut pe neaşteptate din neant:

— Dar ce-i asta? Dumnezeule, nu-mi pot crede ochilor, Claudio, Claudio, dar ce-i asta?

Claudio era aplecat deasupra fetei şi-i ţinea strâns mâna, de parcă ar fi vrut să-i transmită căldura sa şi viaţa sa. Se întoarse încet şi aruncă o privire asupra marelui vas. Timp

de câteva clipe lungi păru că totul dispare din jurul lui. Revăzu cu ochii minţii pentru un moment cărţulia care căzuse la picioarele sale în biblioteca din şcoala de arheologie: *Ipoteze privitoare la ritualul neoromantic în Odiseea XI.* Îşi întoarse din nou privirea către fată.

— Probabil că este un fals... inspirat, poate, de câteva versuri din *Odiseea,* Nekya, călătoria pe tărâmul morţilor.

— Dar... dar este... din aur, bâigui Michel.

— Marile falsuri sunt făcute întotdeauna din materiale preţioase... ca să fie mai credibile. Uite, vrea să imite stilul cupelor din Ugarit... Nu poate fi veritabil. Mai bine, dă-mi pătura aceea.

Norman ridică, tremurând, vasul şi Michel luă de dedesubt pătura, întinzându-i-o lui Claudiu care acoperi cu ea fata.

— Ce facem cu ăsta? întrebă Norman aşezând din nou vasul pe masă.

— Ascunde-l, răspunse Claudio. Era ascuns când l-am găsit.

— Ai dreptate, spuse Norman. Nu-i ciudat? Arată ca şi cum ar fi fost găsit de curând... încă mai are pe el urme de praf şi de noroi.

Michel se apropie, îşi trecu degetele peste suprafaţa vasului, luând puţin din sedimentele acelea între arătător şi degetul mare.

— Nu este noroi... este sânge.

Norman tresări:

— Ce tot spui, Michel?

— Ăsta-i sânge, îţi spun eu... sânge vechi de secole, poate chiar de milenii... transformat acum în humus. Mi s-a mai întâmplat să văd aşa ceva într-un şanţ de sacrificii în Plutoniumul din Hierapolis, în Turcia. Vasul acesta a fost cufundat în sângele multor victime. Provine, cu siguranţă, dintr-un sanctuar important.

Pe Claudio îl trecură fiorii.

— Ascundeţi-l, spuse el fără să-şi ia ochii de pe chipul lui Heleni.

Norman şi Michel îl ascultară şi puseră vasul într-un dulap vechi de colţ aflat în capătul camerei.

La scurt timp după aceea, apăru Ari.

— Aveaţi dreptate, spuse. Poliţia ţine sub supraveghere toate spitalele şi-i arestează pe toţi care sunt internaţi cu răni şi cu contuzii.

Claudio se întoarse către el.

— Heleni trebuie îngrijită cât se poate de repede, spuse. I-am pus o compresă pe rană, dar are temperatură, are nevoie de sânge, de antibiotice şi poate că glonţul mai este încă în rană.

— Peste cinci minute la intrarea din spate va veni un taxi şi vă va duce la cabinetul unui chirurg. Este un prieten de-al meu, n-o să vă pună întrebări incomode, dar are nevoie de câteva medicamente şi de instrumentar pentru transfuzie. Tu, Michel, te vei duce cu maşina ta să cumperi ce este scris pe biletul acesta de la farmacia deschisă non-stop, din piaţa Dimitriou, după care vei aduce totul la adresa pe care ţi-am scris-o pe partea cealaltă. Ştie cineva ce grupă sanguină are fata?

— A pozitiv, spuse Claudio, scrie pe medalia aceea mică pe care o poartă la gât.

— Este aceeaşi cu a mea, spuse Norman. Am să-i dau eu sânge.

— Bine. Să nu mai pierdem timpul. Haideţi, s-o ducem afară.

Privirea îi căzu pe pătura cu care era învelită Heleni, se întoarse către masa pe care fusese pus vasul şi-i privi pe băieţi.

— N-am găsit altceva, spuse, încurcat, Michel.

Ari ezită o clipă, apoi spuse:

— Aţi făcut bine.... Unde l-aţi pus?

Michel arătă înspre dulăpior.

— Nu vorbiţi cu nimeni despre asta, vă rog... vă rog foarte mult. Este... este o descoperire a profesorului Harvatis, ultima lui descoperire... a murit din cauza aceasta. Am să vă spun mai târziu ceea ce ştiu. Acum, trebuie să juraţi că n-o să vorbiţi cu nimeni despre ceea ce aţi văzut.

Băieţii fură de acord.

— Să mergem, acum, spuse Ari, trebuie s-o ajutăm pe fata asta.

Norman şi Claudio îşi încrucişară mâinile, formând un scăunel şi o transportară pe Heleni până la taxiul care aştepta cu motorul pornit. Ari îi şopti şoferului adresa şi maşina porni cu toată viteza. Norman şedea în faţă, iar Claudio, ghemuit într-un capăt al banchetei, ţinea pe genunchi capul fetei, îi trecea palma peste fruntea scăldată în sudoare: era rece.

În acest timp, Michel gonea cu mica sa maşină 2CV pe străzile care începeau să se aglomereze ca de obicei în primele ore ale dimineţii.

Se părea că farmacistul fusese deja anunţat: îi dădu imediat cele cerute, fără să pună vreo întrebare. Michel plăti şi plecă imediat. Merse cu grijă ca să nu atragă atenţia prea mult atenţia asupra sa şi încercă să ocolească zonele periculoase. Când consideră că era în afara oricărui pericol, apăsă cu toată puterea pe acceleraţie. Locul indicat prin adresă era destul de departe.

La un moment dat, pe când se pregătea să facă un viraj la stânga, o maşină a poliţiei ieşi pe neaşteptate din lateral, cu sirena şi girofarul în funcţiune. Michel simţi că-i sare inima din piept. Maşina îl depăşi şi o paletă cu inscripţia „Stop” apăru pe fereastra din dreapta. Michel trase la bordură, încercând să-şi păstreze calmul.

Poliţistul aruncă o privire asupra numărului de

înmatriculare din Franţa şi se apropie ducând o mână la cozorocul şepcii.

— *Tò diavatirio, parakalò.*

Michel scoase din buzunar permisul de conducere şi paşaportul şi i le dădu poliţistului.

— Ah, înţelegeţi limba greacă, spuse acesta.

— Da, răspunse Michel, vorbesc puţin limba dumneavoastră. Sunt de la şcoala franceză de arheologie din Atena.

— Un student, atunci. Asta-i bine. Dar ştiţi că aici limita de viteză este de cincizeci de kilometri la oră?

— Oh, îmi pare rău, dar trebuie să mă duc să-l iau pe profesorul meu de la gară şi sunt puţin în întârziere. N-am auzit deşteptătorul şi...

Celălalt poliţist, care până atunci se aflase la volan, coborâse şi dădea târcoale maşinii, trăgând cu ochiul în interior. La un moment dat se apropie de colegul său şi-i şopti ceva la ureche. Michel simţea că-l trec toate năduşelile, dar încerca să arboreze un aer calm.

— Vă rog să coborâţi, spuse gradatul pe un ton care devenise pe neaşteptate serios.

— Vă rog, fiţi amabil, sunt într-adevăr în întârziere. Duse mâna la buzunarul în care ţinea portofelul. Dacă îmi spuneţi ce amendă trebuie să plătesc... vedeţi, dacă profesorul soseşte şi eu nu sunt acolo, aş putea avea necazuri şi...

— Vă rog să coborâţi.

Michel ieşi din maşină şi rămase ţeapăn în mijlocul străzii, cu portofelul în mână.

Poliţistul aprinse o lanternă şi începu să inspecteze interiorul. Aţinti fascicolul de lumină asupra banchetei din spate unde se putea vedea o pată mare de sânge. Sângele scurs din rana lui Heleni. Întinse mâna şi deschise punga luată de la farmacie: erau pansamente, un ac pentru transfuzie, xylocainã, catgut, antibiotice.

— Cred că profesorul dumneavoastră va fi nevoit să ia un taxi, spuse el cu un rânjet în colţul gurii. Dumneavoastră trebuie să ne daţi explicaţii despre unele lucruri, domnule Charrier.

Michel nu simţise niciodată durerea fizică, cu excepţia, poate, a vreunui incident minor. Îl duseră într-o clădire mare, cenuşie, din apropiere şi-l închiseră într-o cămăruţă goală. Stătu câteva minute să tragă cu urechea: i se părea că aude strigăte înăbuşite, vaiete, zgomote de puşi, uşi care se trânteau, foială pe coridoare. Omului care veni să-l interogheze îi răspunse că nu va scoate nici o vorbă fără a fi de faţă un reprezentant al consulatului francez.

În schimb, vorbi şi chiar fără să treacă prea mult timp: puţini erau aceia care puteau rezista la aşa-numita tortură a falangei. La primele lovituri pe tălpile goale, strânse din dinţi, căutând să-şi adune tot curajul de care era în stare şi toată dragostea faţă de prietenii săi, dar durerea îl pătrundea cu cruzime până în creier anihilându-i voinţa.

Strigă, urlă, şi înjură, apoi plânse, deznădăjduit. Durerile ascuţite care asaltau fiecare fibră a trupului său şi fiecare centimetru al pielii îi permiteau, totuşi, să gândească şi el era conştient că deja cedase, că deja trădase şi lucrul acesta era mult mai dureros decât tortura.

Cel care-l bătea, lovea cu calm şi precizie, ca şi cum nu auzea nimic; părea să depună o muncă oarecare şi mai continuă o vreme, chiar şi după ce Michel strigă din răsputeri că avea să spună totul... absolut totul. Părea să-l pedepsească în felul acesta pentru că nu-l scutise de truda aceea, chiar scurtă cum fusese.

Îşi şterse cu batista fruntea şi pieptul păros şi asudat, apoi spuse ceva într-un difuzor atârnat pe perete; după câteva clipe, intră un funcţionar în haine civile ca să-l ducă pe Michel în camera alăturată. Torţionarul rămase în pragul uşii şi imediat doi poliţişti aduseră un alt tânăr încătuşat, cu

faţa plină de vânătăi, cu gura plină de sânge şi cu ochi înspăimântaţi.

Michel dădu să se ridice, dar de îndată ce tălpile sale atinseră pardoseala, se prăbuşi pe jos scoţând urlete de durere. Cei doi poliţişti îl legară pe celălalt tânăr de patul de tortură, îi scoaseră pantofii şi ciorapii, apoi îl ridicară de subsuori pe Michel, ducându-l afară.

Uşa se închise în urma sa cu un trosnet sec. Fu dus aproape târâş în cealaltă cameră, urmându-l pe un ofiţer căruia îi spuneau Karamanlis. Înainte de a intra se întoarse şi auzi, deşi înăbuşit de grosimea uşii, un muget prelungit, aproape animalic. Lăsă ochii în jos şi-l urmă clătinându-se şi împiedicându-se pe cel care devenise de-a dreptul stăpânul său. Îl împinseră să se aşeze pe un scaun din fier.

— Ei, începu ofiţerul, pe cine aţi transportat cu maşina şi cui duceaţi lucrurile pe care le aveaţi în maşină?

— O prietenă de-a mea a fost rănită la Politehnică astă-noapte. Încercam s-o îngrijim.

Omul clătină din cap.

— Vai, ce imprudenţă. Trebuia s-o duceţi la un spital. Sau poate aveaţi ceva de ascuns?

— Nu aveam nimic de ascuns. Voiam să evităm ceea ce mi-aţi făcut mie şi acelui sărman băiat, acolo înăuntru.

— Sunt nişte elemente turbulente, nu merită să avem milă de ei. Reprezintă ruina acestei ţări. Dumneavoastră, care sunteţi străin, nu trebuia să vă amestecaţi în aşa ceva. Dar acum trebuie să-mi spuneţi tot ce ştiţi şi noi o să ne prefacem că nici măcar nu v-am întâlnit vreodată. Nimeni nu va afla că aţi fost aici în noaptea asta. Nu se va încheia niciun proces-verbal. Cum se numea fata aceea?

— Se numeşte... Heleni Kaloudis.

— Kaloudis aţi spus? Bine. Şi acum trebuie să-mi puneţi unde este. Haideţi, vă dau cuvântul meu de ofiţer că nu va păţi nimic. Ba chiar o s-o îngrijim. Mai târziu o să mai

vedem. Va trebui să răspundă şi ea la unele întrebări, aşa-i normal, dar credeţi-mă, noi nu facem niciun rău femeilor. Sunt un om de onoare.

Michel îi spuse totul şi faţa ofiţerului se lumină de satisfacţie.

— În sfârşit, în sfârşit: vocea aceea de la radio... blestemata aia de voce de la radio... Bravo, tinere, bravo, nici nu ştiţi ce mare serviciu ne-aţi făcut. Eraţi pe punctul de a ajuta o criminală periculoasă, o ameninţare pentru siguranţa statului. Sigur, dumneavoastră, ca străin, nu puteaţi să vă daţi seama...

Michel făcu ochii mari.

— Dar ce spuneţi, ce tot îndrugaţi, fir-ar să fie? Ce este povestea asta cu radioul? Ce criminală periculoasă? Nu cred nici o iotă din tot ce aţi spus. Nenorocitule! Ticălosule!

Karamanlis rânji.

— Duceţi-l în celulă, le spuse el oamenilor săi. Deocamdată nu mai avem nevoie de el.

Ieşi şi dispăru în sus pe scări. Michel fu dus din nou târâş pe coridor. În urma lui, în pragul uşii, bărbatul cu pieptul păros fuma o ţigară. Din interior nu se auzea niciun zgomot, nici măcar un vaiet.

— Eu am făcut tot ce am putut, spuse medicul. I-am făcut o perfuzie cu ser fiziologic ca să-i ridic tensiunea, am oprit hemoragia, dar fata asta are nevoie de o transfuzie şi prietenul vostru nu a apărut. Cu siguranţă i s-a întâmplat ceva.

Claudio îşi frângea mâinile.

— Nu înţeleg, nu reuşesc să înţeleg...

Norman se ridică în picioare.

— Claudio, situaţia noastră poate deveni foarte dificilă dintr-un moment în altul. Dacă s-ar fi întâmplat o simplă întârziere, Michel ar fi telefonat, ne-ar fi anunţat în vreun

fel. Cu siguranţă, i s-a întâmplat ceva grav. De ce nu-i suni pe părinţii lui Heleni? Iei asupra ta o răspundere foarte mare.

— Stau la Komotini, n-ar putea face nimic. S-ar îngrijora şi atât. Dar ce naiba să se fi întâmplat?

— Nu pot să-mi închipui. Ar fi trebuit să ajungă aici de mai mult de o oră, chiar luând în calcul blocări ale circulaţiei, devieri, ambuteiaje...

— S-ar putea ca zona în care se afla să fi fost închisă de militari, iar el să nu mai poată ieşi.

— Da, bine, dar de ce nu dă un telefon?

— Poate că militarii au deconectat o parte din reţea, ce ştiu eu?

Heleni, întinsă pe un pat, deschise ochii.

— Claudio, spuse ea, nu mai putem rămâne aici, este periculos şi pentru doctorul acesta care ne-a ajutat... La spital nu vreau să merg, m-ar aresta imediat. Ascultă, mă simt ceva mai bine. Găseşte un taxi şi du-mă acasă la mine. Apoi, te vei putea duce să cauţi medicamentele şi celelalte lucruri pe care trebuia să le aducă Michel. Doctorul ar putea veni acolo diseară ca să termine tratamentul. A spus că glonţul a ieşit pe partea cealaltă. Pot să mă descurc. Mai devreme sau mai târziu, Michel va da un semn de viaţă, ai să vezi, dar acum trebuie să plecăm, te rog...

— Heleni are dreptate, Claudio, spuse Norman.

— Da, poate că este singurul lucru pe care-l putem face. Se întoarse către medic. Dumneavoastră ce părere aveţi, domnule doctor?

— Poate... este tânără, nu mai pierde sânge. Transfuzia avea şi componente nutritive. Dar nu puteţi face nimic altceva, trebuie să stea culcată, să doarmă dacă se poate. Eu trebuie să rămân la cabinet până la şapte, apoi am să vin la voi. Unde este casa?

Îi dădură adresa.

— La ora opt voi fi acolo. Pentru medici, interdicţia de circulaţie nu este valabilă. Dumneavoastră, Norman, trebuie să fiţi acolo, pregătit pentru transfuzie.

— Şi când vom putea s-o mutăm? întrebă Claudio.

— Nu mai devreme de o săptămână, categoric nu mai înainte.

— Sigur. Sigur. Între timp, o să-i anunţăm şi pe părinţii ei.

— Plecaţi acum. Vă chem un taxi.

Claudio o îmbrăcă şi Norman coborî în stradă ca să vadă dacă era linişte în cartier. Când sosi taxiul, sună de două ori la soneria de la uşă şi Claudio coborî împreună cu doctorul, susţinând-o pe Heleni care era palidă şi abia se putea ţine pe picioare.

— Cum te mai simţi?

Fata făcea eforturi să pară liniştită.

— Mi-e mai bine... îţi spun drept. O să vezi, totul o să meargă bine. Dacă reuşim să ajungem la mine acasă, s-a rezolvat.

Urcară în maşină şi Norman închise portiera. Claudio coborî geamul din partea sa şi-i făcu semn prietenului său să se apropie.

— Norman...

— Da, ce este?

— Nu mergem acasă la Heleni. Poliţia ar putea avea nişte informaţii. O duc în camera mea din Placa.

— Da, ai dreptate, este mult mai bine aşa... voiam să-ţi propun şi eu asta. Bine, atunci ne vedem acolo.

Claudio îi apucă mâna.

— Te rog mult, vino şi nu vorbi cu nimeni, pentru numele lui Dumnezeu... în afară de doctor, bineînţeles. Anunţă-l de schimbarea de adresă pentru diseară.

— Fii liniştit, nu vă las de izbelişte. Zâmbi. Dar, trebuie să te previn că Heleni nu va mai fi la fel cu o jumătate de litru de sânge galez în vine... o să te ţină sub papuc. Hai, acum

plecaţi.

Claudio îi dădu şoferului adresa şi maşina porni imediat la drum.

— De ce i-ai dat adresa ta? îi şopti la ureche Heleni.

— La ora asta poliţia strânge cu uşa zeci de persoane: au arestat sute de studenţi. Mulţi dintre ei te cunoşteau... s-ar putea ca vreunul să fi vorbit.

— Printre noi nu sunt trădători, spuse Heleni şi chipul său palid păru să se îmbujoreze.

— Sigur, dar este mai bine să nu riscăm. Eraţi cam două mii înăuntru... Nimeni nu mă cunoaşte: îi vom suna pe părinţii tăi de la cabina telefonică de lângă casa mea. Acum fii liniştită. Sprijină-te de mine.

Heleni îşi rezemă capul de umărul lui şi închise ochii. Şoferul îi privea din când în când prin oglinda retrovizoare: se aflau în cabinetul unui doctor, ea atât de palidă, ochii încercănaţi, el mare, puternic şi atât de speriat. Curvuliţa aia probabil că făcuse un avort... şi el era vinovatul... nişte nenorociţi... derbedei fără ruşine şi fără nici un dram de morală... biciul, asta le trebuie. Lasă-i în voia lor şi uite câte belele fac... ca şi ăia de la Universitate. Le dai un deget şi ei îţi iau toată mâna... biciul le trebuie lor şi nicidecum Universitatea...

Taxiul făcu un lung ocol ca să ajungă în piaţa Placa, trecând prin spatele vechiului Olimpieion şi se opri în cele din urmă în faţa unei case vătuite în alb. De pe zidul împrejmuitor atârnau tulpinile fără frunze ale viţei de vie şi două pisici scotoceau prin pungile cu gunoaie pe care nimeni nu le adunase. Claudio se ridică de pe banchetă şi îi plăti şoferului. Heleni care părea să fi aţipit, tresări.

— Am ajuns, îi şopti la ureche Claudio. Eşti în stare să faci câţiva paşi? Trebuie să încercăm să nu dăm de bănuit.

Heleni îi făcu un semn aprobator cu capul. Claudio coborî şi deschise portiera luându-i-o înainte şoferului; o luă de

mână şi o conduse cu paşi rari către scara exterioară care ducea la mica sa garsonieră. Maşina dispăru de îndată, luând-o pe străduţele întortocheate ale oraşului vechi şi Claudio îşi trecu un braţ în jurul taliei fetei, susţinând-o cum putea mai bine. O duse înăuntru şi o întinse pe pat, acoperind-o cu o pătură.

— Am puţină carne în frigider. Îţi pregătesc imediat o supă. Trebuie să bei multe lichide şi să stai culcată. Aici te afli în siguranţă: nimeni nu mă cunoaşte.

Învârti de două ori cheia în broască. Heleni îl urmărea din priviri.

— Ştii cum li se spune celor care stau în Placa?

Claudio deschise uşa frigiderului şi scoase carnea.

— Nu. Nu ştiu. Cum li se spune?

— *Gàngari.* Înseamnă „lacăte”.

— Este o poreclă destul de caraghioasă.

— Aminteşte de rezistenţa locuitorilor în 1925, când turcii au asediat Atena. Au închis porţile oraşului şi s-au baricadat în toate casele din Placa, hotărâţi să se apere casă cu casă, dacă ar fi fost nevoie. Îndreptă înspre el o privire mângâietoare, plină de melancolie. Acum şi tu eşti un *gàngaros...* din vina mea.

— Chiar aşa: tu eşti chiar mai rea decât turcii. Şi acum stai liniştită şi încearcă să dormi. Te trezesc eu când este gata supa.

Puse carnea în cratiţă, adăugă apă şi mirodenii.

— Mai trebuie destul de multă sare... este higroscopică, reţine lichidele din corp şi ridică tensiunea. Până ce ajung aici Norman şi doctorul ca să-ţi completeze sângele, iubito... Dar de ce nu dă Norman niciun semn de viaţă... de ce, fir-ar să fie, nu apare...

Aprinse ochiul maşinii de gătit şi se aşeză, obosit, pe un scaun. Privi câteva clipe flăcăruia albăstrie de sub cratiţă, dar se simţi cuprins pe neaşteptate de o oboseală cumplită.

Încercă să reziste o vreme, apoi îşi lăsă capul să se aplece în faţă şi aţipi.

CAPITOLUL III

Atena, Ambasada britanică, 17 noiembrie, orele 14

Funcţionarul de la Ambasadă puse la loc receptorul şi completă cu conştiinciozitate biletul de acces la birouri: „Domnul Norman Shields pentru domnul James Henry Shields, însărcinat cu afaceri”.

Pierzându-şi răbdarea, Norman aproape că-i smulse hârtia din mână.

— George, cum e posibil ca pentru a mă duce la tatăl meu să fie nevoie de toate hârţoagele astea? Ce naiba, nu vezi că sunt grăbit? Probabil că atmosfera din Atena te-a molipsit şi pe tine.

— Ăsta-i regulamentul, domnule, şi, apoi, ziua de astăzi este una foarte proastă, ca să nu spun mai mult.

— Of, Doamne, dar mă cunosc aici până şi femeile de serviciu... Da, este îngrozitor, George, dar acum pot să merg la tata?

Funcţionarul dădu din cap aprobator şi Norman se strecură rapid în lift, urcând la etajul al doilea. Intră în biroul tatălui său care îi dicta secretarei sale o scrisoare.

— Tată, trebuie să vorbesc urgent cu tine într-o chestiune foarte importantă.

— Ai răbdare o clipă să termin scrisoarea asta şi sunt al

tău... „şi, deci, având în vedere vechile relaţii de prietenie dintre ţările noastre, nu putem decât să ne dorim ca această operaţiune să se încheie în mod fericit şi cu rezultate reciproc avantajoase. Exprimându-vă stima noastră cea mai profundă, rămânem în aşteptarea unei note din partea Ambasadei dumneavoastră care să ne permită să trecem la executarea operaţiunii. Sincer al dumneavoastră etcetera, etcetera”. Ei, ce mai este de data asta? Ai pierdut la joc, ai necazuri cu vreo fată sau ce altceva?

Norman aşteptă ca secretara să iasă din birou, apoi se aşeză, punându-şi amândouă mâinile pe masă.

— Tată, este un lucru al naibii de serios. Am nevoie de ajutorul tău.

James Shields îl privi ceva mai puţin distrat.

— Isuse, Norman, arăţi groaznic, de parcă ţi-ar fi dat cineva câţiva pumni în ochi...

— N-am dormit toată noaptea, am fost în oraş cu Michel şi cu Claudio Setti, un prieten italian... prietena lui se afla în clădirea Universităţii. O cheamă Heleni Kaloudis, poate că ai auzit vorbindu-se despre ea. A fost rănită, criminalii ăia au găurit-o dintr-o parte în alta. Am dus-o la un doctor ca să-i facă o transfuzie, dar n-a fost posibil. Ea nu voia să meargă la spital: poliţia ar fi băgat-o imediat la închisoare. Michel plecase ca să cumpere medicamente şi nu s-a mai întors; eu am impresia că l-au băgat la zdup...

James Shields se întunecă la faţă.

— Linişteşte-te, spuse. Linişteşte-te, ţi-am spus. Ia-o de la capăt şi povesteşte-mi de-a fir a păr totul. Dacă vrei să te ajut, trebuie să-mi spui totul cu cea mai mare exactitate.

Norman îşi luă mâinile de pe masă, apoi şi le strecură între genunchi.

— Of, Doamne. Eu nu ştiu nici măcar dacă mai avem timp să-i salvăm... Atunci, eu şi Michel ne aflam la Kifissìa

cu două prietene şi, pe neaşteptate, Claudio ne-a dat telefon ca să ne spună să venim imediat la Politehnică...

Povesti totul până în cele mai mici amănunte, uitându-se din când în când la pendula de pe perete şi mai apoi la ceasul de la mâna sa, ca şi cum s-ar fi luptat cu scurgerea timpului. Tatăl său îl asculta cu atenţie şi-şi lua mereu notiţe pe un carneţel.

— Crezi că s-ar putea să vă fi văzut cineva? Vreau să spun, cineva de la poliţie?

— Nu ştiu, nu pot să exclud asta, era o zăpăceală aşa de mare în jurul Universităţii. Eu mă tem cel mai mult că l-au prins pe Michel... altă explicaţie n-ar fi. Şi, apoi, Heleni se simte rău şi nu poate fi îngrijită cum trebuie. Şi nu poate fi dusă la spital. Zilele astea s-a expus prea mult, a vorbit deseori şi la radio. Tată, eu te rog să trimiţi o maşină de-a Ambasadei ca s-o ia de acolo şi s-o ducă la spitalul englez. Are nevoie urgent de o transfuzie de sânge.

— Nu-i o treabă prea simplă, Norman. Dacă este aşa cum spui tu, sunt sigur că poliţia greacă o caută. Din partea noastră ar fi un amestec nepermis în afacerile interne ale unei ţări care ne găzduieşte şi....

— Doamne, tată! strigă Norman. Eu îţi cer să salvezi viaţa unei fete de douăzeci de ani care riscă să moară pentru că a vrut ca ţara sa să fie liberă, iar tu îmi vorbeşti de chiţibuşuri diplomatice. Se ridică brusc răsturnând scaunul pe care stătuse. Nu mai avem ce vorbi, am să mă descurc singur.

Dădu să iasă, dar tatăl său se ridică şi se interpuse între el şi uşă.

— Ridică scaunul acela şi stai jos. O să văd ce pot face. Lasă-mă câteva minute.

Formă un număr de interior, schimbă câteva cuvinte cu un coleg dintr-un alt birou. Îşi luă carnetul de pe birou şi ieşi. Norman se ridică şi începu să patruleze înainte şi

înapoi prin mica încăpere.

Relaţiile cu tatăl său erau de la o vreme destul de reci, dacă nu chiar ostile. De aceea nu avusese de gând să-i ceară ajutorul. Nu voia să-i dea o asemenea satisfacţie. Dar acum, când găsise forţa de a i se adresa, regreta că n-o făcuse mai devreme. Ar fi fost mult mai bine: la ora asta totul ar fi fost rezolvat. La naiba, ar fi trebuit să se gândească la asta. Atât Claudio, cât şi Michel cunoşteau bine situaţia şi nu îndrăzniseră să-l roage să intervină la tatăl său. Păcat, mare păcat, şi acum cine ştie pe unde era Michel şi cine ştie dacă mai era timp ca s-o salveze pe Heleni. Prost, fusese un prost. Trebuia să-şi poată permite să fie independent. Dacă, atunci când eşti la mare necaz, trebuie să te supui ca o marionetă, cu atât mai mult trebuie să te adaptezi.

Nu mai avea acum nici un rost să se frământe: singurul lucru care-l interesa în momentul acela era ca totul să se facă repede, simţea că minutele erau numărate. Tatăl său se întoarse, zâmbitor.

— Unde sunt prietenii tăi? O maşină de serviciu este gata de plecare: peste o oră vor fi în siguranţă.

Lui Norman îi tremura vocea.

— Tată, nici nu ştiu cum... Prietenul meu italian stă într-o garsonieră din Placa, Aristomenis 32, la etajul întâi, este o scară exterioară. Dar aş putea merge eu cu şoferul.

— Exclus. Trimitem un agent de-al nostru care a mai avut misiuni de genul acesta, dar trebuie să fie singur. Cred că-ţi dai seama de ce.

— Da, da, sigur. Dar grăbiţi-vă, vă rog.

— Aristomenis 32 ai spus?

— Da.

— Cobor chiar acum ca să-i dau instrucţiuni.

Porni spre coridor.

— Tată.

— Da, ce este?

— Mulţumesc.

Norman se întoarse în birou şi se apropie de fereastră. Îl văzu pe tatăl său coborând în curte, apropiindu-se de o maşină cu motorul pornit şi spunându-i câteva cuvinte omului de la volan. Maşina porni imediat şi porni în viteză înspre Placa. Strada era circulată, avea nevoie de timp... timp...

— Aristomenis 32. Au coborât dintr-un taxi şi au urcat la primul etaj, fata împreună cu un tânăr. Sunt înăuntru cam de o oră.

Ofiţerul de la *astynomìa* luă în mână microfonul.

— Sunt căpitanul Karamanlis. Puteţi verifica dacă apartamentul are telefon?

— Nu. Nu este nici o linie conectată.

— Sunteţi siguri că nu s-au întâlnit cu nimeni înainte de a ajunge acolo?

— Foarte siguri. Taxiul i-a adus direct aici fără a se opri pe undeva. Au vorbit doar cu prietenul care era cu ei.

— Şi el unde este acum?

— A plecat pe jos, dar l-au urmărit Roussos şi Karagheorghis, maşina 26.

— Bine. Nu te mişca de acolo şi nu-i scăpa din vedere nici măcar o secundă. Răspunzi pentru asta.

— Puteţi fi liniştiţi.

Agentul închise radioul şi-şi aprinse o ţigară. Fereastra de la primul etaj era tot închisă şi în toată casa nu se vedea niciun semn de viaţă. Nu înţelegea prea bine de ce trebuia să-i supravegheze pe cei doi tineri. Lui i se păreau cu totul inofensivi. Colegul său de la volan îşi dădu scaunul mai în spate şi-şi trase pălăria pe ochi. Nu trecură decât câteva minte şi se auzi din nou radioul.

— Căpitanul Karamanlis, sunteţi pe recepţie?

— Da, căpitane, spuneţi.

— Treceţi la arestare, imediat.

— Dar nu s-a întâmplat nimic.

— Am vorbit cu maşina 26. Tânărul pe care l-au urmărit a intrat în Ambasada britanică şi imediat după aceea a plecat de acolo o maşină cu un agent în civil. Vine înspre voi. S-ar putea să intervină, s-a mai întâmplat. Nu vreau scandal. Ridicaţi-i imediat şi aduceţi-i aici.

— Recepţionat. Se execută.

Intrară în curticică şi urcară pe scara exterioară până la etajul întâi. Bătură la uşă.

— Deschideţi, poliţia!

Claudio se trezi brusc şi Heleni îşi reveni şi ea din toropeala care-o cuprinsese. Cratiţa fierbea pe foc şi în cameră se simţea un miros plăcut de supă. Cei doi tineri se priviră cu o expresie de uimire şi de îngrijorare.

— Ne-au trădat, spuse Claudio. Repede, pe ferestruica de la baie poţi ieşi pe terasă şi de acolo ajungi în apartamentul de lângă pod. Nu locuieşte nimeni acolo.

Apoi, întorcându-se către uşă, spuse:

— O clipă, vin imediat!

O ajută pe fată să se scoale şi să ajungă la baie unde ea se urcă pe un scăunel ca să iasă pe fereastră.

— N-are rost, spunea Heleni. N-are rost. Lasă-mă să merg cu ei.

— Deschideţi sau spargem uşa! strigau de afară poliţiştii.

— Am să-i reţin eu. Fă cum ţi-am spus. După aceea, ieşi pe portiţa din spate, treci strada şi exact în faţă este o bisericuţă a lui Aghios Dimitrios. Ascunde-te înăuntru şi aşteaptă-mă până când ajung şi eu. Închise uşa băii şi se duse să deschidă uşa care începea deja să cedeze, împinsă cu umărul de agenţi.

— Unde e fata? strigară ei cu pistolul îndreptat către el.

— A plecat cu părinţii ei, acum o oră.

Agentul care-l întrebase îl lovi puternic cu palma.

— Unde este?

Claudio nu răspunse. Celălalt vru să deschidă uşa băii, dar tânărul se năpusti asupra lui, lovindu-l disperat cu pumnul în ceafă şi doborându-l. Celălalt se aruncă asupra lui vrând să-i aplice o lovitură cu mânerul pistolului, dar Claudio reuşi să-l vadă cu coada ochiului, se feri şi îi puse piedică. Omul se prăbuşi greoi pe pardoseală, dar se răsuci fulgerător şi îndreptă ţeava pistolului către Claudio, tocmai când acesta încerca să-l atace din nou.

— Îţi împrăştii creierii pe pereţi dacă mai faci vreo mişcare.

Claudio se opri şi se dădu înapoi cu mâinile ridicate. Poliţistul îl lovi în stomac o dată, de două ori, de trei ori, făcându-l să se frângă de mijloc, apoi îi mai dădu o lovitură cu genunchiul spărgându-i buza. Claudio se prăbuşi cu sângele curgându-i din gură şi din nas.

Celălalt agent se ridică şi deschise cu piciorul uşa băii, văzu scaunul din dreptul ferestruicii şi se urcă pe el. Heleni era pe terasă şi se târa cu greu către peretele mansardei. Îndreptă spre ea pistolul.

— Întoarce-te imediat aici, micuţo, ca să stăm puţin de vorbă.

Maşina Ambasadei britanice ajunse la doar câteva minute după aceea. Agentul parcă şi dădu să coboare, dar rămas pe loc în scaun, cu capul plecat: pe scara exterioară coborau doi bărbaţi. Unul o ducea de braţ pe o fată albă ca varul la faţă şi cu cearcăne vineţii în jurul ochilor, celălalt îl ducea aproape târâş pe un tânăr pe jumătate leşinat, cu faţa şi cu hainele pline de sânge. Se urcară cu toţii într-o maşină parcată de cealaltă parte a străzii şi porniră în viteză.

Agentul deschise radioul.

— Hallo?

— Sunt Shields. Ce este?

— Sorry, prea târziu. I-au ridicat cu un minut înainte de a sosi eu. Ce trebuie să fac? întrebă după aceea.

De cealaltă parte fură câteva minute de tăcere.

— Domnule, dacă aţi trimite în urma mea doi băieţi de la trupele speciale, am putea rezolva treaba asta înainte ca ăştia să ajungă la destinaţie.

— Nu. Întoarce-te imediat. Nu mai putem face nimic.

Shields se întoarse către Norman.

— Îmi pare rău, fiule, i-au arestat cu o clipă înainte ca agentul nostru să ajungă acolo. Îmi pare rău... regret din inimă.

Norman îşi acoperi ochii cu palmele.

— Oh, Doamne, spuse, Doamne Dumnezeule.

Maşina intră în curtea sediului central al poliţiei. Agentul care conducea coborî şi se duse să deschidă portiera din spate. Alţi agenţi se apropiară şi o luară în primire pe Heleni. Claudio încercă s-o ţină lângă el, dar fu împins fără menajamente către o altă intrare. În momentul acela, uşa se deschise şi îl putu vedea pentru o clipă pe Michel stând între doi poliţişti într-o cameră de alături.

Privirile celor doi tineri se încrucişară, dar Michel nu păru să-l recunoască. Claudio avea faţa complet tumefiată, ochii îi ajunseseră ca două crăpături, buzele umflate şi sparte, părul murdar şi năclăit de sudoare şi de sânge îi acoperea pe jumătate fruntea.

Michel nu reuşea să-şi dea seama cum de se petrecuse totul într-un timp atât de scurt. Înainte cu douăzeci şi patru de ore era un băiat plin de entuziasm şi bună dispoziţie, acum era un om copleşit de cele întâmplate, fără sentimente şi fără voinţă. Îl urcară într-o maşină care porni în viteză către Falero.

— Unde mă duceţi?

— La aeroport. Ai un ordin de expulzare. Te întorci în Franţa.

— Dar am casă în Atena, lucruri şi haine... Nu pot pleca în felul acesta.

— Ba da. Ţi se va expedia totul acasă. Avionul tău pleacă peste o oră şi un sfert. Ţi-am cumpărat şi bilet.

La aeroport, o stewardesă se apropie de maşină cu un cărucior şi Michel fu urcat pe el.

— A suferit o intervenţie chirurgicală, spuse poliţistul. Nu poate merge o săptămână de acum încolo. Va trebui ajutat şi la îmbarcare.

— Bineînţeles, spuse fata. Am fost anunţaţi.

Trecu în spatele căruciorului şi-l împinse prin punctul de control până în sala de îmbarcare. În avion fu dus pe braţe până la locul său de lângă fereastră. Avionul decolă şi înainte de a începe să urce făcu un ocol larg pe deasupra golfului şi a oraşului. Stewardul începu să descrie funcţionarea dispozitivelor de prim-ajutor de la bord şi să arate cum trebuia îmbrăcată vesta de salvare în cazul unei amerizări accidentale, dar Michel privea sub el povârnişul Acropolei şi i se păru, pentru prima oară până atunci, un spectacol dezolant, un maidan cu schelete arse de soare. Nu avea să se mai întoarcă la Atena, niciodată în viaţa lui. I se părea că distinge Agora, clădirea şcolii arheologice printre clădirile scunde ale cartierului Placa. Şi cu amintirile ce era de făcut? Ar fi putut să scape şi de ele? Prietenii: Claudio şi Norman. Îi întâlnise pentru prima oară cu doi ani înainte, ei făcând autostopul pe un drum de munte între Metsovon şi Ioannina. Avuseseră pană de motor şi el îi luase în micul său 2CV până la Parga. Fusese o prietenie născută la prima vedere, exclusivă, complice, nebunească, pentru a umbla împreună prin lume, pentru a fi cei mai buni în toate, pentru a plănui aventuri, pentru a învăţa, a se certa, a discuta despre destinele omenirii într-o cârciumă,

pentru a bea retsina prin taverne, pentru a umbla după femei... Heleni, frumoasă de-ţi lua ochii, Heleni care-l alesese pe Claudio şi pe care o dorise şi el, dar dăduse uitării asemenea gânduri pentru că femeia unui prieten îţi devine ea însăşi un prieten... Pe Heleni cea frumoasă şi dragă, curajoasă şi mândră o predase poliţiei dintr-o slăbiciune de neiertat, din laşitate. Acesta era gândul care-l tortura, îi sfâşia până la sânge întreaga fiinţă. Oare putea să uite vreodată toate acestea?

Avionul continua să urce şi el se simţea strivit în scaun de o dublă apăsare. Jos se vedea acum o întindere lăptoasă şi fără contururi distincte, o defilare continuă de fantasme albe, de franjuri alburii, plutind în toate părţile, dar continuă să rămână cu privirile aţintite în gol pe ferestruică pentru că ochii îi erau înecaţi în lacrimi.

Ce avea să se aleagă de viaţa sa începând din acel moment? Cum mai putea găsi forţa de a face altceva? Oh, Atena... Atena... n-avea s-o mai vadă niciodată, niciodată în viaţa lui.

Stewardesa îl întrebă a doua oară.

— Doriţi ceva de băut, domnule?

Michel nu se întoarse spre ea, dar răspunse cu o voce fermă şi politicoasă:

— Nu, mulţumesc. Nu doresc nimic.

Claudio fu lăsat ore întregi complet izolat într-o celulă fără ferestre, rece, fără pat, cu o uşă de fier şi doar cu un scaun şi el de fier. Îi luaseră cureaua de la pantaloni şi şireturile de la pantofi şi chiar şi portofelul şi ceasul. În felul acesta nu putea să-şi dea în nici un fel seama de scurgerea timpului.

Becul aprins din tavan răspândea o lumină uniformă şi nemiloasă, prin pereţi nu răzbătea nici un zgomot, iar cel al paşilor săi, când se ridica la răstimpuri ca să se mişte cât de

cât în spaţiul acela strâmt, răsuna ca într-o cutie de tablă.

Niciodată sufletul său nu fusese torturat de atâta nelinişte, niciodată disperarea nu-l chinuise atât de tare şi, în plus, durerile ascuţite din ochi, din buze, din coaste îi dădeau un sentiment insuportabil de apăsare pentru că nici măcar o părticică din fiinţa sa nu era liberă de suferinţă. Când zgomotul unor paşi se opri în dreptul celulei şi uşa se deschise, era pregătit să ucidă, ar fi vrut să-l lovească pe omul care apăru în cadrul uşii cu toată forţa de care mai era în stare şi-şi încleştă degetele pe spătarul scaunului în spatele căruia se aşezase ca pentru a-şi face din el scut.

Omul era de statură potrivită, bine ras, purtând uniforma impecabilă a celor din *astynomìa.* Avea părul grizonat, iar mustăţile subţiri erau perfect îngrijite. Avea un aspect calm şi aproape liniştitor. Se apropie şi parfumul loţiunii după ras era proaspăt, aproape plăcut.

— Aşezaţi-vă, îi spuse în italiană. Sunt căpitanul Karamanlis şi mă aflu aici ca să vă ajut.

— Sunt un cetăţean italian: am dreptul la asistenţă din partea Consulatului meu. Dumneavoastră va trebui să mă eliberaţi, iar eu vă voi da în judecată.

Ofiţerul zâmbi.

— Prietene, eu am posibilitatea să vă elimin, să fac să dispară cadavrul dumneavoastră astfel încât să nu mai poată fi găsit niciodată şi după aceea să colaborez cât se poate de intens cu Consulatul dumneavoastră pentru a găsi informaţii false în ceea ce vă priveşte şi apoi să clasăm cazul.

Scoase un pachet de ţigări şi-i oferi una lui Claudio care o luă, o aprinse şi trase adânc fumul în piept.

— Şi acum, că v-am spus în ce situaţie vă aflaţi, vreau să ştiţi că asemenea lucruri sunt ultimele pe care aş dori să le fac. Mi-am făcut studiile în Italia, o ţară pe care o admir mult şi pe care o iubesc...

„Şi acum”, se gândi Claudio, „o să-mi spui şi proverbul: italieni şi greci, toţi o apă şi-un pământ.”

— Şi, de altfel, continuă ofiţerul, cum zice proverbul: italian şi grec, tot o apă şi-un pământ... Nu se spune aşa? Claudio rămase tăcut. Acum, ascultaţi-mă cu atenţie: nu există decât un singur mod prin care vă puteţi salva dumneavoastră şi prietena dumneavoastră... O iubiţi, nu-i aşa?

— Duceţi-o imediat la spital. Este rănită, este în mare pericol...

— Ştim asta. Şi cu cât aşteptăm mai mult, cu atât creşte pericolul. Dar totul depinde de dumneavoastră. Noi vrem să ştim totul despre Heleni Kaloudis: cu cine se mai întâlnea în afară de dumneavoastră, care îi erau complicii, cine îi dădea ordine. Ce planuri aveau, ce puneau la cale. Ce legături aveau cu conducătorii partidului comunist şi cu agenţii străini... Erau, oare, bulgari? Sau ruşi...

Claudio se simţi pierdut: omul acela voia să aibă o confirmare neîndoielnică a tuturor lucrurilor pe care, practic, era sigur că le ştie. Nimic nu l-ar fi făcut să-şi schimbe acele convingeri.

— Ascultaţi-mă, voi fi sincer pentru că singurul lucru de pe lume care mă interesează este s-o salvez pe Heleni. Nu este nicio fărâmă de adevăr în tot ceea ce credeţi dumneavoastră. Heleni face parte doar din mişcarea studenţească, la fel ca mii de colegi de-ai săi şi nimic altceva. Dar, dacă vreţi, eu pot să declar sub semnătură toate aceste lucruri despre care aţi vorbit: comploturi, agenţi străini, şefi, doar ca s-o văd imediat pe fata aceea pe un pat de spital îngrijită şi tratată de medici corecţi.

Karamanlis îl privi cu o expresie de compătimire şi, în acelaşi timp, de satisfacţie.

— Sunt mulţumit că v-aţi hotărât să colaboraţi, deşi, dacă înţeleg eu bine, doar din dorinţa de a o scoate de sub

acuzare pe față. Trebuie să vă spun, totuşi, că... mărturisirea dumneavoastră... va fi mai apoi confruntată în toate detaliile cu ceea ce vom reuşi să aflăm direct de la față.

Claudio se retrase către perete, strângând în continuare spătarul scaunului.

— Doar nu vreţi s-o supuneţi unui interogatoriu în halul în care se află! Nu puteţi face aşa ceva, vă spun eu că nu puteţi!

— Şi totuşi, trebuie să facem asta; ne-o impune datoria, domnule Setti, şi după ce vom confrunta cele două declaraţii şi vom constata că sunt la fel, ei bine, veţi putea fi eliberat, iar fata va fi îngrijită pentru a se înzdrăveni în aşteptarea procesului...

— Oh, domnule căpitan, n-am făcut nimic, dumneavoastră n-aţi înţeles nimic, ştiţi asta? Nimic! Eu colaborez doar dacă mai întâi o văd pe fată îngrijită şi asta imediat, altfel nu scot nici măcar un cuvânt. Puteţi să mă tăiaţi în bucăţele, să mă castraţi, să-mi smulgeţi unghiile... ce altceva mai aveţi pe lista torturilor? Asta-i, nu vă voi spune nimic, nici măcar un cuvânt, m-aţi înţeles? Aţi înţeles ce v-am spus? Fata trebuie dusă imediat la spital, nu interogată, aţi priceput?

Urla de-a dreptul, cu ochii ieşiţi din orbite, cu vinele de la gât şi de la tâmple umflate. Părea nebun.

Ofiţerul se retrase până la uşa care se deschise chiar în momentul acela. Un gradat se apropie de el ca să-i spună ceva la ureche. „N-a scos nicio vorbă”, îi şopti acesta la ureche. Pe faţa lui Karamanlis apăru o grimasă ciudată, un fel de tic care contrasta într-un mod grotesc cu faţa sa netedă şi cu înfăţişarea respectabilă.

— Cum se simte? întrebă.

— Este slăbită, dacă forţăm nota s-ar putea să nu reziste.

— Nu-mi pasă. Trebuie să vorbească. Şi ăsta de aici... A

venit englezul?

— Da, dar până acum nu avem mare lucru să-i spunem...

Claudio se apropiase cu un pas şi încerca să înţeleagă ce se petrecea. Karamanlis privea cu plăcere expresia lui îngrijorată.

— Prietena dumneavoastră n-a vorbit încă, spuse, dacă asta vă interesează să ştiţi, dar acum va vorbi, vă asigur eu. L-am chemat aici pe cel care este foarte potrivit pentru a o face pe prietena dumneavoastră să vorbească... Şi va veni şi ea... Sergentul Vlassos. Gradatul rânji. Sergentul Vlassos ştie într-adevăr cum să se poarte, mai ales cu femeile... ştiţi cum îi spun colegii lui? Îi spun *ò Chìros,* „Porcul”.

Claudio scoase un urlet disperat şi ridică scaunul, repezindu-se către uşa care între timp se închisese în urma căpitanului Karamanlis, aşa că lovitura năprasnică se abătu asupra tablei groase care scoase un zgomot dogit.

Ari ieşi pe la orele paisprezece de la serviciul de conservare al muzeului. Se prezentase în cursul dimineţii la director pentru a-i povesti despre moartea neaşteptată a profesorului Harvatis, pentru a-i preda cheile şi pentru a rămâne la dispoziţia lui. Directorul nu-i mai pusese alte întrebări şi datorită faptului că Harvatis era un inspector din partea Administraţiei centrale şi depindea de el. Ari fusese detaşat de la Minister în fiecare an, pe o durată de câteva luni la săpăturile de la Efira şi toamna revenise întotdeauna în serviciul muzeului. Totul era perfect normal. Dar Ari nu-i spuse nimic nici despre vasul de aur care se afla închis în camera subterană şi nici despre scrisoarea pe care o avea încă în buzunar.

Intră într-o tavernă şi comandă ceva de mâncare. Şi, în timp ce aştepta, încerca să pună puţină ordine în mintea sa, încerca să stabilească felul în care avea să procedeze. La

cine să se ducă? Cui să-i ceară un sfat? Ce să facă, de asemenea, cu scrisoarea? O scoase din buzunarul interior al hainei şi o învârti mult timp între degete. Chelnerul îi aduse un sfert de retsina din care sorbi o înghiţitură fără a-şi lua privirile de la plicul mototolit pe care-l lăsase pe masă. La un moment dat luă cuţitul ca să-l deschidă şi să vadă măcar ce scria în el, dar se abţinu: îi promisese bătrânului profesor în clipa morţii să predea scrisoarea la adresa scrisă pe plic.

Avea să se întoarcă în strada Dionysìou la tipografia aceea: cu siguranţă, găsea acolo pe cineva. Făcuse rău că se lăsase speriat de individul acela: în fond, putea să fie oricine, unul dintre numeroşii dezaxaţi care umblă noaptea prin oraş, fără ţintă şi fără scop. Ziua, totul este altfel, dar în noaptea aceea, Doamne, oricine risca să fie făcut bucăţi.

Chelnerul îi aduse pui cu orez şi un castron cu salată în care erau amestecate bucăţele de brânză. Ari începu să mănânce cu poftă: la urma urmelor, în ultimele douăsprezece ore nu mâncase mai nimic. Se gândi la tinerii aceia care se refugiaseră la el în muzeu, la sărmana fată rănită. Oare reuşiseră s-o salveze?

Chelnerul apăru la un moment dat cu încă un sfert de vin.

— Dar n-am mai comandat alt vin, spuse Ari.

Chelnerul puse pe masă carafa şi arătă înspre masa de lângă uşă.

— Vi l-a trimis domnul de acolo.

Ari se întoarse încet şi sângele îi îngheţă în vine: era el, nu avea nicio îndoială, era bărbatul cu care vorbise în faţa tipografiei de pe strada Dionysìou. Atunci nu-l putuse vedea la faţă, dar avea acelaşi palton negru şi aceeaşi pălărie cu boruri largi, trasă pe ochi.

Fuma şi avea în faţă doar un pahar cu vin.

Ari îşi puse în buzunar scrisoarea, luă într-o mână carafa cu vin, în cealaltă paharul şi cu paşi hotărâţi se îndreptă către masa necunoscutului. Puse jos carafa şi paharul.

— Nu accept nimic de la o persoană pe care nu o cunosc. Cum aţi făcut să mă găsiţi? Ce vreţi de la mine?

Bărbatul îşi ridică privirile înspre el şi întinse mâna.

— Scrisoarea. Scrisoarea adresată lui Stavros Kouràs.

Avea ochi albaştri, un albastru curat cu un cerc în jur mai întunecat, ca gheaţa din cele mai reci dimineţi de iarnă, iar părul şi barba erau negre cu câteva fire albe, pielea bronzată, brăzdată cu riduri adânci. Părea să aibă cam cincizeci de ani.

— Dar dumneavoastră nu sunteţi Stavros Kouràs, spuse Ari cu o voce nesigură.

— Luaţi loc, spuse omul ca şi cum i-ar fi dat un ordin pe care trebuia neapărat să-l execute.

Ari se aşeză şi omul trase adânc în piept fumul ţigării.

— Acum ascultaţi-mă, spuse. Nu putem pierde nici măcar o clipă. Stavros Kouràs nu există, este doar un nume. Scrisoarea aceea a fost scrisă de Periklis Harvatis, nu-i aşa?

Lui Ari i se puse un nod în gât.

— Periklis Harvatis a murit.

Omul rămase tăcut câteva momente, fără ca pe faţa lui să se poată citi emoţia.

— Eraţi prieten cu el? Îl cunoşteaţi?

Omul lăsă privirile în jos.

— Aveam un proiect în comun... un proiect important. De aceea trebuie să-mi daţi neapărat scrisoarea aceea. Este absolut necesar s-o citesc.

Ari scoase plicul din buzunar şi-l privi fix drept în ochi.

— Dar dumneavoastră cine sunteţi?

Privirea sa era greu de suportat.

— Sunt omul căruia îi este adresată scrisoarea aceea. Dacă n-ar fi fost aşa, cum de m-aţi găsit la adresa aceea, exact în momentul acela? Şi de unde aş putea şti cine a scris-o? Daţi-mi-o. Este singurul lucru pe care-l puteţi face.

Vorbea ca şi cum se referea la lucruri evidente, imposibil

de contrazis. Ari i-o dădu. Omul o luă, aproape că i-o smulse din mână, o deschise rupând plicul cu vârful arătătorului şi o citi rapid. Ari îi privea chipul umbrit de pălărie. Nici-o tresărire. Era ca de piatră, fără urmă de vreo emoţie.

— Harvatis a adus cu el un obiect. Ştiţi ce vreau să spun. Unde este?

— Sub cheie, în subsolurile Muzeului Arheologic Naţional.

— Dumneavoastră l-aţi... văzut?

— Da.

— Şi nimeni altcineva?

Ari se simţi în încurcătură ca şi cum, dintr-o dată, el trebuia să dea seamă de tot ceea ce făcuse acelui om despre care nu ştia nici cum îl cheamă.

— L-au mai văzut şi patru tineri... nişte studenţi care...

Omul se încruntă şi un fulger de furie îi trecu prin priviri.

— Oh, Sfântă Fecioară, ştiţi ce s-a întâmplat astă-noapte, nu-i aşa? Ba, cum să nu ştiţi, eraţi şi dumneavoastră pe străzi astă-noapte. Erau studenţi care fugeau de la Politehnică. Era o fată, rănită... Îi cunoşteam aproape pe toţi... Sunt studenţi la şcolile arheologice străine. Ce altceva puteam face? Depozitul de la subsol era singurul loc sigur. Apoi s-a întâmplat că...

— Unde sunt ei acum?

— Nu ştiu. Le-am dat adresa unui doctor care o putea îngriji pe fată fără s-o denunţe la poliţie. Nu am mai aflat nimic despre ei, niciunul n-a dat vreun semn de viaţă.

— Atunci, au fost prinşi. Sigur au fost prinşi.

Se ridică şi lăsă o monedă de douăzeci de drahme pe masă.

— Cine sunt? Spuneţi-mi cine sunt.

— De ce, ce vreţi să faceţi?

— Dacă nu-mi spuneţi cine sunt, n-au nicio speranţă.

— Cunosc mai bine pe unul dintre ei, un băiat pe nume Michel Charrier, de la şcoala arheologică franceză. Ceilalţi

doi se numesc Claudio Setti şi Norman... Fata rănită se numeşte Heleni Kaloudis. Altceva nu ştiu.

Omul dădu din cap aprobator, apoi se îndreptă către ieşire.

— Staţi puţin, spuneţi-mi măcar numele dumneavoastră, cum vă pot găsi...

Ari merse după el, împinse uşa de sticlă pe care necunoscutul o închisese în urma sa şi ieşi pe trotuar. Treceau camioane pline cu soldaţi şi liniştea oraşului era sfâşiată la tot pasul de vaierul sirenelor.

Omul dispăruse.

CAPITOLUL IV

Atena, sediul central al poliţiei, 18 noiembrie, orele 7,30

Sergentul Vlassos înainta pe coridor cu paşi mici şi iuţi, îndreptând în afară vârfurile picioarelor şi mişcându-şi ritmic în dreptul şoldurilor mâinile scurte şi grase. Era robust şi îndesat, iar cămaşa părea gata să plesnească pe burta mare şi proeminentă de deasupra curelei pantalonilor. Purta părul tuns foarte scurt pentru a masca un început de chelie, dar avea cu toate acestea barba nerasă de două zile, o barbă neagră şi zbârlită în contrast cu un ten alb ca untul. Şi avea ochi mici, albaştri şi apoşi, paşnici, de adevărat funcţionar credincios. Feroce şi laş în acelaşi timp, fidel şi respectuos cu şefii, ca un câine, era în stare de orice grozăvie dacă era sigur că nu se va afla şi nu va fi pedepsit.

Acum era vorba despre curviştina asta care se distrase zile întregi cu studenţii de la Politehnică şi care acum nu voia să colaboreze; scroafa aia prăpădită care scuipase de la radio tot felul de calomnii veninoase şi injurii la adresa poliţiei. Acum refuza să răspundă la întrebările care i se puneau.

— Asta-i o treabă pentru tine, îi spusese comandantul. Vlassos, ocupă-te tu: puştoaica aia îţi stă la dispoziţie, fă ce

vrei cu ea... m-ai înţeles, bătrâne? ce vrei...

Şi comandantul zâmbise de parcă ar fi vrut să spună, „ne-am înţeles noi şi altădată, nu-i aşa”? Şi Vlassos răspunsese:

— Contaţi pe mine, domnule comandant, ştiţi doar ce bine ştiu să mă descurc.

— Aşa, bravo, şi după... tratamentul tău va fi mai blândă şi mai înţeleaptă, altfel o să mai repetăm tratamentul de câte ori va fi nevoie, până când o să cedeze. Tu n-ai probleme să repeţi tratamentul dacă va fi nevoie...

Şi Vlassos rânjise.

— Oh, nu, nici vorbă să am probleme...

Heleni era întinsă pe un pătuţ de fier, ameţită de slăbiciune şi epuizată de pierderea de sânge, dar îşi înălţă capul şi încercă să se sprijine în coate când văzu că uşa se deschide şi statura mătăhăloasă a sergentului Vlassos înaintează către ea.

— O să te fac eu să vorbeşti acum, târfă ce eşti, să vezi tu dacă nu te fac să vorbeşti...

Heleni îl imploră cu lacrimi în ochi.

— Te rog din suflet, spuse ea cu voce slabă, te rog mult nu-mi face rău....

— Tacă-ţi fleanca! se răsti Vlassos. Ştiu eu mai bine ce am de făcut.

Ridică mâna şi o lovi în obraz cu toată forţa. De dincolo de uşă, Karamanlis privea totul printr-un geam transparent doar dintr-o direcţie: în spatele său, un bărbat cu faţa trasă, evident stânjenit, se trăgea în umbra coridorului de parcă nu voia să vadă ce se petrecea dincolo.

— O să aflăm acum tot ce ne interesează, îi spuse Karamanlis fără să se întoarcă. Şi, dacă nu va vorbi ea, va vorbi el, vă asigur, mister.

— Metodele astea sunt josnice şi dumneata eşti un nemernic, Karamanlis. Sper să-ţi rupi gâtul cândva.

— Nu fiţi ipocrit: prietenii dumneavoastră sunt interesaţi la fel ca noi să afle cine se află în spatele acestei afaceri, cine îi manevra pe maimuţoii ăştia. Am avut bafta să punem mâna pe un grup destul de mare de la care vom putea afla informaţiile care ne sunt necesare. Lăsaţi-mă să-mi văd de treabă şi nu mă bateţi la cap.

Apăru în clipa aceea şi Claudio, adus de un agent. Karamanlis făcu un semn şi poliţistul îl împinse în uşă astfel încât să aibă ferestruica în dreptul ochilor. Claudio îl văzu pe Vlassos lovind din nou cu toată puterea în chipul însângerat al lui Heleni. Se întoarse urlând către Karamanlis, dar omul care-l ţinea imobilizat îi răsuci braţul gata să i-l frângă. Claudio căzu în genunchi, dar continua să strige şi să-l acopere cu vorbe de ocară pe ofiţer:

— Laşule, barbarule, nenorocitule, mă-ta te-a făcut cu un turc! ticălos nenorocit şi asasin!

Karamanlis păli, îl apucă de umeri şi-l ridică din nou la înălţimea ferestruicii.

— Uite, priveşte, acum o să vorbeşti, o să-mi spui tot ce ştii, nu-i aşa? N-o să mai faci pe şmecherul, nu-i aşa?

Claudio rămas ca paralizat de groază: Vlassos se excitase lovind-o pe fată, care părea să-şi fi pierdut complet cunoştinţa, poate că leşinase... Îşi descheia pantalonii lăsând la vedere părul pubian, ridica fusta fetei, îi smulgea slipul, după care se urca pe ea, plin de sudoare, gâfâind şi grohăind.

Claudio se simţi zdrobit, făcut fărâme ca un cub de gheaţă lovit de un ciocan.

— Nu-i nimic de spus! urlă el. Nu-i nimic de spus! Opriţi-l, vă rog, opriţi-l! Opriţi-l!

Se smuci furios, îşi eliberă braţul cu o mişcare fulgerătoare şi-l lovi cu pumnul pe agentul care încerca să-l oprească, sfărâmându-i faţa. Omul se prăbuşi cu un muget de durere, apăsându-şi cu mâinile nasul zdrobit şi falca

scoasă din articulaţii. Claudio se năpusti către uşă ca un berbec şi s-ar fi strivit la rândul său de tabla groasă dacă alţi doi agenţi nu s-ar fi aruncat asupra lui, lovindu-l în faţă şi la corp cu o violenţă sălbatică, imobilizându-l din nou la pământ. Unul dintre cei doi îi ţinea un genunchi în piept şi cu mâinile îl strângea de gât.

Karamanlis, alb la faţă ca varul, le ordonă celor doi să-l ridice şi să-l forţeze din nou să privească înăuntru, dar bărbatul din spatele său interveni:

— Opriţi-l pe animalul ăla, Karamanlis. Pentru Dumnezeu, opriţi-l, nu vedeţi că e moartă? Hristoase, a murit, ticălos nenorocit. Opriţi-l sau, pe Dumnezeul meu, o să plătiţi scump pentru asta.

Trupul lui Heleni tresărea sub ultimele asalturi ale monstrului, ca acela al unei păpuşi de cârpă; ochii daţi peste cap îşi dezveleau albeaţa.

Karamanlis deschise gura şi-l strigă pe omul său, dar în zadar; fu nevoie de intervenţia celorlalţi agenţi ca să-l dea jos de pe cadavrul fetei.

Omul aflat în umbră nu se mai putu abţine şi înaintă către Karamanlis.

— Idiotule, acum trebuie să-l omorâţi şi pe băiat după tot ce a văzut, halal treabă... idiotule... dobitoc nenorocit, şi este totuşi cetăţean al unei ţări aliate... cretin blestemat ce eşti.

Claudio era pe punctul de a-şi pierde cunoştinţa, pe faţa sa umflată doar ochiul stâng se mai putea deschide; clipea din el cu mişcări dese ca ale unui automat, dar la fiecare mişcare a pleoapelor, ochiul înregistra şi păstra ca un fier înroşit în memorie chipuri ale celor de faţă: căpitanul Karamanlis, agenţii Roussos şi Karagheorghis, bărbatul cu accent englezesc luminat acum pentru câteva clipe de lampa fluorescentă din tavan... şi Vlassos. Nu-l văzu ieşind, dar, în timp ce mintea i se cufunda în inconştienţă, simţi

puternic în nări mirosul greţos al violului.

Karamanlis, până în momentul acela încordat şi aparent nepăsător, păru dintr-o dată sleit de puteri, epuizat, cu o expresie răvăşită şi speriată, cu fruntea năclăită de sudoare.

— Luaţi-l de aici, spuse, îndată ce se întunecă, scoateţi-l în afara oraşului şi faceţi-i de petrecanie. Nu trebuie să rămână din el nici cea mai mică urmă sau o păţiţi cu toţii... Puteţi s-o îngropaţi şi pe aia în acelaşi loc.

Şi arătă către trupul fără viaţă al lui Heleni care fusese întins pe pat.

La un ceas după aceea, trecând prin faţa celulei în care fusese închis Claudio, se opri stupefiat: de dincolo de uşă venea un sunet ciudat, un cântec se părea, dar nu se puteau distinge cuvintele: o melodie blândă şi plină de durere care, treptat, devenea tot mai ascuţită şi mai puternică, un fel de neliniştită şi disperată litanie funebră. Ofiţerul avu o senzaţie neplăcută de disconfort la auzul acelui cântec absurd care îi suna ca o provocare de netolerat. Bătu cu pumnul în uşă, strigând isteric.

— Gata! Încetează, luate-ar dracu'! Termină cu văicăreala asta!

Vocea tăcu şi pe coridor se aşternu tăcerea.

Maşina mare, albastră, se opri frânând brusc în faţa corpului de gardă al cazărmii poliţiei: pe aripa stângă, steguleţul cu trei stele aurii indica faptul că era vorba despre un ofiţer de rang înalt. Şoferul coborî şi se duse să deschidă portiera, luând poziţia de drepţi în faţa superiorului său. Bărbatul purtând uniforma elegantă a marinei greceşti îşi netezi mantaua şi-şi trase mănuşile albe pe degetele lungi şi puternice. Plantonul îl privi la început distrat, dar fulgerat de privirea bărbatului, înţepeni prezentând arma.

Intensitatea pătrunzătoare a privirii, tenul bronzat şi ridurile adânci care îi brăzdau chipul indicau faptul că galoanele acelea fuseseră dobândite după o lungă viaţă pe mare, prin vânt şi arşiţă.

Intră cu paşi apăsaţi, ducând pentru o clipă mâna la viziera şepcii, ajunse la biroul pazei şi sergentul de serviciu sări în picioare şi luă poziţia de drepţi.

— Sunt amiralul Bògdanos, spuse ofiţerul, arătând o legitimaţie pe care o puse imediat la loc în buzunarul interior al mantalei. Trebuie să vorbesc imediat cu comandantul.

— Aşteptaţi o clipă, domnule amiral. Îl anunţ imediat.

Ridică receptorul şi formă un număr de interior.

Karamanlis îi avea în faţa biroului său pe agenţii Roussos şi Karagheorghis care trebuiau să-i facă dispăruţi pe Heleni Kaloudis şi pe Claudio Setti, ca şi cum n-ar fi existat niciodată. Când sună telefonul, îşi întrerupse şirul instrucţiunilor amănunţite ca să răspundă pe un ton iritat.

— Ce este? V-am spus să nu mă deranjaţi.

— Domnule căpitan, este aici amiralul Bògdanos, vrea să vorbească imediat cu dumneavoastră.

— Nu pot acum. Spuneţi-i să aştepte.

Karamanlis vorbise destul de tare pentru ca ofiţerul aflat în picioare în faţa sergentului să audă ce spusese. În privirile sale apăru un fulger de mânie.

— Spuneţi-i să se prezinte aici într-un minut dacă nu vrea să ajungă în faţa unei curţi marţiale; îi amintesc că este încă în vigoare starea de asediu.

Sergentul coborî privirile.

— Ar fi mai bine să veniţi imediat, domnule căpitan, spuse pe un ton supus şi aşeză receptorul la loc în furcă. Aveţi răbdare o clipă, domnule amiral. Vine acum.

Karamanlis se ridică.

— Peste câteva minute se întunecă, spuse. Luaţi băiatul

şi plecaţi.

Îşi luă şapca din cuier şi porni către ieşire. Parcurse cu paşi mari coridorul care ducea la biroul corpului de gardă, deschise uşa cu geam şi se opri în faţa ofiţerului. Acesta aştepta cu picioarele depărtate şi cu mâinile la spate.

Privirea îi căzu pe şapca pusă pe un scaun: probabil că avea de-a face cu un membru al Statului major sau chiar al Consiliului militar. Încercă în orice caz să adopte o poziţie dură.

— Pot să ştiu, domnule amiral, cu ce drept mă întrerupeţi de la munca mea într-un moment foarte delicat şi aş putea vedea legitimaţia şi ordinul dumneavoastră de serviciu?

Ofiţerul îi făcu un semn cu mâna înmănuşată, apoi îi întoarse spatele şi se duse într-un colţ al încăperii de unde nu puteau fi auziţi de subofiţerul de serviciu. Karamanlis îl urmă fără grai.

— Sunteţi nebun de legat, şuieră amiralul, întorcându-se brusc către el. Ce-aţi avut în minte când aţi ţinut sechestraţi doi cetăţeni străini şi, mai ales, din două importante ţări aliate? Dar aţi văzut ce scrie presa străină despre noi? Ne-au acoperit de ruşine. Împrumuturi importante cerute de Banca noastră Naţională au fost deja suspendate din cauza aceasta. Asta ne mai lipsea acum, să provocăm incidente diplomatice. Băiatul francez, Charrier, şi italianul, Claudio Setti, ce naiba au făcut?

Karamanlis simţi că i se moaie genunchii: era, cu siguranţă, un ofiţer din serviciile secrete care ştia totul.

— Ei? Aştept un răspuns.

Karamanlis încercă să blufeze.

— Probabil că aţi fost greşit informat, domnule amiral; nu se află niciun străin aici.

Ofiţerul îl fulgeră cu privirea.

— Nu vă înrăutăţiţi situaţia, domnule căpitan. Oricine poate greşi şi eu aş putea înţelege că din exces de zel

dumneavoastră aţi avut anumite iniţiative, dar dacă refuzaţi să colaboraţi, riscaţi mult mai mult decât cariera. Am primit de la superiorii mei misiunea de a rezolva imediat treaba asta blestemată înainte să ne scape de sub control. Şi acum vorbiţi, pentru Dumnezeu!

Karamanlis renunţă la împotrivire.

— Charrier a fost interogat până când a dezvăluit numele complicilor săi. L-am expediat în Franţa cu un ordin de expulzare. A plecat cu o cursă Air France ieri după-amiază la orele 16.

Bògdanos avu un gest de furie, lovind cu pumnul în palma stângă.

— Nenorocire, o adevărată nenorocire, asta va duce la un mare scandal. Guvernul francez o să ne scuipe în faţă.

— Băiatul nu va vorbi în niciun caz. El este primul care ar avea interes să facă uitată povestea asta.

— O să controlez lista pasagerilor. Şi italianul?

— Este pe moarte.

— Presupun că în urma unui interogatoriu luat de dumneavoastră.

Karamanlis dădu din cap afirmativ.

— Îmi închipuiam eu. Mi-l predaţi, acum. Dacă moare, trebuie să simulăm un accident şi să născocim o versiune pentru părinţi şi pentru presa italiană.

— Mă şi ocup de asta, domnule amiral.

— Să vă ia naiba, faceţi cum v-am spus sau, pe bunul Dumnezeu, vă trimit în faţa unei curţi marţiale. N-am încredere în dumneavoastră. Afacerea asta trebuie s-o rezolv eu însumi.

Karamanlis avu un moment de şovăire.

— Veniţi cu mine, vă rog, spuse şi porni înainte către coridor.

Ajunseră la o uşă laterală şi ieşiră într-o curticică din spatele sediului. O maşină cu doi agenţi la bord era pe

punctul de a ieşi pe poartă.

— Opriţi-vă! strigă Karamanlis.

Maşina se opri. Îi ceru agentului de la volan cheile şi deschise portbagajul. Apărură două trupuri pline de sânge: cel al unei fete şi cel al unui tânăr.

— Iar aceasta este Heleni Kaloudis, spuse Bògdanos.

Karamanlis tresări. Nu şi-ar fi închipuit nici în ruptul capului că serviciile militare îl ţineau atât de strâns sub control.

— Era pe jumătate moartă când a fost adusă aici. Fusese rănită la Politehnică. Am încercat s-o fac să spună ce ştia. Era deja pe moarte...

În momentul acela se auzi un geamăt şi ceva se mişcă în portbagaj.

— Doamne, este încă viu. O să daţi socoteală, domnule căpitan. Ar trebui să vă arestez. Pentru moment sunteţi eliberat din funcţie şi aşteptaţi ordine de la Statul major.

Se întoarse către unul dintre agenţi.

— Du-te în curtea din faţă şi cheamă aici maşina mea, imediat.

Agentul îl privi pe Karamanlis cu un aer întrebător.

— Fă ce ţi s-a spus.

Maşina albastră apăru după câteva clipe şi amiralul ordonă să fie aşezat Claudio Setti pe bancheta din spate.

— Daţi ordin să fie îngropat trupul acela, spuse, arătând spre cadavrul lui Heleni ghemuit în portbagaj şi-i aruncă lui Karamanlis o privire plină de dispreţ. Toată povestea asta este deja destul de scârboasă. Forţele Armate nu trebuiau să-şi murdărească mâinile... există poliţie pentru aşa ceva.

Se întunecase de-acum. Maşina cu cadavrul fetei porni în viteză spre nord, iar maşina albastră a amiralului Bògdanos o urmă în trafic, cotind la primul sens giratoriu în direcţie opusă.

Claudio simţi dintr-o dată toată durerea minţii care-şi recăpăta cunoştinţa şi a corpului chinuit care se trezea la viaţă, văzu un vârtej ciudat de lumini colorate, auzi timbrul unei voci groase şi răguşite. Cât mai era până la ultimul ceas? Speră că va veni cât mai repede, poate chiar imediat. Nu-şi putea închipui că ar mai putea trăi cu amintirea celor văzute.

— Coteşte acum la dreapta, spuse vocea şi parchează sub copacii aceia. Şoferul făcu întocmai şi opri motorul. Aşa. Acum semnalizează cu farurile de două ori şi după aceea stinge luminile.

Claudio îşi dădu seama că se afla într-o maşină, întins pe bancheta din spate, că mâinile şi picioarele îi erau libere. Pe locul din faţă dreapta se afla un ofiţer în uniforma marinei. Se ridică încet până ajunse la marginea geamului. Un bărbat se apropia de maşină păşind în grabă în umbra copacilor de pe bulevard. Se opri la distanţă de câţiva metri şi lumina unui felinar îi lumină faţa: Ari. Era custodele de la Muzeul Naţional care îi lăsase să intre în subsol şi după aceea îi trimisese la medic. Oare el era cel care-i trădase?

Omul care stătea pe scaunul din faţă deschise portiera şi se apropie de noul venit. Privirea lui Ari căpătă o expresie de uimire totală de îndată ce-l recunoscu.

— Dumneavoastră? Sfântă Fecioară! Dar... uniforma asta...

— Lăsaţi întrebările, n-avem timp, poliţia ar putea să ne descopere dintr-o clipă în alta. Băiatul italian este în viaţă, este aici în maşina mea, dar este făcut zob... pe dinafară şi pe dinăuntru. Vedeţi dacă puteţi face ceva pentru el. Se pare că prietenul său francez a fost trimis acasă, expulzat, probabil cu un ordin special. Din păcate, fata a murit. Am ajuns prea târziu.

Făcu un semn şoferului care deschise portiera din spate şi-l ajută pe Claudio să coboare.

— Sper că aţi venit cu maşina.

Ari îşi reveni din zăpăceala care aproape că-l paralizase.

— Da... sigur că da, este aici, în spate, iată, aici, alături de copacii aceia.

Claudio fu urcat în vechiul Peugeot care-l dusese la Atena pe Periklis Harvatis doar cu două zile înainte şi se ghemui în spate ca un câine. Nu avea putere nici măcar să scoată vreo vorbă.

— Dar eu ce trebuie să fac? întrebă Ari. Cum pot să vă găsesc dacă aş avea nevoie de ajutor?

— Îl duceţi undeva departe unde nu-l poate recunoaşte nimeni.

— Şi misiunea pe care mi-a încredinţat-o profesorul Harvatis... Nu ştiu ce trebuie să fac...

O rafală de vânt rece trecu printre copaci împrăştiind pe pământ o mulţime de frunze uscate. Bărbatul respiră adânc şi se întoarse către strada pe care înainta încet un autobuz rablagit, hurducăindu-se la fiecare adâncitură din asfalt şi scârţâind din toate încheieturile ca şi când ar fi fost gata să se desfacă în fiecare moment în bucăţi.

— Vasul acela... spuse privindu-l din nou în ochi. Obiectul acela este tot în subsolul Muzeului?

— Da.

— Şi dumneavoastră n-aţi spus nimic nimănui?

— Nimănui, spuse Ari.

— Luaţi-l cu dumneavoastră chiar în noaptea aceasta şi ascundeţi-l. Am să vin eu la dumneavoastră atunci când va fi cazul. Plecaţi acum.

— Dar, vă rog... spuneţi-mi măcar...

— Plecaţi, am spus.

— Dar cum o să mă găsiţi... eu însumi nu ştiu încotro s-o apuc.

— O să vă găsesc eu, fiţi sigur. Nu-i uşor să scăpaţi de mine.

Ari îi întoarse spatele şi se duse la maşina lui. Băgă în viteză şi porni.

— Unde mă duceţi? se auzi vocea lui Claudio din spatele lui.

— Într-un loc în care n-o să te poată găsi nimeni. Şi acum stai liniştit, fiule, şi încearcă să dormi.

— Lăsaţi-mă să mor... nu vă puteţi închipui ce-am văzut... cât am îndurat.

— Ai să găseşti un motiv şi ai să trăieşti... ca să-ţi faci dreptate. Nu la asta trebuie să te gândeşti, băiete, pentru că ai fost smuls viu din gura infernului.

Încetini ca să vireze şi să se înscrie pe şoseaua către Pireu.

— Aşteptaţi, spuse Claudio. Opriţi-vă o clipă, vă rog.

Ari trase maşina lângă trotuar şi Claudio reuşi cu greu să se ridice, coborî geamul şi scoase capul afară ca să privească în urmă. Automobilul albastru al amiralului Bògdanos dispăruse. Pe marginea străzii mai rămăsese acum doar un bărbat cu pălăria trasă pe ochi, înfăşurat într-un palton negru care ridica braţul către mijlocul străzii. Autobuzul cel rablagit se opri cu greu, gemând şi scârţâind, aşteptând ca el să urce. Porni din nou, scuipând pe ţeava de eşapament un nor gros de fum negru, împrăştiat în câteva clipe de vântul care bătea acum mai puternic şi mai rece. Claudio ridică la loc geamul şi văzu că şi Ari se întorsese la fel ca el ca să privească în urmă.

— Cine este omul care m-a adus aici? De ce a făcut asta?

— Nu ştiu, spuse Ari, răsucind cheia în contact şi pornind din nou maşina. Îţi jur că nu ştiu, dar sunt sigur că o să-l mai vedem. Culcă-te acum pe banchetă, avem de făcut un drum destul de lung.

Claudio se ghemui pe banchetă, apăsându-şi cu genunchii pântecele chinuit de crampe şi înăbuşindu-şi în palme plânsul de disperare şi de furie, de durere neostoită,

de singurătate copleşitoare.

Trecu o oră sau două, sau poate doar câteva minute, nu-şi putea da seama: maşina se opri şi Ari veni să-i deschidă portiera pentru a-l ajuta să coboare.

— Am ajuns, fiule, vino, reazemă-te de mine.

Zbârnâitul telefonului întrerupse gândurile negre ale căpitanului Karamanlis care stătea în biroul său în faţa unui sandvici din care abia muşcase şi a unui pahar cu apă minerală. Ridică receptorul.

— Sediul central al poliţiei, cine sunteţi?

— Sunt doctorul Psarros de la spitalul municipal din Kifissìa, am un caz suspect de semnalat.

— Spuneţi-mi mie, sunt căpitanul Karamanlis.

— Sâmbătă seara am primit un bărbat pe moarte. Din documentele sale reiese că este profesorul Periklis Harvatis, inspector la Administraţia Centrală a Antichităţilor. În ciuda eforturilor noastre, n-am reuşit să-l salvăm: a decedat la o oră după ce a fost adus. Omul care l-a adus la spital a revenit după o vreme, a cerut să vadă cadavrul, dar comportamentul lui era ciudat şi eu am anunţat asta la comisariatul districtual, dar când a sosit agentul trimis de acolo, omul dispăruse fără a lăsa nicio urmă. Nu suntem în stare să reconstituim situaţia din cauza căreia pacientul a ajuns la noi într-o stare atât de disperată.

— Ştiţi cum se numea omul acela?

— La internarea bolnavului a spus că se numeşte Aristotelis Malidis, dar s-ar putea să fie un nume fals.

— Aţi putut stabili cauza decesului?

— Stop cardiac. Am cerut autorizaţie pentru autopsie, dar în actuala situaţie... medicul legal nu este de găsit.

Karamanlis îşi notă ceva pe un carnet.

— Malidis aţi spus. Am să văd dacă pot afla ceva despre el. Vă mai sun eu dacă am nevoie de alte informaţii. Dar la

comisariatul din Kifissìa ce vi s-a spus?

— Nu cred că ei se pot ocupa de cazul acesta: comisarul este anchetat, cred, pentru poziţia pe care a avut-o în urma operaţiunii de evacuare a Politehnicii. De aceea am sunat la dumneavoastră.

— Aţi făcut bine, domnule doctor. Vă mulţumesc. Noapte bună.

— Noapte bună, domnule căpitan.

Karamanlis sună imediat la centrală.

— Caută-mi-l pe administratorul-şef de la Antichităţi. Locuieşte la Kleoménis Ikonòmou.

— Dar, domnule căpitan, la ora asta oficiile telefonice s-au închis deja.

— Caută-l acasă, fir-ar să fie. Cere numele lui de la Ministerul Educaţiei. Chiar trebuie să vă învăţ şi cum să vă suflaţi nasul?

— Dar şi acolo probabil că nu mai sunt decât portarii şi agenţii de pază.

— Trezeşte din somn vreun director general, dă-l naibii, şi află dacă ei au un inspector cu numele de Harvatis... da, Periklis Harvatis. Şi un oarecare Aristotelis Malidis... Nu, nu ştiu ce funcţie are. Aşa, bravo, sună-mă când afli ceva.

Karamanlis luă sandviciul şi începu să mestece fără poftă, sorbind din când în când o înghiţitură de apă minerală. Ceva îi spunea că povestea acea ciudată l-ar putea scoate cumva din încurcătură. Nenorocitul acela de Bògdanos îşlareni vâra nasul peste tot şi era periculos. Avea de gând să ceară informaţii despre el, într-un mod discret, de îndată ce va fi posibil. Mai avea şi el câţiva prieteni pe la Ministerul Apărării. Telefonul sună din nou.

— Ei, ai aflat ceva?

— Nu încă, domnule căpitan. Vă sunt dintr-un alt motiv. Este aici un tânăr, un străin care insistă să ajungă la comandantul centralei. Zice că este urgent şi de cea mai

mare importanţă.

— Ştii cine este?

— Spune că se numeşte Norman Shields.

— Shields ai spus? S-H-I-E-L-D-S?

— Exact aşa.

— Lasă-l să vină. Îl primesc imediat.

— Veniţi, domnule Shields, domnul Norton vă aşteaptă în biroul său. Ofiţerul porni pe coridoarele pustii din Ambasada Statelor Unite, ajungând în cele din urmă în faţa unei uşi pe care scria „ataşat cultural”. Ciocăni.

— Intră! se auzi o voce dinăuntru.

— Domnul James Henry Shields vă deranjează, mister Norton.

— Vino, Shields, ia loc. Cum au mers lucrurile?

— O porcărie, domnule colonel, nu aşa era înţelegerea! M-aţi amestecat într-o afacere scârboasă. Nu pot avea de-a face cu aşa ceva. Există o limită pentru toate, trebuie respectate nişte principii, la naiba. Nu suntem nişte criminali. Dar cum de v-a trecut prin minte să lucraţi cu nenorocitul acela de Karamanlis?

Colonelul Norton îşi schimbă imediat aerul amabil cu care-l întâmpinase pe musafir.

— Ascultă, Shields, fii atent la felul în care vorbeşti sau pun pe oamenii mei să te dea afară fără prea multe menajamente. Ai acceptat misiunea din partea serviciului dumitale de a colabora cu noi, iar nouă ne trebuiau anumite informaţii. Dacă le ai, raportează-mi totul şi apoi mişcă-ţi fundul de aici. M-am săturat până peste cap de mofturile dumitale şi nu-mi pasă de meritele pe care le ai. Dacă nu-ţi convine meseria asta, du-te să te angajezi la cercetaşi şi, pentru Dumnezeu, nu mă mai bate la cap!

Shields se linişti, ţinându-şi nervii sub control.

— Bine, domnule colonel, atunci vreţi să ştiţi cum au

decurs lucrurile, nu-i aşa? Foarte bine: aflaţi că acest Karamanlis n-a făcut mare scofală şi ştie despre ce ne interesează exact cât ştia înainte; în schimb, a pus la cale o asemenea monstruozitate că, dacă transpiră ceva, suntem cu toţii în găleată, inclusiv eu şi dumneavoastră. Şi acum, sper că aveţi stomacul suficient de rezistent ca să ascultaţi ce am să vă spun, pentru că eu mi-am vomat şi sufletul din mine înainte de a veni aici ca să vă dau raportul.

Norton lăsă ochii în jos, stânjenit, nereuşind să-şi închipuie ce-l tulburase atât de tare pe un om ca James Henry Shields, fost ofiţer în S.A.S. şi agent detaşat de spionajul britanic în Grecia în timpul războiului civil cu partizanii, apoi în Vietnam şi Cambogia, în anii cei mai grei ai gherilei.

— Sunt căpitanul Karamanlis, poftiţi, vă rog. Cu ce vă pot fi de folos?

Norman Shields avea ochii cu cearcăne negre şi umflaţi de parcă nu dormise de mai multe zile. Cămaşa de pe el avea manşetele şi gulerul murdare, iar pantalonii îi erau stropiţi de noroi şi suflecaţi până sub genunchi. Ezita să răspundă, ca şi cum căuta cuvintele potrivite ca să înceapă.

— Domnule căpitan, spuse el mai apoi, ascultaţi-mă bine pentru că în acest moment eu vă ofer posibilitatea de a deveni putred de bogat în cel mult o oră.

Karamanlis îl privi stupefiat, îndoindu-se dacă persoana din faţa lui era în toate minţile. Norman îi ghici gândurile.

— Sunt în măsură să vă dovedesc ceea ce am să vă spun. Vă veţi putea asigura de aceasta în timp ce eu voi rămâne aici la dispoziţia dumneavoastră.

— Şi ce am făcut eu ca să merit o asemenea ocazie minunată de a mă îmbogăţi?

Norman îşi continuă discursul pe care şi-l pregătise în minte fără să ia în seamă întrebarea lui Karamanlis.

— Sâmbătă noaptea, aici, la Atena, cineva a ascuns într-un loc secret un vas micenian din aur masiv, de o valoare inestimabilă. Obiectul nu a fost catalogat şi nimeni, după câte se pare, nu ştie de existenţa lui. Provine cu siguranţă dintr-o săpătură recentă, dar nu ştiu să vă spun altceva.

Karamanlis deveni deodată interesat.

— Continuaţi. Vă ascult.

— Eliberaţi-i pe prietenii mei, Claudio Setti şi Heleni Kaloudis şi, de asemenea, pe Michel Carrier, dacă este aici, iar eu am să vă spun unde se află obiectul acela. Dumneavoastră îl puteţi lua fără niciun efort şi eu pot face ca el să ajungă la Londra pe masa casei de licitaţii Sotheby’s. Ar putea să valoreze un milion de dolari. Mi se pare un schimb rezonabil.

Karamanlis tresări la auzul unei asemenea cifre, dar adoptă cea mai potrivită expresie de funcţionar cinstit şi slujitor al statului, cu toate că barba nerasă de câteva zile şi mustăţile neîngrijite erau dovada că se afla într-o stare de criză şi de derută.

— Ceea ce mi-aţi spus este foarte grav, dar mă voi preface că n-am auzit. Ce mă interesează, însă, este să recuperez şi să predau Administraţiei un tezaur arheologic care aparţine trecutului acestei ţări. Cât despre prietenii dumneavoastră, eu nu am puterea de a elibera pe cineva care trebuie să dea seamă justiţiei, dar, dacă îmi aduce eu bine aminte, au fost reţinuţi doar pentru simple verificări, se prefăcu el că se uită într-un dosar, aşa că ar putea fi eliberaţi foarte curând.

— Eu îi vreau afară acum sau nu vă spun nimic.

— Fiţi atent la ce spuneţi, v-aş putea aresta.

— N-aveţi decât să încercaţi. La Ambasada britanică se ştie că sunt aici, minţi el, iar tatăl meu este însărcinatul cu afaceri în Grecia.

— Eu nu pot decât să vă garantez scurtarea formalităţilor

pentru a-i putea elibera, să zicem, chiar mâine. Bineînţeles, dacă dumneavoastră nu-mi daţi informaţia de care vorbiţi, s-ar putea să fiu obligat să prelungesc durata arestului preventiv....

— Greşiţi dacă vă închipuiţi că eu am să vă dau acea informaţie fără o garanţie precisă.

— Îmi pare rău, dar va trebui să aveţi încredere. Spuneţi-mi unde se află obiectul acela şi mâine dimineaţă îi veţi vedea pe prietenii dumneavoastră.

— Mâine dimineaţă?

— Exact cum am spus.

— Vasul se află la Muzeul Arheologic Naţional.

— Este, într-adevăr, o ascunzătoare potrivită. Vedeţi, în cazul acesta nu sunt probleme. Muzeul este inexpugnabil datorită sistemelor sale de alarmă în afara orelor de vizitare. Dacă dumneavoastră nu vă vedeţi mâine dimineaţă prietenii, l-aţi putea anunţa pe director ca să găsească el vasul, dacă nu aveţi încredere în mine.

— Atunci am să vă spun mâine dimineaţă.

— Imposibil, trebuie să plec din oraş pentru câteva zile. Trebuie să-mi spuneţi acum.

— Bine. Am să vă spun, dar să nu încercaţi să mă păcăliţi, fiţi sigur că voi găsi o modalitate ca să vă fac să plătiţi pentru aşa ceva.

Karamanlis nu reacţionă în niciun fel.

— Vasul este ascuns în dulapul din colţul depozitului, a doua uşă la stânga pe coridorul de la subsol. Este într-un sac cu rumeguş, vârât într-un butoi. Ţineţi minte, domnule Karamanlis, dacă nu veţi respecta înţelegerea aceasta, vă voi găsi şi veţi regreta că m-aţi înşelat.

Se ridică şi se îndreptă către uşă.

— Nu cred o vorbă din intenţiile dumneavoastră de a preda Administraţiei vasul acela, mai spuse el înainte de a ieşi. În orice caz, eu mă voi ţine de promisiune. Dacă îi veţi

scoate pe prietenii mei din arest, vă voi asigura toate condiţiile pentru a vinde piesa şi a obţine imediat banii despre care am vorbit, dar dacă doriţi să vă ocupaţi singur de chestiunea aceasta, n-am nimic împotrivă. Voi mai rămâne în oraş câteva zile şi mă puteţi găsi la şcoala arheologică britanică; după aceea voi pleca şi nu voi mai călca niciodată prin ţara asta nenorocită.

Ieşi pe stradă parcurgând grăbit în sens invers coridorul şi atriumul, opri primul taxi pe care-l văzu trecând şi se urcă în el.

— Unde mergem? îl întrebă şoferul.

Norman îi dădu adresa sa din Kifissìa şi, în timp ce maşina se punea în mişcare, se întoarse să privească încă o dată clădirea centralei de poliţie. Îşi imagina că pe undeva, în clădirea aceea cu aspect mohorât, se află prietenii săi captivi şi disperaţi. Dacă îşi jucase bine cărţile, suferinţa lor avea să se termine în curând. Şi totuşi, în mintea sa continua să rămână o îndoială care devenea din clipă în clipă o certitudine: cum de sosise poliţia în garsoniera lui Claudio Setti din Placa, din moment ce doar el ştia asta? Şi unde se afla Michel? Dispariţia lui avea o singură explicaţie: probabil că poliţia îl arestase şi poate că îl forţase să vorbească. Sărmanul Michel.

La zece minute după plecarea lui, căpitanul Karamanlis ieşi din sediul poliţiei şi sări în maşina de serviciu, îndreptându-se către piaţa Omonia. Directorul general al Antichităţilor fusese descoperit într-un restaurant din centru şi acum îl aştepta să bea împreună o cafea.

CAPITOLUL V

Atena, Muzeul Arheologic Naţional,
18 noiembrie, orele 23,45

Splendoarea enigmatică a regilor micenieni ieşea în evidenţă în lumina lămpii electrice, scânteiau sub fulgerarea trecătoare chipurile severe în eterna fixitate a aurului bătut şi sălile tăcute ale marelui muzeu răsunau sub paşii lui Kostas Tsountas, şeful custozilor: îşi făcea ca în fiecare noapte rondul de control, un parcurs abia luminat de ledurile de la întrerupătoare; un parcurs care, în mod invariabil îl ducea din sala micenianã în cea a kouroilor, apoi în sala cicladică şi, la sfârşit, în cea a vaselor de ceramică şi a frescelor de la Santorini.

Fascicolul de lumină mângâia superbele forme marmoreene şi în atmosfera aceea fără timp custodele se simţea în largul său, ca în vestibulul de o dimensiune încă ireală, dar acum apropiată şi aproape familiară.

Trăise o viaţă printre acele creaţii din piatră, din aur şi din bronz, iar singurătatea nopţii făcea ca ele să i se pară apropiate şi, într-un fel, însufleţite. În obscuritatea aceea el parcă le aducea la viaţă prin raza lămpii sale. Ziua, în agitaţia şi în zgomotul făcut de paşii vizitatorilor, nu erau decât nişte obiecte neînsufleţite şi încremenite, oferite spre

vedere atenţiei grăbite a grupurilor turistice organizate care tropăiau în urma ghizilor, într-o hărmălaie a limbilor de pe tot globul.

Urcă la primul etaj şi aruncă o privire la uriaşul vas de la Dyplon, la scena lamentaţiei funebre care trona pe pântecele enormei piese din ceramică, la acele figurine imobile în disperarea lor plasată geometric. Kostas Tsountas avea de-acum vârsta la care se putea întreba cine avea să deplângă dispariţia sa, atunci când ar fi sosit clipa aceea. Îşi privi ceasul înainte de coborî la cabina sa: mai erau douăzeci de minute până la miezul nopţii: peste puţin timp va trebui să coboare.

Auzi sunând telefonul: un zgomot enorm şi neaşteptat în tăcerea aceea îl făcu să tresară. Cine putea fi la ora aceea? Se grăbi către intrarea lângă care se afla aparatul şi reuşi să ridice receptorul înainte ca soneria să se întrerupă.

— Alo? spuse el cu vocea întretăiată.

— Sunt Ari Malidis, cu cine vorbesc?

— Ari? Ce vrei la ora asta? Sunt Kostas.

— Kostas, iartă-mă că te deranjez: am o problemă.

— Spune, dar repede, peste un sfert de oră ies din serviciu.

— Ascultă, am controlat inventarul săpăturilor şi mi-am dat seama că nu am inventariat o piesă importantă. Dacă mâine dimineaţă directorul face un control, sunt terminat. Ştii cât este de sever în asemenea cazuri. Realitatea este că bătrânul profesor Harvatis n-a putut pune lucrurile în ordine aşa cum se cuvine. Profesorul a dispărut pe neaşteptate şi eu a trebuit să fac predările pentru el. Te rog, Kostas, lasă-mă să intru ca să pot introduce piesa în depozit.

— Eşti nebun. Ari. Ştii că pe timpul cât muzeul este închis, nu poate intra nimeni.

— Kostas, pentru numele lui Dumnezeu, este vorba

despre o bijuterie, o piesă unică şi preţioasă: acum mi-am dat seama că se află la mine acasă de trei zile, directorul o să-mi ceară explicaţii şi aş putea avea neplăceri cu el. Fă-mi plăcerea, îşi jur că fac asta în două minute: doar timpul ca să pun obiectul acela împreună cu alte vestigii de la săpături.

Tsountas tăcu timp de câteva clipe.

— Bine, spuse el în cele din urmă, de data asta te las să intri, dar dacă ţi se mai întâmplă, te descurci cum ştii. Nu vreau să am necazuri.

— Mulţumesc, Kostas, ajung acolo într-un sfert de oră.

— Mai repede. Dacă nu vii la timp, va trebui să-l convingi pe agentul din schimbul doi care este nou. N-o să-ţi deschidă nici măcar dacă te tăvăleşti pe jos.

— Vin imediat. O să bat de trei ori la uşa din dos.

— De acord, dar mişcă-te iute.

Puse receptorul la loc şi luă dintr-un sertar cheile pentru a deconecta alarma din sectorul de răsărit al muzeului. „Unii oameni chiar nu au bun simţ”, gândi el. „Cum adică să ceri favoruri? Altul îşi riscă locul de muncă, fir-ar să fie”. Pe de altă parte Ari era băiat cumsecade, o persoană cinstită şi la telefon părea atât de îngrijorat....

Aşteptă vreo zece minute, apoi traversă din nou sala cicladică şi se îndreptă către zona birourilor. Întrerupse alarma şi imediat după aceea auzi cele trei lovituri în uşa exterioară şi o voce:

— Eu sunt, Ari, deschide-mi, te rog.

— Intră şi grăbeşte-te. Peste cinci minute mă întorc să pun din nou în funcţiune alarma. Ai grijă să fii deja afară.

— Tocmai timpul ca să cobor şi să urc, spuse Ari strecurându-se prin uşa întredeschisă şi pornind în mare grabă pe scările care duceau către subsol.

Kostas se întoarse pe drumul pe care venise, bombănind, dar telefonul începu să sune din nou.

— Of, Doamne, spuse bătrânul grăbind pasul, cine o mai fi şi acum? Treizeci de ani fără să se întâmple nimic şi acum, în zece minute... Oh, cerule, sfinţi din cer. Ar mai lipsi doar ca...

— Muzeul Arheologic Naţional, spuse el, ridicând receptorul şi încercând să-şi stăpânească emoţiile.

— Sunt directorul general al Antichităţilor, cine este la aparat?

— Sunt custodele-şef, Kostas Tsountas. Spuneţi, domnule director.

— Sun dintr-o maşină a poliţiei. Vom fi la intrarea principală peste cinci minute, veniţi să deschideţi, trebuie să facem o percheziţie.

Bătrânul simţi că i se taie răsuflarea, dar încercă să tragă de timp.

— Nu am permisiunea să deschid nimănui la ora aceasta, dacă dumneavoastră sunteţi cu adevărat domnul director, ştiţi că noi trecem şi prin tipul acesta de controale şi că trebuie să refuzăm orice cerere. Nu putem face pe plac unei voci de la telefon.

— Aveţi perfectă dreptate, domnule Tsountas, spuse vocea de la telefon. De altfel, vă voi strecura pe sub uşă un ordin scris pe hârtie cu antetul Ministerului şi legitimaţia mea de serviciu. Cu mine este căpitanul Karamanlis de la poliţia Atenei. Vă felicit pentru corectitudinea dumneavoastră.

Tsountas găsi cu greu puterea să mai şi răspundă.

— Voi vedea documentele, domnule, şi doar atunci voi hotărî dacă este sau nu cazul să deschid uşa, apoi puse receptorul în furcă şi se lăsă să cadă, epuizat de emoţie, pe scaun.

Ari! Trebuia să-l scoată imediat de acolo înainte să se facă inspecţia. Poate că îl văzuse careva intrând şi telefonase la poliţie, asta era, altă explicaţie nu putea să

existe. Se ridică şi alergă spre scările care coborau la subsol. Strigă:

— Ari! Ari! ieşi imediat, vine o inspecţie a poliţiei.

Nu primi nici un răspuns. Coborî, sărind câte două trepte odată, riscând să-şi rupă vreun picior şi ajunse la uşa depozitului.

— Ari! Vino repede, soseşte o inspecţie, pot ajunge aici dintr-o clipă din alta!

Cuvintele sale răsunară între pereţii de cărămidă goală ai subsolului, dar când se stinseră, marele edificiu se cufundă iarăşi în tăcere.

Puse mâna pe clanţă: uşa era închisă. Ari ieşise deja, slavă cerului. Căută febril în legătura de chei pe aceea care deschidea uşa depozitului ca să se asigure că totul era în ordine. Deschise, aprinse lumina şi aruncă o privire rapidă în jur. Totul era la locul obişnuit. Închise şi urcă din nou la parter. Era cu sufletul la gură: kilogramele în plus, vârsta şi emoţia îi tăiau răsuflarea. Auzi ţârâitul soneriei de la parter şi mai apoi un bubuit care părea să zguduie toată clădirea. Cineva bătea în uşa principală cu un obiect greu, făcând să răsune sălile şi coridoarele întregului muzeu.

Ajungând în faţa intrării, îşi aranjă uniforma, îşi şterse broboanele de sudoare de pe frunte, apoi cu o voce cât mai fermă strigă:

— Cine este? Ce doriţi?

— Sunt directorul general, domnule Tsountas, împreună cu căpitanul Karamanlis de la poliţie. V-am dat telefon acum cinci minute. Vă trec pe sub uşă un ordin scris pe hârtie cu antet, aşa cum v-am anunţat, legitimaţia mea de serviciu şi pe cea a căpitanului Karamanlis: controlaţi totul şi apoi deschideţi imediat: orice refuz ulterior va fi considerat drept insubordonare cu toate consecinţele care decurg din aceasta.

Tsountas controlă documentele asigurându-se că totul

era în regulă, apoi deschise, cu inima uşoară după ce constatase că Ari ieşise după ce lăsase piesa aceea în depozit.

— Intraţi, Excelenţă, spuse, scoţându-şi şapca, şi vă rog să mă scuzaţi, dar sper că vă daţi seama de răspunderea...

— Aveţi un plan al muzeului? întrebă brusc Karamanlis, Trebuie să fac o inspecţie.

— Dar ce s-a întâmplat? întrebă Tsountas luând de pe masa de vânzare a suvenirurilor un pliant din acelea care se oferă turiştilor şi întinzându-i-l ofiţerului.

— Se pare că nişte anarhişti s-au folosit de subsolul muzeului ca bază în timpul ocupării Politehnicii, spuse directorul. Desigur, cu complicitatea unui angajat al muzeului, fără ajutorul căruia n-ar fi putut intra. Căpitanul vrea să facă o inspecţie, înainte ca eventuale probe sau urme să poată dispărea... înţelegeţi, nu-i aşa?

Tsountas nu se mai simţi atât de sigur şi pe neaşteptate îi veni în minte rugămintea ciudată a lui Ari Malidis de a intra în depozit în toiul nopţii... el să fi fost complicele despre care vorbeau cei doi? Nu, asta nu se putea. Ari nu avusese niciodată de-a face cu politica în toţi cei treizeci de ani de când îl cunoştea.

În depozit, Ari era disperat: se uitase peste tot după ce căutase cu atenţie în dulapul din colţ, acolo unde băieţii îi spuseseră că lăsaseră vasul, întrerupându-se doar pentru câteva secunde când auzise paşii lui Kostas Tsountas şi cheia care se învârtea în broască. Se trăsese în spatele unor rafturi, printre mături, apoi, de îndată ce Tsountas se îndepărtase, continuase căutările, uitându-se peste tot, dar fără rezultat. Avea un nod în gât şi se simţea pierdut.

Profesorul Harvatis murise pentru nimic... un tezaur care costase o viaţă dispăruse acum, ajungând poate în mâinile cuiva care n-ar fi înţeles niciodată valoarea şi semnificaţia

acelui obiect. Şi ce avea să-i spună omului aceluia când avea să vină din nou ca să-i ceară vasul? Pentru că nu era nicio îndoială că avea să apară într-un moment oarecare pentru a lua ceea ce voia...

Încăperea nu era prea mare şi nu erau multe locuri în care s-ar fi putut ascunde un obiect de felul acela, dar îngrijorarea îl făcea să scotocească peste tot, fără metodă şi fără precizie, pentru a reveni iar şi iar în aceleaşi locuri, cu convingerea că nu căutase suficient de bine...

Omul acela se va întoarce, Sfântă Fecioară, ... se va întoarce cu privirea aceea ca de oţel şi cu vocea aceea capabilă să se facă ascultată de oricine... cum să-i spună că-l pierduse... îl pierduse pentru totdeauna?

Se auziră paşi pe coridor şi Ari se opri, retrăgându-se din nou în ascunzătoare. Cineva introducea cheia în broască, deschidea uşa, se îndrepta cu paşi hotărâţi către dulapul din colţ.

Căpitanul Karamanlis mergea la sigur. Scoase din dulap sacul cu rumeguş, îşi afundă mâinile în el şi ridică vasul frumos ornamentat către tavan pentru a-l contempla mai aproape de lumină. Reflexele aurului dădeau feţei sale un aspect buimac şi o paloare nenaturală, dar privirea sa era elocventă: minunea aceea îi ocupase imediat toată mintea. Părea fulgerat şi expresia uluită şi lacomă a ochilor săi lăsau să se întrevadă uneori semnele unei emoţii ciudate.

Ari îşi dădu seama că nu mai avea de ales. Se strecură în spatele lui, strângând în pumn o lampă electrică masivă şi, când Karamanlis puse vasul pe masa de alături, îi aplică o lovitură puternică între ceafă şi umeri. Se prăbuşi fără să scoată măcar un geamăt.

Tsountas şi agentul care venise să-l schimbe îl găsiră la zece minute după aceea întins pe podea şi gemând. Îl ajutară să se ridice:

— Domnule căpitan, domnule căpitan, ce aveţi? Vă este

rău?

Karamanlis se ridică rezemându-se câteva clipe de perete, îşi trecu palmele peste ochi, apoi privi încet în jur, privi ţintă masa pe care o avea în faţă şi spuse cu o voce calmă.

— O ameţeală, mi s-a făcu rău dintr-o dată. N-am dormit de două nopţi... poate şi aerul închis din subsolul acesta... nu sunt ferestre. Să ieşim de aici, am nevoie de aer proaspăt. Urcară cu toţii la parter.

— Domnul căpitan nu s-a simţit bine, spuse Tsountas.

— Nu-i nimic, o ameţeală trecătoare. Sunt obosit şi..

— Aţi găsit ceea ce căutaţi? întrebă directorul general.

Karamanlis făcu o grimasă ciudată în timp ce-şi trecea mâna peste ceafă şi între umeri.

— Da, spuse, am găsit... şi cineva va plăti, mai devreme sau mai târziu va plăti, poate fi sigur de asta.

Ieşiră şi coborâră împreună treptele din faţa intrării în Muzeu. Ajunşi în stradă, Karamanlis opri un taxi pentru a-l conduce pe înaltul funcţionar.

— Aristotelis Malidis.... vă spune ceva numele acesta?

Directorul clătină din cap negativ.

— Este un angajat al administraţiei dumneavoastră. Vreau să ştiu totul despre el. Trimiteţi-mi, vă rog, dosarul lui personal, chiar astăzi dacă se poate. Îl aştept.

— S-a făcut, domnule căpitan. Aveţi, oare, vreun indiciu?

— Nimic concret... doar o bănuială, dar este mai bine să verific.

— Desigur.

— Noapte bună, domnule director, şi vă mulţumesc pentru colaborare.

— Noapte bună, domnule căpitan. Consideraţi că vă stau întotdeauna la dispoziţie.

Karamanlis privi taxiul care se îndepărta în noapte şi se duse la maşina lui. Era şi pentru el momentul să se ducă la

culcare, deşi ziua fusese una dintre cele proaste şi fără satisfacţii. A doua zi, cu mintea limpede, avea să se gândească la modul în care va proceda mai departe.

Ieşit din serviciu, Kostas Tsountas se ducea şi el la culcare. Încălecă pe bicicletă şi începu să pedaleze cu sârg. Abia aştepta să se vâre în pat, deşi se temea că nu va putea adormi. Farul lui arunca un mic fascicul de lumină pe strada cufundată în semiîntuneric, mai intens sau mai slab, în funcţie de viteza bicicletei. Ajuns în faţa locuinţei sale, scoase din buzunar cheia de la micul garaj, ridică oblonul şi puse la adăpost bicicleta, la fel de lucioasă cum o cumpărase în urmă cu douăzeci de ani. Coborî cu grijă oblonul, căutând să nu facă zgomot şi îngenunche cu greu ca să închidă lacătul, deşi era pe deplin conştient că nu era nimic de furat înăuntru.

Simţi o mână pe umăr în timp ce se ridica: picioarele îl lăsară şi căzu în genunchi, tremurând de spaimă.

— Sunt eu, Kostas, sunt Ari.

Bătrânul se ridică greoi în picioare, sprijinindu-se după aceea cu spatele de oblon.

— Tu? Ce mai vrei? Nu crezi că ţi-ai bătut joc destul de mine? Eu sunt sigur că n-ai adus nimic în depozitul acela. Ai venit mai degrabă ca să ştergi vreo urmă. Nu-i aşa? Şi nu ţi-a păsat câtuşi de puţin că pui în pericol reputaţia şi onoarea unui vechi coleg?

— Aşa este, spuse Ari cu fruntea plecată, am venit ca să şterg nişte urme şi eu sunt acela care i-am adus în muzeu pe anarhişti; trei băieţi înspăimântaţi, disperaţi, şi o fată, rănită, o sărmană fiinţă străpunsă de un glonţ tras de măcelarii ăia. Am încercat să-i salvez, da, în timp ce mulţi alţii ca ei cădeau sub focul soldaţilor, zdrobiţi sub şenile... sărmani copii. Vocea îi tremura de mânie şi de milă. Erau copiii noştri, Kostas, oh, Sfântă Fecioară... Plângea stând în picioare, cu capul plecat. Erau copiii noştri.

— Bine ai făcut, spuse bătrânul. Pentru Dumnezeu, ai făcut bine. Eu nu-mi puteam închipui aşa ceva. Se aşează pe treptele de la intrarea în casă. Hai, vino să şezi o clipă lângă mine, spuse, doar o clipă.

Agenţii Petros Russos şi Yorgo Karagheorghis goneau în clipa aceea pe şoseaua către Maraton şi intrau în zona cu păduri de pe povârnişurile Pentelicului. Se apropiau de locul stabilit: marele lac de acumulare alimentat de râul Mornos. Ajungând pe malul apei, o luară pe un drumeag care se îndepărta de drumul naţional, urmând conturul lacului în partea sa de nord-est, până când se afunda complet în pădure. O barcă îi aştepta legată de un stâlp înfipt în mal.

Urcară în barcă trupul lui Heleni şi un bolovan mare. Karagheorghis lăsă aprinse luminile de poziţie ale maşinii, apoi urcă în spatele colegului său care stătea la cârmă. Roussos porni micul motor de la pupa şi se îndreptă către mijlocul lacului, acolo unde apa era mai adâncă. Era întuneric beznă şi singurul punct de referinţă pentru cârmaci era felinarul de la cabina de control a digului, care clipea la o jumătate de milă în faţa lor. Aşezat la pupa şi ţinând în mână bara cârmei, Roussos făcea socoteala cum va folosi banii din premiul pe care aveau să-i primească de la comandant pentru îndeplinirea acestei misiuni. Karagheorghis pregătise totul cu grijă: bolovanul legat cu frânghie de nailon de trupul fetei avea să-l ţină la fund până când putrezea complet sau îl mâncau peştii.

Ajunseseră în locul potrivit, în dreptul unei mici peninsule care se prelungea în lac la stânga lor. Karagheorghis aprinse felinarul bărcii ca să verifice cu grijă nodurile, apoi împinse corpul în apă şi imediat după aceea bolovanul care îl trase la fund.

În lumina slabă a lămpii, fruntea albă a lui Heleni şi părul său lung fură ultimele lucruri care se mai zăriră timp de o

clipă: semănau cu un banc de alge negre care se unduiau în apa întunecată ca a infernului.

Apoi, Roussos stinse felinarul, acceleră şi coti către mal, orientându-se după luminile de poziţie ale maşinii şi ochii aceia mici, albi, nemişcaţi în noapte îl conduceau fără ezitare, readucându-i pe el şi pe colegul lui în lumea celor vii.

Ploua torenţial, o ploaie murdară care lăsa dâre negre pe parbrizul maşinii de serviciu. Karamanlis băuse doar o cafea şi fumase două ţigări. Bine măcar că Roussos şi Karagheorghis îşi îndepliniseră misiunea; îi lăsaseră semnalul că totul era O.K.: un *kombolòi* [2] atârnat de bara din spate a maşinii sale pe care o lăsa întotdeauna parcată sub ferestrele casei. Alta era acum problema: băiatul italian. Ce făcuse cu el Bògdanos? Tânărul acela putea vorbi şi i-ar crea necazuri foarte mari: militarii puteau fi câteodată foarte ciudaţi, imprevizibili.

Trebuia mai întâi să descopere de la cine primea ordine şi cum l-ar fi putut ţine sub control. Vreo posibilitate de şantaj trebuia totuşi să existe prin fişierele secrete ale centralei poliţiei. Deschise radioul ca să asculte jurnalul de dimineaţă şi o ştire pe care o auzi după numai câteva clipe îl făcu să tresară: „S-a produs un atentat la mică distanţă de sediul central al poliţiei. Un autoturism plin cu explozibil a sărit în aer cu două persoane la bord: un bărbat şi o femeie. O aripă a clădirii a suferit stricăciuni”.

Karamanlis deschise radioul de serviciu şi luă microfonul.

— Sunt căpitanul Karamanlis, ce naiba aşteptaţi de nu mă anunţaţi? Trebuie să aud ştirea de la radiojurnal.

— Tocmai încercam să vă contactăm, domnule căpitan, staţia radio este aici, aproape, au auzit şi ei.

— Am înţeles. Nu lăsaţi pe nimeni să se apropie, ajung şi

[2] Un fel de amuletă specială.

eu acolo în două minute. Terminat.

— Vă aşteptăm. Ce trebuie să facem cu jurnaliştii?

— Ţineţi-i la distanţă şi nu daţi nicio declaraţie până nu vin eu. Judecătorii sunt acolo?

— Nu încă, dar procurorul a fost deja anunţat. Soseşte în douăzeci de minute. Terminat.

— Bine. Repet: nu lăsaţi pe nimeni să se apropie. Eu ajung imediat acolo. Terminat transmisia.

Luă din torpedoul un girofar mobil şi îl lipi pe acoperişul maşinii, porni sirena şi intră cu toată viteza în traficul deja aglomerat al metropolei. Când ajunse la faţa locului, văzu un cordon de poliţişti care ţineau la distanţă un grup de câţiva curioşi; în spatele lor, resturile unui automobil erau răspândite pe o suprafaţă mare a asfaltului şi ceea ce mai rămăsese din carosabil era învăluit într-un nor de aburi şi spumă de extinctor. Şi cam peste tot era sânge şi fragmente de trupuri omeneşti acoperite cu folii de plastic.

Un subofiţer îi ieşi în întâmpinare:

— Totul ne face să credem că pregăteau un atentat, dar încărcătura se pare că a explodat în timp ce parcau maşina: probabil că erau nişte amatori.

— Există vreo posibilitate de a identifica trupurile?

— Niciuna, era o cantitate enormă de explozibil la bord: cei doi ocupanţi ai maşinii au fost dezintegraţi. Dacă vreţi să intraţi, pregătim raportul pentru magistratură.

— Bine. Ceilalţi să continue cu toate măsurătorile şi cu prelevarea de probe, mă întorc în câteva minute. Dacă apare judecătorul, anunţaţi-mă fără întârziere.

Intră în biroul său şi ceru să i se aducă raportul pe care-l parcurse rapid cu privirea. Telefonul sună.

— Sediul central al poliţiei: căpitanul Karamanlis, cine sunteţi?

Un glas inconfundabil îi răspunse de la celălalt capăt al firului.

— Sunt Bògdanos.

Karamanlis îşi slăbi nodul cravatei şi-şi aprinse nervos o altă ţigară.

— Vă ascult.

— Este adevărat că la bordul maşinii se aflau un bărbat şi o femeie?

— Da, aşa este.

— Trupurile pot fi recunoscute?

— Bucata cea mai mare din ele este cât un pachet de ţigări.

— Bine. Avem o rezolvare a problemei noastre: nu pot să vă spun nimic prin telefon. Ieşiţi şi traversaţi strada: mă găsiţi la barul de vizavi.

— Dar trebuie să sosească procurorul.

— Tocmai de aceea. Trebuie să vă văd neapărat înainte ca să vorbiţi cu el. Veniţi imediat, este o chestiune de viaţă şi de moarte.

Karamanlis se apropie de fereastră şi privi în direcţia barului: era, într-adevăr, acolo un bărbat care stătea în picioare în faţa telefonului, cu o pălărie cu boruri largi şi un palton negru.

— Vin acum, spuse el şi ajunse cu paşi grăbiţi în barul de peste drum.

Bògdanos se aşezase la o măsuţă şi avea în faţă o ceaşcă de cafea turcească.

— Atentatul acesta ne scoate din toate încurcăturile şi ne oferă două cadavre anonime pe care le putem folosi după cum avem nevoie: cei doi ocupanţi ai maşinii erau Claudio Setti şi Heleni Kaloudis. Ea era o teroristă şi îi ceruse ajutorul tânărului italian care îi era amant. Daţi versiunea aceasta presei şi totul s-a rezolvat. Ambasada italiană va deschide o anchetă, dar nu vor ajunge la nici un rezultat.

— Un moment, domnule amiral: fata ştiu că nu se va mai întoarce niciodată, dar băiatul trăia atunci când l-aţi luat cu

dumneavoastră. Cine îmi poate spune că nu va reapărea când eu am să-i anunţ moartea?

Bògdanos avea faţa aproape acoperită de borurile pălăriei şi nici măcar nu se obosi să-l privească pe interlocutorul său.

— Băiatul nu se va mai întoarce: după tot ceea ce a văzut, nu puteam, desigur, să-l lăsăm să plece. Dar, cel puţin, la noi a vorbit. Dumneavoastră, cu metode atât de josnice, n-aţi reuşit să aflaţi nimic.

— Metodele mele or fi ele josnice, dar eu mă folosesc în mod cinstit de violenţă, violenţă pur şi simplu: iese învingător cine este mai tare. Voi v-aţi folosit de o înşelătorie: a crezut, probabil, că aţi venit ca să-l salvaţi din mâinile mele. Voi nu sunteţi decât mai ipocriţi.

Bògdanos ridică un pic capul, arătându-şi maxilarele încleştate.

— Înşelătoria este o armă umană şi inteligentă, poate chiar blândă; violenţa aparţine brutelor. Faceţi aşa cum v-am spus. Aveţi vreun obiect personal rămas de la Heleni Kaloudis care să-i dovedească identitatea?

— Legitimaţia ei de student la universitate.

— Arătaţi-o judecătorului după ce o veţi pârli puţin cu o flacără de benzină. Şi adăugaţi şi asta.

Scoase din buzunar două mici medalioane şi i le dădu. Karamanlis le învârti printre degete: amândouă aveau gravate două grupe sangvine diferite şi pe una era scris cu litere greceşti: „Lui Claudio, cu dragoste, Heleni”.

— Nu vor putea exista bănuieli din moment ce tinerii aceia doi sunt efectiv morţi, iar complicii teroriştilor care se aflau în maşina aceea se vor feri să iasă la iveală.

Karamanlis şovăi o clipă, apoi puse cele două medalioane în buzunar şi spuse:

— Cred că este o soluţie bună: voi face aşa cum spuneţi.

Privi în stradă: maşina procurorului sosise şi unul dintre

oamenii săi arăta înspre bar.

— Acum trebuie să plec.

— Karamanlis.

— Ce este?

— Ce căutaţi astă-noapte în depozitul subteran al Muzeului Naţional?

Poliţistul simţi că-l iau ameţelile şi în câteva clipe mintea sa de copoi versat căută mii de căi şi de legături, dar toate erau de-a dreptul absurde.

— O percheziţie obişnuită. Primisem nişte semnale...

— Orice ai căuta, uită de asta. Şi uită tot ce referă la acel lucru. M-aţi înţeles? Uitaţi dacă ţineţi la pielea dumneavoastră. Nu vor mai fi alte avertismente.

Se ridică lăsând o monedă pe masă şi plecă.

Karamanlis ieşi la câteva clipe după el şi traversă strada cu un aer buimăcit şi parcă venit de pe altă lume, ajungând în faţa magistratului care-şi începuse deja ancheta.

— Vă salut, domnule procuror.

— Bună ziua, domnule căpitan. Mă tem că sunt puţine speranţe să-i identificăm, spuse magistratul arătând către sărmanele resturi de pe asfalt.

— N-aş zice, domnule procuror. Avem, în schimb, elemente care nu par să lase loc îndoielilor. După ce vă veţi termina treaba aici, veniţi vă rog în biroul meu: am să vă arăt ceva.

La o oră după aceea, Claudio Setti, aflat într-o cămăruţă rece şi aproape goală din cartierul portuar al Pireului, auzi la radio ştirea despre moartea sa şi a lui Heleni.

Plânse pentru viaţa pierdută a lui Heleni, pentru pângărirea atroce şi pentru enorma insultă care îi distrusese şi înjosise trupul, sufletul şi amintirea şi plânse pentru propria lui viaţă, pierdută şi ea cu aceeaşi ocazie. Avea să mai respire în continuare aerul celor vii, nu ştia cât

timp, dar era sigur că tot ceea ce îl aştepta nu era viaţă, niciodată nu mai putea fi, şi că sufletul său era deja îngropat într-un mormânt necunoscut împreună cu corpul martirizat al dragei lui Heleni.

În seara aceea, după toate expertizele medico-legale, avu loc înmormântarea profesorului Harvatis în prezenţa unui *papàs* şi a doi ciocli. Fu coborât într-o groapă săpată de un excavator şi deja parţial inundată de ploaia care cădea cu insistenţă încă de dimineaţă. Ari intrase de serviciu la muzeu în dimineaţa aceea şi primise vestea de la Kostas Tsountas, pentru că spitalul, dacă mortul nu avea rude, anunţase doar Direcţia Antichităţilor care trimisese un mic anunţ mortuar în principalele sale birouri din oraş.

Se duse la funeralii, dar se ţinu departe ca să nu se facă remarcat. Ascuns în dosul unei coloane dintr-un portic, spuse rugăciunea morţilor pentru sufletul lui Periklis Harvatis, astfel încât Dumnezeu să-l primească în lumina sa eternă, dar îşi simţea sufletul apăsat de o povară care nu era doar compasiune pentru acea ceremonie modestă şi grăbită. Resimţea o prezenţă nelămurită, o forţă care domina acel peisaj cu cruci şi noroi, neliniştea şi tulburarea unui mister care se închidea pentru întotdeauna, nelimpezit, în groapa aceea mizeră.

Privi îndelung în jur, fiind sigur că-şi va face apariţia acea persoană care, ea singură, ştia, poate, pentru cine şi de ce murise Periklis Harvatis, dar porticurile cimitirului erau pustii şi nu se vedea nici picior de om în orice direcţie s-ar fi uitat.

Papàs şi cioclii plecaseră deja. Se şterse la ochi şi se grăbi către ieşire pentru că paznicul trebuia să încuie porţile. Mai rămase o vreme dincolo de barele de fier ale porţii, privind la grămada de pământ a mormântului, brăzdată de şuvoaiele ploii, apoi, aproape cu regret, îşi deschise umbrela şi porni prin ploaia care nu mai contenea.

CAPITOLUL VI

Atena, 19 noiembrie, orele 18

Norman Shields află de moartea lui Claudio Setti şi a lui Heleni Kaloudis citind ediţia de seară a cotidianului, „Tà Nèa”. Era un titlu în paginile din interiorul ziarului faţă în faţă cu pagina sportivă pe care se afla, pe opt coloane, reportajul de la meciul anului: Panathinaikòs contra AEK. Venise în dimineaţa aceea în faţa sediului central al poliţiei, dar ajunsese la puţin timp după explozie şi-şi dăduse seama că, într-o asemenea situaţie, prietenii săi n-ar fi putut să fie eliberaţi. Ascuns în maşină, privise mult timp la forfota poliţiştilor şi a funcţionarilor şi-l văzuse şi pe căpitanul Karamanlis intrând în barul de vizavi şi stând de vorbă cu un necunoscut.

Când citi ştirea din ziar, avu certitudinea că fusese tras pe sfoară, chiar dacă nu-şi dădea seama cum. Ar fi vrut să meargă imediat la Muzeul Arheologic Naţional, dar consideră că la ora aceea era închis de mult şi că, desigur, Ari plecase, admiţând că fusese de serviciu în ziua aceea.

Poate că tatăl său l-ar fi putut ajuta. Se duse la el în Ambasada britanică şi-i arătă ziarul cu ştirea despre atentat. Cum era posibil ca Heleni şi Claudio să fi fost în maşina aceea blestemată dacă erau prizonieri ai poliţiei? El

ştia foarte bine, fir-ar să fie, că fuseseră arestaţi de poliţia greacă, târâţi pe străzile din Placa, sub ochii unui agent special britanic.

— Norman... Norman, mă tem că i-au asasinat, spuse tatăl său cu capul plecat. Au simulat un atentat terorist şi astfel au făcut să dispară corpurile, urmele, totul.

Norman simţi că-i vine să moară. Se întoarse către zid şi izbucni în plâns.

— Dar de ce? spuse, dar de ce... de ce?

— Norman, Heleni Kaloudis era considerată unul dintre liderii mişcării studenţilor de la Politehnică. Poate că poliţia credea că ar putea scoate de la ea informaţii importante. Poate că au folosit mijloace dure, trecând chiar peste limita permisă de lege... este doar o ipoteză, ia seama. Uneori pot apărea situaţii fără ieşire pentru care singura soluţie este eliminarea fizică a martorilor. Mă tem că tocmai aceasta a fost cauza morţii prietenilor tăi.

— Dar, dacă aşa stau lucrurile, noi avem martori că Heleni şi Claudio se aflau în mâinile poliţiei şi îi putem face răspunzători pe poliţişti. Noi putem face măcar dreptate.

— Nu. Nu putem. Nu putem folosi ca martor un agent al serviciilor noastre speciale şi nu putem crea un caz de asemenea natură într-o situaţie ca aceasta şi într-o ţară ca Grecia de azi. Consecinţele sunt incomensurabile, am risca de-a dreptul s-o facem să iasă din alianţele europene. Suntem neputincioşi, fiule. Din păcate, trebuie să te resemnezi. Este o experienţă cumplit de amară pentru tine... şi pentru mine, crede-mă. Eu am făcut tot ce-am putut.

— Îmi dau seama, spuse Norman, părând resemnat. Atunci, rămâi cu bine.

— Unde te duci?

— Mă întorc în Anglia. Nu mai vreau să rămân în ţara asta. Plec de îndată ce găsesc bilet la vreo cursă aeriană.

— Şi cu studiile tale ce faci?

Norman nu răspunse.

— Vii pe aici ca să-ţi iei rămas bun de la mine?

— Nu ştiu. Dacă n-o voi face, să nu mi-o iei în nume de rău. Nu am nimic să-ţi reproşez. Am ce am cu lumea întreagă, cu mine însumi. Vreau doar să uit, dar nu ştiu dacă voi reuşi vreodată. La revedere, tată.

— La revedere, fiule.

James Shields se ridică pentru a-l însoţi pe fiul său până la uşă şi, în timp ce băiatul trecea pragul, îl opri şi, pe neaşteptate, îl strânse la piept într-o îmbrăţişare părintească.

— O să uiţi zilele astea, îi spuse, eşti tânăr.

Norman se desfăcu din îmbrăţişare.

— Tânăr? Doamne, nu mai este nimic tânăr în mine. Am pierdut totul.

Ieşi în stradă şi porni grăbit către staţia de autobuz. Tatăl său îl privi timp de câteva minute de la fereastra biroului său, până când îl pierdu din vedere.

Nu considerase niciodată că fiul său ar fi putut fi atins, chiar şi în treacăt, de consecinţele profesiei sale. Îl ţinuse întotdeauna departe de asemenea lucruri, nu fusese niciodată împotriva pasiunii sale pentru arheologie, deşi o considera un exerciţiu pe cât de costisitor, pe atât de inutil. Acum, printr-o întâmplare stranie, cele două vieţi ale lor se împletiseră într-un mod periculos şi riscau să intre în contradicţie. El însuşi, în faţa acestui fiu disperat, se simţea pe neaşteptate un apropiat al victimelor, compromis într-un mod dureros. Nu mai era vorba despre nişte cadavre anonime, ca multe altele pe care, în cariera sa, se obişnuise să le trateze cu cinismul celui care trebuie să pună întotdeauna mai presus de toate raţiunea de stat. Iar lacrimile fiului său îl făceau să-l simtă mai apropiat de el, cu nevoia lui de ajutor, îl făceau să întrevadă posibilitatea unei

împăcări după certurile exasperante care îi îndepărtaseră unul de altul în ultimii ani: băiatul rebel, independent, de-a dreptul sfidător, iar el ataşat de concepţia autoritară tradiţională de când lumea în familia sa. Cu toate acestea, era un lucru bun că pleca, întorcându-se în Anglia. Timpul avea să-i vindece rănile, poate că reuşea să găsească o fată lângă care să uite de zilele acelea.

Norman se închise în micul său apartament din Kifissìa şi-şi adună câteva lucruri într-un rucsac, îşi numără banii şi-şi dădu seama că nu avea destui pentru a lua un avion şi nici măcar un tren.

Se hotărî să facă autostopul ca să nu fie nevoit să-i ceară bani tatălui său.

Dormi agitat, un somn plin de vise neliniştitoare: maşina plină cu explozibil care sărea în aer dezintegrându-se în mii de bucăţi de carne însângerate, el care îi întindea o cursă lui Karamanlis şi-l ucidea trăgând în el zeci de gloanţe. Îi vedea trupul fără viaţă tresărind la fiecare glonţ, faţa zdrobită, pieptul sfârtecat, uniforma întotdeauna impecabilă mânjită de sânge şi de noroi. Se trezi de mai multe ori scăldat într-o sudoare rece.

Când, în cele din urmă, se făcu dimineaţă, ieşi din casă lăsând cheile şi un plic cu banii pentru chiria din ultima lună sub uşa portarului. Era întuneric şi străzile erau încă tăcute şi pustii. Ajunse la un mic bar care deschidea tocmai atunci şi se aşeză ca să bea o cafea turcească şi să mănânce două chifle cu seminţe de mărar. Erau întotdeauna atât de gustoase, proaspete şi crocante, abia scoase din cuptor. Mâncase aşa ceva de multe ori cu prietenii, întotdeauna în jurul acelei mese. Nu mai rămăsese niciunul, în afară de Michel, dar nu mai avea sens să-l caute. Michel se ascunsese pe undeva prin Franţa, chinuit de remuşcări şi copleşit de ruşine: ce rost ar fi avut să-i ceară socoteală, prin prezenţa sa, pentru că nu reuşise să fie mai puternic?

Cine ştie, poate că într-o zi vor avea amândoi curajul de a se întâlni pe undeva, din întâmplare, şi s-ar preface că nimic nu se întâmplase. Îşi vor aminti de zilele frumoase petrecute împreună, de momentul primei lor întâlniri în Epir, serile petrecute prin taverne, studiile, fetele...

Ieşi pe stradă, în timp ce zorile reci făceau să iasă în evidenţă povârnişul golaş al muntelui Himet, pe fondul unui cer cenuşiu, şi-şi aruncă pe umăr sacul de drum, îndreptând-se către nord. Un camion care ducea un transport de oi către păşunile din Tessalia se opri să-l ia. Urcă în cabina care se legăna şi se ghemui pe scaun cu sacul între picioare. Behăitul oilor, glumele şoferului, sforăitul motorului bătrân şi scârţâitul tablelor desprinse din nituri nu reuşeau cu nici un chip să alunge tăcerea abisală a sufletului său, fixitatea îndurerată a privirii sale.

Traversă astfel Tessalia şi Macedonia, trecu graniţa pe la Evzoni şi străbătu Serbia cu un TIR bulgăresc care ducea carne în Italia. Trecu prin Austria şi Germania, dormind prin hosteluri sau pe sub acoperişurile benzinăriilor. În trei zile şi trei nopţi ajunse pe malul Canalului Mânecii şi debarcă la Dover care se afla sub mantia zăpezii.

Atena i se păru atunci îndepărtată ca o planetă străină şi dezolantă.

Când deschise paşaportul ca să-l arate poliţistului de la frontieră, îi căzu pe jos o fotografie aflată între pagini: o imagine luată cu un aparat polaroid în care era împreună cu Michel şi cu Claudio alături de maşina 2CV pe un drum din munţii Epirului. Nu se aplecă s-o ia şi o lăsă sub tălpile pline de noroi ale camionagiilor care treceau pe rând la controlul documentelor.

Aşa călca în picioare, în sinea sa, amintirile ultimilor ani ai tinereţii sale.

Consulatul italian deschise o anchetă asupra morţii lui

Claudio Setti, deşi băiatul nu avea rude apropiate, în urma instrucţiunilor primite de la Ministerul de Externe, pentru că versiunea furnizată de poliţia greacă se deosebea destul de mult de informaţiile pe care funcţionarii consulatului le putuseră culege din rândul colegilor de studii şi al profesorilor din şcoala arheologică italiană din Atena: Claudio era descris ca un băiat liniştit şi politicos, destul de conservator în ideile sale politice, sârguincios la învăţătură. Desigur, nu putea fi considerat un terorist periculos, dar, la urma urmelor, se putea ca el să fi acceptat s-o însoţească pe prietena sa în maşina aceea fără să-şi dea seama ce era în ea. În orice caz, nu fu posibil să se găsească nici cea mai mică urmă a unei eventuale implicări şi moartea lui rămase, de fapt, un mister pentru toţi.

Cât despre căpitanul Karamanlis, el ar fi vrut să afle mai multe despre Ari Malidis, dar destul de multe motive contribuiau la abandonarea acelei piste: dosarul pe care-l ceruse îi fu predat, din cauza formalităţilor birocratice şi a redusei simpatii a Direcţiei Antichităţi pentru poliţia politică, foarte târziu şi servea mai mult ca să alimenteze suspiciuni decât să ofere informaţii. În plus, cuvintele amiralului Bògdanos avuseseră asupra lui un efect puternic şi prelungit, îi umblau prin minte ca o ameninţare obscură şi permanentă, iar obligaţiile care îi reveneau în vederea normalizării situaţiei îl ţinuseră, apoi, ocupat mult timp cu controale extenuante, cu interogatorii prelungite, cu percheziţii şi arestări.

Fusese, de asemenea, nevoit să se deplaseze la Patras şi la Salonic pentru a aresta şi pune sub acuzare mai mulţi profesori care se declaraseră solidari cu studenţii în timpul revoltei de la Politehnică şi o serie de fruntaşi ai sindicatelor clandestine care aderaseră la apelul studenţilor pentru o grevă insurecţională.

În cursul acestor operaţiuni nu reuşise să descopere

mare lucru în afară de ceea ce se afla sub ochii tuturor: nemulţumirea şi revolta împotriva guvernului, dar nu-l încerca în nici un fel îndoiala că ideile şi convingerile sale ar fi fost greşite sau preconcepute: era sigur că exista o minte care organiza întregul complot şi că numai ghinionul îi adusese în plasă doar câţiva peştişori neînsemnaţi.

Câteodată, la ore târzii de seară, zăbovea în birou cu un sandviş şi un pahar de bere trasând pe hârtie schema conexiunilor care păreau să adune laolaltă un grup de persoane care marcaseră prin multe semne de întrebare un moment al vieţii sale: Norman Shields, care ştia de vasul de aur, era fiul lui James Henry Shields agent de legătură între serviciile greceşti şi cele americane, era prieten cu Claudio Setti, Michel Charrier şi Heleni Kaloudis şi-l cunoştea pe Ari Malidis care adusese un muribund, în toiul nopţii, la spitalul din Kifissìa.

Şi pe amiralul Bògdanos care ştia întotdeauna totul şi era prezent întotdeauna peste tot şi se arătase a fi la curent cu nefericita sa expediţie din subsolul muzeului... cine să-l fi informat? Directorul de la Antichităţi? Puţin probabil. Shields însuşi? Şi ce legătură putea fi între un ofiţer de grad înalt din servicii şi un student abia trecut de douăzeci de ani? Lucrul cel mai ciudat era că între persoanele acestea nu exista o relaţie plauzibilă, cu excepţia grupului de tineri, desigur colegi de studii, dar toate sau aproape toate acestea aveau, cu siguranţă, ceva în comun: minunatul vas de aur pe care timp de o clipă îl avusese şi el în mâini.

Aceea să fi fost conexiunea? Acela să fi fost centrul de gravitaţie? Dacă, dintr-o întâmplare, ar fi putut afla unde se afla şi ce semnificaţie avea, sensul figurilor sculptate pe el... poate că ar fi descoperit ce anume lega între ele toate acele persoane. Dar obiectul acela dispăruse şi el nu avea la dispoziţie nici un mijloc pentru a-i lua urma şi chiar dacă ar fi avut o asemenea posibilitate simţea că era ceva prea

periculos pentru a se aventura într-o astfel de vânătoare. Avertismentul pe care i-l dăduse Bògdanos aproape că-l făcuse să uite până şi lovitura pe care un necunoscut i-o aplicase între ceafă şi umeri în subteranele Muzeului Naţional.

Timp de câteva săptămâni fu obsedat şi de bănuiala că Bògdanos ar fi putut să-i facă probleme cu povestea lui Claudio Setti din moment ce nu avea în fond nicio probă că fusese efectiv suprimat şi blestema graba lui din ziua aceea. Se lăsase pus la colţ ca un novice. Poate că Bògdanos acţionase astfel încât să-l ţină mereu în lesă prin ameninţarea că va învia un mort şi-l va asmuţi împotriva sa. Dar, la urma urmelor, ce i se putea întâmpla? Putea să-şi dovedească oricând buna credinţă făcând referire la obiectele personale, legitimaţia şi medalionul pe care i le arătase judecătorului. Când nu se mai gândea de-acum la asemenea lucruri, din moment ce nu se întâmpla nimic, într-o zi un poştaş îi aduse un plic: conţinea o fotografie care înfăţişa corpul lui Claudio Setti pe o masă de la morgă. Dacă ar fi fost vorba despre altcineva, ar fi dat fotografia tehnicienilor de la laboratorul fotografic al departamentului ştiinţific, dar în cazul acela se gândi să se încreadă doar în experienţa sa personală. Arse fotografia şi nu se mai gândi la ea.

Pe măsură ce timpul se scurgea, situaţia revenea cu fiecare zi care trecea la normal, viaţa îşi relua ritmul obişnuit, centrala poliţiei se ocupa din nou de hoţi şi de tâlhari, de contrabandişti şi escroci. Opozanţii stăteau la răcoare ca să mediteze la prostia lor.

Ar fi trebuit să se liniştească, să lase pacea să-i coboare în suflet şi totuşi se simţea încordat şi nervos. Până şi acasă, unde îşi propusese să lase dincolo de uşă grijile şi tensiunile muncii sale, devenise iritabil şi certăreţ, astfel că soţia lui îl întreba mereu „Dar ce ai?”. Uneori, întorcându-se

acasă pe jos ca să mai ia aer, făcând câţiva paşi, avusese chiar senzaţia că era urmărit: o umbră pe care i se părea că o zăreşte cu coada ochiului şi care dispărea de îndată ce întorcea capul în direcţia aceea. Urmărit, el! El care era copoiul, capabil să urmărească o pradă timp de săptămâni, de luni: probabil că era într-adevăr obosit.

Într-o zi luă telefonul şi-l sună pe un prieten de la Ministerul Apărării.

— Aveţi printre angajaţii de la marină un ofiţer pe nume Bògdanos?

— La ce-ţi trebuie?

— La nimic special. Vreau doar să-mi satisfac o curiozitate.

— Bògdanos ai spus... Aşteaptă să mă uit... Sigur, Bògdanos Anastasios. Te sun eu după ce mă uit prin fişierele mele. Astfel că ne-am putea întâlni pe undeva. Ce naiba, nu te mai vede omul cu lunile. Dai un semn de viaţă doar când ai nevoie de mine.

— Ai dreptate, ar trebui să-mi fie ruşine. Oricum, îţi mulţumesc de pe acum.

Se întâlniră după câteva zile, într-o după-amiază, ca să bea o cafea într-o tavernă din Placa.

— Este un erou de război, îmbarcat pe submarinul *Velos,* de mai multe decorat, medalia de aur, mai întâi comandant al academiei navale, apoi membru al statului major cu însărcinări speciale.

— Ar fi prea mult dacă te-aş întreba despre ce însărcinări este vorba?

— Ai spus-o chiar tu. Las-o baltă, amice, nu-ţi băga nasul în asemenea chestii.

— Este un tip atât de puternic?

— Este un om cinstit. Nimeni nu-l poate avea la mână cu nimic. În situaţia de faţă, aceasta face din el un om de temut pentru că ştie totul despre toţi, dar nimeni nu-l poate

acuza de nimic.

— Şi, după tine, se poate avea încredere în el?

— Nu cred că şi-a încălcat vreodată cuvântul. Dacă ai colaborat cu el în vreo operaţiune eşti în siguranţă. Este unul care, dacă este necesar, plăteşte el în persoană... Şi pedepseşte.... tot el în persoană.

— Unde este acum?

— Nu cred că-ţi pot spune altceva, chiar dacă aş vrea. Sper că-ţi ajunge aceasta şi că ţi-a fost de ajutor.

— Oh, sigur că da. M-ai ajutat foarte mult. Îţi mulţumesc.

Funcţionarul schimbă vorba, vorbiră despre campionatul de fotbal şi despre festivalul de muzică uşoară de la Salonic, dar dintr-o casă vecină ajungeau până la ei sunete de bouzouki şi versurile unui cântec al lui Theodorakis.

În celula sa l-au torturat pe Andrèas
Şi mâine îl vor duce la moarte...

— Ia ascultă ce porcării cântă. Ar trebui arestaţi şi trimişi în judecată. Ar trebui arestaţi cu toţii.

Karamanlis frământa între degete *komboloi*-ul său făcând să alunece pe aţă granulele de plastic galben.

— Aşa este.

— Bine. Atunci, te salut. Mai ieşi şi tu la vedere din când în când. Ce naiba, tu apari doar când ai nevoie de ceva.

Se lăsa seara şi Karamanlis porni către maşina lui. Se opri să cumpere de la un vânzător ambulant un cornet de castane coapte ca să le ducă băieţilor săi: le plăceau tare mult.

CAPITOLUL VII

Tarquinia, Italia, 28 mai 1983, orele 19,30

Funcţionarul de la recepţie îşi dezlipi cu vădită neplăcere privirile de la micul televizor portabil care transmitea Marele premiu de Formula 1 pentru a se ocupa de clientul care abia intrase pe uşă.

— Nu avem camere libere, spuse... doar dacă nu aveţi o rezervare.

— Am, într-adevăr, o rezervare, spuse străinul lăsându-şi jos valiza.

Funcţionarul luă registrul, orientând în acelaşi timp televizorul pentru a putea trage cu coada ochiului la transmisie.

— Pe ce nume?

— Kouràs. Stavros Kouràs.

Funcţionarul parcurse cu vârful degetului arătător lista clienţilor.

— Kouràs cu „K”, da?... Da, spuse, este aici. Camera numărul 45, primul etaj. Fiţi amabil, daţi-mi un document şi după aceea vă rog să intraţi.

Străinul puse paşaportul pe tejgheaua de la recepţie.

— Scuzaţi-mă, spuse, aş avea nevoie de o informaţie.

— Spuneţi, răspunse funcţionarul din ce în ce mai

împărţit între client şi adevăratul său interes de la televizor.

— Caut o persoană care se numeşte Dino Ferretti. Locuieşte aici, în Tarquinia, şi este ghid turistic.

— Ferretti? Ah, da, îi însoţeşte deseori şi pe clienţii noştri. Dacă vă grăbiţi puţin, s-ar putea să-l mai găsiţi cu ultimul grup de turişti la necropola de la Monterozzi. Ştiţi cum se ajunge acolo?

— Nu, dar am să găsesc pe cineva care să mă îndrume, răspunse străinul.

— Da, sigur că da, spuse recepţionerul dând din nou mai tare televizorul.

Străinul lăsă bagajul în grija unui angajat al hotelului ca să i-l ducă în cameră şi se îndreptă către ieşire lăsând în urmă zgomotul asurzitor făcut de maşina McLaren a lui Niki Lauda. Se urcă în maşina sa şi porni către marginea oraşului pentru a ajunge la intrarea în necropolă. Era aproape de ora închiderii şi custodele încuiase pachetul cu bilete, trăgând în jos geamul cabinei sale. Stătea acum alături de poarta de la intrare, aşteptând să iasă ultimul grup. Turiştii sosiră fără prea mare grabă şi se îndreptară către autocarul care-i aştepta: ghidul, un tânăr cam de treizeci şi cinci de ani, cu legitimaţia unei agenţii turistice atârnată la rever, se afla printre ultimii şi mai zăbovea răspunzând întrebărilor puse de câţiva turişti mai interesaţi de cele văzute. Erau nişte doamne americane în vârstă cu leisure suits şi pălăriuţă, încă tulburate de scenele de sex din mormântul taurilor, şi îi cereau acum tânărului, cu oarecare stânjeneală, mai multe lămuriri.

Când urcară cu toţii în autocar, ghidul puse şi el piciorul pe treapta de la uşa din faţă; întoarse capul o clipă ca să vadă dacă nu cumva a mai rămas cineva pe jos şi privirea îi căzu pe Mercedesul negru cu număr de Atena parcat în capătul pieţei. Se posomorî dintr-o dată, privind mai atent silueta nelămurită care se zărea în spatele parbrizului. Uşa

autocarului se închise cu un fâsâit şi el se aşează lângă şofer, privind în urmă prin oglinda retrovizoare. Maşina Mercedes pornea şi ea din piaţă şi venea la câteva sute de metri după autocar. Turiştii coborâră în faţa hotelului „Rasenna” şi ghidul îi însoţi până în holul de la intrare, după care ieşi şi porni pe jos către oraşul de pe colină. Maşina Mercedes dispăruse.

Se opri într-o băcănie ca să cumpere puţină brânză şi câteva felii de şuncă, cumpără o revistă de la un chioşc şi, răsfoind-o, îşi continuă drumul către un bloc de câteva etaje, nu departe de piaţa Domului. Se întoarse iarăşi ca să privească în jur, ca şi cum se simţea în continuare urmărit, apoi intră pe uşa mare de la parter şi urcă la ultimul etaj.

Se duse la fereastră, lăsându-şi privirea să se rotească peste întinderea de acoperişuri de ţiglă roşie şi apoi mai departe, în aerul înmiresmat al ierbii proaspăt cosite, peste câmpia înflorită, oprindu-se pentru câteva clipe asupra unui stol de grauri care plutea agale pe cer căutând un adăpost pentru seara care începea să se lase.

Se auzi o bătaie în uşă: o lovitură scurtă, decisă. Simţi în spatele uşii aceeaşi prezenţă pe care o intuise în spatele suprafeţei lucioase a parbrizului, sus, la necropolă. Departe, pe câmpie, stolul de grauri se destrămă sub ameninţarea siluetei întunecate a unui şoim. Se duse să deschidă.

— Bună seara, fiule.

— Amirale Bògdanos... dumneavoastră?

— Nu te mai aşteptai să apar, nu-i aşa?

Tânărul lăsă ochii în pământ şi făcu un pas într-o parte.

— Veniţi, vă rog să intraţi.

Omul intră, traversă camera cu paşi rari şi se opri în faţa ferestrei.

— Un loc foarte frumos, spuse. O vedere încântătoare. Aşadar, aici locuieşte Dino Ferretti.

— Da, aici. Şi tot aici va muri, foarte curând... M-am

hotărât să-mi reiau adevărata identitate.

Bògdanos se întoarse către el şi Claudio Setti citi în ochii săi, pentru prima oară de când îl cunoscuse, o expresie neliniştită, s-ar fi putut spune chiar de panică, dacă n-ar fi persistat forţa de nezdruncinat a privirii sale. Se simţi ruşinat de ceea ce spusese.

— Vă sunt îndatorat, domnule comandant... viaţa, liniştea acestui loc la adăpost de orice ameninţare, dar simt acum că n-are rost să mai continui această amăgire. Nu-mi pot imagina o viaţă normală în acest fel.

Bògdanos parcă luă foc.

— Normală? Vrei o viaţă normală? Înţeleg, îţi vrei numele înapoi şi, eventual, o femeie, copii, o casă cu grădină şi vacanţe peste tot în lume... asta vrei? Spune, asta vrei? Spune-mi, fir-ar să fie, ca să ştiu şi eu că a fost în zadar tot ce am construit şi pregătit, să ştiu că omul pe care l-am cunoscut şi l-am salvat de la moarte nu mai există.

Claudio se prăbuşi pe un scaun şi-şi acoperi faţa cu palmele.

— Timpul schimbă multe lucruri, domnule comandant. Chiar şi rana cea mai îngrozitoare se poate cicatriza. Putem muri subit, de furie sau de durere, dar dacă rămânem în viaţă înseamnă că o forţă necunoscută ne împinge către viaţă. Nu mă puteţi învinovăţi pentru asta, domnule comandant.

— Am înţeles. Acum, când situaţia politică din Grecia s-a schimbat radical şi tu nu te mai simţi ameninţat crezi că a sosit momentul să-ţi reiei adevărata identitate. Va fi o veste grozavă pentru ziare: un mort care învie...

— Dumneavoastră mă credeţi un laş şi un nerecunoscător, aşa-i? Greşiţi. Am trăit ani de zile în dimensiunea pe care am primit-o de la dumneavoastră, aşteptând clipa în care mă voi putea răzbuna... Am urmat întocmai instrucţiunile dumneavoastră, dar astăzi simt că

totul este în zadar. Răutatea omenească rămâne, orice aş putea face eu.

Bògdanos dădu aprobator din cap şi păstră tăcerea timp de câteva clipe, apoi îşi luă pălăria şi se îndreptă către uşă.

Claudio păru să se trezească.

— Domnule comandant.

Bògdanos se întoarse spre el, având deja mâna pe clanţa uşii.

— Care era motivul vizitei dumneavoastră?

— Acum nu mai are nicio importanţă.

— Nu. Vreau să ştiu.

— Îmi pare rău că te găsesc într-o asemenea stare sufletească. Eu am venit ca să redeschid rana ta, ca s-o fac să sângereze în continuare... în ciuda voinţei tale... Am probe care îi incriminează pe cei răspunzători de moartea lui Heleni şi am un plan pentru a-i distruge. Pe toţi.

Claudio se făcu alb la faţă.

— De ce nu le oferiţi magistraţilor?

Bògdanos îl privi cu o expresie uimită, ca şi cum ar fi avut în faţă un necunoscut care spunea lucruri fără noimă, dar vocea lui nu trădă nicio emoţie.

— Toate delictele din zilele acelea sunt în curs de prescriere sau intră sub efectul amnistiei şi unii dintre vinovaţi vor fi prin urmare în afara jurisdicţiei... Vor rămâne nepedepsiţi... Ştiu şi unde a fost aruncat trupul lui Heleni: în lacul artificial de la Tournaras, după ce i-au scos hainele. Se temeau ca nu cumva vreo zdreanţă să iasă la suprafaţă şi să trădeze existenţa cadavrului... un mormânt rece...

Claudio simţi că ochii i se umplu de lacrimi care i se scurg şi pe obraji, dar nu reuşi să scoată nici măcar un sunet. Bògdanos îl privi câteva clipe în tăcere, apoi o luă în jos pe scări. Claudio se aplecă peste balustrada de pe palier.

— Domnule comandant! strigă el cu voce răguşită.

Bògdanos se opri şi ridică încet capul spre el.

— De ce vreţi să se întâmple aşa ceva?

Uşa care dădea în stradă se deschise şi intră o femeie cu o pungă de cumpărături.

Bògdanos aşteptă ca femeia să dispară după uşa apartamentului său de la parter.

— I-am pedepsit întotdeauna pe infractori, fără milă.

Continuă apoi să coboare scările, pe întuneric.

Claudio strigă din nou, printre lacrimi.

— Dar de ce m-aţi ales pe mine? De ce nu m-aţi lăsat să mor?

Amiralul se afla acum pe ultima porţiune a scării şi pregătea să deschidă uşa de la intrarea în bloc. Se întoarse din nou şi vocea sa răsună înfundat în semiîntuneric, ca mârâitul unui lup din bezna vizuinii sale.

— Nu eu te-am ales. Ceea ce s-a întâmplat îţi impune o obligaţie dură... Cât despre mine... trebuie să mă lupt cu o soartă potrivnică: nu mă pot expune deschis, de unul singur, cel puţin nu în momentul acesta... Acum trebuie să mă întorc la hotel. Sunt obosit. Am făcut cercetări ani întregi... Înţelegi? Sunt obosit...

— În care hotel?

— Rasenna.

— Pe ce nume? Dacă v-aş căuta, pe ce nume?

— Kouràs, Stavros Kouràs. Noapte bună, băiete.

Dispăru în stradă şi uşa se închise cu zgomot în urma sa. Claudio îşi rezemă fruntea de balustradă şi rămase o vreme în această poziţie, numărând în minte paşii amiralului Bògdanos care se îndepărta şi i se păru că zăreşte trapul lui Heleni, alb în apa întunecată, dispărând înghiţit de abis.

— Noapte bună, domnule comandant, murmură el.

CAPITOLUL VIII

Universitatea din Grenoble, Franţa, 10 iunie, orele 17

— Bună ziua, domnule profesor.

— Bună ziua, Jacques. Ceva nou?

— Nimic. Ah, vă amintesc că azi după-amiază este şedinţă de consiliu pe facultate.

— Aşa este. Pluteşte cumva prin aer vreun semn de furtună?

— S-ar putea. Madame Fournier este foarte furioasă pentru că secţia dumneavoastră i-a suflat două burse de studii, iar studenţii vor să înainteze o moţiune pentru reforma examenelor din anul academic viitor.

— Am înţeles. O să încercăm să trecem prin furtună şi să rămânem în viaţă. Nu-mi da nicio legătură telefonică vreo zece minute: trebuie să-mi deschid corespondenţa şi să-mi revăd notiţele pentru curs.

Michel Charrier îşi atârnă haina în cuier şi se aşează la birou. După un minut, sună telefonul.

— Jacques, ţi-am spus să mă laşi măcar zece minute.

— Legătura asta trebuia să v-o fac: este senatorul Laroche, de la Paris.

— Este în regulă, Jacques, bine ai făcut. Alo? Alo? Tu eşti, Georges? Mă bucur să te aud.

— Eu sunt, Michel. Şi am veşti bune. Comitetul director al secretariatului de partid a decis să-ţi sprijine candidatura pentru un loc în Parlament, la viitoarele alegeri. Nu-i rău deloc, nu? Ei bine, nu spui nimic?

— La naiba, Georges, ce-aş putea să zic... eu, nu prea ştiu ce să zic... nu mă aşteptam la aşa ceva... poftim... sunt fericit să aud asta. Mai mult, te rog să le mulţumeşti tuturor pentru încredere... nu am cuvinte...

— Cum se face că unul ca tine nu are cuvinte? Nu mă face să râd. Va trebui să-ţi găseşti cuvintele. Vei avea întâlniri, va trebui să prezidezi comisii, să susţii conferinţe. Va trebui să găseşti cuvinte pentru toate astea, nici nu poate fi vorba să nu găseşti!

— Dar, Georges, ce fac cu Universitatea?

— Uite, ăsta este un lucru foarte important. Vezi, noi ne pregătim cu mult timp înainte pentru a fi gata la momentul potrivit. Şi tocmai în privinţa aceasta, uite, ar fi foarte bine dacă ai putea deveni titular al catedrei înainte de începerea apropiatei campanii electorale. Ar fi un element de prestigiu care nu strică niciodată. Noi vrem să ne folosim din plin de acest aspect: înaltul nivel intelectual al candidaţilor noştri. Vremurile în care candidau muncitori au trecut. Concurenţa aduce în faţă anumite personaje şi nu ne putem permite prea multe concesii ideologiei.

— N-ai spus nimic cu asta. Nu este deloc o glumă. Şi, apoi, cred că facultatea ar avea intenţia de a cere titularizarea acestei discipline.

— Mă rog, dar avem o soluţie pentru asta. Suntem în minoritate, dar prin părţile acelea suntem destul de puternici şi avem nişte prieteni cu greutate.

— Georges, eu mă tem că nu este suficient. Am nevoie de un sprijin, ca să spun aşa, mai direct.

— Vom încerca să ne gândim şi la asta, dar tu trebuie să te agiţi: să produci ceva important, care să poată avea un

ecou şi dincolo de lumea academică, poate chiar în exterior.

— Înţeleg. Eu... am să văd ce pot face. Trebuie să-mi laşi un răgaz. Ştii, aşa, bătând din palme... Am deja o cercetare efectuată, dar mă tem că nu are nimic senzaţional... Trebuie să mă mai gândesc la asta.

— Sigur că da, se înţelege. Nu sta să-ţi storci creierii acum. O să ne mai vedem, vom analiza împreună problema, poate chiar cu ajutorul altor prieteni. Important este că tu te simţi gata să înfrunţi această provocare.

— Mă rog, dacă este pe-aşa...

— Ei vezi, bravo, aşa este bine. La restul ne vom gândi noi. Te salut, atunci. Am să-ţi mai dau un semn de viaţă săptămâna viitoare. Îţi convine săptămâna viitoare?

— Da, bineînţeles. Mulţumesc. Mulţumesc foarte mult.

Puse telefonul în furcă şi se rezemă de spătarul fotoliului respirând adânc: Doamne, Michel Charrier, dintr-o singură lovitură profesor titular şi membru al Parlamentului Republicii, nu sună deloc rău, fir-ar să fie. Unul dintre cei mai tineri şi mai străluciţi intelectuali ai Franţei, unul dintre cei mai tineri deputaţi: aşa s-ar fi vorbit despre el dacă totul avea să meargă bine.

Întinse o mână spre marginea biroului ca să ia rama cu portretul unei fete frumoase cu soarele în păr.

Mireille, o strălucită colegă, profesor asociat de istoria artei. Frumoasă şi aristocrată. Una dintre cele mai ilustre familii din oraş, Saint-Cyr, şi una dintre cele mai distante şi mai trufaşe. Dacă lucrurile ieşeau cum era plănuit, ai ei n-ar mai fi avut motive să-l ţină la distanţă. Aveau să-i recunoască noua poziţie, încetând să se mai opună relaţiei sale cu fata. Puteau chiar să se căsătorească.

Îi era în acelaşi timp şi un pic ruşine. El care o iubea pe ea şi îl iubea şi ea; ei care nu-l vor... şi, iată, un tânăr de succes, dintr-o modestă familie burgheză care porneşte să

urce treptele turnului de fildeş al celei mai vechi aristocraţii din regiune fără a renunţa la principiile sale progresiste... rahat! Un foileton, asta era! Şi se simţea ridicol.

Dă-o dracului de treabă. O singură dată trăieşte omul şi viaţa este făcută şi din locuri comune, de ce nu. O iubea pe fată, se simţeau grozav împreună. Era o relaţie simplă şi curată. Încercă să-şi domine entuziasmul, frenezia care-l cuprindea întotdeauna când putea câştiga potul cel mare la roata norocului, dorinţa de a se arunca imediat în luptă.

Trebuia să mediteze cu toată atenţia, să nu se grăbească. Partidul era dispus să mizeze pe el, ca intelectual remarcabil şi de succes, dar credincios principiilor sale politice şi ideologice: acesta era modul în care înţelegeau să-l caracterizeze şi să-l propună electoratului. Senatorul fusese amabil şi încurajator, dar era destul de evident faptul că el, Michel Carrier, trebuia să dea lovitura, să scoată din mânecă asul câştigător.

Puse la loc pe birou fotografia lui Mireille şi luă dosarul cu notele privind desfăşurarea cercetării sale: „Valenţe propagandistice ale monumentelor din agora de la Efes în epoca romană”... un subiect nu prea îmbietor.

Riguros, original şi subtil argumentat, dar de anvergură modestă. Bun ca să poată participa onorabil la un concurs, dar, cu siguranţă, nu ca să-l câştige şi cu atât mai puţin să uimească înăuntrul şi în afara Universităţii. Aici i se cerea o destinaţie instrumentală a cercetării şi i se cerea, de asemenea, să se prefacă mereu că lucrul în sine nu constituia o contradicţie în termeni, că politica şi ştiinţa ar putea trăi într-o uniune strânsă, fără ca politica să domine ştiinţa, în cuvinte sărace.

Să-i telefoneze senatorului şi să-l trimită la dracu’ sau să lase impresia că merge mai departe, încercând o conciliere între cele două lucruri, cu cele mai mici riscuri. Sau să încerce şi în caz că nu-i venea în minte nicio idee

constructivă, atunci să renunţe invocând onestitatea intelectuală care admite compromisuri. Vulpea şi strugurii. Rahat.

Luă pachetul cu corespondenţa necitită şi începu să deschidă plicurile. Nu exista alternativă, îl cucerise cu totul frenezia acestei mize puse în joc, a provocării de a învinge şi acea provocare îi punea la lucru toate energiile, toate împreună, învălmăşite, ţâşneau în toate direcţiile ca nişte muşte prizoniere într-o sticlă.

„Calm şi hotărât: încă nu este momentul, nu este stabilit definitiv, nu există pentru moment modalitatea, nici mijloacele, ci doar intenţia şi nici aceasta sigură sau limpede. Mai bine să deschid corespondenţa şi, după aceea, să mă gândesc la curs."

Cataloage, oferte de abonamente, o invitaţie la un congres, facturi de la o librărie. Idei principale de urmărit:

„Despre obscenitatea vieţii din castru în epoca imperială";

„Valenţa asindetului în proza salustiană";

„Compoziţia mortarului de construcţie la construcţiile din epoca silană";

„Ipoteze asupra ritualului necromantic în *Odiseea XI*";

„Posibilităţi de comunicaţie în jurul valului lui Hadrian";

„Metafore falice în inscripţiile de pe proiectilele de piatră folosite în războaie".

Se părea că nici colegii săi de prin alte universităţi ale lumii nu aveau idei mai strălucite ca ale sale. Omul de serviciu bătu la uşă.

— Studenţii vă aşteaptă la curs, domnule profesor.

Îşi luă servieta cu cărţi şi notiţe şi intră în aulă, dar concentrarea sa era doar cu puţin peste zero. Îşi ţinu târâş-grăpiş lecţia pentru că un gând prinsese formă în adâncul minţii sale, dar avea nevoie de o conexiune care nu-i venea în minte. Ideea plutea vag fără găsească un suport din care

să găsească o semnificaţie... dar era o idee importantă, simţea asta, o idee care ar fi putut rezolva situaţia... dar ce dracu' era... Îşi dădu seama că lăsase în vânt o frază din prelegerea sa şi că studenţii îl priveau în tăcere, uimiţi.

— Scuzaţi-mă, spuse el venindu-şi în fire. Scuzaţi-mă, mi-a fugit gândul în altă parte. Ajutaţi-mă, vă rog: ce spuneam?

— Spuneaţi că, dintr-un fragment de Eraclides Ponticus se poate deduce intenţia lui Alexandru cel Mare de a cotropi şi Occidentul, spuse o fată aşezată în primul rând de bănci, mereu atentă şi mereu pe fază, una dintre studentele acelea care mai devreme sau mai târziu îşi susţin teza de licenţă şi apoi de doctorat, după care se instalează în Universitate şi nu mai pleacă de acolo.

— Mulţumesc, draga mea. Aşa este, precum am spus, dar nu pentru că Eraclides Ponticus ne vorbeşte expres despre o intenţie războinică a lui Alexandru. Autorul ne spune pur şi simplu că zeul Dionyssios ocupase mai întâi India şi mai apoi Etruria, adică mai întâi regiunea din capătul de est al lumii şi, apoi, regiunea de la capătul dinspre apus, conform cunoştinţelor din vremea aceea, se înţelege. Acum, ştiind despre Alexandru că, datorită educaţiei pe care o primise şi tipului de religiozitate transmis de mama sa, Olimpiada, se considera un imitator al zeului Dionyssios, putem presupune, pe bună dreptate, că, după cucerirea Indiei, el intenţiona, la fel ca zeul, să subjuge şi Etruria, adică Italia, Occidentul, la urma urmelor. Forţa miturilor se traducea foarte des în consecinţe reale şi foarte concrete, în antichitate. Asta este. Atât pentru astăzi. Vă rog încă o dată pentru ce s-a întâmplat: sunt cam obosit.

Tinerii ieşiră unul după altul şi ultima fu studenta care-i sugerase cuvintele de încheiere a lecţiei, aruncându-i pe deasupra unei elegante perechi de ochelari cu ramă de aur, o privire de înţelegere maternă şi de admiraţie mai mult

decât şcolărească.

Michel rămase însă în aulă şi se aşeză din nou la catedră după ce toţi studenţii plecară. Aşa, acum avea să se concentreze şi să prindă din zbor gândul acela buclucaş, ideea aceea care continua să-i scape. În mod ciudat, ea era însoţită acum, aproape învăluită, într-o muzică, doar câteva note, poate un vechi motiv popular, o melodie intensă şi emoţionantă...

Ideea aceea era titlul uneia dintre notele lui de la curs...

Era o ipoteză... aşa...

Ipoteză asupra ritualului necromantic în Odiseea XI.

Aceea era cheia unei formidabile realizări, capabilă să-l facă faimos şi să-l impună în lumea ştiinţifică... evadarea morţilor, profeţia lui Tiresias!

Ideea ţâşni ca fulgerul, aducând cu ea din străfundurile creierului o imagine rămasă acolo, prizonieră şi ascunsă timp de ani întregi sub o veche cicatrice, străluci ascuţită ca lama unui brici, tăindu-i fără milă sufletul, înainte să-şi poată da seama ca să închidă breşa aceea. Ideea apăru cu toată forţa unui arc mult timp comprimat: imaginea unui războinic cu o vâslă pe umăr, în faţa lui un bărbat în veşminte scitice care îl întreba sau îi cerea ceva şi, pe fundal, altarul cu un taur, un vier sau un porc mistreţ şi un berbec. Vasul de aur înfăţişa profeţia lui Tiresias şi alte scene necunoscute, aventuri neştiute ale eroului, niciodată împărtăşite oamenilor. Vasul de aur al lui Tiresias era continuarea *Odiseei*!

Şi din vasul acela, ca şi din cutia Pandorei, ieşeau în valuri halucinaţiile despre care se credea că s-au stins, vinile la care nu se mai gândea nimeni, morţii uitaţi, sarea vechilor lacrimi uscate de ani şi ani, vălul albastru de pe ochii lui Heleni, ultima privire a lui Claudio Setti înceţoşată

de apropierea morţii.... Şi muzica aceea ciudată... era un cântec pe care Claudio obişnuia să-l îngâne sau îl cânta la flautul său când îl cuprindea o emoţie mai puternică... când se simţea singur pe malul mării, departe de glumele şi râsetele prietenilor...

Aşteptă ca inima să absoarbă impactul, să-şi calmeze bătăile care înnebuniseră pe neaşteptate şi, când vârtejul se mai potoli şi doar notele blânde ale cântecului lui Claudio rămaseră în adâncul sufletului, privirea sa poposi pe masă, pe foile albe ale unui carnet de notiţe.

Luă un creion şi făcu o schiţă cu o mână uşoară şi sigură: o reproducere aproape perfectă a obiectului pe care-l văzuse cu zece ani înainte în subteranele Muzeului Naţional, noaptea în care avusese loc măcelul de la Politehnică.

Dintr-o dată era ca şi cum trecuseră doar câteva minute de atunci: vasul se rotea în spaţiu în faţa lui, arătându-şi pe rând fragmentele cu ilustraţii, cu scene care se continuau una pe alta şi mâna aluneca pe hârtie, creionul îngroşa contururile, umbrele; se oprea câteodată timp de câteva clipe ca să dea timp memoriei să se reaşeze, să refacă formele afectate deseori de emoţii şi de tresăririle umanităţii sale din nou chinuită. Fiare şi monştri necunoscuţi, animale ridicate pe două picioare într-o încremenire heraldică în faţa sabiei scoase de erou din teacă, munţi şi văi, păsările nemişcate în metalul care întruchipa cerul, cu aripile larg deschise.

Cămaşa îi era udă de transpiraţie şi şuviţele din păr i se lipeau de frunte şi nu mai ştia cât timp trecuse, când omul de serviciu apăru în uşa aulei.

— Domnule profesor, ce faceţi aici? V-am căutat peste tot... ştiţi că şedinţa de consiliu pe facultate s-a terminat deja de o jumătate de oră?

Michel îşi ridică privirile şi omul de serviciu se apropie cu

o expresie de surpriză şi teamă.

— Dar ce se întâmplă, ce aveţi?

Michel îşi adună în grabă foile care acopereau aproape toată masa şi le aruncă de-a valma în servietă. Scoase o batistă din buzunar şi-şi tamponă fruntea.

— Cât este ceasul?

— Şapte şi jumătate. Eu tocmai îmi făceam rondul obişnuit înainte de închidere. Doamne iartă-mă, dacă nu-mi vâram nasul în aula aceasta, vă închideam înăuntru. Eu spun întotdeauna aşa: trebuie controlat peste tot, în toate colţişoarele, nu se ştie niciodată la ce surprize să te aştepţi.

— Şapte şi jumătate... este târziu... aşa este... chiar destul de târziu. Scuză-mă, Jacques, nu m-am simţit prea bine şi... am aşteptat să-mi treacă starea asta proastă, nu voiam să alarmez pe nimeni. Este o nimica toată, n-ai grijă, un fleac. Doar că în ultima vreme am cam exagerat cu munca. Luni o să mă simt din nou perfect, ai să vezi. O să fiu iarăşi în formă...

— Vreţi să vă chem un taxi?

— Nu, mulţumesc. Am maşina mea. Nu-i nevoie.

— Ei, atunci vă salut, domnule profesor. Vă urez o duminică plăcută.

— Mai stai un minut, Jacques.

— Da, spuneţi.

Michel ocoli biroul, luă plicul cu recenzia din teancul de scrisori şi i-l arătă omului de serviciu.

— Jacques, toate prezentările astea pe care le vezi sunt trimise pe adresa instituţiei şi dumneata le aduci la mine pentru eu mă ocup în mod obişnuit de ele. Totuşi, pe plicul acesta apar scrise numele şi prenumele meu, dar nu apare numele expeditorului. Crezi că ai putea afla dacă avem relaţii cu acest editor şi dacă mai există în Universitate alte lucrări publicate de aceeaşi editură?

— Luni am să controlez şi am să vă pot spune dacă-mi

lăsaţi plicul. Dar, ca să vă spun drept, eu n-am mai auzit de numele acestei edituri şi nimeni n-a pomenit până acum de ea. Dacă nu ştiţi dumneavoastră, care sunteţi destinatarul, mă îndoiesc că eu aş putea să vă spun mare lucru.

— Uită-te, te rog, prin fişiere şi vezi dacă mai avem şi alte lucrări publicate de acelaşi editor şi fă-mi o listă. Eu o să plec din oraş până miercuri.

— Am înţeles. E bine, pentru că, atunci când vă veţi întoarce o să vă spun ce am putut găsi.

— Îţi mulţumesc. Atunci, iau eu recenzia aceasta.

Vârî hârtia în buzunarul hainei şi ieşi. În piaţă încă mai era cald după soarele de după-amiază şi un nor înalt ca un turn în mijlocul cerului era tivit de o lumină gălbuie. Michel intră într-o cafenea pe cealaltă latură a pieţei şi se aşeză cerând un coniac: avea nevoie de un stimulent ca să-şi revină. De emoţie nici nu se mai putea ţine ca lumea pe picioare. Era ca şi cum ar fi mers multe mile pe jos şi simţea o greutate în dreptul rinichilor. Când chelnerul veni ca să-l servească, sorbi o înghiţitură zdravănă de coniac, apoi căută în buzunar prezentarea pe care o primise prin poşta de după-amiază. Citi din nou numele autorului şi titlul şi căută să afle cine era editorul. Nu mai auzise niciodată de numele lui: „Perièghesis”, Dionysìou 17... Atena...

Atena... Oare avea să mai vadă Atena?

Grenoble, 13 iulie, orele 20

Mireille Catherine Geneviève de Saint-Cyr era de mai multă vreme pregătită, îmbrăcată cu blugi şi o jachetă de piele cu franjuri pentru o seară teatru-bistro cu Michel şi încă două cupluri de prieteni şi acum nu înţelegea de ce prietenul său nu-i telefonase măcar ca s-o anunţe că întârzie.

Se hotărî să-l sune, pentru că nici ei nu-i plăcea să-i facă

pe alţii să aştepte. Telefonul făcea apel, dar nu răspundea nimeni. Cu siguranţă, Michel plecase de la facultate şi se afla de-acum pe stradă: chiar calculând că se urcase în maşină în clipa aceea, luând în considerare chiar şi snobismul absurd de intelectual de stânga care-l făcea să prefere o maşină Citroën 2CV prăpădită şi veche de zece sau doisprezece ani şi ţinând seama de traficul din seara aceea de sâmbătă, ajunse la concluzia că în maximum o jumătate de oră ar fi trebuit să ajungă la intrarea în vilă. Le telefonă prietenilor, scuzându-se pentru întârziere şi încercând să încropească o scuză cât de cât plauzibilă şi l-ar fi pus mai târziu la curent pe Michel, dar trecu şi jumătatea de oră, trecu şi o oră fără să se întâmple ceva. Îi sună din nou prietenilor ca să-i scutească de orice obligaţie şi mai încercă acasă la Michel, dar tot fără rezultat. În cele din urmă, intră la idei. Michel devenise cam ciudat în ultima vreme, dar nu exista nicio explicaţie pentru comportarea lui din seara aceea.

Coborî în garaj şi ieşi în viteză cu maşina, făcând să scrâşnească roţile pe pietrişul aleii. În mai puţin de douăzeci de minute ajunse în faţa casei în care locuia Michel, în rue des Orfèvres. Maşina 2CV era parcată în stradă, plină de praf. Îşi ridică privirile şi văzu că la ferestrele apartamentului era lumină. Şi atunci, dacă era în casă, de ce nu răspundea la telefon? Poate că i se făcuse rău sau fusese, cine ştie, atacat, jefuit?

Urcă scările fără să facă zgomot, ajunse la uşa apartamentului lui Michel şi bătu. Mai întâi nu primi nici un răspuns, dar după câteva clipe se auzi o voce necunoscută.

— Cine este?

Nu era vocea lui Michel, n-o mai auzise niciodată până atunci şi, pe deasupra, avea şi un accent străin. Lumina de pe scări, acţionată printr-un automat, se stinse şi Mireille începu să caute pe pipăite butonul ca s-o aprindă iarăşi, dar

apăsă din greşeală pe butonul soneriei şi vocea de dincolo de uşă se auzi din nou:

— Este deschis, intră.

Se întoarse, înspăimântată, vrând să plece, dar nu putu ajunge la scări pentru că în faţa ei apăruse o siluetă nemişcată. Scoase un strigăt scurt de surpriză.

— Mireille, linişteşte-te, eu sunt.

— Michel? Dar ce se întâmplă, de ce nu m-ai anunţat... Este cineva înăuntru... ştii cine este?

— Da, este... un prieten. A sosit pe neaşteptate în oraş cu o treabă foarte importantă.

— Dar aveam un program împreună în seara asta, puteai măcar să-mi dai un telefon.

— Îmi pare rău, Mireille, te rog să mă ierţi. Vocea sa era puţin răguşită de parcă vorbise foarte mult până atunci. A intervenit ceva neprevăzut. A trebuit să ies din casă câteva minute.

— Este ceva grav? S-a întâmplat vreo nenorocire?

— Nu, dragă. Nu-i vorba de nicio nenorocire. Dar, acum, te rog să pleci. Am să te sun eu mâine şi-ţi explic totul.

Aprinse lumina şi Mireille îl privi: era palid, dar privirea îi era vie.

— Eşti sigur că te simţi bine? Nu vrei să rămân cu tine?

— Nu, n-am nimic. Te rog să pleci acum.

Fata plecă fără prea mare tragere de inimă şi Michel rămase cu degetul pe întrerupătorul luminii de pe scări, ascultând paşii ei care coborau.

— Prietena ta? întrebă o voce din spatele său.

— Da. Uitasem de ea. Era foarte îngrijorată.

— Îmi pare rău. Ţi-am stricat programul din seara asta.

— N-are importanţă, Norman, oricum, nu cred că aveam chef să ies în oraş. Hai mai bine să facem o cafea.

Michel puse cafetiera pe foc şi pregăti două ceşti.

— De ce ai venit la mine? întrebă fără să se întoarcă spre

oaspetele său.

— Suntem prieteni, nu?

— Da, sigur că da.

— Eşti unul dintre cei mai buni în meseria ta.

— Sunt alţii mult mai buni.

— S-ar putea. Dar, după cum cred că-ţi dai seama, ceea ce mi s-a întâmplat în numai câteva zile este prea mult pentru un singur om: tatăl meu ucis în împrejurările acelea stupide şi vasul lui Tiresias care apare pe neaşteptate, după zece ani, într-un sat prăpădit din Pelopones. Totul ne duce cu gândul la zilele acelea pe care am căutat să le uităm.

— Dar de ce eu... de ce?

— Tatăl meu a fost ucis de o săgeată care i-a străpuns inima, o armă Pearson ucigătoare, un arc dublu... şi, apoi, după moarte, i s-a pus un bandaj negru pe ochi şi un căluş în gură... Şi, în plus, din informaţii secrete pe care am reuşit să le obţin, se pare că asupra lui a fost găsit un mesaj, un fragment dintr-un text antic pe care nimeni nu a reuşit până acum să-l înţeleagă. Nu ştiu, s-ar părea că este un fel de mesaj funebru... Toate astea mă fac să mă gândesc la ziua în care am părăsit Atena ca să mă întorc la Londra: tata mi-a spus că, în opinia lui, Claudio şi Heleni fuseseră asasinaţi de poliţie, dar nu putea face nimic, raţiuni de stat îl împiedicau să vorbească. Îţi dai seama, Michel? Multe indicii se referă la zilele acelea şi doar tu mă poţi ajuta pentru că tu cunoşti... cunoşti şi....

— Da, cunosc şi... să zicem, culisele.

— Aşa este. Eu n-aş putea să-mi închipui că aş putea face această tentativă cu oricine altcineva. Şi, de asemenea, cred că dacă aş fi încercat să dezleg aceste enigme de unul singur fără a-ţi spune ţie nimic şi dacă aş fi reuşit... ei, cred că tu m-ai fi blestemat pentru că nu te-am consultat şi pe tine.

— Poate că ar trebui să mă supăr pentru că m-ai căutat.

Norman lăsă privirea în jos.

— N-ai putut uita....

— De ce, tu ai putut?

— Eram nişte băieţandri, Michel... am făcut ceea ce am putut.

— Tu, poate. Vocea îi tremură. Eu... eu...

Nu putu continua.

— Tu ai fost doar cel mai nenorocos... Tocmai ţie ţi s-a întâmplat, Michel...

— Ei au fost şi mai nenorocoşi. Au murit.

Norman rămase fără cuvinte şi-şi privi prietenul, faţa sa care începea să se rideze ca aceea a unui bătrân, gura care se deforma într-un fel de rictus, lacrimile care se ghiceau sub pleoapele strânse. Îi puse o mână pe umăr.

— Eram doar nişte băieţandri, Michel... doar nişte băieţandri.

Michel se şterse la ochi.

— Of, Doamne, cafeaua, e gata să dea în foc.

Stinse ochiul de la aragaz, îşi suflă nasul, cu zgomot, apoi turnă cafeaua în cele două ceşti desperecheate.

— Aveam pe undeva şi un serviciu mai ca lumea, dar nu-l mai găsesc.

— Las-o baltă. Tu ai fost întotdeauna dezordonat. Doar n-o să te schimbi acum la bătrâneţe. Ai şi tu o ţigară?

— Gauloises, spuse Michel, scoţând pachetul din buzunar.

Norman luă o ţigară şi şi-o aprinse.

— Doamne, tot porcăriile astea le fumezi... se pare că te-ai întors la vremurile de demult. Cafeaua asta e bună, dar parcă mi-e dor de o cafea turcească, n-am mai băut de multă vreme.

— Las-o baltă şi tu, spuse Michel aprinzându-şi şi el o ţigară. N-are rost să faci o introducere aşa de lungă. Spune-mi mai bine ce se întâmplă. Şi spune-mi şi ce ai de gând.

— Să aflu cine l-a ucis pe tatăl meu şi de ce.

— Asta încearcă să afle poliţia greacă şi Intelligence Service: am impresia că este de-ajuns.

— Dacă nu mă-nşel, noi ştim mai multe decât ei.

— Şi după aceea?

— Să luăm înapoi vasul lui Tiresias.

Michel rămase cu ceaşca de cafea la jumătatea drumului către gură.

— Bea, că ţi se răceşte.

— Ce ştii despre obiectul acela?

— A apărut din nou. Se află într-un sătuc din Pelopones, Skardamoula. Şi este de vânzare.

— Cât?

— O jumătate de milion de dolari.

— Cine mai ştie de asta în afară de tine?

— Cred că nimeni, în afară de cei care-l vând. Semnalul mi-a parvenit mie în mod direct. Acum trei zile. Eu lucrez la un ziar, „Tribune”, dar de patru ani sunt şi consultant la agenţia Sotheby’s pentru ofertele de piese arheologice, chiar şi pentru cele clandestine.

— Furate.

— Aşa este. Uneori sunt şi piese furate, răspunse Norman fără să pară stânjenit.

— Cum poţi fi sigur că despre obiectul acela este vorba şi nu despre altul?

Norman scoase o fotografie din servietă şi i-o întinse lui Michel.

— Uite-l. Nu cred că poate fi vreo îndoială.

— Nu. Nu este nicio îndoială. Cine ţi-a dat fotografia asta?

— Nu ştiu. O voce m-a anunţat la telefon că este sub ştergătorul de parbriz al maşinii mele. Era o voce bărbătească şi avea un accent străin. Grecesc, aş zice, şi cred că nu mă înşel.

— Tipul acela ţi-a spus unde se află vasul?

— Da. Şi mi-a mai spus şi cum se poate ajunge acolo.

— Şi eu... cu ce te pot ajuta? Poţi foarte bine să faci singur totul. Îl aduci în Anglia şi-l vinzi.

— Vasul acela ne poate conduce la Pavlos Karamanlis... şi poate că am descoperi adevărul despre felul în care au dispărut Claudio şi Heleni.

Michel puse ceaşca de cafea pe masă, se ridică în picioare şi se apropie de fereastră, rămase mult timp aşa, nemişcat şi fără să scoată vreo vorbă. Jos, pe stradă, viaţa nocturnă de sâmbătă seara era veselă, într-o frenezie de lumini şi culori.

— N-ar fi trebuit să te întorci, spuse într-un târziu. Norman, n-ar fi trebuit să te întorci.

— Dar sunt aici, Michel, şi aştept un răspuns de la tine.

Michel veni din nou lângă masă şi luă în mâini prezentarea de carte pe care o primise prin poştă la Universitate.

— Ciudat, spuse.

— Ce anume?

— Tu ai primit fotografia aceea. Eu am avut un alt semnal; amândouă duc la vasul acela.

— Ţi-e frică de ceva?

— Da, dar nu ştiu de ce anume.

— Atunci, ce zici?

— Plec cu tine. Imediat ce termin cu ultimele reexaminări de la Universitate.

— Tu ce fel de semnal ai primit?

— Prezentarea aceasta.

— Ai citit-o?

— O studiez de câteva săptămâni: vorbeşte despre o ipoteză asupra ritualului evocării morţilor aşa cum este descrisă în capitolul unsprezece al *Odiseei.* Şi ipoteza aceasta este strâns legată de ceea ce am văzut pe vasul acela... De douăzeci şi cinci de secole, sfârşitul lui Ulisse

constituie o taină care nu a putut fi dezlegată... dar poate că nu este momentul potrivit să-ţi vorbesc despre toate astea: tatăl tău a murit nu demult...

— Nu. Spune, te rog, mai departe.

— Până acum cheia acestui mister a fost considerată a doua parte a profeţiei lui Tiresias. Ulisse este oaspetele vrăjitoarei Circe şi îi cere acesteia să-i prezică soarta care-l aşteaptă, dar Circe nu poate. Doar profetul Tiresias ar putea, dar este mort aşa că eroul va trebui să treacă dincolo de mare, să ajungă la ţărmul Oceanului şi să găsească o stâncă acolo unde se unesc Aheronul, Cocitus şi Piriflegetont, cele trei râuri ale infernului. Acolo va trebui să taie beregata unui berbec negru, astfel încât sângele acestuia să se scurgă într-o groapă săpată cu sabia sa. Sângele va atrage din Hades sufletele morţilor şi printre ei, şi pe Tiresias. Ulisse îi va putea pune întrebări după ce-i va da să bea din sângele acela.

Norman se apropie de bibliotecă şi, de pe raftul cu operele clasicilor greci luă o ediţie a *Odiseei.*

— De la versul 119, îi spuse Michel.

Norman căută pasajul şi citi rar:

Şi după ce-i vei ucide pe pretendenţii din palatul tău
fie prin viclenie, fie pe faţă, cu sabia ta bine ascuţită,
atunci va trebui să porneşti la drum luând cu tine
o vâslă bună, până ce vei ajunge la oamenii
care nu ştiu ce este marea, nu mănâncă mâncare cu sare,
n-au văzut niciodată corăbiile cu bordurile vopsite
în roşu şi nici nu ştiu ce sunt vâslele care,
ca nişte aripi, le poartă pe ape.
Şi îţi voi spune un semn fără tăgadă pe care
nu se poate să nu-l vezi: un alt călător,
atunci când te va întâlni va spune că ai o lopată

de ţăran pe nobilul tău umăr.
Înfige atunci în pământ vâsla ta dibace
şi oferă sacrificii Stăpânului Poseidon:
un berbec, un taur şi un vier de prăsilă.
Întoarce-te apoi acasă, adu laudă smerită
zeilor nemuritori ce casă în ceruri au,
aşa cum este soarta oamenilor toţi. Moartea de pe mare
te va cuprinde, împăcat şi istovit în bătrâneţea ta
senină. De jur împrejur popoare fericite vor fi.
Aceasta este prezicerea ce ţi-o fac şi ea nu dă greş.

„Thànatos èx halòs” repetă Michel. „Moartea de pe mare”. Pe baza acestor cuvinte lumea şi-a imaginat că Ulisse a murit pe mare. Dante Alighieri, care nu cunoştea, totuşi, originalul grec, îşi imaginează că eroul a înfruntat Oceanul, mergând dincolo de Coloanele lui Hercule, scufundându-se cu corabia sa în faţa muntelui Purgatoriului. Tennyson îl crede murind în mijlocul Atlanticului în timp ce pânza navei sale îl poartă către lumea nouă, dar sunt şi unii care interpretează expresia din greceşte ca „în afară, departe de mare” vrând să spună că Ulisse trebuie să fi murit departe de elementul său natural...

— Într-adevăr, profeţia pare să facă aluzie la o călătorie de-a sa către infern...

— Da, către un loc în care oamenii nu cunosc marea, nu au văzut niciodată o corabie şi nu ştiu să facă diferenţa dintre o vâslă şi o lopată din acelea cu care ţăranul separă grâul treierat de pleavă.

— O odisee terestră, prin urmare, despre care, după câte ştiu eu, n-a existat niciodată vreun semn.

Norman căută la sfârşitul volumului notele despre textul pe care-l citise cu puţin timp înainte.

— Acest comentariu spune că a doua parte a profeţiei lui Tiresias este o soluţie oarecare găsită de poet care nu-şi

putea încheia opera lăsând deschisă duşmănia dintre Ulisse şi zeul Poseidon, al cărui fiu, ciclopul Polifem, fusese orbit de eroul grec. Homer nu putea concepe ca un om să poată sfida până la capăt zeii.

— Mulţi consideră capitolul al unsprezecelea drept o adăugire ulterioară, dar noi avem acum o dovadă: vasul acela reprezintă o mărturie incontestabilă a celei de-a doua *Odisei* şi este cu cel puţin patru sute de ani mai vechi decât prima formă scrisă a poemului... vino, uită-te aici, nu poate exista îndoială: este un vas micenian din secolul al XII-lea.

Căută pe rafturi o mapă cu desenele pe care începuse să le facă la universitate şi le înşiră unul lângă altul pe masă. Norman le privi uluit.

— Cine a făcut desenele astea? Doamne, parcă am în faţa ochilor vasul acela, ca şi cum ar fi fost ieri...

— Eu. În ultima vreme. Pe neaşteptate, imaginea obiectului aceluia mi-a apărut în minte, clară, strălucitoare. Desenam ca şi cum l-aş fi avut în faţă.

— Ai fi plecat, deci, şi fără mine?

— Nu ştiu. Poate. În ultimele săptămâni am fost chinuit de multe îndoieli.

— Michel, te-ai hotărât să pleci: care este ţinta ta? O călătorie are întotdeauna un scop şi o ţintă, îţi aminteşti? Aşa spuneam cândva.

— Scopul meu s-a schimbat de mai multe ori în ultima vreme sub imboldul unor emoţii pe care nu mai sunt în stare să le controlez: era acela de a găsi un suport pentru ambiţiile mele, apoi era acela de a face cea mai mare descoperire a secolului nostru: să prezint lumii ultimele zile ale lui Ulisse şi să leg numele meu de această realizare... Iar acum... nu ştiu. Poate că vreau şi eu să-l găsesc pe Karamanlis. Eu am acum treizeci şi cinci de ani, el ar trebui să aibă vreo şaizeci: timpul îţi acordă întotdeauna posibilitatea unei revanşe dacă eşti în stare să aştepţi.

Timpul care pe mine m-a făcut mai dur, iar pe el l-a împins către decădere... sunt nişte schimbări normale. Dar tu? Tu te întorci acolo doar pentru a căuta adevărul? Sau vrei şi tu să dai de urma comorii aceleia? Dacă plecăm, trebuie să dăm cărţile pe faţă. A trecut mult timp: ne-am schimbat şi noi... trebuie să dăm cărţile pe faţă dacă vrem să plecăm împreună.

— Nu o fac doar din cauza morţii tatălui meu. Ceea ce am trăit în zilele acelea s-a pietrificat în sufletul meu şi nu credeam că ar mai putea ieşi la suprafaţă, după care fotografia aceea a trezit la viaţă o parte din mine pe care o credeam moartă... ura pe care aş fi vrut s-o înăbuş... melancolii, vise. Michel, vreau să mă întorc în locurile acelea pentru că acolo mi-am pierdut acum zece ani o parte din viaţa mea: vreau să aflu cine mi-a furat-o şi de ce. Şi ce-mi mai rămâne. În momentul acesta nimic nu mă mai poate opri.

Michel aşează la loc *Odiseea* pe raftul din bibliotecă şi puse ceştile de cafea în chiuvetă dând drumul la apă peste ele.

— Dacă este să ne întoarcem acolo, spuse, şi dacă vrei să-l revezi pe Karamanlis, poate că va trebui să-ţi povestesc tot ceea ce mi s-a întâmplat în noaptea aceea... dacă nu eşti prea obosit.

— Nu, spuse Norman. Am băut cafea. Avem tot timpul la dispoziţie. Şi este bine ca şi tu să afli ceea ce-ţi pot povesti eu.

Ghemuită pe scaunul din faţă al maşinii sale, Mireille avea privirea aţintită asupra ferestrei luminate a lui Michel, îi zărea din când în când silueta profilându-se pe geam, gesturile repezite, nervoase: i se păru la un moment dat că-l vede ducându-şi mâinile la faţă şi aplecându-se ca şi cum ar fi apăsat de o durere sau de o amintire amară.

Un tânăr care purta peste pieptul gol o geacă plină de ţinte se apropie de maşină şi bătu cu degetul în geam.

— Ei, frumoaso, mă duci şi pe mine undeva?

— Du-te dracului, îi spuse Mireille, răsucind cheia în contact.

Motorul porni şi ea băgă în viteză călcând pedala de acceleraţie până la podea. Maşina parcă zbură prin oraşul care se distra, după care ajunse pe câmpul cald şi înmiresmat şi se îndreptă către un orizont plin de nori grei şi brăzdat de fulgere.

Norman şi Michel mai stătură mult timp de vorbă şi la fel de mult timp rămaseră şi tăcuţi, nemişcaţi pe scaune, privindu-se fără a se vedea, pentru că unele dintre gândurile lor aveau nevoie de acea ciudată amorţire pentru a putea ieşi la iveală. Şi, atunci când Michel termină ceea ce avea de spus, ridicându-se ca să meargă la culcare, Norman îl opri cu un gest.

— Michel.

— Suntem obosiţi. Hai să ne culcăm.

— Ce este vasul acela? Ce înseamnă imaginile acelea?

— Este faţa ascunsă a *Odiseei,* este călătoria neştiută pe care trebuie s-o facem fiecare dintre noi: traiectoria se înalţă mai întâi către vis şi aventura se îndreaptă către orizontul înflăcărat, pentru ca mai apoi să coboare, inexorabil, către ţinuturi înceţoşate şi singurătăţi reci, către ţărmurile îndepărtatului Ocean cu ape întunecate şi fără valuri.

Norman îşi ridică gulerul hainei ca şi cum, pe neaşteptate, ar fi simţit pe gât o adiere îngheţată.

— Este doar un vas, Michel, spuse, un minunat vas micenian din aur bătut. Şi noi o să-l găsim.

CAPITOLUL IX

Parthenion, Arcadia, 15 iulie, orele 21,30

Poliţistul pensionar Petros Roussos pedala pe panta uşoară care ducea în sat şi farul bicicletei sale lumina în faţă marginile prăfuite ale drumului de ţară. Pe dreapta şi pe stânga se întindea o plantaţie bătrână de măslini seculari cu trunchiurile aspre şi răsucite şi cu coroane mândre care străluceau sub razele lunii. Un iepure se opri pe drum câteva clipe, orbit de lumina farului, apoi fugi cu sărituri sprintene, dispărând imediat în hăţişul de umbre de sub copaci.

Poliţistul trecu pe lângă un izvor, care susura într-o mică grotă, acoperit cu muşchi, şi-şi făcu semnul crucii când ajunse în faţa micului altar cu icoana Fecioarei; pe deasupra unui câmp cu secară se zăreau mii de licurici care palpitau ca nişte stele, o frântură de firmament printre mărăcini.

Era ceea ce îşi dorise din totdeauna: să se întoarcă la pensie în satul său, în Arcadia, departe de agitaţia oraşului, de zgomot, de aerul cenuşiu şi înăbuşitor, să simtă din nou mireasma florilor de lămâi şi de cedru, a rozmarinului sălbatic, să se bucure de gustul bucătăriei simple a păstorilor şi a ţăranilor, să se ocupe de câmpul şi de păşunea pe care le avea de la părinţii săi morţi de multă

vreme.

Şi să uite de treaba nu tocmai plăcută pe care o făcuse atâţia ani. Omul trebuie să se descurce cumva şi este nevoie de cineva care să facă şi lucrurile mai urâte, iar când te naşti sărac într-un sat de munte, nu ai de ales dacă nu vrei să mori de foame. Dar, mulţumită Domnului, totul se terminase cu bine. Se întorsese în satul său doar de şase luni şi i se părea că nu plecase niciodată de aici, dacă n-ar fi fost o mulţime de prieteni din copilărie şi tinereţe care nu mai erau pe acolo. Unii plecaseră în America, unii muriseră, Dumnezeu să-i ierte, iar alţii se mutaseră prin alte locuri. Dar, din fericire, mai rămăseseră câţiva, cum era Yannis Kottàs. Păscuseră împreună turmele stăpânului până când plecaseră în armată. Şi acolo fuseseră împreună, la Alexandroupolis, pe graniţa turcească. Şi fusese mare plăcere să-l descopere sub zgârciturile feţei şi părul cărunt pe băiatul pe care nu-l mai văzuse de atâta timp şi să-şi amintească de vremurile de odinioară. Şi devenise deja un obicei să se întâlnească în fiecare joi seara pentru o un joc de cărţi şi o sticlă de retsina.

Sună din clopoţel când traversă şoseaua principală şi o luă pe străduţa care urca uşor către sat: doar câteva case luminate şi sus pe deal se vedea bisericuţa Hagios Dimitrios. Yannis Kottàs lucra ca paznic de noapte la singura întreprindere din zonă: o fabrică de gheaţă care aproviziona pe locuitorii din sat la care nu ajungea curentul electric. Îşi rezemă bicicleta de zidul fabricii şi sună iar din clopoţel ca să-şi anunţe sosirea. Îşi lipi nasul de geamul de la ghereta paznicului; lumina era aprinsă, dar Yannis nu era înăuntru, probabil că-şi făcea rondul. Uşa era deschisă, aşa că intră.

— Yannis! Yannis, eu sunt, Patros. Ai pus la rece sticla aia? Hai că în seara asta îţi acord revanşa.

Nu primi niciun răspuns. Intră în hală şi strigă iarăşi, de

data aceasta mai tare ca să acopere zgomotul compresoarelor, privi peste tot, dar nu văzu pe nimeni.

— Yannis, eşti la closet?

Lumina se stinse brusc, dar compresoarele continuau să funcţioneze.

— Yannis, ce glume sunt astea? Chiar vrei să mă sperii? Haide, aprinde lumina, nu fi caraghios.

Compresoarele se opriră şi ele şi în toată clădirea se făcu linişte. Se mai simţea acum, în depărtare, zgomotul câte unei maşini care trecea pe şoseaua principală. Nu Yannis făcea astfel de glume: Yannis n-ar fi oprit cu niciun chip compresoarele. Se dădu înapoi către perete ca să aibă spatele asigurat şi luă de pe jos un cârlig cu care se manevrau blocurile de gheaţă. „Hai, ieşi de acolo, şmechere," îşi spuse în sinea lui, „am să-ţi tai eu cheful de glume".

— Petros! Petros Roussos!

Vocea răsună pe sub construcţia metalică a acoperişului ca bubuitul unui tunet.

„Aici sunt", se gândi Roussos, „o să vedem noi cine eşti". Şi încercă să-şi aducă aminte de nenumăratele întâmplări din viaţa sa de poliţist în care îşi crease duşmani de moarte arestând, bătând, torturând. Probabil că era unul dintre aceia, unul care strânsese din dinţi şi aşteptase cu răbdare un moment prielnic. Cine altcineva putea fi?

— Cine eşti? strigă. Ce vrei?

— Unde ai dus-o pe fată, Roussos? Pe Heleni Kaloudis, unde ai dus-o?

Deci asta era. O treabă foarte urâtă, se gândi, o întâmplare veche de zece ani; tocmai acum când se întorsese acasă ca să se bucure de pensie.

Se lipi cu spatele de perete şi strânse puternic cârligul cu degetele. Îşi dădu seama că s-ar putea să mai aibă doar câteva minute de trăit. Vocea răsună din nou, aspră şi rece,

reflectată în mai multe ecouri între pereţii de beton ai halei.

— Nu tu ai fost barcagiul morţii? Roussos!

— Cine eşti? mai întrebă. Un frate? Un părinte? Şi eu sunt părinte... Aş putea să-ţi explic...

Vocea sa era tremurată: avea gâtul uscat, iar faţa îi era udă de sudoare.

— Sunt cel care va încheia socotelile cu tine, Roussos!

Vocea venea acum din altă direcţie, dar nu se auzise nici un zgomot de mişcare.

— Atunci, vino aici, te aştept! Pot să te trimit şi pe tine în infern!

Înaintă cu precauţie în direcţia din care se auzise vocea, ţinând pregătit cârligul, dar, pe neaşteptate, o explozie din apropiere îl făcu să stea locului, ca paralizat. În clipa aceea se aprinseră toate luminile, orbindu-l. Un bloc de gheaţă căzuse de sus, explodând în mii de frânturi care străluceau ca diamantele pe podea: se auzi un zgomot metalic şi după aceea un bubuit ca de tunet: o avalanşă de gheaţă se prăvălea peste el, distrugând tot ce întâlnea în cale. Se întoarse, încercând cu disperare să ajungă la adăpost în spatele lui stâlp, dar un bloc îl lovi din plin proiectându-l într-un perete şi zdrobindu-i picioarele. Într-o frântură de luciditate auzi din nou pufăitul ritmic al compresoarelor care se puneau din nou în mişcare, văzu o umbră care îndrepta lumina proiectoarelor asupra lui şi înţelese că pentru el sosise clipa judecăţii.

Yannis Kottàs urcase în sat ca să cumpere două sticle de la tavernă, astfel încât să nu fie găsit pe uscat de prietenul său Petros şi acum cobora agale spre fabrică. Era aproape sigur că mai avea cam jumătate de duzină de sticle în dulapul său, dar îl găsise gol: probabil că ticăloşii de muncitori îi făcuseră figura aceea urâtă. De acum înainte avea să pună sub cheie vinul. Văzu bicicleta prietenului său

rezemată de peretele gheretei şi-l strigă.

— Ei, Petros, pe unde umbli? Ai venit de mult? Eu vin acum de la cârciumă, rămăsesem fără vin... Scoase din buzunar cheile ca să deschidă, dar văzu că uşa era deja deschisă. Intră la bănuieli. Era sigur că încuiase cu cheia înainte de a pleca. Cine putea s-o fi deschis? Poate că broasca fusese forţată. Dar unde era Petros?

Se duse până la masa lui şi luă pistolul din buzunar, vârând un glonţ pe ţeavă, apoi înaintă către sala compresoarelor. Deschise uşa şi rămase ca orbit: toate luminile erau aprinse şi luminau o catastrofă: blocuri de gheaţă peste tot, dulapuri făcute ţăndări, frânturi din ţevile de amoniac răspândite din loc în loc pe podea. Într-un colţ, o pată de sânge se transformase într-o dâră care ducea către una din formele de congelare. Peretele de metal era şi el mânjit de sânge. Ridicând capacul ca să arunce o privire înăuntru, simţi că-l lasă genunchii şi un fior rece îi scutură tot corpul. Scăpă arma din mână şi capacul lăzii căzu, închizându-se cu zgomot. Se dădu înapoi, clătinându-se, cu ochii holbaţi ca şi cum văzuse un demon.

— Oh, Sfântă Fecioară, bolborosi el, Doamne Dumnezeule...

Inspectorul de poliţie chemat de la cea mai apropiată secţie sosi abia pe la miezul nopţii cu un scuter, atunci când în jurul fabricii de gheaţă se adunase aproape toată suflarea satului. Găsi cadavrul lui Petros Roussos complet gol, înglobat într-un bloc de gheaţă. În călcâi se vedea urma cârligului cu care fusese târât până acolo, ca un animal sacrificat până la frigoriferul măcelarului.

Sub capacul lăzii cineva scrisese cu o bucată de cretă câteva cuvinte de batjocură.

Sunt goală, mi-e frig.

Inspectorul nu se atinse de nimic până la sosirea judecătorului şi a medicului legist; abia după ce aceştia examinară cu grijă fiecare colţişor al locului crimei, fu curios să afle ce credea judecătorul despre inscripţia aceea în care adjectivul era, în mod ciudat, la feminin.

Judecătorul ridică din umeri şi clătină din cap: nici el nu se hazarda să emită vreo ipoteză. Roussos nu avea duşmani în sat; era chiar respectat şi iubit pentru caracterul său deschis şi expansiv. Nu se gândi nici să telefoneze la secţia de poliţie din oraş ca să se controleze drumurile: cu siguranţă, asasinul era deja departe. Avusese tot timpul la dispoziţie pentru a pleca pe şoseaua principală, cu maşina sau pe motocicletă şi poate că o luase pe unul din miile de drumuri care ducea în inima munţilor.

Aflând că Petros Roussos era un agent de poliţie pensionat, se gândi să urmeze şi pista unei posibile răzbunări, a unei pedepse din partea vreunui delincvent pe care, în anii săi de activitate, poliţistul îl prinsese şi-l deferise justiţiei. Pe la ora două dimineaţa, după ce făcuse toate fotografiile şi măsurătorile necesare, după ce constatase că nu exista nicio urmă sau indiciu în afară de acea inscripţie bizară, aparent fără semnificaţie, după ce-i întrebase pe oameni dacă observaseră în ultimele zile persoane suspecte umblând prin sat, obţinând din partea tuturor un răspuns negativ, se urcă pe motoreta sa ca să se ducă la culcare.

La început curioşii se împărţiră în grupuri mici, discutând cu însufleţire despre cele întâmplate şi făcând presupuneri dintre cele mai năstruşnice, apoi se despărţiră, îndreptându-se trăncănind între ei către sat.

A doua zi, judecătorul se întâlni cu medicul legist care îşi întocmise referatul: Petros Roussos murise înecat după ce amândouă picioarele îi fuseseră zdrobite de un corp

contondent: aproape sigur unul dintre multele blocuri de gheaţă pe care cineva le lansase pe jgheabul din capătul halei. Asasinul târâse după aceea trupul către una dintre lăzile de congelare şi-l aruncase înăuntru. Când sosise Yannis Kottàs, Roussos era, probabil, mort de puţin timp; acţiunea compresoarelor avusese mai apoi timpul necesar pentru a congela apa din jurul corpului în cele două ore care se scurseseră până la sosirea echipei de anchetatori.

Judecătorul se închise singur în biroul său ca să mediteze asupra acelui caz complet absurd: un asasinat atât de crud într-un sătuc liniştit din cea mai liniştită regiune a ţării. Consultă arhivele şi constată că în toată Arcadia fuseseră doar patru omucideri în ultimii douăzeci şi cinci de ani. Sună la comandamentul local al poliţiei şi ceru de acolo fişa personală a lui Roussos: agentul provenea dintr-un district al poliţiei portuare din Patras, unde rămăsese în ultimii doi ani dar, înainte de aceasta, fusese timp de cincisprezece ani în poliţia politică din Atena. Acolo era cazul să cerceteze cum stăteau lucrurile.

Sergentul Yorgo Karagheorghis îşi efectua ultimul an de serviciu într-un loc liniştit din sudul Peloponesului, la Areopolis, în circumscripţia Kalamàta. Era un loc plăcut, vara veneau acolo mulţi turişti să facă baie sau să viziteze grotele din Dirou din capătul peninsulei, aproape de Capul Tenaros. Şi tot vara venea şi fiul său cu soţia şi cu nepoţelul ca să-şi petreacă acolo zilele de concediu. În fiecare seară, după ce ieşea din serviciu, se îmbrăca în civil şi se ducea să-l ia pe copil ca să-l ducă la plimbare cu bicicleta pe malul mării. Uneori lua undiţa şi se aşeza împreună cu copilul pe o stâncă. El lansa cârligul cu momeală, îşi aprindea o ţigară şi-l urmărea din priviri pe băiat cum alerga încolo şi încoace pe plajă, căutând scoici sau stârnind cu un băţ crabii cuibăriţi în nisip. Dacă avea noroc, prindea câţiva barbuni

pe care îi frigeau pentru cină pe pajiştea din faţa casei pe care o închiriaseră la marginea satului. Uneori, nepoţelul venea la el în birou şi-l ruga: „Bunicule, îmi arăţi pistolul?”, iar el zâmbea „Lasă-l încolo de pistol, Panos, lasă-l, nu trebuie să te joci niciodată cu armele, când te-aştepţi mai puţin poate ieşi un glonţ de pe ţeavă. Ştii doar că noi trebuie să avem întotdeauna armele încărcate”. „Dar bandiţi ai omorât vreodată?” îl mai întreba băieţelul. „Oh, da, pe unii, din când în când, dar numai ca să mă apăr”. Şi îi povestea acţiunile cele mai periculoase la care luase parte, mimând toate fazele palpitante, urmăririle, schimburile de focuri de armă, pam, pum!”

În ultimele zile i se întâmplase să observe un personaj cam ciudat, un bărbat cam de vreo treizeci de ani, brunet, cu părul sur la tâmple, care se aşeza uneori la circa două sute de metri de locul în care pescuia el. Stătea acolo, cu bărbia sprijinită în pumni şi privea mişcarea ritmică a valurilor până când se întuneca şi atunci se ridica, pornind pe jos spre sud, către Capul Tenaros.

În partea aceea nu era nimic: muntele cobora într-o pantă abruptă către mare, iar stâncile se amestecau cu valurile, şlefuindu-se de-a lungul timpului într-o mulţime de muchii tăioase, colorate pe margini în alb şi albastru.

De mai multe ori fusese tentat să-l urmărească, din pură curiozitate sau din instinct, dar se abţinuse de fiecare dată: la urma urmelor, fiecare făcea ce voia şi pe lume sunt o mulţime de ciudaţi...

Într-o seară, ieşind din tură, vru să facă un ocol cu maşina de serviciu ca să-l vadă mai bine. Era tot acolo, la locul său obişnuit, aşezat pe un bolovan şi privind marea. Dar, de îndată ce auzi zgomotul motorului şi văzu de la depărtare maşina de patrulare cu însemnele poliţiei, se ridică şi o rupse la fugă în direcţie opusă, dispărând după o cotitură a drumului. Karagheorghis acceleră ca să-l ajungă

din urmă, dar după ce trecu de curba respectivă îl văzu urcându-se într-o maşină parcată pe marginea străzii şi pornind în mare viteză către sud. Mări şi el viteza ca să nu-l scape din vedere, dar fără să rişte: şoseaua era strâmtă, cu multe curbe şi exista pericolul de a cădea în mare. În orice caz, omul acela nu putea ajunge departe pentru că şoseaua se termina la capătul peninsulei. Deschise radioul şi-l chemă pe colegul de la secţia de poliţie din sat.

— Andrea? Sunt eu, Yorgo; urmăresc un tip suspect care în clipa asta goneşte ca un nebun către Dirou: de îndată ce a văzut maşina mea a fugit în mare viteză. Încearcă să vii spre mine cu cealaltă maşină, n-aş vrea să fie vreun dezechilibrat mintal care, pe deasupra, ar putea fi şi înarmat.

Agentul ieşi imediat din clădirea secţiei, pornind şi el în grabă în direcţie care-i fusese indicată. Yorgo Karagheorghis scoase în acest timp pistolul din teacă, punându-l pe scaunul din dreapta ca să nu fie luat prin surprindere. Mai avea de-acum doar un kilometru până la promontoriu şi soarele la asfinţit scălda într-o lumină roşie golful Messeniei aflat în dreapta sa. În câteva minute ajunse pe platforma din faţa grotelor şi văzu maşina pe care o urmărise până atunci, oprită şi cu portiera din stânga deschisă. Coborî cu pistolul în mână şi se apropie: maşina era goală şi avea radioul deschis. În jur erau numai stânci abrupte, inaccesibile: cu siguranţă, omul acela trecuse de gardul metalic şi probabil că intrase în grote.

Încălecă şi el obstacolul şi intră, oprindu-se după câţiva paşi.

— Ieşi afară! strigă şi vocea i se răsfrânse în labirintul subteran, transformându-se într-un muget ca de animal.

Privi în urmă pentru a vedea dacă sosise şi colegul său; nu voia să rişte intrând de unul singur pe coridoarele acelea întortocheate: dacă individul acela era într-adevăr

periculos, putea să-l ciuruiască în orice clipă stând ascuns după una dintre miile de coturi ale galeriilor. Calculă în minte de cât timp ar fi avut nevoie colegul său ca să apară: erau doar câţiva kilometri, fir-ar să fie, zece minute în total de mers pe şosea, de ce naiba întârzia atât de mult?

Dar Andrea nu putea nicidecum să-i vină în ajutor prea repede: întâlnise în drum un camion greu care mergea în sens contrar cu o încărcătură mare de lemn care bloca aproape toată lăţimea şoselei.

— Dă-te mai în margine, fir-ar să fie, trebuie să trec!

Camionagiul scoase capul pe fereastră.

— Unde vreţi să mă duc, doar nu vreţi să zbor! N-avem loc amândoi.

— Atunci dă-te înapoi până găseşti un loc mai larg.

— Nici vorbă. Dumneavoastră să vă daţi înapoi, nu este nici un loc mai larg în spate pe o distanţă de doi kilometri, iar eu nu pot să merg în marşarier doi kilometri cu chestia asta; risc să cad de pe şosea.

Poliţistul fu nevoit să se dea înapoi şi începu să se retragă pe şoseaua care avea curbă după curbă, cu capul scos în afară ca să vadă dacă nu venea cineva din urmă.

Yorgo Karagheorghis îşi dădu seama că probabil se întâmplase ceva şi se hotărî să intre singur: nu-l putea lăsa pe individul acela în grote; a doua zi urmau să vină o sumedenie de turişti şi se putea întâmpla ceva neplăcut, iar el ar fi fost considerat răspunzător. La naiba. Se întoarse la maşină şi-l chemă prin radio pe colegul său.

— Ce-ţi mişti aşa greu fundul? Nebunul ăla a intrat în grota Katafigi: trebuie să-l scoatem neapărat de acolo.

— Ascultă, este aici un camion care urcă panta şi nu pot trece de el: trebuie să merg cu spatele până dau de un loc mai larg.

— Un camion? Şi cine este şoferul?

— Nu ştiu, dar mi s-a părut că este unul din Gerolimenas.

— Dă-i măcar o amendă: nu poate circula cu o asemenea încărcătură pe şoseaua asta aşa de strâmtă; îndată ce scapi de el vino încoace. Între timp, eu intru.

— Bine. Vin şi eu cât pot de repede.

Yorgo Karagheorghis intră în grotă şi-şi dădu seama că instalaţia de iluminat era în funcţiune. Prin urmare, omul acela avea cheile sau ştia unde să le găsească. Scoase din nou pistolul din teacă, vârî glonţ pe ţeavă şi străbătu cu paşi largi prima porţiune în linie dreaptă. Destul de curând, galeria se lărgi mult, transformându-se într-o adevărată sală de pe pardoseala căreia răsărea o pădure de stalagmite de un alb imaculat. Trase cu urechea, dar nu reuşea să perceapă decât concertul delicat al picăturilor care cădeau de pe stalactitele din tavan. La un moment dat se auzi un clipocit slab: lacul! Individul intrase în lacul subteran şi probabil că luase una dintre bărcile cu care erau plimbaţi turiştii.

Începu să alerge din ce în ce mai repede, ajungând în doar câteva secunde pe malul celui dintâi dintre lacurile care se întindeau în măruntaiele uriaşei peşteri. Nu-şi amintea să mai fi văzut vreodată acel loc într-un asemenea mod şi cu astfel de ochi: absenţa oricărei fiinţe vii, tăcerea, deschiderea largă a grotei, jocul schimbător al luminilor pe suprafaţa întunecată a apei, culorile stupefiante ale rocilor îi dădură dintr-o dată sentimentul unei uimiri religioase. De ce oare omul acela voise să pătrundă într-un asemenea loc, la ora aceea şi ce căuta acolo? Înaintă cam o sută de metri pe cărarea bătătorită de pe malul lacului: pe suprafaţa apei, lucioasă şi neagră ca o placă de oţel brunat, nu se vedea nici cea mai mică încreţitură şi totuşi, în clipele acelea părea să ascundă orice ameninţare posibilă, orice gând negru părea că poate prinde formă şi forţă sub lucirea aceea de-a dreptul sumbră. Luă de pe jos o piatră şi o aruncă în apă ca pentru a rupe o vrajă şi a alunga un posibil

coşmar: piatra fu înghiţită aproape fără niciun zgomot. Yorgo Karagheorghis nu reuşea să audă altceva decât propria sa respiraţie, nu percepea decât bătăile inimii sale care, dintr-o dată, părea să fi obosit.

Îi trecu prin minte că ar fi fost mai bine să se întoarcă şi să vadă dacă apăruse colegul său. L-ar fi aşteptat în orice caz la intrare: omul acela trebuia să iasă într-un târziu. Dădu să pornească înapoi, dar o voce răsună pe deasupra lacului, se amplifică între pereţii peşterii, se lovi de pădurea stalagmitelor care ieşeau din pământ şi din apă:

— Yorgo Karagheorghis!

Sângele parcă îi îngheţă în vine, inima începu să-i bată nebuneşte; strânse în mână arma care devenise alunecoasă din cauza sudorii, dar în faţa sa nu avea decât pădurea de stalagmite albe, pătate cu picături verzi, fără suflet şi fără viaţă.

— De unde-mi ştii numele? strigă.

Şi vocea necunoscutului ajunse la tavanul plin şi el de stalactite de unde se întoarse către capul său, tremurătoare şi parcă formată din mii de bucăţele.

— Tu ai aruncat-o pe fată în lac, Yorgo Karagheorghis! Nu ai aruncat-o tu, fără nimic pe ea, în lac?

Glasul părea să vină acum de undeva din spatele său... dar cum era posibil aşa ceva...

— Vin acum să pun mâna pe tine... Nu ştii că asta este gura infernului?

Karagheorghis se lipi cu spatele de perete, rămânând nemişcat şi neîndrăznind să facă nici cel mai mic zgomot. Respiră adânc. „Ori eu, ori tu, deci”, se gândi el şi începu să se strecoare către un ungher mai întunecos şi mai îndepărtat. Îşi înălţă capul către tavanul peşterii şi i se păru că vede fălcile căscate ale unui câine monstruos şi două stalactite pătate cu roşu păreau colţii însângeraţi ai fiarei. Era o prevestire urâtă.

Dintr-o dată, tăcerea fu întreruptă de un clipocit uşor şi el îşi îndreptă, uluit, privirile către suprafaţa lacului: dinspre malul opus, cufundat complet în întuneric, apăruse o barcă, având la pupa un personaj înfăşurat într-o mantie şi cu o glugă trasă pe faţă care mânuia o vâslă.

Karagheorghis, rânji: „N-o să mă pui tu jos, amice, cu o mascaradă ca asta”, îşi spuse şi calculă cu grijă distanţa dintre el şi ţintă. Când consideră că era cea potrivită, ieşi din ascunzătoare şi îndreptă pistolul în faţă, ţinându-l cu amândouă mâinile.

— De ce ai făcut asta? se auzi iarăşi în clipa aceea vocea necunoscutului.

Şi părea să fie o voce omenească, plină de durere.

— Nu ai scăpare, strigă Karagheorghis. Nu poţi scăpa, fire-ai tu să fii!

Dar, când era gata să apese pe trăgaci, luminile se stinseră pe neaşteptate. Împuşcătura sfâşie atmosfera încremenită a peşterii, bubuitura pătrunse până în cele mai îndepărtate colţişoare şi se întoarse multiplicată de mii de ori, întreruptă şi transformată, parcă, într-un cor de urlete, un lătrat repetat de nenumărate ori.

Când vacarmul acela se stinse, Karagheorghis, înconjurat de un întuneric total, nu mai putea avea vreo senzaţie de dimensiune şi de spaţiu. Îşi asculta doar bătăile galopante ale inimii.

Auzi din nou clipocitul acela uşor: barca înainta în continuare spre el. Îşi pierdu orice control şi începu să tragă fără noimă în faţa lui, dar, îndată după ce trase ultimul foc, un fulger spintecă bezna din stânga sa. Nu putu înţelege şi nici gândi: explozia, urmată de un şuierat ascuţit şi de două, trei împunsături nemiloase îi sfârtecară trupul şi mintea.

Un fascicul slab de lumină se zări şi în apropierea lui se auzi scrâşnetul unor paşi pe prundişul de pe cărare. Mâinile

reci ale acelei fantome atingeau corpul mutilat, lăsându-l gol, pradă fiorilor morţii. Apoi, raza firavă de lumină se îndepărtă, dispărând în beznă, lăsându-l pe poliţistul muribund singur, în căldura umedă a sângelui său care se scurgea pe pământ.

Agentul Andréas Pendeleni ajunse la intrarea grotei Katafigi şi văzu maşina de serviciu a lui Karagheorghis, cu motorul oprit şi radioul încă deschis. Trecu de gardul de protecţie şi intră. Luminile erau aprinse şi parcursul stabilit pentru vizitele turistice era iluminat normal. Poliţistul înaintă prevăzător, ţinând strâns în mână pistolul Beretta calibru 9, cu glonţ pe ţeavă. Îşi strigă colegul.

— Yorgo! Yorgo, eşti acolo? Dacă eşti acolo, răspunde-mi!

Avu impresia că aude un horcăit şi porni cu paşi mari în direcţia din care părea să vină zgomotul. Ajunse pe malul lacului şi văzu pe jumătate scufundat în apă trupul gol şi însângerat al sergentului Karagheorghis.

Era străpuns între gât şi claviculă, în stomac şi în zona inghinală de trei stalactite, ascuţite ca nişte vârfuri de lance. Încă mai respira. Îi strecură o mână pe sub ceafă ca să-i ridice capul.

— Ce s-a întâmplat, Yorgo, ce-ai păţit?

Karagheorghis îşi ridică privirile către tavanul grotei şi Andréas văzu locul din care se desprinseseră stalactitele ucigaşe. Nu putea fi vorba despre un fenomen natural.

— Cine a fost? întrebă Andréas. Ai văzut cine a fost?

Karagheorghis deschise gura, încercând să scoată un sunet şi colegul său îşi apropie urechea de buzele lui, sperând să audă cuvântul care îl putea indica pe asasin, dar nu mai auzi decât ultima suflare şi simţi că trupul se lasă moale, fără viaţă. Andréas îi închise ochii, apoi îşi scoase jacheta şi-l acoperi cum putu mai bine. În timp ce se întorcea către ieşire, privirea îi căzu pe un perete de stâncă

de pe marginea potecii: cineva scrisese cu sângele colegului său o inscripţie:

Sunt goală, mi-e frig.

Grăbi pasul şi ajunse la maşina sa de serviciu. Deschise radioul şi chemă centrala din Kalamàta.

— Aici este agentul Pendeleni. S-a întâmplat o nenorocire. Nu, o crimă. Sergentul Karagheorghis a fost asasinat în grotele de la Dirou. Trimiteţi echipa de investigaţii şi anunţaţi-l pe judecător. Vă aştept aici.

Soarele dispăruse acum în spatele liniei orizontului şi doar reflexe palide aurii mai luminau în depărtare turnurile cenuşii de la Gerolimenas.

CAPITOLUL X

Areopolis, Pelopones, 22 august, orele 19

Comisarul de la districtul de poliţie din Kalamàta ordonă imediat să se instaleze posturi de control pe toate şoselele din peninsulă: asasinul se afla pe cuprinsul promontoriului şi ajunsese acolo cu un automobil: dacă ar fi încercat să se întoarcă pe continent, ar fi căzut în plasa poliţiei. Fu pusă în stare de alarmă şi garda de coastă ca să oprească orice ambarcaţiune suspectă care ar fi încercat să iasă în larg din Gerolimenas sau de la Capul Tenaro. Un elicopter se ridică în zbor pentru a controla de la înălţime toate ieşirile din grote.

Fu anunţată şi centrala operativă de la Atena care puse imediat întâmplarea în relaţie cu celălalt asasinat recent al agentului pensionar Petros Russos, la Parthenion, în Arcadia: mesajul lăsat de asasin era acelaşi, la fel de absurd şi aparent lipsit de noimă. Cei de la Atena spuseră că vor trimite pe cineva ca să colaboreze cu comisarul de la Kalamàta. Între timp, forţele locale trebuiau să nu lase să scape criminalul care-l ucisese pe Karagheorghis cu siguranţă, era aceeaşi persoană care-l omorâse pe Roussos, aceeaşi minte întortocheată, aceeaşi fantezie plină de cruzime.

Agentul Pendeleni, cel care-şi găsise colegul pe moarte în grota de la Katafigi, luă parte activă la cercetări, împreună cu colegii veniţi ca să-i dea o mână de ajutor: controlară toate grotele, cerând ajutorul ghizilor de prin partea locului şi chemară chiar şi speologi de la universitatea din Patras care făceau în mod obişnuit cercetări în zonă, dar nu se putu găsi nicio urmă. Toată noaptea, agenţii controlară şi ei în schimburi de câteva ore fiecare colţişor şi fiecare galerie. Scufundătorii cercetară şi ei apele lacurilor subterane, dar tot fără vreun rezultat.

Chiar în seara aceea, agentul Pendeleni se întâlnise într-o tavernă din Gerolimenas cu şoferul de camion care îi blocase drumul pe când alerga în ajutorul lui Karagheorghis. Omul era absolut în afara oricărei bănuieli şi lucra în sat de peste treizeci de ani; ceea ce era suspectă era comanda pe care o primise: în micul port al satului luase în primire lemnul după ce acesta fusese descărcat de pe o barcă mare, şi i se comandase să-l ducă în portul de la Githio unde muncitorii îl descărcaseră într-o barcă foarte asemănătoare cu prima, dacă nu era chiar aceeaşi.

— Şi lucrul acesta nu ţi s-a părut ciudat? întrebă agentul Pendeleni.

— Oh, ba da, sigur că mi s-a părut ciudat.

— Şi nu ţi-a trecut prin minte să-i întrebi pe cei din barcă de ce se jucau astfel?

— Mi-au plătit anticipat: de ce m-aş fi amestecat în nişte lucruri care nu mă privesc? Mi se cere să preiau o încărcătură dintr-un loc şi s-o duc într-altul: mie-mi convine dacă primesc bani pentru asta.

— Şi cine te-a angajat pentru acest transport? Ţi-l mai aminteşti?

Camionagiul dădu din cap aprobator.

— Mi-l amintesc foarte bine: o faţă ca a omului ăluia nu poate fi uitată.

— Este cineva de prin partea locului?

— Nu. Nu l-am mai văzut pe aici, dar cunoaşte bine toate locurile.

— Ce vrei să spui?

— Ieri dimineaţă sufla vântul Meltemi când el a sosit cu barca aceea şi pot să-ţi spun că făcea manevrele necesare ca şi cum ar fi cunoscut apele acestea din totdeauna, era ceva care te lăsa paf!

— Şi ai putea să mi-l descrii?

— Un tip de statură mijlocie, bine legat, cam de cincizeci de ani, cu ochi albaştri... un albastru deschis, ca apa de pe lângă stânci şi o faţă ca de piatră... un marinar, fără îndoială, şi încă unul al naibii de bun.

— Se afla şi la bordul bărcii în care trebuia reîncărcat lemnul la Githio?

— Nu. Ba chiar, pe barcă părea să nu fie nimeni. Eu am descărcat pe cheu şi am luat semnătura de primire de la şeful hamalilor. Nici nu ştiu dacă au luat lemnul acela.

Galeria, strâmtă ca un maţ şi totalmente întunecată începea în sfârşit să se lărgească şi o lumină slabă, abia perceptibilă, se zărea pe tavanul tunelului.

— Încă un efort, doar câţiva metri şi pe urmă ne putem odihni. Hai, curaj, mai înaintează puţin, gata...

Galeria se lărgi şi mai mult, bolta de deasupra deveni imensă, curbându-se peste o suprafaţă imensă de apă. O lumină foarte slabă, dar persistentă, în comparaţie cu bezna totală care o precedase, lăsa să se vadă forma peşterii.

— Domnule comandant, de unde vine lumina asta?

— Este o fosforescenţă naturală a rocilor care în locul acesta au o radioactivitate destul de ridicată: de aceea te-am pus să porţi mantia aceea de plastic şi ai face bine să-ţi tragi pe cap şi gluga. Va trebui să rămânem aici câteva ore

şi n-are rost să riscăm inutil.

— Nu reuşesc să înţeleg. Cum de aţi ştiut de existenţa acestui pasaj pe sub apă şi de unde ştiaţi că tunelul ăsta groaznic va ajunge în peştera asta ca o catedrală...

— Şi încă nu s-a terminat, fiule, ceva mai încolo marea care închide capătul acestei grote va scădea suficient de mult pentru a lăsa să pătrundă razele lunii şi vei putea vedea şi alte minuni...

— N-aţi răspuns la întrebarea mea... Nu răspundeţi aproape niciodată la întrebările mele.

— Greşeşti. Am răspuns la toate întrebările tale, la cele adevărate... Voiai dreptate şi eu am pregătit ziua judecăţii pentru cei care au distrus viaţa ta şi a lui Heleni... Mai are vreo importanţă restul?

În clipa aceea, capătul din depărtare al grotei începu să fiarbă uşor şi pe boltă apăru o lumină, parcă lichidă şi vibrantă, însufleţită de valurile care nu făceau niciun zgomot. Era lumina lunii reflectată de suprafaţa vălurită a mării. Culorile rocilor prindeau viaţă prin tonalităţi mereu schimbătoare şi începea să se distingă respiraţia mării, o răsuflare lungă şi plină de forţă, ca a unui uriaş adormit şi în clipele următoare un miros sărat se răspândi în aerul care vibra continuu prin nenumărate reflexe.

— Hai, să pornim spuse amiralul Bògdanos, mai avem nevoie de o oră de mers ca să ajungem la ieşirea din grotă şi la malul mării. Trebuie să plecăm de aici înainte ca nivelul apei să crească prea mult.

Porni pe pietrişul fin şi zgomotul paşilor săi se uni cu cel al valurilor Mării Egee şi cu freamătul vântului. Claudio îl urmă, dar destul de curând se opri, încremenit de uimire: lumina ajunsese acum la picioarele lor şi scotea la iveala cel mai mic detaliu.

Pe suprafaţa aceea imensă şi netedă de pământ se vedeau nenumărate tumule, mii, zeci de mii de morminte,

multe marcate printr-o lespede de calcar, de selenit sau de cuarţ; din loc în loc, câte o armă, roasă de mediul sărat şi acum greu de recunoscut, era lăsată pe jos sau înfiptă în sol. În câteva locuri şuvoaiele de apă săpaseră mormintele, scoţând la iveală fragmente de trupuri, iar încrustaţiile de carbonat de siliciu îmbrăcaseră trupuri, arme, platoşe, dând naştere unor compoziţii spectrale.

— Ce este aici? Domnule comandant, ce este locul acesta, necropola aceasta fără margini... Este de necrezut... un asemenea loc... nu poate exista.

Bògdanos continua să meargă şi nu se întoarse către el.

— Acesta este Hadesul. Lăcaşul morţilor. Legenda spune că grotele de la Dirou erau intrarea în Avern. Uite aici este Avernul.

— Vă bateţi joc de mine?

— Miturile nu sunt altceva decât adevăruri deformate de trecerea timpului, la fel ca obiectele cufundate în adâncurile apelor. Peştera aceasta a fost folosită ca necropolă timp de trei mii de ani. Aici îşi dorm somnul de veci minii, miticii pelasgi stăpâni ai mării, aheii cu frumoase armuri, distrugători ai Troiei. Aici ascultă ei cântecul mării în fiecare noapte şi aşteaptă ca razele lui Hecato, luna, să le mângâie osemintele goale. Au fost cândva tineri seceraţi înainte de vreme de Hera, fete neprihănite, mame smulse de lângă fiii lor, bărbaţi în puterea vârstei, băieţandri cărora abia le mijiseră tuleiele. Au cutreierat mările pe corăbii sprintene şi pământul pe cai focoşi, în care de luptă bogat împodobite şi cu roţi nemiloase... Dorm pe patul acesta de nisip curat, printre sfărâmături de piatră, sub bolta aceasta solemnă, în aerul acesta necontaminat de nimic. Odihna lor este aici sacră şi inaccesibilă oamenilor...

Întoarse încet capul spre el: pupilele îi erau fixe şi dilatate, ca şi cum s-ar fi cufundat în cele mai adânci tenebre. Claudio îl privi plin de uimire.

— Vorbiţi ca şi cum aţi fi obosit să trăiţi, domnule comandant... de ce? De ce?

Bògdanos îţi plecă fruntea şi-şi ascunse ochii în umbra glugii.

— Să ne continuăm drumul, spuse.

Agentul Andréas Pendeleni îşi descheie centura cu tocul reglementar de pistol şi o atârnă în cuier; comisarul de poliţie sosit de la Kalamàta îl privi în faţă cu o expresie întrebătoare.

— Nimic?

Pendeleni clătină din cap.

— Absolut nimic. Grotele au fost scotocite centimetru cu centimetru, lacurile cercetate de scufundători: nicio urmă, nicio amprentă.

Comisarul avusese şi el o noapte albă lângă staţia de radio; avea ochii umflaţi de nesomn şi vocea răguşită din cauza ţigărilor pe care le fumase. Scrumiera de pe birou era plină cu mucuri, iar aerul din cameră era plin de fum albăstrui. Agentul Pendeleni deschise fereastra.

— Vă deranjează dacă aerisesc puţin?

— Vă rog... Probabil că sunteţi şi dumneavoastră mort de oboseală... poate că vreţi să vă culcaţi puţin. S-a făcut dimineaţă, fir-ar să fie.

— Şi degeaba.

— Nici măcar un indiciu, un suspect?

— După părerea mea, totul a fost pregătit cu mare grijă: când sărmanul Karagheorghis m-a chemat prin staţie ca să-l ajut, eu m-am grăbit cât am putut, dar m-a oprit un camion cu cherestea care bloca tot drumul: am pierdut aproape o jumătate de oră... timpul suficient pentru asasin ca să-l masacreze pe nefericitul acela... Sărmanul de el, mai avea doar câteva luni până la pensie.

— Aşa este, a murit ca soldaţii aceia care cad în ultima zi

de război. De ce nu l-aţi arestat pe şoferul camionului?

— N-avea niciun rost. Este complet nevinovat. El executa o comandă foarte bine pregătită. Încărcătura a fost trimisă la puţin timp după ce Karagheorghis intrase în grota de la Katafigi...

— Prin urmare, asasinul avea un complice. S-ar putea ca asta să fie o urmă...

— Am cercetat, dar nimeni nu-l cunoaşte pe omul descris de camionagiu. Şi chiar dacă am reuşi să-l găsim ar fi foarte greu să scoatem ceva de la el, admiţând că ai fi complicele: nu există nicio lege care să interzică transportarea unei cantităţi de lemn dintr-un loc în altul... scoase o foaie de hârtie din buzunarul interior al hainei şi o puse pe masă. În orice caz, aici este descrisă înfăţişarea omului care a dat comanda pentru transportarea lemnului de la Gerolimenas la Githio. Se ridică şi se duse să închidă fereastra. Dar punctele de control? Elicopterul, garda de coastă?

Comisarul clătină din cap.

— Nimic. Este ca şi cum s-ar fi evaporat... N-avem altceva decât inscripţia aceea tâmpită care n-are niciun înţeles... „Sunt goală. Mi-e frig”. Pare bătaie de joc... şi cadavrul dezbrăcat de haine... Probabil că este vreun maniac nenorocit.

În clipa aceea, în birou intră un chelner de la barul de peste stradă cu o tavă.

— Poate că vă este foame. Am comandat cafea şi câteva sandviciuri. Mâncaţi ceva.

Agentul luă o ceaşcă de cafea fierbinte.

— Dacă nu vreţi să plecaţi imediat, peste câteva minute trebuie să sosească un coleg de la Atena: se pare că este un poliţist de elită din centrală... unul dintre aceia care rezolvă chiar şi cele mai încâlcite cazuri.

Pendeleni îşi luă centura din cuier.

— Nu, mulţumesc. Salutaţi-l din partea mea. Eu sunt sleit

de puteri şi mă duc să mă culc. Dacă aveţi nevoie de mine, ştiţi unde mă găsiţi.

Ieşi tocmai în clipa în care o maşină se oprea la uşa principală a secţiei de poliţie. Din ea coborî un ofiţer care intră apoi în birou cu paşi iuţi şi fără să bată la uşă. Comisarul îi ieşi în întâmpinare cu mâna întinsă. Ofiţerul duse mai întâi degetele la cozorocul caschetei şi după aceea strânse cu putere mâna funcţionarului.

— Căpitanul Karamanlis de la poliţia din Atena, mă bucur să vă cunosc, domnule comisar.

Aruncă o privire asupra tăvii abia aduse.

— Dar văd că tocmai luaţi micul dejun. V-am deranjat.

— Oh, nu, deloc. Luam ceva în gură... ştiţi, am făcut o noapte albă... dar vă rog, poate îmi ţineţi companie.

Karamanlis se aşeză.

— Nu refuz, domnule comisar. Şi eu am făcut o noapte albă ca să ajung aici cât mai repede posibil. Dar, în acest timp, aş vrea să vă rog să-mi prezentaţi în amănunţime tot ce s-a întâmplat. Vă daţi seama că avem de-a face aproape sigur cu un maniac: acum mai bine de o lună, la Parthenion, în Arcadia, a fost găsit ucis, masacrat este cuvântul exact, un alt coleg, agentul pensionar Petros Roussos.

— Îl cunoşteaţi?

— Da, personal. Lucrase pentru mine timp de cincisprezece ani. Un element foarte bun... capabil, curajos, credincios.

— Dar pe Karagheorghis, îl cunoşteaţi?

Karamanlis dădu din cap aprobator.

— Şi el a fost mulţi ani un colaborator direct de-al meu şi, în plus, a luptat alături de mine luni întregi în timpul războiului civil, împotriva comuniştilor din munţi, un om dintr-o bucată, nu se temea nici de diavol.

Comisarul îl privi cu o expresie de teamă amestecată cu uimire.

— Karamanlis. Dar atunci dumneavoastră sunteţi Pavlos Karamanlis, cunoscut în timpul războiului civil mai mult sub numele de luptător *ò Tàvros.* Dumnezeule, domnule căpitan, eu mă trag de prin Kastritza... Acolo se mai vorbeşte încă despre dumneavoastră... practic, sunteţi un personaj de poveste...

Karamanlis zâmbi cu un aer obosit.

— Ei, alte vremuri. Dar îmi face plăcere să aud că oamenii îşi mai aduc aminte de „Taurul”.

Comisarul nu îndrăzni să adauge ce motive aveau oamenii din Kastritza să-şi mai amintească de *ò Tàvros* dar lăsă să se înţeleagă că aceste motive erau cele pe care şi le imagina Karamanlis.

— Dar, domnule căpitan, mai spuse el, dacă Roussos şi Karagheorghis v-au fost colaboratori direcţi atâta vreme şi în asemenea situaţii, înseamnă că mai degrabă dumneavoastră sunteţi acela care ne-aţi putea da informaţii, decât noi dumneavoastră. I-am telefonat aseară judecătorului care conduce ancheta asupra morţii lui Roussos la Parthenion. Şi el crede că motivul acestei crime ar trebui căutat în anii în care cele două victime s-au aflat în serviciu la poliţia politică, la Atena... prin urmare, împreună cu dumneavoastră.

— Există, cu siguranţă, ceva care leagă aceste crime una de alta şi există chiar şi un suspect care începe să-şi facă loc în mintea mea, dar este ceva aproape imposibil... la limita absurdului... trebuie să mai găsesc şi alte elemente...

— Şi inscripţia aceea? Mi s-a spus că a apărut şi la Parthenion, lângă cadavrul mutilat al lui Roussos.

— Sigur că da: acesta este elementul comun al celor două crime. Într-un anumit sens, este semnătura asasinului şi, totodată, provocarea pe care ne-o adresează.

— Sau un semnal?

— Da, desigur, un semnal... sau o cursă... trebuie să

descopăr despre ce este vorba. Acum, spuneţi-mi tot ceea ce s-a întâmplat.

Comisarul îşi goli cu o ultimă înghiţitură ceaşca de cafea, îşi şterse buzele cu un şerveţel şi-şi aprinse o ţigară Papastratos.

— Fumaţi? spuse el, întinzând pachetul spre Karamanlis.

— M-am lăsat de un an.

— Ferice de dumneavoastră. Ei bine, nu sunt prea multe de spus. Cercetările noastre au dat până acum rezultate destul de subţiri. Cred că ne aflăm în faţa unui delincvent de o şiretenie excepţională şi de o cruzime fără margini. Singura pistă pe care am putea merge este, în opinia mea, cea a unui necunoscut care a comandat acum două zile un transport de lemn de la portul Gerolimenas la cel din Githio, fără un motiv prea clar.

Karamanlis devenea din ce în ce mai atent în timp ce comisarul îi povestea amănuntele cazului şi, când colegul său termină, citi de mai multe ori foaia de hârtie lăsată de agentul Pendeleni, conţinând descrierea omului care comandase transportul de lemn.

— Vă aminteşte în vreun fel de cineva? întreba comisarul.

— Într-un anumit sens... da... În orice caz, vreau să merg până la capăt cu povestea asta. Găsiţi-mi-l pe şoferul acela: voi încerca să reconstitui un portret robot şi, între timp, nu neglijaţi presa: nenorocitul acela nu se putea pierde aşa, fără urmă.

— De acord, domnule căpitan. Adjunctul meu mă va schimba şi va continua să coordoneze cercetările şi strângerea de informaţii. În seara aceasta vom primi şi raportul medicului legist: vă va parveni fără întârziere.

— Vă mulţumesc, domnule comisar. Dacă aveţi nevoie de mine puneţi pe cineva să mă caute la hotelul „Xenia”.

Puse hârtia în buzunar şi se duse la maşina sa. Soarele se ridicase de-acum către înaltul cerului şi se anunţa o zi

frumoasă. Karamanlis se duse la hotel şi urcă în cameră ca să facă un duş şi să se întindă pe pat câteva ore, înainte de a porni propriu-zis la vânătoare.

În timp ce apa îi şiroia pe trup, destinzându-i membrele contractate de oboseală şi de lungile ore de condus pe şoselele Peloponesului, gândul îi zbura cu insistenţă la un telefon pe care-l primise cu trei zile înainte la Atena. Se întorsese acasă noaptea târziu după o zi obositoare şi se dusese în birou ca să se relaxeze câteva minute şi să arunce o privire pe ziare. Telefonul începuse să sune. Parcă auzea şi acum timbrul acelei voci şi cuvintele acelea, rare şi rostite apăsat.

— Domnul căpitan Karamanlis?

— Cine este la telefon?

— Vă aduceţi aminte de vasul acela de aur care a dispărut acum zece ani din depozitul subteran al Muzeului Naţional?

— Cine este la telefon?

— Cineva care ştie unde se află vasul.

— N-aveţi decât să-l luaţi dumneavoastră: păstraţi-l şi nu mă mai bateţi la cap cu aşa ceva.

— Nu spuneţi asta, mai bine ascultaţi-mă o clipă. Mai sunt şi alţii care ştiu de aşa ceva şi sunt cunoştinţe din alte vremuri: domnul Charrier şi domnul Shields. Au debarcat la Patras în dimineaţa aceasta şi au pornit imediat spre sud... vor să pună mâna pe vas...

— N-au decât să-l ia.

— Dar ar putea să scoată la iveală o chestiune mai veche, cred... moartea a doi dintre prietenii lor în împrejurări misterioase din noaptea măcelului de la Politehnică... Claudio Setti şi Heleni Kaloudis... dumneavoastră vă spun ceva numele acestea, domnule căpitan?

Karamanlis închisese telefonul, dar gândul acela nu-l

părăsise după aceea: Shields şi Charrier, ce dracu' mai voiau să facă după atâta timp... şi, mai mult, împreună. Zgomotul apei care curgea îi calma nervii; se ghemuise pe pardoseală şi-şi rezemase fruntea de perete: doamne... ar fi vrut să se dizolve în apă şi, în loc de aceasta, peste puţin timp avea să sară în picioare şi să înfrunte cea mai neplăcută încurcătură din viaţa sa. Toate fantomele din noaptea aceea îndepărtată păreau să-şi fi dat întâlnire pe fâşia aceea prăpădită de pământ a Peloponesului, dar una dintre ele lovea cu o determinare nemiloasă. Cui îi va veni rândul data viitoare? Lui, oare? Şi care era mobilul acelor crime şi semnificaţia frazei acele absurde şi misterioase? Simţea că dâra aceea de sânge care forma literele era destinată să aducă la îndeplinire un plan.... Aşa era: un alt mort poate ar fi fost suficient pentru a putea înţelege... sau pentru a se afunda veşnic în neant.

Apa devenise călduţă şi mai apoi rece şi căpitanul sări în picioare ca lovit de o cravaşă. Se şterse de apă şi se întinse pe pat. Era obişnuit să doarmă chiar şi în condiţii mai grele, dar se simţea ameninţat din mai multe părţi fără a şti din ce direcţie aveau să vină primele lovituri.

Pe la asfinţit, Michel Charrier intră încet în mica aşezare Skardamoula şi parcă maşina în piaţeta strâmtă din centru. Îl lăsase pe Norman la Kalamàta chiar în dimineaţa aceea pentru că prietenul său avea o întâlnire cu un vechi funcţionar de la Consulat care părea să ştie câte ceva despre moartea tatălui său.

Era zi de hram şi o procesiune înainta încet pe străzile din centru îndreptându-se către biserica împodobită sărbătoreşte cu nenumărate beculeţe colorate. La tot pasul se vedeau tarabele negustorilor ambulanţi şi chioşcurile în care se prăjea peşte şi se rumeneau pe grătar *souvlakia* astfel încât aerul era plin de mirosuri îmbietoare. Făcu

câţiva paşi încolo şi încoace uitându-se mereu la ceas. La un moment dat, simţi că o mână îl bate pe umăr.

— Ce zici, Michel, ne oprim să mâncăm aici? spuse Norman arătând către unul dintre chioşcuri.

— Ah, ai şi sosit, răspunse Michel întorcându-se către prietenul său. Spune-mi, ai descoperit ceva.

Norman clătină dezamăgit din cap.

— Practic, nimic: poliţia iugoslavă bâjbâie prin întuneric. Tata a fost ucis într-o pădure de pe valea râului Strimon, în Macedonia, la câţiva kilometri de graniţa cu Grecia. Cineva i-a întins o cursă şi i-a luat viaţa: o singură lovitură, drept în inimă, cu un arc de vânătoare foarte puternic, poate un Pearson, ori un Kastert... În rest, pare sigur că gura şi ochii i-au fost închişi când era deja mort.

— Dar ce căuta prin locuri atât de neumblate?

— Plecase la vânătoare: o pasiune veche de-a lui. Îi plăcea să meargă de unul singur la vânătoare, uneori timp de zile întregi, dormind pe unde apuca.

— Prin urmare, era înarmat.

— Sigur că da. Dar asta nu i-a servit la nimic: nu s-a tras niciun cartuş cu arma lui. Dar hai să ne aşezăm pe undeva ca să stăm de vorbă pe îndelete. Îţi convine locul acesta? Miroase destul de bine.

— Da, sigur, e foarte bine aici, răspunse Michel.

Se aşezară la o măsuţă şi comandară peşte fript, pâine, vin şi salată grecească tradiţională cu brânză feta. Negustorul întinse pe masă două pagini de ziar în loc de faţă de masă, aduse farfurii, tacâmuri, chifle şi o cană cu retsina, iar după câteva minute veni cu doi barbuni mari, prăjiţi în ulei şi cu castronul de salată. Norman turnă pentru amândoi şi bău pe nerăsuflate un pahar: părea dornic să-i împărtăşească prietenului său gândul apăsător care-l chinuia.

— Aşa se bea retsina, se dă pe gât dintr-o dată, altfel nu

se poate... doamne, gusturile astea, sunetele din jur.. parcă n-am plecat niciodată de aici... bea şi tu să vezi că am dreptate.

Michel bău cu înghiţituri mari, închizând ochii de plăcere ca şi cum ar fi fost vorba despre un adevărat elixir.

— Ai dreptate, Norman, ai dreptate, este ca şi cum am fi din nou tinerii de altădată.

— Îţi aminteşti cum ne-am cunoscut noi la Parga, când ne-ai luat în rabla aia de Citroën 2CV?

— Sigur că da. Am mers la hanul acela, la Tàssos, dacă nu mă-nşel, şi eu m-am îmbătat pentru prima oară în viaţă.

— Cu retsina.

— Da, cu retsina. Şi am jurat că n-am să mai pun niciodată pe limbă aşa ceva.

— Toţi spun aşa.

— Ehei, da.

Norman ridică paharul umplut din nou.

— Pentru zilele acelea, prietene.

— Pentru zilele acelea, spuse Michel ridicând şi el paharul.

Bău, apoi lăsă capul în jos fără să mai spună nimic şi Norman tăcu o vreme şi el.

— Îl iubeai pe tatăl tău? întrebă la un moment dat Michel.

— N-am fost niciodată prea apropiaţi. După ce m-am întors în Anglia, ne-am mai văzut din când în când la câte un Crăciun... dar asta nu înseamnă că...

— Sigur, nu înseamnă nimic.

— Singurul moment în care mi s-a părut că am putea deveni cu adevărat prieteni, a fost atunci, la Atena, când s-a oferit să mă ajute să-i salvez pe Claudio şi pe Heleni.

Michel îşi aţinti privirile în farfurie.

— Te-au cuprins iar gândurile acelea rele? Doamne, am venit la o partidă de vânătoare nu ca să plângem pentru trecut, suntem pe în urmele unui vânat important, ai

înţeles, Michel? Şi bea, te rog frumos, încă un pahar.

Îi turnă din nou retsina.

Michel ridică fruntea: în privirea sa se putea citi uimirea şi deznădejdea. Arătă cu degetul spre masă.

— Eu îl cunosc pe tipul ăsta, Norman, îl cunosc pe ăsta de aici, l-am văzut în noaptea aceea, la Atena, când m-au arestat, când i-au arestat şi pe Claudio şi pe Heleni...

Vocea îi tremura şi ochii îi sclipeau de o emoţie plină de furie.

— Michel, Michel, ce tot spui? Nu rezişti la retsina, n-ai ţinut niciodată...

Michel dădu la o parte farfuria, paharul, tacâmurile, împingându-le către Norman, apoi ridică foaia de ziar de pe masă şi o întoarse ca s-o vadă şi prietenul său.

— Uită-te aici! Ştii cine este omul ăsta?

Norman privi fotografia unui bărbat culcat la pământ, cu ochii larg deschişi. Pieptul gol era mânjit cu sânge şi se vedea un obiect ascuţit înfipt între gât şi claviculă. Titlul reportajului era: „Crimă misterioasă în grotele de la Dirou: sergentul Karagheorghis de la secţia de poliţie din Areopolis ucis de un maniac”. Clătină din cap.

— Nu l-am văzut niciodată. Eşti sigur că-l cunoşti?

— Cum te văd şi cum mă vezi. A mai îmbătrânit, părul este mai rar, iar mustăţile îi sunt cărunte, dar îţi spun că el este. L-am văzut în noaptea aceea. El împreună cu un coleg m-au dus în celula pentru interogatoriu, după ce m-au torturat după metoda falangei.

— Asta-i ciudat.

— Aşteaptă puţin. Lasă-mă să citesc.

Michel parcurse rapid cu privirea articolul, cu atenţia încordată, apoi lăsă foaia de jurnal să cadă pe masă şi mai dădu pe gât un pahar.

— Ei, ia-o încet, nu ţii la băut.

Michel se aplecă în faţă, apucă amândouă mâinile

prietenului său şi-şi apropie fruntea de fruntea lui, privindu-l cu ochi ca de lunatic.

— Claudio s-ar putea să trăiască, spuse el dintr-o suflare.

— Eu cred că vinul ţi s-a cam urcat la cap.

— Câtuşi de puţin. Uită-te aici: acum douăzeci de zile, la Parthenion, în Arcadia, a fost ucis un alt agent de poliţie, Petros Roussos, coleg de-al lui Karagheorghis timp de cincisprezece ani în poliţia centrală de la Atena, cu alte cuvinte colaboratori ai lui Karamanlis. Şi uită-te cine a fost trimis să coordoneze ancheta: Pavlos Karamanlis în persoană. În clipa asta, el se află la Areopolis, la câţiva kilometri de aici. Toţi oamenii ăştia au legătura cu cele petrecute la Politehnică.

— Dar ce legătură are Claudio cu toate astea?

De masa lor se apropie o fetiţă cu o cutie de bomboane

— Mister, vrei să cumperi *loukoumia*?

— Nu, draga mea.

— Claudio a murit, Michel. Mi-a spus asta tatăl meu când ştirea a apărut în ziare şi mi-a mai spus şi că povestea cu atentatul era, probabil, o manevră a poliţiei ca să scape de două cadavre incomode fără să lase urme compromiţătoare. Resemnează-te.

Michel nu-şi lua privirile de pe jurnal.

— Poate că a fost doar o senzaţie, poate ceva mai mult, dar cred că lucrurile acestea se vor lămuri foarte curând.

— S-ar putea...

— Şi soluţia se află în cuvintele acelea pe care le-au găsit scrise alături de cadavrul lui Roussos şi de cel al lui Karagheorghis: „Sunt goală, mi-e frig”. Este un mesaj, înţelegi? Este fără îndoială un mesaj şi dacă reuşim să-l descifrăm, putem ajunge la ucigaş şi la motivul care-l face să omoare cu atâta cruzime.

Pe neaşteptate, Norman se posomorî.

— Un mesaj... exact ca tatăl meu. Dar asta înseamnă că

asasinul ar putea fi acelaşi... Tu crezi că prietenul nostru Claudio s-a întors ca să-i ucidă pe călăii săi, nu-i aşa?

— Şi tu crezi că aceasta ar putea fi o reacţie a subconştientului meu care nu se resemnează cu vina de a-l fi dat pe mâna lor, nu-i aşa? Spune-o, hai, spune-o, nu asta crezi?

— Dar tu nu înţelegi că este absurd? Dacă există o legătură între aceste trei crime, ce amestec are tatăl meu? Tata a încercat să-i salveze: a trimis un om, o maşină... eu eram acolo şi-ţi pot spune că a încercat să-i salveze.

Comerciantul se întoarse către ei şi la fel făcură şi ceilalţi clienţi, aşezaţi la mesele vecine. Norman îşi lăsă privirile în farfurie şi începu din nou să mănânce în tăcere, în timp ce Michel îşi muşca buza de jos, încercând să-şi reţină lacrimile pe care le simţea umplându-i ochii.

— Eşti la pământ cu nervii, îi spuse Norman după câteva clipe. Mănâncă, nu sta, barbunul rece nu-i bun.

CAPITOLUL XI

Skardamoula, 9 august, orele 22,30

Michel bătu la uşa camerei lui Norman.

— Eu cobor şi scot maşina din garaj. Te aştept jos.

— Bine, îi răspunse Norman, vin şi eu în zece minute.

Michel scoase maşina din garajul hotelului, ieşi în stradă şi parcă sub un felinar, după care opri motorul. Scoase din servietă extrasul din studiul lui Periklis Harvatis, *Ipoteze asupra ritualului necromantic în Odiseea XI* şi începu să citească... Ipoteza lui Harvatis... citise textul de mai multe ori: după părerea autorului, ritualul necromantic descris în capitolul XI al *Odiseei* plasat la hotarele lumii, pe ţărmul Oceanului, nu era altceva decât ritualul de consultare a oracolului morţilor de la Efira, aflat în Epir exact în dreptul insulelor ioniene... în dreptul Itacăi. Iar săpăturile demonstraseră ca oracolul era frecventat încă din epoca miceniană, adică din vremea eroilor homerici. La Efira se vărsa în mare Aheronul, după ce primise în apele sale afluenţii Cocito şi Piriflegeton, la Efira se afla mlaştina Stixului, în satele de pe munţii din jur morţii încă mai erau îngropaţi după ce li se punea în gură o monedă de argint de douăzeci de drahme... obolul datorat lui Caron, cel care-i transporta cu barca pe morţi, şi se mâncau boabe crude de

fasole în ziua în care erau comemoraţi morţii... La Efira, timpul părea să se fi oprit în loc.

Fusese timp de secole un loc vrăjit şi înspăimântător: exact în faţa Efirei, lângă insula Paxos, comandantul unei nave care se îndrepta către Italia auzise în vremea împăratului Tiberius o voce care striga:

Marele zeu Pan a murit!

Auzise clar aceste cuvinte, repetate de câteva ori şi mai auzise şi un cor lugubru de vaiete venind dinspre pădurile care acopereau insula. Şi vestea se răspândise imediat, impresionându-l chiar şi pe împărat. Tiberiu însuşi exprimase dorinţa de a-l primi pe comandantul corăbiei pentru a-i cere mai multe amănunte despre misteriosul eveniment: anunţul că zeii păgâni începeau să dispară şi că se năştea o nouă epocă... Era, poate, anul, poate că şi luna şi ziua morţii şi înălţării la ceruri a lui Christos... a întoarcerii lui din infern... La Efira se ştiuse aceasta şi glasul plin de nelinişte al unei lumi sortite pierii strigase între cer şi mare:

Marele zeu Pan a murit!

Norman deschise portiera din dreapta şi urcă în maşină.

— Tot chestia aia o citeşti? Cred că ai învăţat pe de rost cărţulia aceea.

— Da. Şi totuşi este ceva care continuă să-mi scape. Studiul lui Harvatis pare naiv, aproape superficial, şi totuşi a dus la cea mai incredibilă descoperire: vasul lui Tiresias, dovada unei a doua *Odisei.* Eu încep să mă gândesc că este vorba despre un studiu incomplet. Cred că lipseşte ceva important... chiar fundamental.

— Se poate. Dar nu suntem siguri că partea de încheiere şi concluziile studiului său au fost publicate: poate că

profesorul Harvatis redactase doar nişte notiţe pe care n-a avut ocazia sau posibilitatea de a le da la tipărit... Hai, porneşte: avem nevoie de cel puţin o oră ca să ajungem la locul în care am stabilit întâlnirea.

Michel răsuci cheia în contact şi porni motorul: maşina traversă mica piaţă aproape goală şi porni spre sud, în direcţia Capului Tenaro. Cerul era senin şi plin de stele, dar fără lună şi şoseaua cufundată în beznă era îngustă, strecurându-se printre munţi şi mare.

— Norman.

— Da.

— Este ceva în locul acela. La Efira vreau să zic.

Norman îşi aprinse o ţigară şi trase adânc fumul în piept.

— Este poarta infernului. Era acolo şi un oracol al morţilor în antichitate, nu?

— Putem să şi glumim pe chestia asta, dar există cu siguranţă în locul acela ceva care i-a convins pe oameni să intre în contact cu lumea de dincolo de moarte timp de aproape două mii de ani.

— Mă rog, la Delfi credeau că aud vocea lui Apollo care prezicea viitorul...

— Şi în privinţa asta este o explicaţie... Şi tocmai în dreptul Efirei, în vremea împăratului Tiberius a avut loc întâmplarea de la Paxos. Se crede că aceasta s-a întâmplat în ziua învierii lui Christos. Pricepi? Vocea aceea anunţa sfârşitul păgânismului şi al tuturor zeilor păgâni avându-l ca simbol pe zeul Pan... vocea aceea poate că venea de la Efira...

— De la poarta infernului. Şi eu ce am spus?

Michel păru să nu ia în seamă ironia din spusele lui Norman.

— Şi vasul acela vine tot de la Efira: acolo l-a scos la iveală profesorul Harvatis, purtând încă urmele nenumăratelor victime... Şi acum apare din nou în

apropiere de Dirou: şi aici exista o intrare în Hades. Îţi aminteşti de noaptea aceea de la Politehnică? Ari Malidis ne-a spus că vasul acela era o descoperire a profesorului Harvatis, că profesorul murise pentru el... spunea că ne va explica mai târziu... de ce anume a murit Periklis Harvatis? Eu nu l-am mai văzut niciodată de atunci. În dimineaţa următoare am fost urcat într-un avion şi expediat în Franţa. Nu l-am mai văzut niciodată pe omul acela.

— Ştiu.

— S-ar putea ca Aristotelis Malidis să fie acela care ne aşteaptă acolo.

— Sau Pavlos Karamanlis.

— De ce?

— Eu i-am spus lui Karamanlis unde se afla vasul.

Michel se răsuci brusc spre el.

— Fii atent la drum, era gata să cădem în gol. Uite, satul acela din capătul golfului este Oitylos; mergi înainte până la Pirgos Dirou, apoi cotim stânga către munte.

La ieşirea din Oitylos dădură peste un post de control al poliţiei. Agentul se aplecă până la înălţimea ferestrei şi îndreptă lumina unei lanterne către interiorul maşinii. Michel simţea cum îi îngheaţă sângele în vine: în clipa aceea i se părea că este un tânăr speriat cumplit, într-o maşină rablagită, care încerca disperat să explice poliţiei de ce alerga nebuneşte în toiul acelei nopţi blestemate şi de ce bancheta din spate a maşinii era plină de sânge.

— Vă rog să prezentaţi documentele, spuse poliţistul.

Norman îşi dădu seama că era ceva în neregulă cu prietenul său, aşa că-i strânse tare umărul cu mâna stângă şi se aplecă să vorbească el cu poliţistul.

— Imediat, spuse el în greceşte şi-i întinse cartea de identitate, în timp ce Michel avea deja pregătit permisul de conducere. Este vreo problemă?

— A fost o crimă alaltăieri la grotele de la Dirou şi

controlăm toată lumea care trece pe aici. Unde mergeţi?

Norman şovăi o clipă.

— La Kharouda, spuse recăpătându-şi luciditatea Michel. Avem o bărcuţă acolo şi ne-am luat o săptămâna de concediu ca să mergem la pescuit. Am vrea să vizităm şi grotele, dar probabil că acum sunt închise din cauza celor întâmplate.

— Oh, nu, spuse poliţistul. De mâine vor fi cu siguranţă redeschise. Le puteţi vizita fără probleme.

— Putem pleca?

— Oh, da, sigur că da. Dar fiţi atenţi, criminalul acela s-ar putea să se mai afle încă prin împrejurimi.

— Vă mulţumim pentru că ne-aţi avertizat, domnule, spuse Norman, vom fi foarte atenţi.

— Parcă ziceam că trebuie să dăm cărţile pe faţă, spuse Michel după o vreme. De ce mi-ai ascuns lucrul acesta?

— Am încercat să-l conving pe Karamanlis să facem un schimb: vasul acela pentru a-i elibera pe Claudio şi pe Heleni.... Nu ţi-am spus ca să nu...

— Ca să nu mă umileşti şi mai tare.

— Nu mi s-a părut că era cazul să-ţi spun. Dar acum, gândindu-mă la momentul acela, dat fiind că mergem să ne întâlnim cu un necunoscut, este mai bine ca tu... ca noi doi să fim pregătiţi pentru orice surpriză.

— Atunci, semnalele acelea... extrasul primit de mine la Universitate, fotografia aceea de pe parbrizul maşinii tale... s-ar putea să fie o cursă întinsă de Karamanlis... Noi doi suntem singurii care am putea depune mărturie că, în momentele acelea, Claudio şi Heleni erau prizonierii lui.

— Şi că versiunea atentatului terorist este o invenţie a poliţiei pentru a acoperi un dublu asasinat.

— Dar de ce acum, după atâţia ani...?

— Nu ştiu... Poate că altcineva ştie toate astea... poate că se simte ameninţat, şantajat... Sau chiar, chiar... o bănuială

rece îl făcu să se încrunte pentru o clipă,... sau ne facem griji prea mari şi peste puţin timp ne vom întâlni cu un traficant obişnuit care ne va cere doar o groază de bani.

— Chestia asta este prea mult pentru un traficant oarecare... poate chiar şi pentru Pavlos Karamanlis... Norman, ascultă-mă, noi încercăm să descâlcim meandrele unui plan complicat. Eu cred că între toate aceste evenimente există o legătură strânsă: moartea lui Roussos şi a lui Karagheorghis... moartea tatălui tău, reapariţia vasului lui Tiresias, prezenţa lui Karamanlis şi chiar prezenţa noastră în locurile acestea... nu pot fi rodul unei simple întâmplări...

Norman tăcu şi părea să privească drumul de pământ bătut care urca, strâmt şi plin de curbe, printre pereţii de piatră ai unui defileu care continua în direcţia trecătorii. Michel rupse din nou tăcerea.

— Norman.

— Da.

— Fără secrete. Dacă mai există ceva ce nu ştiu eu, dar ştii tu, spune-mi acum, chiar dacă asta îmi poate face mult rău.

— Altceva nu mai există. Şi dacă mai sunt şi alte secrete, ei bine, ele sunt astfel pentru amândoi. Împreună le putem descifra.

Ajunseră la trecătoare şi Michel luă piciorul de pe pedala de acceleraţie: timp de câteva clipe, se văzură sclipind jos, spre răsărit şi apus undele golfului Messenia şi cele ale golfului Laconia. Către sud se putea vedea întregul promontoriu până la Capul Tenaro. Lanţul muntos, foarte erodat, cu marginile şi creasta adânc săpate, semăna cu spinarea unui dragon care se îndrepta către mare.

— Dar de ce ne face să mergem pe drumul acesta ca o cărare când exista mai jos o şosea mai comodă care duce la Kotronas? spuse Michel.

— Mi se pare evident: omul nostru este foarte ospitalier şi vrea să ne bucurăm de panorama aceasta splendidă.

— Mă bucur că ai chef de glume.

— Bine, mi se pare evident. A avut loc o crimă, şoselele sunt pline de poliţişti. Omul nostru are nevoie de tăcere şi de singurătate: în fond, afacerea este ilegală şi nu este o bagatelă: o jumătate de milion de dolari înseamnă ceva. Este ora unu. Întâlnirea este stabilită peste o jumătate de oră lângă un far părăsit pe şoseaua de coastă, la şase kilometri după ce acest drum prăpădit dă în drumul principal, în direcţia sud. Acolo, cineva ne va da un semnal.

Michel coti la stânga şi începu să coboare panta.

Căpitanul Karamanlis îl atinse pe umăr pe agentul care conducea maşina de serviciu.

— Opreşte la punctul acela de control, spuse. Să vedem dacă putem afla ceva nou. Agentul frână lângă semnul de oprire şi Karamanlis se apropie de cel care părea să fie şeful. Nimic de semnalat? întrebă.

— Practic, nimic.

— Ticălosul ăla nu putea să plutească prin aer. Aţi controlat toate maşinile care au trecut pe aici ieşind din zonă?

— Toate, domnule căpitan.

— Nici-o maşină suspectă care să intre în zonă?

— Aş zice că nu. De curând a trecut o maşină cu număr de înmatriculare englezesc, având doi turişti la bord, un englez şi un francez. Mergeau la Kharoudha pentru o săptămână de pescuit. Probabil că sunt nişte obişnuiţi ai locului... vorbeau greceşte amândoi, foarte bine chiar.

Karamanlis dădu din cap, apoi se urcă în maşină şi-i făcu semn şoferului să continue drumul spre sud. După câteva clipe păru brusc să-şi aducă aminte de ceva, îi spuse agentului să oprească şi coborî din nou.

— Cum se numeau? strigă către şeful punctului de control. Îţi aminteşti cumva numele lor?

— Francezul se numea Charrier, mi se pare, Michel Charrier, îi strigă poliţistul ca răspuns.

— Ce maşină aveau?

— Un Rover albastru.

Karamanlis sări grăbit în maşină.

— Porneşte, îi spuse şoferului. Goneşte cât poţi de repede: mergem la Kharoudha.

În momentul acela, Michel, după ce ajunsese pe şoseaua principală, viră la dreapta, către sud, după ce aruncase o privire asupra kilometrajului ca să-şi dea seama cu precizie ce distanţă avea de parcurs până la locul de întâlnire. După exact şase kilometri se apropie de marginea din dreapta a drumului şi opri maşina, lăsând aprinse doar luminile de poziţie.

— Am ajuns, spuse Norman. Acum trebui să aşteptăm doar semnalul.

— Cum te simţi, fiule?

— Slăbit şi foarte obosit.

— Pe mare era un control strict. Nu puteam risca să ieşim cu barca. A trebuit să aleg galeria asta. Mai sunt şi alţii care trebuie să plătească: nu se poate să dai greş.

— Dar pe uscat nu am fi şi mai expuşi, domnule comandant?

— Pe uscat este deja cineva care te aşteaptă ca să te ducă departe de aici, la următoarea întâlnire. Acum stai pe loc unde te afli şi lasă-mă pe mine să merg înainte. Te chem eu peste un minut.

Claudio auzi un scârţâit şi la scurt timp după aceea văzu apărând deasupra capului său un pătrat luminos o deschizătură care dădea într-un spaţiu luminat. Faţa amiralului Bògdanos apăru în cadrul chepengului.

— Vino sus, este o scară săpată în piatră.

Claudio urcă pe treptele alunecoase şi ajunse într-o încăpere goală, plină de praf, cu ferestrele sparte şi cu obloanele rupte la singura fereastră existentă. Se auzea în apropiere clipocitul valurilor care se izbeau de ţărm.

— Unde ne aflăm, domnule comandant?

— Pe latura cealaltă a peninsulei, pe coasta răsăriteană. Acesta este farul părăsit de la Kotronas, nefolosit de la ultimul război mondial. Încă din vremea aceea mă foloseam de trecerea aceasta ca să ajung la submarinul meu aflat printre stâncile de la Gerolimenas.

— Vreţi să spuneţi că am traversat Capul Tenaro pe sub pământ?

— Exact. Şi am făcut aceasta mai repede decât şalupele gărzii de coastă care mai patrulează încă pe la Gerolimenas luptându-se cu vântul Meltemi şi cu stâncile periculoase de lângă ţărm. După cum spune poetul:

'Ephthes pezòs iòn è egò syn neì melàine
(„Ai ajuns tu mai repede pe jos decât eu pe corabia neagră").

— Înţeleg greaca veche: este un vers din *Odiseea,* spuse Claudio fără să-şi poată aminti cu precizie pasajul.

Bògdanos lăsă capul în jos şi o umbră de melancolie trecu timp de o clipă prin privirea sa albastră.

— Sunt cuvinte adresate unui prieten dispărut de timpuriu... acum, vino după mine, spuse el, nu mai avem timp. Se apropie de fereastră şi văzu o maşină de culoare închisă parcată la vreo sută de metri, cu luminile de poziţie aprinse. Bine, totul este în regulă. Vino pe aici. Intră într-o încăpere alăturată, un fel de garaj în care se afla parcată o camionetă mică, un pick-up Toyota, cu lada acoperită de o prelată. Ridică marginea din spate a pânzei. Urcă-te aici,

spuse, şi stai liniştit. Aceasta este camioneta cooperativei pescarilor şi poliţia a văzut-o de mii de ori. Cineva te va duce către nord. Punctele de control sunt cel mult până la Githion. Dincolo de oraş, îndată ce camioneta va încetini, sări afară şi continuă-ţi drumul. Cel care conduce nu trebuie să te vadă pentru niciun motiv: e clar? Curaj, la Aighìa este o tavernă care deschide la şase dimineaţa pentru şoferii de pe camioane: servesc ouă în tigaie *ommatia* şi fasole cu sos. Cu două sute de drahme îţi recapeţi puterile. Ne vedem îndată ce va fi posibil, fiule.

Lăsă jos prelata şi se întoarse în camera farului. Aprinse o lumânare şi o trecu de trei ori prin faţa ferestrei. Dinspre maşina parcată primi ca răspuns un semnal cu farurile. La un minut după aceea, cei doi bărbaţi care părăsiseră autoturismul înaintară până la zidul farului, dar el continua să se ţină în umbra ferestrei, astfel încât faţa să-i rămână nevăzută.

— A fost o situaţie neprevăzută, spuse. Aţi auzit, probabil, că s-a comis o crimă la Dirou şi poliţia a început să cerceteze fiecare palmă de pământ de pe această peninsulă. N-am putut aduce vasul: ar fi fost prea periculos.

— Şi eu cred că a fost mai bine aşa, spuse Norman.

— Când am putea să-l vedem? întrebă Michel.

— În curând, răspunse Bògdanos, dar acum trebuie să faceţi ceea am să vă spun: lăsaţi-mi mie maşina voastră şi plecaţi cu camioneta din garajul acela. Treceţi de Githion şi lăsaţi-o la motelul Esson pe care-l veţi găsi pe stânga, la ieşirea din oraş, la cinci kilometri după trecerea la nivel. Maşina voastră vă va fi adusă la hotelul în care staţi mâine dimineaţă.

— Dar cum am putea avea încredere... ce rost are schimbul acesta?

— Cineva v-ar fi putut urmări şi poate că a remarcat maşina voastră. Vreau să evit orice risc.

— Demonstraţi-ne că aveţi cu adevărat vasul acela, spuse Michel.

— Vasul a fost luat din depozitul subteran al Muzeului Arheologic Naţional din Atena în noaptea de 18 spre 19 noiembrie a anului 1973, cu o clipă înainte ca un căpitan de la poliţia din Atena să pună mâna pe el. Cineva probabil că i-a spus în ce loc se afla: într-un bidon plin cu rumeguş dintr-un dulap...

— Vă credem, spuse Norman, uluit. Vă credem, vom face precum spuneţi.

— Spuneţi-ne cum vă numiţi, spuse Michel cuprins, parcă, de o îngrijorare subită, astfel încât să vă putem găsi.

— Oamenii ca mine au multe nume şi în acelaşi timp nici unul. Treceţi acum prin uşa aceea, urcaţi-vă în camionetă şi îndepărtaţi-vă, este mai bine ca fiecare dintre noi să meargă pe drumul lui şi asta cât mai curând posibil.

La un minut după aceea, Claudio simţi că pick-up-ul se punea în mişcare şi lua viteză. Se duse la oblonul din spate şi privi în urma maşinii: bătrânul far ruinat se zărea pe fondul cerului înstelat şi al valurilor luminiscente.

Timp de o clipă i se păru că vede silueta neagră a amiralului Bògdanos ridicând o mână în semn de salut.... Legănatul dezordonat al maşinii îl făcu să se cufunde în singurul vis care-l mai putea ţine acum în viaţă: ochii iubitei sale Heleni, vocea sa, mâinile, trupul său cald şi plin de viaţă, parcă veşnic, iar visul acesta îl învăluia ca o aură blândă, ca un vânt de primăvară care topeşte sloiurile şi lasă liberă apa să curgă în fântâni... doamne, când avea să sfârşească iarna aceea cumplită care se abătuse peste existenţa sa? Bògdanos poate că ştia, neapărat ştia... el ştia totul... nu era un ca toţi ceilalţi... mintea sa ştia cărări necunoscute şi misterioase. Îl abătuse de pe făgaşul unei vieţi oarecum normale, îi redeschisese vechile răni, se întorsese dintr-un trecut care i se părea îngropat pentru a-l

conduce prin infern. Poate că de aşa ceva era nevoie pentru a face ca pacea să coboare asupra amintirii lăsate de Heleni? Poate că aceasta era cupa amară pe care trebuia s-o bea până la fund pentru a putea, mai apoi, să trăiască sau să moară? Sigur, el avea întotdeauna dreptate şi avusese de asemenea dreptate şi atunci când îi spusese ce forţă formidabilă va descătuşa în el revederea celor vinovaţi... Câţi alţii mai rămâneau? Alteori avea să se simtă invadat de forţa aceea, de frenezia distructivă şi, după aceea, de fiecare dată, de liniştea aceea obosită şi sinistră. Dar mai ales pentru una dintre bestiile acelea, el aştepta cu răbdare ziua judecăţii, asupra lui avea să descarce toată violenţa pe care o îndurase şi pentru care suferise atâta. Pentru el alesese deja mesajul morţii.

După ce-i dăduse liber agentului cu care venise, Karamanlis pornise pe străduţele complet pustii ale satului Kharoudha fără a găsi vreo urmă a maşinii Rover albastre, după cum bănuise şi prevăzuse şi-şi închipui că Michel Charrier şi Norman Shields, pentru că despre ei era, fără îndoială, vorba o porniseră către vest în direcţia coastei răsăritene a promontoriului: voia să-i găsească şi apoi să-i urmărească neîncetat, cu toată discreţia, fără a i se observa prezenţa. Se întoarse înapoi spre şoseaua locală, după care la intersecţie o luă la dreapta către Kotronas; noaptea aceea era una norocoasă: făcuse doar câţiva kilometri când văzu Roverul albastru cu număr englezesc părăsind o parcare cu servicii şi îndepărtându-se către vest. Făcu o întoarcere bruscă şi o ajunse din urmă după câteva minute, ţinându-se la o distanţă suficient de mare pentru a nu fi observat. Maşina ajunse pe şoseaua locală şi porni apoi spre nord, către Kalamàta până când se opri la semnalul patrulei care bloca drumul la Oitylos. Karamanlis se opri şi el, aşteptă ca Roverul să pornească din nou, apoi

continuă urmărirea. Încetini când trecu prin faţa postului de control, ca să fie recunoscut, dar nu se opri să stea de vorbă cu agenţii care-i schimbaseră pe cei dinainte.

Maşina albastră îşi continuă drumul cu viteză redusă până la Skardamoula unde parcă în faţa unui mic hotel. Coborî un bărbat, încuie portiera, intră la recepţie şi ieşi după câteva clipe, îndepărtându-se pe jos. Era posibil să se fi înşelat? Era posibil să existe două maşini Rover albastre cu număr englezesc umblând de încolo şi încoace în toiul nopţii, pe drumurile acelea pustii? Şi dacă omul acela era asasinul? Dacă fusese doar un şiretlic pentru a putea trece de posturile de control? Dar de ce agenţii nu-l opriseră? Opri maşina şi se duse la recepţie.

— Sunt de la poliţie, îi spuse portarului de noapte. Îl cunoaşteţi pe omul care a intrat aici acum un minut?

— Nu. Nu l-am mai văzut niciodată.

— Dar a parcat maşina în curtea hotelului.

— Desigur. La cererea proprietarilor care sunt clienţii noştri.

Karamanlis îi mulţumi portarului.

— Şi să nu spuneţi nimănui despre acest control. A fost vorba despre o greşeală şi n-ar avea nici un rost să-i alarmăm degeaba pe proprietari.

— Aveţi dreptate, spuse funcţionarul şi-şi concentră din nou atenţia asupra rebusului cu care se ocupase până atunci.

Karamanlis se urcă în maşină şi ieşi din nou în stradă ca să-l ajungă din urmă pe omul care lăsase în parcarea hotelului maşina Rover a lui Shields: voia să-i pună câteva întrebări dacă-l găsea. Înaintă încet, privind cu atenţia marginea din stânga a străzii, până când îl văzu. Mergea cu paşi repezi, ţinându-şi mâinile în buzunare: purta o pereche de pantaloni de bumbac şi o geacă închisă la culoare, tot din bumbac, iar în picioare avea pantofi uşori din sfoară

împletită. Karamanlis acceleră, depăşindu-l, apoi, după ce trecu de prima curbă, întoarse maşina şi porni înapoi cu farurile aprinse ca să-i lumineze faţa. Îl recunoscu imediat: aceeaşi privire tăioasă, aceeaşi expresie poruncitoare, aceeaşi faţă cu trăsături dure, aspră ca fierul unei nicovale.

Era Anastasios Bògdanos.

Trecuseră zece ani peste trăsăturile acelea dar era ca şi cum apa ar fi trecut peste o stâncă de bazalt. Fu gata să apese pedala de frână, dar se abţinu. Trecu mai departe până se pierdu din vedere şi se întoarse pe jos ca să-l mai urmărească. Îl văzu părăsind la un moment dat strada şi urcând către vârful unui mic promontoriu de pe malul mării; acolo se aşeză, cu mâinile între genunchi şi rămase mult timp astfel, contemplând nemişcat întinderea sclipitoare a apei.

Claudio Setti privi, de la postul său de observaţie şoseaua plină de curbe strânse care ducea către Gythion în timp ce din cabina camionetei răzbătea un murmur nedesluşit de voci alternate cu lungi tăceri şi cu muzica de la radio. Camioneta încetini de două ori la punctele de control, dar Claudio nu se alarmă şi privi de fiecare dată fără emoţie poliţiştii şi maşinile lor dispărând în bezna nopţii dincolo de oblonul din spate al maşinii.

Trecură de Gythion şi porniră pe şoseaua care ducea spre nord. Oboseala începea să-l învingă şi legănarea camionetei îl îmbia la somn. Muzica de la radio, auzindu-se acum mai slab, îi amintea de cântecul acela care îl însoţise întotdeauna în cele mai încordate momente ale vieţii sale, un fel de baladă populară pe care mama obişnuia să i-o cânte când era copil. O pierduse pe mama sa încă de când era mic şi cântecul acela era singurul lucru care-i amintea de ea.

După vreo zece kilometri camioneta încetini, apoi se opri

la o trecere la nivel şi Claudio tresări; când maşina se punea din nou în mişcare coborî şi, după ce aşteptă câteva clipe ghemuit pe marginea drumului, porni pe jos în aceeaşi direcţie. Necunoscuţii aceia îl ajutaseră fără măcar să-şi închipuie să-şi bată joc de efectivele importante de poliţie care-i controlau pe călători.

Începea să-şi revină, să-şi recapete forţa şi voinţa, deşi nu mâncase de mult timp. Porni cu paşi repezi prin noaptea călduţă, însoţit de cântecul cocoşilor şi de lătratul câinilor, iar atunci când începu să se lumineze de ziuă un tractor îl luă până la taverna de la intrarea în Aghìa. Cârciumarul îi aduse ouă în tigaie *ommatia,* fasole cu sos şi pâine proaspătă.

Totul era foarte gustos şi la sfârşit plăti doar două sute de drahme.

CAPITOLUL XII

Areopolis, 12 august, orele 8

Căpitanul Karamanlis se trezi când sună telefonul: era un agent de la centrala din Atena.

— Domnule căpitan, am găsit o telegramă Interpol care fusese trimisă la arhivă şi care sunt sigur că va interesează: acum două luni, a fost găsit ucis în Iugoslavia un funcţionar al ambasadei engleze la Belgrad, un anume James Henry Shields. Se afla la vânătoare în Macedonia pe valea râului Strimon: o săgeată i-a străpuns inima şi cadavrul a fost găsit cu gura şi ochii închişi.

Karamanlis tăcu câteva clipe, impresionat de această veste, apoi spuse:

— Nu este un lucru prea ciudat: era un om care avea o meserie urâtă.

— Şi mai este ceva: prinsă de haină a fost găsită o foaie de hârtie cu un mesaj în limba greacă. De aceea m-am gândit că s-ar putea să vă intereseze; m-a făcut să mă gândesc la cazurile Roussos şi Karagheorghis.

— Ştii cum suna mesajul?

— Aparent, este o frază fără niciun sens...

— Vrei să mi-o citeşti, te rog?

— Imediat, domnule căpitan. Textul transmis de poliţia

iugoslavă spune aşa: „Ai fost amestecat deja în măcelărirea multor oameni, în încăierarea violentă, dar în masacrul acela ai plâns şi tu, din adâncul inimii”.

Karamanlis simţi nevoia să se aşeze pe pat: iată că apărea şi a treia crimă, cea care completa tabloul. Era greu acum să nu pui toate acestea în legătură cu noaptea aceea de acum zece ani. Dar ce voia să spună asasinul? Ce mesaj conţineau cuvintele acestea? Agentul de la telefon îl trezi din gândurile care-l asaltaseră.

— Domnule căpitan, mai sunteţi la aparat?

— Da, te ascult.

— Mai vreţi să ştiţi ceva? Trebuie să cerem şi alte amănunte?

— Vassilios Vlassos, sergentul Vlassos, unde se află în momentul acesta?

— O clipă, domnule căpitan, verific imediat... Vlassos... Iată, Vlassos şi-a luat liber de sărbători.

— Şi unde este?

— La Portolagos.

— Ce naiba de loc este ăsta, Portolagos? N-am auzit niciodată de o localitate cu un asemenea nume.

— Este un sat din Tracia. Iubita lui Vlassos este de prin părţile acelea.

— Luaţi imediat legătura cu el şi spuneţi-i să fie cu ochii în patru: este foarte probabil ca s-o păţească şi el într-un mod la fel de fantezist ca Roussos, Karagheorghis şi norocitul celălalt. Ai înţeles ce-am spus?

— Da, domnule, sigur că da. Ne ocupăm imediat de asta.

— Şi anunţă-l pe colegul meu din Salonic că o să-i dau un semn de viaţă de îndată ce ajung pe acolo.

— Sigur că da, domnule.

Karamanlis puse receptorul în furcă, luă din buzunarul hainei un carneţel şi scrise mesajul care fusese găsit asupra lui Shields, înainte să uite vreun cuvânt apoi se îmbrăcă în

grabă, îşi adună câteva lucruri de primă necesitate şi le îngrămădi cum putu mai bine într-o valiză mică. Înainte de a coborî, sună la sediul central de poliţie din Kalamàta şi dădu instrucţiuni ca Roverul albastru din parcarea hotelului „Plaja” să fie supravegheat cu discreţie, iar mişcările proprietarilor să fie urmărite cu grijă. După doar câteva minute se afla la volanul maşinii sale.

În torpedo avea o hartă rutieră: o desfăcu pe volan şi căută cu degetul locul de odihnă şi de vacanţă al sergentului Vassilios Vlassos. Era un sătuc din Tracia răsăriteană, nu prea departe de graniţa cu Turcia, la jumătatea drumului dintre Xanthi şi Komotini, într-o zonă de mlaştini sau în mijlocul unei lagune, nu se înţelegea prea bine de pe hartă. Cu atâtea locuri frumoase... Împături harta şi porni grăbit la drum. Nu voia să se omoare cu firea: ar fi fost suficient dacă ajungea a doua zi, măcar spre seară. Se gândi chiar că nu avea rost să-şi mai facă probleme în privinţa amiralului Bògdanos, cel puţin pentru moment. Intuiţia îi spunea că-l va întâlni în curând prin zona satului aceluia Portolagos, şi, dacă era aşa, lucrurile ar fi urmat să se desfăşoare într-un sens sau într-altul. Chemă prin radio şi comanda operativă şi-i sfătui pe cei de acolo să ridice punctele de control: asasinul se afla cu siguranţă departe la ora aceea şi era nevoie de cu totul altceva decât de puncte de control pentru a-l aresta.

Dacă judeca bine lucrurile, avea să vină rândul lui Vlassos şi apoi urma el: da, asasinul îl ţinea, desigur, la urmă, cum se spunea în latină, *dulcis in fundo.* Chiar aşa: ce-i bun la urmă sau şi *in cauda venenum,* nenorocitule, fiu de căţea, dar, de data asta, eu am să fiu aici ca să te aştept în mlaştina asta de rahat, am să fiu aici şi gata de orice.

Trecu de Sparta când se făcuse ziuă şi se opri să mănânce ceva lângă Corint la ora micului dejun. Îi telefonă şi soţiei sale ca s-o anunţe că va lipsi din oraş câteva zile.

— Dar când ai să te hotărăşti odată să ieşi la pensie, spuse săraca femeie, că ai împlinit deja anii de serviciu şi cu banii de lichidare am putea chiar să schimbăm casa şi să luăm mobilă nouă?...

— Dar, Irini, crezi că este momentul potrivit ca să-mi spui toate astea... Hai, las-o baltă... Da, da, am să-ţi aduc feta de la Komotini că acolo o fac mai bună.

Să iasă la pensie... ca şi cum ar fi fost aşa uşor să se pensioneze. Tipul acesta de muncă era dintre acelea din care nu poţi ieşi decât într-un singur fel... atunci când s-au încheiat toate socotelile... sau, poate, când cineva mai şmecher decât tine îţi ia locul, dintr-o lovitură scurtă şi precisă. Săraca Irini, atât de bună, simplă şi atât de drăgăstoasă. O să aibă grijă să-i facă o bucurie aducându-i măsline de la Kalamàta şi feta de la Komotini. Ocoli Atena şi o ţinu înainte pe autostradă, luând-o prin Termopile şi Lamìa. Dar da... de ce nu, la urma urmelor, Irina nu greşea prea mult: omul nu trebuie să stea să muncească până nu se mai poate ţine pe picioare, trebuie să iasă la pensie în aşa fel încât să mai aibă timp să se bucure de viaţă, să călătorească, să meargă la mare, la munte... Copiii erau de-acum mari: Dimitrios avea să-şi ia în curând licenţa în arhitectură la Firenze, iar Maria începuse medicina la Patras şi era atât de frumoasă, o adevărată minune că el şi soţia sa putuseră aduce pe lume o fată atât de drăguţă, plină de calităţi... În fond era nevoie doar să-l prindă la strâmtoare şi să-l ucidă ca pe un câine: legitimă apărare şi nici nu se mai discuta, cazul este închis. Dar cine putea fi? Englezul putea fi imediat scos din discuţie, dar francezul?

Nu: doar un smintit s-ar fi putut întoarce după atâţia ani ca să-şi rişte pielea şi pentru ce? Şi, apoi, francezul ce putea să ştie? Destul de puţin, la urma urmelor. Nu. Trebuie să fi fost vorba despre vreo rudă de-a fetei sau de-a băiatului... Dar cum să afle? Cum ar fi putut o rudă a fetei

sau a băiatului să ştie de James Henry Shields?

Nu. Niciuna dintre acele ipoteze nu stătea în picioare erau una mai gogonată decât cealaltă şi-şi dădea seama că-i era frică să admită că nu exista decât o singură soluţie a misterului: Claudio Setti! Doar Claudio Setti putea avea toate motivele ca să-i ucidă pe Roussos, Karagheorghis şi Shields... dacă n-ar fi fost mort, dacă n-ar fi văzut el însuşi o fotografie a cadavrului său... aşa este, o fotografie... Bine, la naiba, chiar de-ar fi fost diavolul în persoană tot avea să-l înfrunte şi să-l lichideze. Era o satisfacţie pe care şi-o dorea cu orice preţ.

Ajunse spre seară la Salonic şi se opri într-un hotel de lângă malul mării. Se culcă devreme, dar înainte de a se vârî în pat îşi luă pistolul Beretta calibrul 9 lung, umplu încărcătorul, introduse cartuş pe ţeava, puse siguranţa şi strecură arma sub pernă. Se simţea acum pe poziţii de luptă.

Trecură, însă, două săptămâni fără să se întâmple absolut nimic: Vlassos se scula destul de târziu, apoi mergea la o cafenea ca să ia micul dejun şi rămânea la taifas cu alţi pierde-vară până pe la ora prânzului: după gesturi se putea deduce că discutau despre fotbal şi femei. În fiecare zi, mereu, zi după zi. După-amiază dormea până târziu, apoi, de obicei, lua o barcă şi mergea departe, în mlaştina aia blestemată şi rămânea acolo ca un dobitoc, cu undiţa în mână, ceasuri întregi. Fuma, arunca undiţa, fuma iarăşi. Prindea din când în când câte un peşte, nişte peşti urâţi, plini de negi. Începuse să-i urască de-a dreptul.

Portolagos era cel mai urât loc care se putea imagina: ţânţarii pişcau şi ziua, veneau cu milioanele. Unii se întreabă cum de pot oameni întregi la minte să trăiască într-un un loc în care ţânţarii te înţeapă chiar şi ziua. Se dădea mereu cu soluţie contra insectelor, dar, folosit chiar în permanenţă, substanţele acelea îi provocau eczeme şi

urticarie şi era mult mai rău. Ajunse în starea în care, dacă ar fi tras careva un glonţ în spate, lui Vassilios Vlassos mai că nu i-ar fi displăcut.

Chinul cel mai greu de îndurat era în timpul supravegherii de noapte: de fiecare dată, sau aproape, Vlassos se ducea la iubita sa care locuia într-o cocioabă din lagună, unde era podul spre Komotini, un vechi pod militar acoperit cu scânduri groase de stejar. Alături era un salcâm secular având în jur tufe dese în care îşi aveau cuibul un număr neverosimil de ţânţari. Nu exista alt loc în care s-ar fi putut ascunde. De acolo putea ţine sub observaţie tot terenul din jur care era aproape sterp, dar, din când în când, din prudenţă, se apropia de fereastra casei şi arunca o privire înăuntru: făceau dragoste cu lumina aprinsă şi lucrul acesta era pentru el din ce în ce mai stânjenitor.

Femeia era o huidumă imensă, cu sâni uriaşi şi cu coapse rotunde şi masive. Pe pielea albă ieşea în evidenţă părul negru şi des de la subsuori şi de sub pântece, continuându-se pe interiorul coapselor până aproape de genunchi. Vlassos se arunca peste mormanul acela de carne cu avântul unui vier la montă şi reuşea întotdeauna s-o facă să vibreze, să tremure şi să geamă pe femela aceea imensă, ca o fetişcană în braţele primului său iubit. Iar ea, după ce bărbatul se lăsa pe spate, gâfâind, îl giugiulea şi îl lingea peste tot cum face o vacă atunci când are lângă ea viţelul abia fătat. Karamanlis care avea un stomac sensibil simţi de mai multe ori că-i vine să vomite... În orice caz, într-o anumită privinţă, Vlassos era chiar de admirat: la vârsta sa mai era încă în stare să stea călare pe o femeie ore întregi, fir-ar să fie, şi, apoi, cu creatura aceea care oricărui bărbat normal i s-ar fi părut imposibil de satisfăcut. Ce-ar fi fost în stare să facă dacă ar fi avut în pat o fată drăguţă şi proaspătă... da... frumoasă şi tânără.

La un moment dat avu convingerea că fusese păcălit.

Vlassos putea fi omorât cu uşurinţă de mii de ori în timp ce se afla la pescuit. Asasinul nu voia, desigur, să aştepte ca agentul să înceapă din nou serviciul şi să plece pe teren înarmat şi împreună cu alţi colegi... Atât Rousos, cât şi Shields ori Karagheorghis fuseseră ucişi în locuri ascunse vederii şi pustii... Să fi fost vorba doar de o construcţie mentală proprie? Mai bine aşa, la urma urmelor, mai bine aşa, chiar dacă nu va mai şti de unde să înceapă cercetările.

Venise ultima zi de vacanţă a lui Vlassos şi Karamanlis văzu că sergentul nu mai ieşea la pescuit ca de obicei, ci rămăsese în casă: se gândi că rămăsese ca să-şi pregătească bagajul şi toate celelalte. Se hotărî să-şi acorde puţină libertate ca să ia cina, apoi avea să se întoarcă iarăşi ca să stea de pază la casa lui Vlassos până la unu sau două dimineaţa aşa cum obişnuia şi în rest ar fi dormit ca în celelalte nopţi în pensiunea din apropiere cu urechile ciulite. Pe de altă parte, Vlassos fusese avertizat de poliţie şi cu siguranţă ţinea în casă un pistol şi poate lua arma cu el şi când pleca de acasă.

Se duse într-un sat la câţiva kilometri de Portolagos, Messemvrìa şi se aşeză la o masă din unica tavernă comandând coaste de miel cu cartofi copţi. La masa vecină era şi un *papàs* iar mulţi clienţi vorbeau turceşte: graniţa era aproape.

La un moment dat, cârciumarul veni cu o jumătate de litru de retsina.

— Este de la domnul care stă acolo în capătul sălii, spuse el punând pe masă şi două pahare curate.

Karamanlis ridică fruntea şi privirea sa întâlni pe deasupra pălăriilor şi cheliilor lucioase ale celorlalţi clienţi, prin ceaţa albăstruie a fumului de ţigară, ochii albaştri ai amiralului Bògdanos.

În sfârşit, lucrurile începeau să se clarifice. Îi făcu semn

să se aşeze la masa lui fără a da semne de prea mare mirare. Bògdanos se ridică în picioare, apărând pe deasupra stratului de fum ca un vârf de munte peste un strat de nori şi veni să se aşeze în faţa lui Karamanlis care turna în timpul acesta vinul în pahare.

— Nu păreţi surprins să mă vedeţi după atâţia ani, spuse amiralul.

— Într-adevăr. V-am văzut pe lângă Dirou acum câteva săptămâni şi inima îmi spunea că am să vă revăd şi prin părţile astea.

— Ah, da? Şi ce vă făcea să credeţi aşa ceva?

— Faptul că pe aici prin zonă se află în vacanţă sergentul de poliţie Vassilios Vlassos de la centrala din Atena şi i s-ar putea întâmpla şi lui ceva asemănător cu ce au păţit sărmanii Karagheorghis şi Roussos sau ca domnul James Henry Shields.

— Se pare că dumneavoastră aţi tras deja nişte concluzii destul de clare despre acest şir de crime.

— Şi chiar dumneavoastră, dacă nu mă-nşel.

— Într-adevăr, nu greşiţi. Şi la ora aceasta n-ar trebui să vă aflaţi în locul acesta: l-aţi lăsat singur pe Vlassos şi asasinul ar fi putut avea răbdare până în acest moment ca să lovească acum, în siguranţă şi fără să fie incomodat de nimic.

Karamanlis bătu cu pumnul în masă, făcând să zăngănească tacâmurile în farfurie şi vinul din pahare să facă valuri.

— Aveţi un curaj nemaipomenit să veniţi ca să-mi ţineţi predici: dumneavoastră vă datorăm faptul că un nebun dezlănţuit se distrează omorându-mi oamenii şi Dumnezeu ştie când se va sfârşi povestea asta.... Şi vreau să ştiţi că, în ceea ce mă priveşte, nu am decât un singur răspuns la acest măcel: Claudio Setti n-a murit aşa cum m-aţi asigurat dumneavoastră; este viu şi nevătămat şi a căpătat gustul

de a face bucăţi pe rând câte unul şi de a ne plictisi cu mesajele acelea caraghioase.

Bògdanos păru să primească în plin lovitura.

— Trebuie să recunosc în mod cinstit că totul pare să ducă la o asemenea concluzie...

— Bine. Mă bucur că sunteţi de acord cu ipoteza mea. Şi dumneavoastră cum justificaţi toată povestea asta? Aveam o înţelegere şi dumneavoastră nu aţi respectat-o.

— Eu nu sunt un măcelar, doar nu vă aşteptaţi ca eu să dau mână liberă cuiva ca să elimine fizic un prizonier. M-am limitat doar la a da un ordin şi nu am motive să cred că nu a fost executat.

— Aşa este, spuse Karamanlis. Voi nu vă murdăriţi mâinile... alţii trebuie să facă lucrurile urâte... În orice caz, acum noi ne aflăm în vizorul nenorocitului ăluia.... Puţin îmi pasă de morga dumneavoastră de gentleman. Trebuie să-mi spuneţi ce ştiţi despre sfârşitul lui Claudio Setti, ce dracu' făcea la Dirou şi ce face pe aici.

Bògdanos se încruntă.

— Fiţi atent cum vorbiţi, domnule Karamanlis, nu sunteţi în măsură să-mi impuneţi şi nici să-mi cereţi nimic. Mă aflu aici ca să găsesc o explicaţie pentru aceste crime, pentru a-l descoperi pe asasin şi pentru a-l elimina, dacă va fi posibil. Doar în momentul acela vom avea un răspuns sigur şi... vom închide definitiv toate jocurile. Vă garantez că după aceea nu mă veţi mai revedea niciodată. Dar, până atunci, timpul ne presează: cineva de la minister începe să-şi pună întrebări... să lege între ele o serie de coincidenţe... Trebuie să încheiem cazul acesta, acum.

— Dar mi-aţi trimis fotografia cadavrului...

— V-a fost trimisă de cel care a executat ordinul. Era vorba despre o persoană de încredere. Pe de altă parte, în asemenea cazuri, nu se poate pretinde, desigur, o declaraţie oficială din partea medicului legist... Eu nu

aveam niciun motiv să mă îndoiesc de eliminarea... subiectului în chestiune. Şi acum mi se pare că am pierdut chiar prea mult timp. Unde este Vlassos în acest moment?

— La el acasă, cred.

— Credeţi. La naiba, domnule Karamanlis, mă întreb cum un om cu experienţa dumneavoastră... Să plecăm înainte de a fi prea târziu.

Ieşiră în piaţa din Messemvrìa, luminată de un singur bec aprins pe faţada bisericii parohiale. Porniră amândoi cu Fiatul 131 al lui Karamanlis pentru că Bògdanos nu avea niciun mijloc de transport de parcă ar fi căzut de-a dreptul din cer în acele locuri. Parcurseră într-un nor de praf drumul care ducea la şoseaua principală şi cotiră după aceea la stânga, spre Portolagos. Încă nu se făcuse ora zece când Karamanlis opri maşina în apropierea casei lui Vlassos. Fereastra de la bucătărie era luminată: din fericire, omul era acasă. Karamanlis se apropie şi aruncă o privire înăuntru: pe masă era o valiză deschisă cu diferite obiecte de îmbrăcăminte, iar pe maşina cu gaz fierbea ceva, poate lapte. Bătu în geam de mai multe ori, apoi strigă, dar nu primi niciun răspuns.

— A ieşit, fir-ar să fie, spuse Bògdanos din spatele lui. Uitaţi-vă prin casă dacă puteţi.

Karamanlis se duse la uşă şi o găsi deschisă. Făcu o inspecţie rapidă prin casă, dar părea evident că Vlassos ieşise în mare grabă: după gazul lăsat deschis, după valiza pe jumătate făcută de pe masa din bucătărie, după lumina care fusese şi ea lăsată aprinsă. Stinse totul şi ieşi.

— Ceva sau cineva l-a făcu să iasă pe neaşteptate din casă: nici măcar nu a mai stins lumina şi a lăsat laptele pe foc.

— Unde s-ar fi putut duce? întrebă Bògdanos.

— Singura persoană care l-ar face să se mişte atât de repede este ţiitoarea lui. Poate că l-a chemat ea.

— Sau poate că altcineva s-a servit de ea ca să-l scoată din casă, fir-ar ea a naibii.

— Nu înjuraţi, lăsaţi-o încolo. Dacă aţi fi făcut o treabă curată la momentul potrivit, acum nu ne-am mai afla aici ca să alergăm după matahala aia prin satul ăsta de rahat.

Bògdanos se uită la ceas.

— Unde este casa femeii aceleia?

— Nu departe de podul militar.

— Atunci s-o luăm din loc, altfel riscăm să ajungem prea târziu.

Porniră în grabă către pod şi în câteva minute cei doi se aflau în faţa casei femeii: şi aici uşa era deschisă, lumina aprinsă şi chiar radioul era deschis transmiţând cu volumul dat la maximum un concert al lui Hadjidakis. Erau semne de dezordine, mobile răsturnate, farfurii sparte: namila se apărase înainte de a se lăsa dusă din casă. Bògdanos se încruntă.

— Este aşa cum mă temeam: cineva a luat femeia şi apoi l-a anunţat pe Vlassos ca să-l atragă într-o cursă.

— Dar unde?

— Mlaştina este cel mai bun loc: acolo trebuie să căutăm.

O rafală de vânt încreţi suprafaţa apei.

— Asta ne-ar mai lipsi, să se strice vremea, bombăni Karamanlis.

— Tot ce se poate, îi replică Bògdanos, buletinul meteo a anunţat asta şi nu m-aş mira ca omul nostru să-l fi ascultat cu atenţie.

Stabiliră să se despartă pentru a porni unul pe malul de la apus şi celălalt pe malul opus, dar deodată Bògdanos îl opri în loc pe Karamanlis.

— Staţi puţin, uitaţi-vă acolo.

— Nu văd nimic.

— O lumină. S-a văzut o lumină timp de câteva secunde. Ce este în direcţia aceea?

— O insuliţă cu o biserică mică închinată lui Haghios Spiridion: oamenii se duc acolo în procesiune la 15 iulie pentru sărbătoarea sfântului, dar în restul anului rămâne închisă. Într-o latură, insula este legată de malul răsăritean printr-un ponton lung de vreo cincizeci de metri. Vlassos se duce de multe ori ca să pescuiască acolo.

— Cât este până acolo?

— Cam un kilometru şi jumătate.

— Şi intrarea pe ce parte este?

— Spre malul răsăritean.

— Atunci trebuie s-o luăm pe cele două laturi. Eu merg pe mal şi am să mă apropii de ponton, dumneavoastră va trebui să luaţi una dintre bărcile acelea şi să vă apropiaţi dinspre sud. S-ar putea ca asasinul să-şi fi lăsat deschisă o cale de scăpare pe apă.

Se despărţiră: Karamanlis se urcă în una dintre bărcile cu fundul plat şi cu un motoraş la pupa şi începu să vâslească în linişte către insuliţă, Bògdanos se uită din nou la ceas după care porni în grabă de-a lungul malului în direcţia pontonului. Vremea se strica şi rafale de vânt din ce în ce mai puternice măturau suprafaţa lagunei stârnind valuri care se spărgeau unul de altul. Spre nord, orizontul era străbătut de fulgere şi bubuitul unui tunel se rostogoli de pe crestele munţilor sfârşind în apele mării Egee. Se auzeau slab şi uneori chiar acoperite de şuieratul vântului bătăile ceasului din turnul bisericii din Portolagos. Era zece şi jumătate.

Vassilios Vlassos se opri gâfâind în faţa uşii bisericuţei Haghios Spiridion. Nu se auzea niciun zgomot în afară de scârţâitul pontonului de lemn atunci când vântul sufla mai puternic şi valurile izbeau în pilonii de susţinere. Doar o lumină slabă se vedea la fereastră, ca şi cum în interior ardea o lumânare în faţa vreunei icoane.

Vlassos îşi scoase pistolul Beretta şi vârî un glonţ pe ţeavă după care se apropie de fereastră, dar de acolo nu reuşea să vadă nimic în afară de o parte a băncilor şi a stranelor peste care tremurau reflexele unei luminiţe. Se hotărî atunci să intre, aşa cum era normal, pe uşă: o deschise cu o lovitură de picior şi se repezi înăuntru, rostogolindu-se pe o parte pe pardoseală, până ajunse la adăpostul uneia dintre bănci, strângând bine pistolul în mână.

Rămase înmărmurit: iubita lui era legată aproape goală de o coloană a iconostasului ca o grotescă şi aproape insultătoare imagine a Sfântului Sebastian. Avea un căluş în gură şi, în faţa ei, aşezată pe pardoseală, ardea o lumânare într-un înveliş de carton roşu.

Se înălţă limpede şi tăioasă o voce din spatele iconostasului şi spaţiul strâmt o făcea să se audă aproape, într-o intimitate ciudată.

— Fii binevenit, sergent Vlassos! Te afli aici ca s-o salvezi pe iubita ta, nu-i aşa?

Vlassos fierbea de o furie neputincioasă.

— Las-o în pace. Îţi dau tot ce vrei. Las-o să plece, las-o...

— Te doare tare s-o vezi astfel pe porumbiţa ta, nu-i aşa? Bine. Dacă ţii atât de mult la ea, aruncă imediat pistolul către altar. Vlassos şovăia. Tu nici măcar nu-ţi poţi închipui cum este s-o vezi torturată pe femeia iubită, să fii nevoit să asişti la agonia şi moartea ei... aşa-i?

Vlassos aruncă pistolul pe pardoseală, făcându-l să se rostogolească până la iconostas. Femeia tresări la auzul acelui zgomot şi scoase un geamăt de implorare.

— Nu te teme, spuse Vlassos. Nu te teme. N-o să-l las să te atingă. Ştiu cine eşti, spuse apoi ridicând glasul. Eşti cel care i-a căsăpit pe Roussos şi pe Karagheorghis. Dar ea n-are nici un amestec, fir-ar să fie. Las-o să plece şi ne vom regla socotelile între noi. Ascultă-mă, eu pot să-ţi spun

totul. N-a fost vina noastră, de vină a fost Karamanlis. El a fost acela care mi-a spus...

— Nu poţi să-mi spui nimic, Vlassos. Eu ştiu deja totul. Eu sunt, în schimb, cel care are ceva să-ţi spună. Vino mai în faţă, încet.

Vlassos se ridică în picioare şi merse pe mijlocul micii biserici până în faţa iconostasului. Dacă ar fi reuşit să ajungă mai aproape, poate că s-ar fi aruncat către femeia sa şi ar fi dat cu piciorul acelei lumânări blestemate. La adăpostul întunericului, poate că ar fi reuşit s-o salveze. Mai făcu câţiva paşi apropiindu-se şi mai mult de lumânarea de pe pardoseală.

Un fulger orbitor, urmat de bubuitura asurzitoare a unui tunet, pătrunse prin vitraliile ferestrelor şi lumină ca ziua interiorul bisericii, scoţând la iveală albeaţa pielii femeii prizoniere, iar pe platforma iconostasului se zări silueta parcă ireală a unui bărbat, cu faţa acoperită de o cagulă, care ţinea în mâini un arc. Săgeata porni cu un şuierat sec şi se înfipse sub pântecele poliţistului; Vlassos scoase un urlet de durere şi se prăbuşi pe jos, apoi un alt proiectil îi trecu prin braţ şi imediat după aceea o altă săgeată i se înfipse într-o coapsă.

Vântul se linişti şi începu să se audă răpăitul ploii, în timp ce Vlassos se zvârcolea pe pardoseala mânjită de sânge, aşteptând lovitura de graţie, dar nu se întâmplă nimic. I se păru că aude zgomotul unor cioburi de sticlă care se spărgeau pe jos, apoi o voce blândă, dar agitată, spunând ceva de genul „trebuie să pleci de îndată, ei sunt deja aici, te aşteptau. Pleacă. Nu. Pleacă imediat”. Zgomot de paşi, două, trei focuri de pistol, strigăte, apoi nimic.

Ud leoarcă de ploaie şi ţinând în mână o lanternă, Karamanlis sări pe pământ în clipa aceea şi Bògdanos îi veni în întâmpinare ţinând în mână un pistol care încă mai

fumega.

— Un minut, doar un minut mai devreme şi l-am fi prins.

— N-are importanţă, spuse Karamanlis cu un zâmbet enigmatic. De data aceasta mă pregătisem. Scoase din buzunarul interior al hainei un walkie-talkie. Către toate unităţile, spuse, sunt căpitanul Pavlos Karamanlis. A fost o tentativă de asasinat la biserica Haghios Spiridion, în laguna de la Portolagos. Asasinul a fugit acum două minute, îndreptaţi-vă cu toate efectivele către zonă, blocaţi drumurile şi potecile, controlaţi întregul teritoriu al lagunei. Vă jupoi de vii dacă vă scapă de data aceasta. În ce direcţie a luat-o?

— Pe acolo, spuse Bògdanos, întinzând mâna în direcţia munţilor, şi sunt convins că l-am nimerit. Dumneavoastră aţi face mai bine să vă ocupaţi de rănit: este înăuntru şi se află într-o stare gravă.

Îl ajută să-l urce pe poliţist în barca în care se aşezase şi femeia, acoperită cât de cât.

Karamanlis porni motorul micii ambarcaţiuni.

— Dumneavoastră ce faceţi, nu veniţi?

— Nu. Vreau să mai arunc o privire pe aici.

— Cum vreţi, spuse Karamanlis. Dar nu uitaţi să ieşiţi pe latura dinspre sat, acolo unde voi fi şi eu, pentru că, altfel, veţi rămâne blocat aici. După cum vedeţi, nu sunt chiar atât de imprudent.

Spunând acestea porni în viteză către Portolagos. Văzu în lumina fulgerelor silueta lui Bògdanos detaşându-se timp de o clipă sub şuvoaiele de ploaie, după care nu se mai zări nimic. De îndată ce atinse ţărmul, apărură oamenii lui cu o ambulanţă şi-l luară în primire pe Vlassos, încă în viaţă, dar cu sângele pe jumătate scurs.

Forţa furtunii părea să scadă şi Karamanlis ajunse la maşina sa, ţinând deasupra capului o folie de plastic pentru a nu fi udat de ultimele picături ale ploii. I se păru că aude

şi ecoul unor împuşcături din direcţia munţilor. Să fi reuşit, oare, Bògdanos să-l împuşte pe nenorocitul acela? Secera lunii se întrevedea printre norii duşi acum departe de Meltemi şi câteva stele străluceau deja ca nişte mici nestemate pe cerul în mare parte încă înnorat. Ecouri de împuşcături... sau ecouri ale tunetelor? Poate că Bògdanos avea puterea de a le comanda şi lor.

Chemă un ofiţer şi-i ceru să-i arate pe hartă unde se aflau toate patrulele şi punctele de control, examinând cu atenţie formele de relief din zonă: nicăieri nu erau galerii, nicăieri peşteri, vegetaţie puţină, singura cale de acces spre mare era permanent luminată şi păzită: o capcană perfectă. Nu-i mai rămânea decât să aştepte. Le recomandă tuturor cea mai mare vigilenţă, apoi se urcă în maşină şi ajunse la spital unde se îndreptă direct către sala de operaţii.

Tensiunea pacientului fusese refăcută cu ajutorul transfuziilor, dar chirurgul extrăsese, cu mare greutate, doar una dintre cele trei săgeţi, cea mai periculoasă, cea care trecuse prin intestinul gros, ieşind prin fosa iliacă şi retezându-i de-a dreptul unul dintre testicule.

Chirurgul se opri o clipă ca să-şi tamponeze fruntea, în timp ce alţi colegi suturau plăgile.

— Doamne, spuse el, întorcându-se către Karamanlis, doamne, care ar putea fi motivul unei asemenea cruzimi?

Privirea lui Karamanlis se opri asupra săgeţii abia extrase, încă murdară de sânge: pe coada ei era ceva scris.

— Motivul? spuse, punându-şi ochelarii şi citind acele cuvinte. Iată aici motivul.

Chirurgul roti între degete coada săgeţii pe care o mână hotărâtă scrijelase o frază ciudată şi neliniştitoare ca un blestem.

Ai pus pâinea în cuptorul rece.

CAPITOLUL XIII

Portolagos, Tracia, 27 august, orele 23,30

Bezna încă umedă a nopţii era străbătută de strigăte şi chemări, întreruptă pe alocuri de fasciculele luminoase ale lanternelor, sfâşiată de lătratul mereu mai apropiat şi insistent al câinilor de urmărire. Lipit de peretele unei case vechi, Claudio tremura de încordare şi de îngrijorare, spumegând încă de furie pentru că nu-l putuse ucide pe duşmanul pe care îl ura cel mai tare şi dezamăgit de epilogul neaşteptat al unei acţiuni pe care o crezuse sigură şi de neoprit ca toate celelalte pe care amiralul Bògdanos le plănuise şi pregătise pentru el.

Se simţea acum ca o fiară încolţită, scorpion închis într-un cerc de foc: strângea spasmodic în mâini ucigătorul arc Pearson din foi de oţel cu care străpunsese corpul lui Vlassos şi era pregătit să se lupte până la ultima suflare. Mai degrabă s-ar fi lăsat sfâşiat de câini decât să se predea. Dar bănuiala că Bògdanos îl părăsise lăsându-l la cheremul duşmanilor săi începea să-şi facă loc în sufletul său pe măsură ce strigătele oamenilor şi lătratul câinilor se auzeau tot mai aproape.

La un moment dat i se păru că aude trosnetul unor crengi care se rupeau; deschise un pic uşa şi aruncă o privire

peste câmpul cu tufe şi mărăcini care se întindea în direcţia mlaştinii: silueta omului se distingea cu greu, încă departe pe cărare, printre aburii pe care noaptea de vară îi ridica din mlaştină şi din ploaia căzută de curând, dar nu se putea îndoi că era vorba despre amiralul Bògdanos. Lui Claudio parcă nu-i venea să creadă că, în situaţia aceea, la ora aceea, după toate cele ce se întâmplaseră, mersul său putea fi atât de liniştit şi sigur: o deplasare sprintenă, plină de forţă şi calmă în acelaşi timp.

Când Bògdanos intră, aproape că sări pe el.

— De ce nu m-aţi lăsat să-l căsăpesc pe porcul acela şi de ce m-aţi adus în locul acesta? Suntem înconjuraţi şi practic descoperiţi.

— Mai întâi să ne punem în siguranţă, fiule, apoi îţi voi explica totul. Clădirea aceasta era în vechime o mănăstire de călugări, iar puţul este legat de un bazin roman pe care îl utilizau ca rezervă de apă dulce. Vino după mine, n-avem prea mult timp la dispoziţie.

Ieşiră în curtea din spate şi se apropiară de puţul care părea să nu fi fost folosit de multă vreme.

— Acum eu te voi coborî cu lanţul. Cam pe la jumătatea coborâşului vei găsi intrarea în conducta care duce la bazin: ia-ţi avânt şi sari în ea, apoi opreşte-te acolo, eu îţi voi trimite celălalt capăt astfel încât să pot coborî şi eu în timp ce tu mă susţii. Ia cu tine lanterna asta. Lasă-mi mie arcul: ţi-l voi trimite după aceea.

— Bine, spuse Claudio, dar să ne grăbim: aud din ce în ce mai aproape lătratul câinilor. Fir-ar să fie, de data asta se pare că ne-au aşteptat.

— Într-un anumit sens, aşa este: principalul nostru adversar nu este doar un om nemilos şi fără scrupule, el este dotat şi cu o anume inteligenţă, dar nu ştie că orice mişcare a sa era prevăzută dinainte... iată, fiule, dacă-mi amintesc bine, te afli la adâncimea potrivită. Ar trebui să ai

în faţa ta intrarea în conductă.

— Da, domnule comandant, o văd.

Lumina lanternei oscilă în fundul puţului făcând să unduiască fascicolul de lumină între pereţi, apoi dispăru pe neaşteptate ca înghiţit de neant. Glasul lui Claudio se auzi înăbuşit.

— Puteţi coborî, domnule comandant, dar daţi-mi mai întâi o lungime suficientă de lanţ, astfel încât să vă pot susţine cu mai multă forţă.

Bògdanos mai lăsă în jos un metru sau doi de lanţ, după care, asigurându-se că acesta este bine ţinut începu să coboare şi el după ce-şi pusese pe umăr arcul. Lătratul câinilor se auzea acum foarte aproape. Ajungând la intrarea în conductă, Bògdanos îi întinse arcul lui Claudio şi se lăsă târât în interiorul conductei, având grijă să recupereze lanţul şi să-l lase să cadă în apa de pe fundul puţului.

— De ce nu l-aţi lăsat să cadă? Oricum, nu ne mai putem servi de el ca să urcăm din nou.

— Ai să înţelegi mai târziu, spuse Bògdanos. Acum, stinge lanterna.

Un grup de poliţişti care ţineau în lesă câinii sosi după câteva minute: copoii începură să zgârie la uşa fostei mănăstiri, apoi veniră în jurul puţului, se întoarseră, alergară din nou la puţ, ca zăpăciţi, schelălăind şi lătrând cu furie.

— Se pare că miros ceva pe acolo, spuse unul dintre agenţi.

— Voi percheziţionaţi clădirea, spuse ofiţerul care-i comanda, eu controlez puţul.

Se aplecă peste ghizduri şi îndreptă în interior fasciculul de lumină al lanternei.

— Aici nu este nimic, spuse el după ce privi totul cu atenţie.

Se întoarse în casă, aşteptând ca oamenii săi să termine

percheziţia.

— Uite, spuse Bògdanos. Dacă aş fi lăsat lanţul să cadă în apă, poliţistul acela ar mai fi avut timp să vadă valurile concentrice pe suprafaţa apei şi ar fi înţeles că, mai devreme sau cineva a aruncat sau a scăpat un obiect în puţ. Ar fi intrat la bănuieli, poate că ar fi găsit o posibilitate de a coborî... Şi, apoi, lanţul acesta ne-ar mai putea fi de folos.

Porniră la drum prin conducta căptuşită cu pâlcuri de ciuperci, luminându-şi calea cu lanterna până când, după o jumătate de oră, ajunseră în cisterna cea mare, *castellum aquarum* al străvechiului apeduct.

— O construcţie ingenioasă, spuse Bògdanos. Când, în urma ploilor sau a topirii zăpezilor, apa creştea în puţuri se revărsa în această cisternă de unde ajungea în alte puţuri din zonele mai secetoase sau contaminate de sărătură, după ce toate sedimentele se depuseseră.

Ocoli de jur împrejur bazinul şi se opri în dreptul uneia dintre conductele care porneau din el.

— În vremurile acelea, evident, regimul apelor probabil că era mult mai bogat, dar, după cum vezi, acum nivelul este peste tot destul de scăzut.

Claudio îl urma în tăcere strângând în mâna dreaptă arcul cel mare. La un moment dat, ciupercile începură să fie de dimensiuni mai mici apoi dispărură, fiind înlocuite de licheni încrustaţi în piatră: era evident că traseul conductei îi purtase departe de zona umedă a mlaştinilor.

— Aproape că am ieşit, spuse, într-adevăr, Bògdanos întorcându-se către tovarăşul său de drum.

Se opri câteva minute în faţa unei deschizături întunecoase şi-i făcu semn lui Claudio să se apropie.

— Vino înainte, fiule, aici este un puţ de ieşire. Este pe jumătate surpat dar ne putem strecura ajutându-ne de mâini şi de picioare.

Claudio urcă primul şi, după puţin timp, Bògdanos apăru şi el: se aflau pe un câmp cu mărăciniş, destul de aproape de mare, la doar câteva zeci de metri la sud de şoseaua regională spre Komotini. Mai merseră puţin până ajunseră pe ţărmul mării. Nu departe de locul în care se aflau, licăreau câteva lumini, poate o terasă de pe plajă şi se auzeau notele unui cântec amestecate cu zgomotul ritmic al valurilor. Bògdanos se aşează pe nisip.

— Cum te simţi? Aşează-te şi tu, hai, odihneşte-te.

— Domnule comandant, spuse Claudio lăsându-se să cadă pe nisip, cum se face că am dat greş de data asta?

Bògdanos lăsă fruntea în jos.

— Am îndrăznit mult, fiule, dar am ieşit bine şi din asta... dar, vezi tu, acum trebuie să întrerupem pentru o vremea acţiunea noastră. Toată poliţia greacă ne va vâna pentru că am stârnit rău un întreg viespar. Vlassos va avea în jurul lui mult timp o barieră de protecţie impenetrabilă, iar Karamanlis nu este prost: nu se va lăsa luat prin surprindere. Ne-am atins scopul: şi cel de-al treilea mesaj a fost trimis. O să vezi că nu peste mult timp are să-şi facă şi el efectul...

— Nu pot să-mi dau seama cum de sunteţi atât de sigur... Eu mă gândesc mereu doar la faptul că ticăloşii ăia doi mi-au scăpat. Eu nu mai sunt o fiinţă umană de calitate, domnule comandant, şi poate că n-o să mai fiu niciodată, doar din cauza lor.... În acest moment, eu trebuie să închei socotelile, înţelegeţi? Cu dumneavoastră sau fără, eu trebuie să închei conturile... Doar după aceea, poate, îmi voi putea reface oarecum viaţa...

Jos, pe linia orizontului, într-o perdea de nori şi de aburi, apunea în clipele acelea luna, o lună mare şi roşie, aşternând pe mare o cărare lungă de reflexe sângerii. Bògdanos se întoarse brusc spre mai tânărul său tovarăş.

— Trebuie să aştepţi momentul potrivit, băiete; trebuie,

m-ai înţeles? Nu există alternative... Nu te-am lăsat să-l ucizi pe Vlassos pentru că acel minut în plus ar fi fost suficient pentru Karamanlis ca să te surprindă. Am făcut bine ceea ce am făcut. Şi, în orice caz, ai lovit cu toată duritatea; eu l-am văzut pe nenorocitul ăla, l-am ajutat pe Karamanlis să-l urce în barcă; era găurit bine, hainele îi erau pline de sânge...

Întinse o mână şi mângâie mânerul masivului arc Pearson.

— A fost din totdeauna cea mai bună armă, spuse, precisă, silenţioasă şi astăzi tehnica modernă construieşte asemenea bijuterii perfecte... altădată trebuiau unse, încălzite la foc...

— Eu vreau să-l ştiu mort...

— Va fi precum doreşti.

— Când?

— Nu acum.

— Când?

— Şi nu aici.

— Deci?

— Mai întâi va trebui să-i adunăm laolaltă pe toţi cei care au rămas, pe toţi trei, şi, de asemenea, pe Vlassos dacă va supravieţui; va trebui să le dirijăm paşii departe de aci, foarte departe, unde nu vor mai avea parte de niciun ajutor şi de nicio susţinere, unde se vor afla la mâna noastră... Ai încredere în mine: la momentul potrivit, fiecare dintre ei va urma, fără să ştie, drumul care-l va duce la moarte, toţi împreună, în aceeaşi zi, de mâna ta. Dar zilele se vor scurta mult, soarele va fi jos şi palid la orizont, vor fi exact aceleaşi zile ale măcelului şi ale masacrului, zilele în care au făcut să curgă lacrimile şi sângele unei fiinţe nevinovate, i-au călcat în picioare trupul şi sufletul.

Claudio nu zicea nimic, privea marginea lunii care se cufunda în hotarul lichid al orizontului şi vărsa lacrimi mai

amare decât valurile care veneau să moară la picioarele sale. Apoi, rupse tăcerea.

— Domnule comandant.

— Da, fiule.

— Cine era omul pe care l-am ucis în Macedonia?

— L-ai recunoscut, nu? Era persoana care vorbea englezeşte şi care colabora cu Karamanlis în noaptea aceea.

— Da, l-am recunoscut, dar cine era?

— Vrei cu adevărat să afli?

— Da.

— Era James Henry Shields.

— Shields? Nu cumva....

— Da. Era tatăl lui Norman.

Lăsă capul în jos şi-l rezemă pe genunchi.

— Şi... Norman a fost acela care m-a trădat?

— Nu, Michel a fost.

Claudio îşi îndreptă brusc spinarea ca şi cum ar fi primit o lovitură de cravaşă, apoi se ghemui din nou şi continuă mult timp să plângă în tăcere. Bògdanos întinse mâna ca să-l mângâie pe umăr, dar nu îndrăzni să-l atingă. Se ridică în picioare.

— Eu trebuie să plec, nu vreau să-l fac pe Karamanlis să intre la bănuieli. Mai mult, trebuie să-i dau o dovadă că poate avea încredere în mine. Scoase din buzunar o batistă şi curăţă cu ea sângele de la o mică rană pe care Claudio şi-o făcuse la un braţ atunci când fugiseră prin tufişuri. Nu ne vom mai vedea multe zile de-acum încolo. Să fii în noaptea de 11 noiembrie la Efira, pe promontoriul Cimero: este aniversarea bătăliei de la Politehnică. Înainte de ziua aceea ai grijă de tine şi nu face greşeli. Înainte ca anul să se termine, totul va lua sfârşit, dar ne aşteaptă un drum lung. Totul se va întâmpla departe, foarte departe de aici.

Claudio îşi ridică ochii şi-l privi.

— Domnule comandant... dacă mi s-ar întâmpla ceva, dacă aş cădea într-o capcană, fiind ucis... dumneavoastră aţi duce la bun sfârşit acest plan?

Bògdanos îţi aţinti asupra lui privirea de foc.

— Nu trebuie nici măcar să vorbeşti despre aşa ceva. Vei lovi, la momentul potrivit, vei lovi cu mână sigură, pentru Heleni, pentru tine... şi... pentru mine. La revedere, fiule.

— La revedere, domnule comandant.

Se pierdu în umbră şi Claudio rămase singur cu valurile mării şi cu norii care se fugăreau pe cer. Se târî cu greu la adăpostul unei stânci care ferise nisipul de umezeala ploii şi, în cele din urmă, oboseala îl învinse şi-l fură somnul. Visă că răsărea soarele şi că Heleni ieşise goală din valuri, alergând în braţele lui, strălucitoare ca luceafărul de dimineaţă.

Aşezat la volanul maşinii de serviciu, căpitanul Karamanlis fu pe punctul de a-şi aprinde din cauza stării de nervozitate o ţigară din pachetul pe care continua să-l poarte în buzunar cu toate că se lăsase de fumat, dar se abţinu: încă nu se terminase totul. Nu toate patrulele confirmaseră că terminaseră de scotocit zona: în fond mai erau speranţe. Aprinse plafoniera şi se uită pe harta zonei în care se afla, însemnând cu o cruce toate sectoarele controlate de oamenii săi. Mai rămăsese puţin, din păcate. Când îşi înălţă fruntea, îl văzu în faţa maşinii, în lumina lămpilor de poziţie, pe amiralul Bògdanos. Fără să vrea, tresări. Scoase o scobitoare din buzunarul hainei şi, mestecând-o în loc de ţigară, ieşi din maşină.

— De unde-aţi apărut?

— L-aţi prins?

— Nu, nu l-am prins. Cel puţin până acum. Dar dumneavoastră de unde veniţi?

— Mă îndoiesc că-l vor mai prinde. Dacă am ieşit eu,

putea să iasă şi el.

— Vreţi să spuneţi că dumneavoastră aţi ieşit neobservat din încercuire? Nu-mi vine să cred aşa ceva.

— Bine. Întrebaţi patrulele dacă m-a văzut cineva. Veţi vedea că am dreptate.

— Şi, după părerea dumneavoastră, un om care, în plus, probabil că este şi rănit, cum ar fi putut scăpa de zece patrule şi de şaizeci de agenţi?

— Nu mă întrebaţi pe mine, domnule Karamanlis. Omul acela a demonstrat deja că este de o şiretenie ieşită din comun. Poate că l-au ajutat ploaia, întunericul, greşelile oamenilor dumneavoastră... pot fi o mulţime de cauze. Oricum, eu măcar am găsit o urmă. Îi întinse batista plină de sânge. După cum vedeţi, nu greşeam când vă spuneam că l-am rănit. Era lângă un pâlc de sălcii din partea de nord-est a lagunei. Trimiteţi asta la analize şi cereţi-le să determine grupa sangvină. Dacă nu mă-nşel, aţi avut în mână un medalion cu grupa sangvină a lui Claudio Setti. Sper că o să v-o amintiţi sau poate că aţi notat-o pe undeva. Dacă datele coincid, măcar vom avea o probă destul de sigură. Vom şti cu certitudine pe cine căutăm.

Pe faţa lui Karamanlis apăru o expresie stranie.

— Vă mulţumesc. Voi verifica asta cu toată grija, dar, ca de obicei, n-am să ştiu unde să vă caut ca să aveţi rezultatul cercetărilor.

— Nu vă faceţi griji. Am să vă găsesc eu. Nu am reuşit întotdeauna să vă găsesc?

— Aşa este.

— La revedere.

— La revedere, domnule amiral.

Karamanlis se urcă din nou în maşină şi chemă prin staţie toate patrulele, una câte una, dar fără prea mare tragere de inimă. Ceva îi spunea că toate rapoartele agenţilor vor fi negative.

Când primi şi ultimele informaţii dezamăgitoare, închise staţia şi se întoarse la spital. Era aproape dimineaţă şi Vassilios Vlassos fusese dus deja în sala de reanimare a secţiei de chirurgie, după o intervenţie care durase aproape două ore. I se făcuse o altă transfuzie şi zăcea încă pe jumătate adormit pe patul său.

— A suferit o traumă înspăimântătoare, spuse medicul, care ar fi făcut ca oricui să-i explodeze inima, dar acum se simte bine. Îşi va reveni complet în câteva zile. Va mai trebui să stea cu perfuzii încă o vreme, până când suturile pe care i le-am făcut la nivel intestinal se vor închide bine. Din păcate a pierdut unul dintre cele două testicule: săgeata i l-a distrus complet.

— Vă mulţumesc, domnule doctor, pentru tot ce aţi făcut.

— N-am făcut mare lucru, spuse medicul. Va veni imediat infirmierul ca să vă aducă săgeţile pe care le-am extras. Bănuiesc că sunt corpuri delicte.

— Mulţumesc. Mulţumesc încă o dată, domnule doctor.

Karamanlis mai rămas câteva minute pe loc, aşteptându-l pe infirmierul care îi înmână un pacheţel într-o pungă de plastic legată cu un elastic. Deschise punga şi examină săgeţile, toate având încrustate pe coadă fraza aceea nu mai puţin ciudată decât celelalte. Pe când le mai învârtea încă între degete, Vassilios Vlassos deschise ochii.

— Ai fost operat, Vlassos, trebuie să stai liniştit. A fost greu, ţi-au extras astea din corp, şi-i arătă săgeţile. Au făcut prăpăd: una ţi-a găurit intestinul gros şi ţi-a făcut praf un testicul, dar doctorul spune că nu trebuie să-ţi faci griji, că totul a mers bine. Ţi-a mai rămas un ouţ, bătrâne... pentru unul ca tine este destul şi chiar mai rămâne, nu-i aşa?

Vlassos mişca din buze ca şi cum ar fi vrut să spună ceva, dar nu se auzea niciun sunet.

— Nu trebuie să te forţezi, repetă Karamanlis, o să-mi spui totul atunci când te vei face bine.

Vlassos îi făcu semn să se apropie, vocea sa fiind aproape un şuierat.

— Am să-l omor eu, domnule căpitan, am să-l jupoi pe câinele ăla jegos, eu... eu...

— Da, sigur că da. Dar acum stai liniştit, încearcă să te odihneşti.

Vlassos se ridică totuşi pe coate.

— Domnule căpitan, trebuie să-mi promiteţi că o să mă lăsaţi să-l omor chiar eu, cu mâinile mele.

— Pune capul jos, căpos ce eşti. Eşti plin de cusături şi pe dinăuntru şi pe dinafară. Dacă-ţi crapă vreuna, pierzi iar sânge şi de data asta nu te mai salvează nimeni.

— Promiteţi-mi...

— Da. Îţi promit, fu de acord Karamanlis. Când o să-l prindem, am să-l las pe mâna ta. Faci cu el ce vrei.

— Mulţumesc, domnule căpitan... Femeia mea ce face?

— E bine. Am dus-o acasă. Va fi imediat informată că operaţia a reuşit, aşa că o să vină să te vadă.

Vlassos lăsă capul pe pernă, cu gura încremenită într-un zâmbet ameţit şi plin de cruzime. Karamanlis îi puse o mână pe umăr.

— O să-l prindem, bătrâne, fii sigur, mai devreme sau mai târziu pică el în mâinile noastre.

Ieşi din spital când soarele răsărea şi străzile începeau să se umple de zumzetul tulbure al circulaţiei de zi cu zi.

Claudio se deşteptă când simţi pe faţă primele raze ale soarelui şi auzi zvon de clopote de la o turmă. Se ridică în capul oaselor, îşi aranjă cât putu mai bine hainele, apoi se rezemă cu spatele de stâncă, aşa cum ar fi făcut un turist care se oprise în timpul unei plimbări de dimineaţă devreme ca să se bucure de răsăritul soarelui.

— Cine eşti? se auzi o voce sonoră din spatele său.

Claudio se întoarse şi-l văzu pe ciobănaşul care ducea

turma la păscut: un băiat cam de treisprezece ani.

— Sunt un turist italian. Făceam o plimbare ca să văd răsăritul soarelui. Dar tu cum te numeşti?

— Pe mine mă cheamă Stelios... Ştii ce loc este acesta?

— Cred că ne aflăm pe aproape de Messemvrìa.

— Aici era Ismaro, cetatea ciconilor. Aici a debarcat Ulisse când s-a întors de la Troia. De aici a luat vinul cu care l-a îmbătat apoi pe Ciclop... dar cum, eşti turist şi nu ştii asemenea lucruri?

Claudio zâmbi.

— Oh, sigur că le ştiu, dar nu credeam că tocmai în locul acesta s-au întâmplat asemenea lucruri. Dar tu de unde le ştii?

— De la învăţătorul meu. Vrei să-l cunoşti? Locuieşte acolo.

Şi îi arătă o căsuţă albă pe un mic promontoriu.

— Din păcate, acum nu pot să-l vizitez, dar altă dată, sigur, dacă mai trec prin părţile astea.

— Bine, spuse copilul, atunci o să mă găseşti şi pe mine. Eu îmi aduc oile pe aici în fiecare dimineaţă.

Claudio se ridică, salutându-l pe micul cioban şi se îndreptă către şoseaua naţională. Merse o bună bucată de drum pe marginea şoselei, făcând cu mâna la maşinile care treceau, până când se opri un camion care mergea spre Turcia şi şoferul îi făcu semn să urce în cabină. După o oră, autotrenul se opri în faţa barierei de la punctul de trecere a frontierei şi şoferul îi întinse poliţistului cele două paşapoarte, unul turcesc pe numele lui Tamer Unloglu, din Urfa, şi celălalt italian pe numele lui Dini Ferretti, din Tarquinia.

— Aha, italian! exclamă poliţistul, bine dispus. Spaghetti, maccheroni!

Claudio aşteptă ca omul să-i înapoieze paşaportul cu ştampilă şi-l salută cu un gest larg al mâinii.

— Da, da, prietene; spaghetti, maccheroni şi... toate celelalte.

Camionul porni mai departe, trecând podul peste Evros şi se opri de cealaltă parte a vămii turceşti. Claudio se opri ca să completeze formulare pentru viza de intrare şi să scoată nişte bani, aşteptând apoi întoarcerea şoferului care avea de rezolvat formalităţi vamale. Trecură de Ipsala şi Kesan, unde camionagiul o luă spre sud către Çanakkale şi Claudio coborî, îndreptându-se către Istanbul. După câteva minute opri un alt camion care-l duse la lăsarea serii în poarta marelui bazar. Claudio îl salută şi dispăru în clipa următoare în mulţimea de oameni care roia pe străzile imensei pieţe.

Căpitanul Karamanlis se hotărî să păstreze de data aceasta doar pentru sine mesajul găsit pe săgeţile care-l loviseră pe Vlassos şi-l făcu pe chirurg să-i promită că nu va spune nimănui despre aceasta, invocând drept motiv secretul asupra anchetei. Nu putu, însă, evita alte consecinţe, astfel încât superiorii săi de la Atena îi cerură socoteală în privinţa expediţiei sale din Tracia şi a atentatului suferit de subalternul său în timp ce acesta se afla în vacanţă la Portolagos; lucrul acesta îl puse în dificultate, mai ales fiindcă în cei zece ani care trecuseră, datorită noii orientări politice, toţi şefii de la comanda forţelor de securitate se schimbaseră şi el nu se mai putea bucura de acoperirea din alte vremuri.

— Domnule căpitan, îi spuse şeful poliţiei, v-am trimis la Dirou ca să coordonaţi cercetările şi ancheta, dar nu aţi reuşit să găsiţi vreun suspect. La Portolagos s-a întâmplat acelaşi lucru: fie ne aflăm în faţa unei fantome, şi este normal să ne îndoim de aşa ceva, fie dumneavoastră aţi dat dovadă de ineficienţă. Până acum am reuşit să ascundem lucrurile acestea de presa centrală, dar n-o mai putem face mult timp.

Karamanlis fu nevoit să admită că aşa era.

— Din păcate, trebuie să-mi recunosc înfrângerea, dar daţi-mi voie să vă spun, domnule comandant general că în ceea ce mă priveşte, partida nu s-a încheiat şi că în runda următoare eu voi ieşi învingător.

— Ar fi prea mult dacă v-aş întreba ce motive aveţi ca să afirmaţi asta?

— Cred că sunt aproape de identificarea asasinului şi cred că mă aflu şi eu pe lista celor pe care are de gând să-i ucidă, astfel încât sunt omul cel mai potrivit pentru a continua cercetările, fiind în acelaşi timp pradă şi vânător.

Comandantul îl privi cu o expresie de nedumerire.

— Este foarte lăudabil din partea dumneavoastră să faceţi pe momeala, dar n-aţi putea să-mi spuneţi ce motiv ar avea asasinul să vă includă şi pe dumneavoastră pe listă, în afara oamenilor pe care-i aveţi sub comandă?

— Deocamdată nu pot trage nişte concluzii definitive aşa că permiteţi-mi să nu vorbesc despre asta, dar este uşor de imaginat care ar putea fi motivul: munca noastră ne obligă să trimitem în faţa justiţiei cele mai rele scursori ale societăţii, dar, uneori, unii dintre aceşti oameni reuşesc să evadeze sau să obţină o amnistie pentru merite… politice şi atunci se hotărăsc să se răzbune. Vă rog să ţineţi seama că, de data aceasta, asasinul nu a reuşit să-şi materializeze intenţiile: sergentul Vlassos a fost salvat, chiar dacă la limită, datorită intervenţiei noastre.

— Şi asta este adevărat. Vreţi, atunci, ca acest caz să rămână în mâinile dumneavoastră?

— Dacă este posibil, da.

— Bine, domnule căpitan: vă mai ofer o şansă, dar nu puteţi conta pe încă una.

— Nu va mai fi nevoie, domnule, spuse Karamanlis şi ieşi.

În aceeaşi seară trecu pe la centrală ca să vadă portretul robot trimis de poliţia din Kalamàta, reprezentându-l pe

omul care închiriase la Gerolimenas camionul pentru a transporta la Gythion încărcătura de lemne pe care el însuşi o transportase la Gerolimenas cu o barcă mare: erau aproape sigur trăsăturile amiralului de escadră Anastasios Bògdanos.

CAPITOLUL XIV

Skardamoula, 13 septembrie, orele 9

După ce abandonaseră camioneta cooperativei pescăreşti în parcarea staţiei de servicii care le fusese indicată, Norman şi Michel se întorseseră cu autobuzul la hotelul lor şi găsiseră acolo Roverul albastru în perfectă ordine, iar cheile în caseta lor de corespondenţă de la recepţia hotelului „Plaja”, dar în zilele următoare aşteptară în zadar să fie contactaţi. Michel meditase timp îndelungat cu speranţa de a descifra semnificaţia frazei care fusese găsită alături de cadavrele lui Patros Roussos şi Yorgo Karagheorghis, dar fără prea mare succes. Se hotărâseră, prin urmare, la un moment dat, să reia cercetarea din momentul în care viaţa lor intrase pe neaşteptate în contact cu vasul de aur, în subteranele Muzeului Arheologic Naţional din Atena. Se gândiră, aşadar, să se reîntoarcă în capitală ca să pornească din nou pe urmele lui Aristotelis Malidis. El fusese tovarăşul din ultimele ore de viaţă ale lui Periklis Harvatis şi tot el fusese ultimul custode al vasului lui Tiresias. El reprezenta, poate, elementul de legătură cu misteriosul personaj căruia îi lăsaseră Roverul albastru şi care le promisese să le arate vasul.

Norman, însă, voia în primul rând să meargă în

Macedonia, la locul în care fusese găsit mort tatăl său, pentru a vedea dacă poate descoperi vreo urmă sau poate afla mai multe informaţii în afară de cele pe care le primise pe cale oficială de la Scotland Yard.

Hotărâră să se despartă, stabilind să aibă un contact telefonic la fiecare două zile, dându-şi din nou întâlnire la Atena după zece zile pentru a schimba între ei informaţiile pe care le putuseră obţine. Amândoi fură de acord că era o soluţie bună.

Norman ajunse în valea râului Strimon într-o zi frumoasă de septembrie şi ţinutul minunat prin care călătorea aproape că-l făcea să uite de scopul expediţiei sale. Râul se întindea cu cotituri largi printre maluri împădurite şi pajişti verzi. În spaţiile din interiorul meandrelor, undele râului îşi încetineau curgerea şi erau acoperite de nuferi şi alte plante acvatice înflorite. Platani şi fagi seculari îşi aplecau ramurile până ce atingeau oglinda apei la care, în orele mai calde ale zilei, veneau turmele să se adape şi să se bucure de puţină răcoare Era patria ancestrală a lui Orfeu şi a lui Zamolxes, ţinutul mitic al centaurilor şi al himerelor.

Înnoptă într-o cămăruţă curată şi cu miros de var proaspăt dintr-o casă ţărănească din apropierea graniţei în satul micuţ numit Sidirokastro, unde călătorul se simţea cu adevărat aproape de stele: galaxia parcă se curba pe lanţul muntos al Pindului ca vălul unei zeiţe fluturând prin întuneric, iar stelele păreau atât de aproape de pământ încât păreau să fie şi ele parfumate ca orhideele de munte.

Seara, la tavernă, întrebă în stânga şi în dreapta dacă putea găsi o călăuză care să cunoască bine locurile, de-o parte şi de alta a graniţei, un ghid care să vorbească vlahì, dialectul răspândit şi în munţii Macedoniei iugoslave. Nu dură mult până găsi omul potrivit, dat fiind şi salariul de cincizeci de dolari pe zi pe care-l oferea. A doua zi pe seară, veni la el un vânător de circa patruzeci de ani, pe numele

lui Haralambos Hackiris: se născuse în acele locuri şi cunoştea fiecare palmă de pământ din pădurile şi de pe malurile râului, pe o rază de douăzeci de kilometri, chiar şi pe teritoriul iugoslav cunoştea mulţi oameni. Fără îndoială era un contrabandist, după cum îi mărturisise el însuşi lui Norman, dar, la urma urmelor, un om serios şi demn de încredere.

Norman îi prezentă motivul pentru care venise prin munţii aceia şi îl întrebă dacă ştia ceva sau auzise ceva despre un gentleman englez venit la vânătoare în munţii aceia cam pe la începutul verii, ucis cu o săgeată şi găsit cu ochii acoperiţi de o cârpă şi cu un căluş în gură.

— Am auzit vorbindu-se despre asta, spuse Hackiris, şi vă pot spune că omul care l-a ucis nu este de prin partea locului, altfel noi am fi ştiut cine era şi, mai devreme sau mai târziu, am fi aflat şi motivul. Noi ştim tot ce se petrece pe munţii aceştia. Mai sunt unii braconieri care mai merg încă la vânătoare cu arcul ca să nu-i audă paznicii de vânătoare, dar acum sunt puţini şi bătrâni şi n-ar fi ucis un om nici pentru tot aurul din lume. Mai sunt şi cei care transportă peste graniţă drogurile turceşti, dar ei au alte obiceiuri.

— Eu îţi ofer un premiu special de trei sute de dolari, spuse Norman, dacă mă ajuţi să culeg informaţii despre cel care ar fi putut să-l ucidă pe englezul acela şi despre împrejurările în care a murit, dar, dacă mă tragi pe sfoară, nu-ţi mai plătesc nici salariul.

A doua zi plecară cu maşina, trecură de frontiera iugoslavă, apoi lăsară maşina într-un garaj de pe şoseaua principală şi porniră pe jos către coamele munţilor şi apoi, din nou pe valea dinspre izvoarele râului Strimon.

— Dacă există cineva care ar putea şti ceva, aici îl vom găsi negreşit, spuse Hackiris arătând către un sat aflat la jumătatea povârnişului de dincolo de râu.

Traversară prin vad şi către ora trei a după-amiezii intrară în satul care părea de-a dreptul pustiu. Doar câteva bătrâne îmbrăcate în negru mai treceau din când în când pe uliţa principală cu o legătură de iarbă pe creştet sau cu o cofă de apă. Nu exista un post de poliţie, dar era un gardian civil care-şi avea sediul în propria sa locuinţă. Hackiris îi spuse de ce se aflau acolo şi şuşoti o vreme cu el în vlahì.

— Ai douăzeci de dolari? îl întrebă apoi pe Norman.

Norman îi întinse câteva bancnote.

— Ei?

— Sunt nişte lucruri interesante: el a fost primul care a examinat cadavrul. Spune că părea să fi murit doar de câteva ore.

— Şi ce a găsit?

— Era un mesaj prins de buzunarul hainei de camuflaj cu care era îmbrăcat şi l-a pus pe un prieten de-al său care ştia greceşte să-l copieze, înainte de a-l preda poliţiei care venise de la Belgrad.

— De ce a făcut asta?

— Douăzeci de dolari nu ţi se par un motiv suficient de solid? I s-a părut că, mai devreme sau mai târziu documentul acela ar fi putut valora ceva.

— Şi ni-l poate da?

— Sigur. Gardianul luă un vas dintr-un dulap, vârî mâna în el, scoase o hârtiuţă cu pătrăţele pe care erau mâzgălite câteva rânduri şi i-o dădu lui Norman care o citi rapid.

Te-ai aflat cândva de faţă la măcelărirea multor oameni, în lupta cruntă de atunci, dar la masacrul acela ai plâns şi tu, din suflet.

Hackiris îi pândea expresia feţei.

— Este ceva care merita cei douăzeci de dolari? întrebă.

— Merita mult mai mult, răspunse Norman. Valora viaţa

unui om...

Hackiris mai vorbi în vlahì cu săteanul, fără ca vreunul dintre ei să pară câtuşi de puţin interesat de cuvintele lui Norman.

— Mai este şi altceva, spuse apoi, dar asta face dublu: patruzeci de dolari.

— Bine, spuse Norman şi duse din nou mâna la portofel.

Gardianul dispăru în interiorul unei camere şi se întoarse cu un pachet din foi de ziar pe care-l puse pe masă. Norman îl deschise: conţinea o săgeată.

— A găsit-o înfiptă în trunchiul unui copac la o înălţime de circa doi metri, traduse Hackiris, la mică distanţă de locul în care a fost găsit trupul tatălui tău. A scobit în lemn cu cuţitul de vânătoare ca s-o scoată şi a adus-o acasă. Cu siguranţă este arma unui străin.

— Aşadar a greşit prima lovitură, murmură Norman ca pentru sine. Mâna poate, deci, să-i tremure... Apoi, întorcându-se către călăuza sa. Spune-i să-ţi explice unde a găsit corpul şi du-mă acolo. Gardianul îi duse afară din casă şi îi însoţi până la marginea satului, iar de acolo, cu gesturi largi ale mâinii şi arătând către capătul văii, le arătă cum să ajungă la locul care fusese scena crimei. Norman îi spuse călăuzei să-l ducă acolo: era o adâncitură a terenului în inima pădurii, un loc cu umbră deasă şi umed în care creşteau fagi uriaşi cu trunchiuri înfrăţite, crescute printre stânci mari acoperite de muşchi plin de apă. Norman îşi înălţă privirea către soarele care pătrundea cu greu prin frunziş, apoi coborî ochii către baza unui trunchi gigantic lângă care clipocea un izvor cu apă cristalină.

— Dacă am înţeles eu bine, cred că acolo s-a întâmplat, spuse călăuza arătând către un fel de nişă între două rădăcini uriaşe ieşite din pământ.

Norman se aşeză pe un bolovan şi-şi trecu palma peste scoarţa aspră a copacului de care tatăl său fusese ţintuit de

săgeata ucigaşă.

Ascultă câteva minute, cu ochii umezi, foşnetul frunzelor şi zvonul izvorului, voci blânde ale pădurii în pacea adâncă a după-amiezii.

— Este un loc frumos pentru a muri, spuse el cu tristeţe, adio, tată.

Michel încercă o emoţie puternică la intrarea în Atena, revăzând acropola, Politehnica, şcoala arheologică franceză, Muzeul Naţional. Era ca şi cum orologiul vieţii sale s-ar fi învârtit înapoi, readucându-l la momentul în care, abia ţinându-se pe picioare, cu inima şi trupul zdrobite de durere, fusese scos din sediul central al poliţiei pentru a fi îmbarcat într-un avion.

Se instală într-un hotel din zona Placa, unde îşi rezervase cameră şi unde se înţelesese cu Norman că va putea fi găsit, după care ieşi pe jos, mergând pe străzi fără nicio ţintă precisă. Trecu prin apropiere de Olimpieion şi apoi prin piaţa Syntàgmatos unde turiştii aşteptau să-i fotografieze pe soldaţii care schimbau garda, după care intră în barul de la colţul cu strada Stadìou unde petrecuse atâtea seri prelungite cu prietenii săi. Se aşează la o masă şi comandă o bere Fix.

— Nu se mai fabrică, domnule, spuse chelnerul.

— Atunci o Alfa.

— Nici aceea nu se mai fabrică. Probabil că dumneavoastră n-aţi mai fost demult prin Grecia, domnule. Acum nu mai este decât bere de export.

— Da, lipsesc de mult timp din locurile astea... Atunci, nu mai vreau bere. Adu-mi o cafea. Turcească.

Chelnerul îi aduse cafeaua şi el începu să privească un grup de tineri care glumeau şi râdeau în jurul unei mese dintr-un colţ al barului. Şi-ar fi dorit să li se alăture, atât de mult se diminuase efectul timpului în mintea sa; ar fi vrut

să li se alăture ca şi cum ar fi avut aceeaşi vârstă cu ei, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic între timp, dar în oglinzile din dreapta sa se văzu dintr-o dată pe sine însuşi, cu tâmplele încărunţite şi cu mănunchiul de riduri de la colţurile ochilor, se văzu singur şi înconjurat de fantasme, cufundat în beznă şi în gol. Fugi cu un nod în gât, fugi amestecându-se printre oamenii care roiau plecând de la birouri şi de la magazine pentru a se întoarce fiecare la casa lui, fără să ştie încotro mergea, acum alergând, acum mergând cu paşi mari până când ajunse pe neaşteptate, ca într-un vis, acolo unde începea strada Dionysìou, ciudat de lungă şi de pustie. Stătu în loc şi apoi merse încet pe trotuarul de pe dreapta străzii, pentru a observa pe partea cealaltă şirul numerelor fără soţ. Se lăsa seara şi cerul cenuşiu al Atenei se colora într-un roşu palid şi ceţos. Trecu un băiat pe bicicletă. Un copil se arătă sub arcada unei porţi ca să oprească mingea care se îndrepta spre mijlocul străzii şi se opri o clipă ca să-l privească în tăcere. Undeva, spre răsărit, trecu în zbor un avion brăzdând cerul cu o dâră albă de fum.

Dionysìou, 17.

Se mai vedea firma spălăcită şi cu vopseaua pe jumătate scorojită a unei vechi tipografii, un oblon tras până jos, plin de praf şi încuiat cu un lacăt şi el prăfuit şi mâncat de rugină. S-ar fi putut spune că de mulţi ani nu-l mai ridicase cineva. Michel rămase o vreme nemişcat privind locul acela părăsit, devenit inutil, apoi porni mai departe oprindu-se după o sută de metri unde se aprindea chiar atunci firma luminoasă „Bar Milos” Intră şi se aşeză în apropierea intrării, astfel încât să poată vedea strada în lungul ei şi comandă un ouzo cu apă şi cuburi de gheaţă. Când chelnerul îl servi, îl reţinu arătându-i oblonul de la numărul 17.

— Tipografia aceea încă mai funcţionează după ştiinţa

dumneavoastră?

Chelnerul se întoarse ca să vadă despre ce era vorba apoi clătină din cap.

— De când lucrez eu aici numai aşa am văzut-o.

— Şi de cât timp lucraţi aici?

— De şapte ani.

— Şi sunteţi aici mereu dimineaţa?

— Toate dimineţile, fără excepţie, domnule.

— Şi n-aţi văzut pe nimeni intrând sau ieşind?

— Niciodată, domnule. Dar pot să vă întreb de ce va interesează?

— Am colecţia unei reviste care se tipărea acolo şi mi-ar fi plăcut să am câteva numere din urmă.

— Înţeleg.

— Ştiţi cumva dacă în casa aceea există un portar?

— Nu cred, domnule; portar au doar blocurile mari şi moderne de pe strada Patissìon, din strada Stadìou sau din piaţa Omonia. Astea sunt case foarte vechi, dinainte de războiul cu turcii.

— Vă mulţumesc.

Michel plăti, lăsându-i omului şi un bacşiş frumos, apoi se întoarse de unde venise. Voia să se întoarcă la hotel în caz că l-ar fi sunat Norman.

Chelnerul debarasă masa, vârând bacşişul în buzunar, apoi ieşi ca să pună o folie de celofan pe şerveţelele care acopereau mesele de afară. În momentul acela se întâmplă să-şi arunce privirea pe partea cealaltă a străzii: se întunecase şi pe sub oblonul de la numărul 17 se zărea o dungă subţire de lumină.

— Domnule! strigă el imediat către Michel care ajunsese deja în capătul străzii. Domnule, staţi puţin!

Dar Michel nu auzise, fiind acum aproape de zgomotul circulaţiei de pe strada principală şi dispăru în clipa aceea după colţ. Chelnerul se întoarse la treburile lui şi, toată

seara, în timp ce-i servea pe clienţi, arunca din când în când o privire pe partea cealaltă a străzii. Când plecă acasă, pe la două noaptea, fâşia aceea de lumină mai răzbătea încă pe sub oblonul coborât de pe Dionysìou 17.

Norman sună pe la nouă seara.

— Unde eşti? îl întrebă Michel.

— Într-un garaj la câţiva kilometri de Sidirokastro şi mâine voi fi acolo.

— Te-ai descurcat repede. Ai găsit ceva?

— Da. Informaţia pe care o aveam era corectă: Scotland Yard-ul mi-a ascuns un amănunt asupra morţii tatălui meu. Pe cadavru era prins un bilet cu fraza...

— Ce frază, Norman, ce frază?

Norman citi rar cele scrise pe bilet.

Te-ai aflat cândva de faţă la măcelărirea multor oameni, în lupta cruntă de atunci, dar la masacrul acela ai plâns şi tu, din suflet.

— Ce este asta, Michel? Ce înseamnă fraza asta?

— Ştiu... ştiu... sună-mă peste zece minute şi am să-ţi spun. Sunt sigur că ştiu.

Norman închise şi Michel dădu fuga la valiza sa luând din ea exemplarul din *Odiseea* pe care-l adusese cu el. Pusese semne la unele fragmente care-l interesau... iată... *Odiseea XI,* cuvintele lui Agamemnon către Ulisse în împărăţia morţilor...

Când Norman sună din nou, el era pregătit, cu textul în faţa ochilor.

— Este un pasaj din Nekya, Norman: *Odiseea XI*. Umbra lui Agamemnon în împărăţia morţilor îi descrie lui Ulisse cum tovarăşii săi şi Cassandra au fost ucişi la întoarcerea din războiul Troiei în casa sa... şi dispreţul său faţă de masacrarea tovarăşilor săi şi a unei fete nevinovate....

La celălalt capăt al firului urmă o lungă tăcere şi nu se auzea decât zgomotele impulsurilor din convorbirile internaţionale.

— Norman, mai eşti pe fir?

Vocea lui Norman sună parcă străină şi îndurerată. Se simţea că rosteşte fiecare cuvânt făcând un mare efort.

— Da... Asta ar lega moartea tatălui meu de cea a lui Roussos şi Karagheorghis.

— S-ar putea.

— Altă explicaţie nu este.

— Nu ştiu, Norman. Nu-i simplu. Vino la Atena şi o să mai vorbim despre asta. Între timp, eu am să caut să descopăr ce semnificaţie au celelalte mesaje. Mi-a venit o idee.

— Bine, spuse Norman. Ne vedem mâine.

— Norman?

— Da.

— Nu te lăsa doborât. Trebuie să mergem până la capăt.

— Nu te gândi la mine. Mergi pe drumul tău. Am să-ţi aduc şi altceva.

— Poţi să-mi spui despre ce este vorba?

— O săgeată... Exact la fel cu aceea care l-a ucis pe tatăl meu.

Michel se duse la măsuţă, se aşeză, îşi aprinse o ţigară şi începu să confrunte textul pe care i-l spusese Norman cu cel din *Odiseea.* Dădu pagină după pagină ca să vadă dacă şi mesajul găsit pe cadavrele lui Roussos şi Karagheorghis provenea tot din poem, aşa cum i se păruse probabil în prima clipă, dar căutarea nu ajunse la niciun rezultat.

Se trânti pe pat şi rămase o vreme nemişcat, încercând să se relaxeze, dar gândurile nu-i dădeau pace. Rezultatele pe care le obţinuse până în acel moment nu erau, desigur, grozave. Goana după vasul lui Tiresias nu dăduse roade şi omul pe care-l întâlniseră la Kotronas nu mai dăduse niciun semn de viaţă. Iar acum uciderea lui James Shields părea să

se lege de moartea lui Roussos şi Karagheorghis, dar cum, şi de ce? Şi de unde apăruse cărticica lui Periklis Harvatis dacă tipografia din Dionysìou 17 părea închisă de mult timp?

A doua zi avea să ceară o audienţă la directorul Muzeului Naţional pentru a putea da de urma lui Aristotelis Malidis. Pentru moment, era singura pistă pe care o mai putea urma.

Telefonul sună din nou şi recepţia îi făcu legătura pentru o convorbire internaţională.

— Michel? Sunt Mireille. În sfârşit, am dat de tine.

— Iartă-mă. N-am avut timp până acum să te sun şi să te anunţ că ajunsesem aici în hotelul din Atena.

— N-are importanţă. M-am dat peste cap şi, după cum vezi, am reuşit. Cum merge?

— Este o căutare foarte lungă şi dificilă, plină de obstacole...

— Dar eu aş vrea să te văd.

— Şi eu, foarte mult mi-aş dori.

— Începând de săptămâna viitoare sunt liberă. Aş vrea să vin la tine şi să stau o vreme cu tine.

— Mireille, asta nu este doar o cercetare ştiinţifică. Eu îl ajut pe Norman să facă lumină în privinţa morţii tatălui său... S-ar putea să ne pândească şi nişte pericole.

— Tocmai de asta vreau să fiu alături de tine.

— Asta-i tot ce-mi doresc în momentul acesta, crede-mă... Eu... Te visez în fiecare noapte, dar mă tem că prezenţa ta aici ar crea unele probleme... cu siguranţă, lui Norman. Sunt sigur că îşi doreşte ca unele lucruri să rămână doar între el şi mine. Cred că-ţi dai seama...

— Sigur... Atunci, vrei să nu mă amestec în treburile voastre, aşa-i?

— Mireille, lasă-mă câteva zile; dacă se iveşte vreo rază de speranţă, te chem imediat... Şi, apoi... n-ar fi exclus ca

tu să-mi fii mai de folos acolo unde eşti.

— Bine, dar ţine minte: cu cât mai mare va fi abstinenţa la care mă condamni, cu atât mai mare va fi şi penitenţa pe care va trebui s-o faci.

Michel zâmbi.

— Am să mă supun oricărei penitenţe la care mă vei condamna, stăpâna mea.

— Îmi lipseşti.

— Şi tu.

— Michel, nu cumva îmi ascunzi ceva?

— Aşa este, Mireille, dar te rog să ai puţină răbdare. Păstrează-ţi dragostea pentru mine, acum şi... după aceea. Este lucrul la care ţin cel mai mult în viaţa mea.

Norman opri maşina la punctul de frontieră grecesc de la Sidirokastro şi-şi plăti călăuza aşa cum se înţeleseseră. Hackiris mulţumi şi se îndepărtă pe jos către ţară, după ce arătase poliţiei permisul de liberă trecere pentru cei care locuiesc în zona de graniţă. Norman se apropie şi el de poliţist şi-i prezentă paşaportul. Agentul privi fotografia, apoi îl privi pe el, dar nu dădu înapoi paşaportul.

— Domnule Shields, vreţi să veniţi cu mine, vă rog.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Este doar o formalitate. Vă rog să mă urmaţi, este vorba de câteva minute: un simplu control. Lăsaţi cheile în contact: colegul meu va avea grijă s-o parcheze.

Norman se supuse şi-l urmă pe agent în clădirea postului de poliţie. Fu introdus într-un birou mic, luminat doar de o veioză. Reuşea cu greu să distingă silueta unui bărbat aşezat de partea cealaltă a mesei.

— Bună seara, domnule Shields, vă rog să luaţi loc.

— Ştiţi ce este, este miezul nopţii, eu sunt mort de oboseală şi aş vrea să merg la culcare. Dacă vreţi să faceţi acest control, fiţi amabil să...

— Dar cum, domnule Shields, nu vă amintiţi că ne-am cunoscut cândva? Vă rog să acordaţi măcar câteva minute unei vechi cunoştinţe.

Norman se aşează şi privi cu atenţie figura omului de dincolo de masă, făcu legătura între trăsăturile pe care începea să le distingă şi sunetul nu cu totul străin al vocii şi, dintr-o dată, îşi dădu seama cu spaimă pe cine avea în faţă.

— Pavlos Karamanlis.

— Exact, domnule Shields.

— Ce este cu farsa asta a controlului, ce doriţi de la mine?

— Bine. Dat fiind că vreţi să intrăm de îndată în subiect, eu n-am să mă las rugat prea mult. Vreau să ştiu cu ce scop aţi venit în Grecia, dumneavoastră şi prietenul dumneavoastră Michel Charrier, ce făceaţi la Dirou când a fost omorât agentul meu Karagheorghis, în grotele de la Katafigi. Şi, de asemenea, cu cine v-aţi întâlnit în seara zile de 24 august pe malul răsăritean al peninsulei Laconia şi cine este persoana căreia i-aţi încredinţat maşina.

Norman nu se pierdu cu firea.

— Nu-l mai aveţi în faţă, domnule Karamanlis, pe băiatul disperat de acum zece ani. Nu-mi pasă de dumneavoastră şi de întrebările pe care mi le puneţi. Nu aveţi niciun drept să mă reţineţi, aşa încât eu plec.

Karamanlis se ridică în picioare.

— Vă sfătuiesc să n-o faceţi. Băieţii mei au avut tot timpul pentru a vă strecura o cantitate destul de mare de droguri în scaunele maşinii dumneavoastră. Mai mult decât suficient ca să vă trimit la puşcărie.

— Asta-i un bluff, domnule Karamanlis...

— Şi mai vreau să ştiu de ce v-aţi dus în Iugoslavia angajând acolo o călăuză dintre munteni.

Norman clătină din cap şi dădu să se ridice.

— Aveţi grijă că nu glumesc, domnule Shields, ştiţi şi

dumneavoastră că nu-i de glumă cu mine. Chiar dacă aţi reuşi în cele din urmă să vă demonstraţi nevinovăţia, asta v-ar costa cel puţin câteva luni de arest, interogatorii, proces... Eu încă vă mai pot face o mulţime de necazuri...

Norman clătină din cap.

— Aşteptaţi, eu nu vreau să vă fac nici un fel de rău, dar aş dori tare mult să ştiu cine a prins gustul de a-i lua la ţintă pe oamenii mei: Roussos, Karagheorghis, ca şi tatăl dumneavoastră, domnule Shields.

Norman se simţi dintr-o dată gata să leşine: prin urmare, bănuiala i se confirma. Se rezemă de spătarul scaunului.

— Ce-are a face tatăl meu cu toate astea? spuse el cu capul plecat.

— Tatăl dumneavoastră era ofiţerul de legătură dintre serviciile secrete americane şi poliţia noastră politică din timpul evenimentelor de la Politehnică... el a murit din acelaşi motiv pentru care au murit Roussos şi Karagheorghis, din acelaşi motiv pentru care un alt agent de-al meu, Vassilios Vlassos, era gata să-şi piardă viaţa.

Norman înălţă fruntea şi faţa sa era pământie.

— Ce i s-a întâmplat?

— Vlassos a fost găurit ca o strecurătoare, pe jumătate castrat şi n-a lipsit mult să-şi dea duhul.

— Când s-a întâmplat, unde?

— Un moment, domnule Shields. Eu sunt cel care pune întrebările.

— Ascultaţi-mă, domnule Karamanlis, eu vă detest profund şi doar Dumnezeu ştie ce sacrificiu este pentru mine să vă suport prezenţa chiar şi pentru câteva minute, dar îmi dau seama că aveţi nişte informaţii care mă interesează şi că eu le pot compensa cu alte informaţii, dar să vă fie foarte clar că rămâneţi pentru mine un duşman.

— Nu am luat vasul acela.

— N-are importanţă, dar sunteţi răspunzător de moartea

lui Claudio Setti şi a lui Heleni Kaloudis.

Karamanlis păru să nu sesizeze provocarea.

— Eu nu vreau de la dumneavoastră decât informaţiile pe care vi le-am cerut.

— Sunt dispus să vorbesc, dar voi pune şi eu întrebări.

Karamanlis se ridică în picioare.

— Trebuie să vă percheziţionez, spuse, s-ar putea să aveţi un reportofon asupra dumneavoastră.

Norman se lăsă controlat, după care se aşeză.

— Înainte de toate, spuse, vreau să ştiu exact ce amestec are tatăl meu în toată afacerea asta.

Karamanlis îl privi îndelung, fără să scoată nicio vorbă, apoi spuse:

— Cum vreţi.

Stătură mult timp de vorbă şi, din când în când, Norman îşi aprindea o ţigară ca să-şi adune ideile şi să pună la locul lor piesele acelui mozaic care începea să se contureze. În cele din urmă întrebă:

— Aţi văzut săgeţile care l-au rănit pe Vlassos?

— Le am la mine, răspunse Karamanlis.

— Scoateţi-le. Eu mă întorc imediat.

Se ridică, ieşi în parcarea postului şi luă din maşină pachetul cu săgeata cumpărată în Iugoslavia cu patruzeci de dolari. Când intră din nou în biroul lui Karamanlis, pe masă erau aliniate trei săgeţi şi el o aşeză alături pe cea adusă de el: erau identice, de un model cu totul special, Easton Eagle, din lemn şi cu vârf de oţel.

Era ora două noaptea când telefonul sună din nou în camera lui Michel.

— Sunt Michel Charrier, cine este la telefon?

— Michel, au încercat să ucidă un alt agent al lui Karamanlis, un oarecare Vassilios Vlassos, cu arc şi săgeţi, ca şi pe tatăl meu...

— Ah, tu eşti, Norman? spuse Michel pe jumătate adormit. Eşti sigur?

— Iar pe coada săgeţii era scrisă fraza: „Ai pus pâinea în cuptorul rece”.

— O altă enigmă... Când vii la Atena?

Norman nu răspunse. Când vorbi din nou, vocea sa era nesigură, tremurată.

— Michel, spuse, Michel, cred că tu ai dreptate....

— Ce vrei să spui?

— Claudio... Claudio trăieşte... şi-i omoară pe rând pe toţi.

CAPITOLUL XV

Atena, 28 septembrie, orele 23,30

Michel nu reuşea să adoarmă la loc după ce auzise cuvintele acelea: să fi fost într-adevăr Claudio autorul acelor crime? Era oare prietenul său de altădată acel justiţiar nemilos? Zece ani... să fi fost posibil? Zece ani în umbră şi în tăcere, clocind doar ură? Zece ani ca sa mediteze la măceluri, perfecţionându-şi o unică şi înspăimântătoare iscusinţă? Un om poate fi capabil să facă asemenea lucruri?

Încerca să-şi readucă în minte alte episoade ale vieţii pe care o duseseră împreună în acele vremuri de pomină, glumele, discuţiile, prostiile, vorbele de duh, scotocea prin memorie ca să găsească măcar un singur, un amărât de indiciu care să-l lege de acţiunile sale de astăzi, dacă era vorba într-adevăr de el, dar nu reuşea să găsească nimic. Scrisese pe o foaie de hârtie, în continuarea celorlalte mesaje, şi această ultimă frază:

Ai pus pâinea în cuptorul rece

dar nu reuşea să găsească nici cea mai firavă conexiune. Când era gata să ia un somnifer ca să poată dormi, îi veni

brusc o idee. Sigur că da, de ce oare nu se gândise mai devreme: dacă fraza găsită pe corpul lui Shields era un fragment din *Odiseea,* poate că şi celelalte fraze aparţineau unor autori clasici. Dar unde să caute în imensa cantitate de literatură clasică din moment ce frazele acelea nu-i spuneau nimic? Poate că era vorba despre un pasaj pe care ar fi trebuit să-l cunoască, poate era ceva simplu şi la îndemână, dar fraza era atât de ciudată că nu-l putea face să-şi amintească vreun context din care ar fi putut face parte. Îşi dădu seama pentru prima oară că tot ceea se păstrase din literatura antică constituia întotdeauna o construcţie uriaşă care anihila curajul oricărei fiinţe umane care ar fi fost nevoită, de una singură, să pornească în căutarea unui cuvânt, a unei expresii anonime... Un om... un om, desigur, dar nu şi un aparat de ultimă generaţie... *Icarus!*

Icarus putea găsi orice combinaţie de cel puţin două cuvinte, în întregul corpus al literaturii greceşti şi latine, de la Homer la Isidor din Sevilla: cincisprezece secole de gândire umană cuprinse într-un disc optic de cinci milioane de kilobiţi... Dar era accesibil *Icarus?* Programul şi scanarea tuturor operelor fuseseră oare duse la bun sfârşit? După câte ştia, imensul catalog fusese adoptat de câţiva ai de British Informatics şi era aproape complet, dar banca de date nu era încă deschisă şi cu atât mai puţin conectată la terminalele institutelor de cercetări.

... Mireille! Părinţii ei erau asociaţi ai companiei şi făceau parte din consiliul de administraţie. Ea ar fi putut reuşi să facă asta. Dacă ar fi obţinut permisiunea, ea s-ar fi putut duce la Londra, la sediul central, şi ar fi solicitat computerului: două cuvinte ca „cuptor rece” sau „sunt goală” puteau fi suficiente pentru a găsi pasajul din care făceau parte şi dacă în transcrierea sa ar fi existat unele inexactităţi, computerul tot ar fi ştiut să recunoască

exprimarea originală.

Se vârî în cele din urmă în pat şi luă câteva picături de valium ca să poată dormi puţin, punând capăt încordării care cu siguranţă l-ar fi ţinut treaz pentru tot restul nopţii.

De îndată ce se trezi, o sună pe Mireille şi avu noroc, cu toată diferenţa de fus orar, s-o găsească încă acasă.

— Mireille, am nevoie de ajutorul tău. Tu poţi rezolva o problemă căreia eu nu-i pot da de cap.

— Dar cum se face că în numai câteva ore ţi-ai schimbat complet părerea: mai devreme nu voiai să te încurc şi acum pot să-ţi salvez viaţa? spuse fata cu o ironie nedisimulată în glas.

— Mireille, nu-i o glumă: este o chestiune de viaţă sau de moarte, mă înţelegi? Ei bine, British Informatics are un program care se numeşte *Icarus* şi care deocamdată nu este accesibil muritorilor de rând: eu vreau ca tu să obţii permisiunea de a-l accesa şi de a-i adresa nişte întrebări la care ai putea primi răspuns.

Mireille tăcu câteva clipe, surprinsă, apoi spuse:

— Trebuie să-l rog pe tata...

— Ştiu... spune-i că este pentru tine. N-o să te refuze.

— Nu asta-i problema. Raporturile dintre noi sunt aşa cum le ştii...

— Mireille, nu uita că este o chestiune de viaţă sau de moarte.

— Bine, am să fac asta pentru tine.

— Îţi mulţumesc.

— Şi am să-ţi aduc chiar eu rezultatul la Atena.

— Ăsta-i un adevărat şantaj.

— Accepţi sau nu?

— De acord. Ia acum ceva de scris pentru că trebuie să-ţi dictez o serie de combinaţii posibile. Este vorba despre un mesaj în greaca modernă pe care eu îl bănuiesc a fi o traducere a unui text original antic, înţelegi?

— Înţeleg. Şi vrei ca eu să găsesc pasajul şi autorul.

— Dacă se poate... şi dacă am intuit eu corect.

Michel îi dictă versiunile posibile în greaca veche ale frazelor cărora *Icarus* trebuia să le găsească provenienţa.

— Ai scris tot? întrebă după aceea.

— Da, răspunse Mireille. Ciudate cuvinte, ciudate rău. Nu ştiu de ce, dar îmi dau fiori.

Dacă Pavlos Karamanlis mai avea încă îndoieli, discuţia cu Norman Shields le clarificase pe toate: o singură persoană îi ucisese până în momentul acela pe James Shields, Petros Roussos, Yorgo Karagheorghis şi îl atacase pentru a-l ucide pe Vassilios Vlassos. Aceeaşi persoană îl ţinea pe el însuşi, căpitanul de poliţie Karamanlis, la urmă. Îl lăsa să se mişte, îl urmărea pas cu pas, era, probabil, un joc al pisicii cu şoarecele. Persoana aceea era, după toate probabilităţile, Claudio Setti, dat fiind că nu existau dovezi sigure ale morţii sale. Rămânea, totuşi, şi ipoteza că putea fi vorba despre cineva care, din motive necunoscute, voia să se dea drept Claudio Setti.

Judecând la rece, era convins că, în orice caz, asasinul avea să încerce din nou să-l ucidă pe Vlassos şi aceasta i-ar fi oferit un avantaj: putea pregăti o altă capcană, de data asta încununată de succes.

Părăsi postul de poliţie din Sidirokastro pe la opt dimineaţa şi făcu o plimbare prin sat ca să cumpere feta pentru soţia sa. Cumpără o bucată frumoasă dintr-o prăvălie pe care i-o recomandase comandantul postului, adăugând la cumpărături şi cârnaţi, urdă proaspătă, pâine şi o damigeana de retsina de la butoi. Se urcă în maşină pe la opt şi jumătate, pornind spre sud în direcţia autostrăzii către Salonic.

Ceea ce nu reuşea să-şi explice era jocul lui Bògdanos, iar versiunea oferită de Shields asupra întâlnirii de la

Kotronas nu-l convingea absolut deloc.

Îi mai rămânea bănuiala sau poate doar senzaţia că Bògdanos avusese o legătură oarecare cu asasinarea lui Karagheorghis, dar atunci de ce salvase, practic, viaţa lui Vlassos şi care era adevăratul motiv pentru care se întâlnise cu Shields şi cu Charrier?

Era absolut necesar să înţeleagă pe ce front acţiona Bògdanos şi care era miza aflată în joc. Intră pe autostradă şi mări viteza: dacă putea ajunge la Atena la o oră rezonabilă, l-ar fi putut întâlni pe vechiul său prieten de la Ministerul Apărării, dacă nu ieşise între timp la pensie, ca să-i pună unele întrebări. La prânz mâncă în maşină un sandviş şi-şi continuă drumul până în centrul Atenei. Îl sună pe prietenul său dintr-o piaţetă de lângă Minister, dar răspunsul primit îl înmărmuri.

— Anastasios Bògdanos a murit, amice.

— A murit? Nu se poate. Am vorbit cu el acum câteva zile.

— Într-adevăr, asta s-a întâmplat de foarte puţin timp funeraliile au avut loc la Volos. El era de acolo.

— Poţi să-mi spui exact când s-a întâmplat?

— Aşteaptă o clipă, spuse funcţionarul, trebuie să văd documentele... Uite, funeraliile au avut loc marţea trecută

— Marţea trecută... şi care a fost cauza morţii? întrebă Karamanlis.

— După câte ştiu eu, era bolnav de mai multă vreme.... cred că de inimă. Nu s-a mai putut face nimic. Ce mai voiai să ştii? îl întrebă prietenul său.

— Nimic... deocamdată nimic... dacă o să mai fie ceva, te mai caut.

Karamanlis îşi consultă agenda: „marţea trecută”... prin urmare Bògdanos murise la zece zile după ultima lor întâlnire de la Portolagos... ceva ciudat... foarte ciudat. Şi, apoi, să moară de inimă... Îi veni în minte mersul rapid,

sprinten, pe strada în pantă, în noaptea aceea de la Skardamoula. Acela nu era mersul unui om care suferea de inimă. Luă din nou telefonul în mână şi o sună pe soţia sa.

— Irini, eu sunt. Iartă-mă, dar o să mă întorc foarte târziu deseară sau poate că nici nu mă întorc, nu ştiu ce să zic...

— Dar cum asta? Mi-ai spus că o să te întorci repede... şi urda proaspătă de la Sidirokastro o să se strice...

— Irini, te rog frumos, ce-mi pasă mie de urda aia... Scuză-mă, nu voiam să te supăr, dar ar fi trebuit să ştii de mai multa vreme cum este serviciul meu. Bine, la revedere, poate că ne vedem totuşi în seara asta... cine ştie...

Urcă în maşină şi se întoarse, punând în funcţiune sirena pentru a-şi putea face loc prin circulaţia oraşului până la intrarea pe autostradă şi acolo apăsă cu nădejde pe acceleraţie, storcând din motorul vechi de-acum toată puterea pe care o mai putea da. Ajunse la Volos în două ore şi jumătate şi porni în căutarea cimitirului. Era închis, desigur, şi fu nevoit să sune la Primărie ca să afle numele şi adresa paznicului şi pentru a i se deschide poarta. Când paznicul răsucea cheia în lacătul porţii, soarele era deja aproape de orizont. Cimitirul se afla pe un deal şi de acolo se putea vedea golful Volos care începea să se înroşească sub razele asfinţitului. Către răsărit, o stea strălucea deja deasupra culmii muntelui Pelios.

— Ştiţi să-mi spuneţi unde a fost îngropat amiralul Bògdanos?

Paznicul închise poarta după ce intră vizitatorul, apoi arătă cu mâna înspre un colţ al cimitirului.

— Acolo, spuse, în cavoul acela din marmură albă acolo este mormântul familiei.

Karamanlis porni către locul indicat şi intră: se vedea imediat locul în care fusese făcută o înmormântare recentă, pentru că piatra de deasupra era cea mai lucioasă, iar florile erau încă proaspete. Cu siguranţă, cineva le

schimbase chiar în ziua aceea. Inscripţia conţinea, cu litere mari de bronz, doar numele şi prenumele decedatului şi data naşterii şi a morţii.

Karamanlis îşi puse ochelarii şi se apropie ca să vadă mai bine fotografia: văzu cu surprindere un bărbat cu faţa mică, cu mustăţi subţiri şi prelungite către colţurile gurii, ochi mici şi negri. O meşă de păr rar, adunat peste creştet masca fără prea mare succes o chelie întinsă. Rămase mut şi nemişcat, copleşit de uimire: omul acela nu era amiralul Bògdanos! Sau, mai bine spus, cel pe care-l crezuse mereu ca fiind amiralul Bògdanos era un impostor. Se întoarse către poarta cimitirului, unde paznicul îl aştepta ca să închidă din nou.

— Sunteţi o rudă? îl întrebă.

— O rudă? Nu... eram camarazi de arme în timpul războiului.

— Da, înţeleg, spuse custodele, făcând să pocnească lacătul.

Karamanlis ajunse la sediul central al poliţiei din oraş şi dispuse să fie transmis portretul-robot al impostorului la toate celelalte centrale din ţară, cu cererea de identificare a persoanei despre care se preciza că este bănuit de deţinere a unor informaţii importante care puteau constitui o cotitură decisivă în ancheta privitoare la moartea lui Roussos şi Karagheorghis. Acelaşi lucru îl făcu şi către Scotland Yard, adăugând că persoana respectivă putea furniza elemente utile pentru cercetările în cazul asasinării lui James Henry Shields. Ceru centralei sale de la Atena să-i comunice imediat orice semnalare despre individ şi să fie ţinut la curent, chiar şi atunci când era în afara orelor de serviciu.

Îşi dădu seama că fusese tras pe sfoară: cu zece ani înainte, omul acela i-l luase pe Claudio Setti încă în viaţă şi, cu siguranţă, îl salvase. Se lăsase dus de nas ca un

începător, dar măcar acum îl demascase: nu mai putea fi păcălit. Mai rămânea acum să dea un nume omului care timp de zece ani se ascunsese în spatele identităţii amiralului Anastasios Bògdanos. Despre el avea doar înfăţişarea, dar poate că era suficient. Vreo informaţie trebuia să sosească fie de pe undeva din Grecia, fie din Anglia. Avea să recurgă şi la Interpol dacă era cazul. Partida se juca acum pe muchie de cuţit, pe viaţă şi pe moarte.

Se întoarse acasă cu puţin înainte de ora zece.

Soţia veni să-i deschidă şi rămase o clipă cu ochii la el, aşa cum stătea în prag, cu pachetul de feta într-o mână şi cu damigeana de retsina în cealaltă.

— Arăţi tare rău, îi spuse. Ce ţi s-a întâmplat?

Mireille nu-i mai cerea nimic tatălui său de cel puţin doi ani, de când începuse relaţia ei cu Michel. Nu fu simplu şi nici plăcut să inventeze un motiv credibil pentru a-l ruga pe tatăl său, Guy François de Saint-Cyr, să-i uşureze calea spre obţinerea accesului la *Icarus.* Dar ar fi făcut orice ca să fie iarăşi alături de Michel şi ca să facă din nou parte din viaţa din care se simţea eliminată de ceva vreme. Amintirea acelei nopţi din rue des Orfèvres din Grenoble era încă vie în sufletul ei şi-i dădea un sentiment de nelinişte şi disconfort pe care ciudatele cuvinte al căror sens trebuia să-l găsească îl făceau să devină tot mai apăsător.

— Mă interesează un anumit tip de terminologie tehnică în literatura antică, îi spuse ea, pentru tipărirea unei lucrări, iar *Icarus* îmi poate spune într-o jumătate de oră ceea ce mie mi-ar cere luni şi luni de muncă. Dar nu vreau să-ţi creez probleme: dacă mă poţi ajuta, îşi sunt recunoscătoare... dacă din cauza mea ai avea neplăceri, renunţ. Am să plec în Statele Unite unde în câteva universităţi există culegeri parţiale. La Stanford cred, sau la Los Angeles.

Numai gândul că Mireille ar fi putut ajunge în lumea aceea nebună a Californiei, plină, din punctul său de vedere, de ciudăţenii şi de droguri îi fu suficient contelui de Saint-Cyr să-i dea fiicei sale tot sprijinul. Şi îi părea chiar bine că ea recurgea la el ca să-i ceară ajutorul, aşa cum o făcea de obicei în trecut.

Mireille trebui să aştepte câteva zile ca să primească aprobarea de la Londra şi, în acest timp, intra în legătură cu Michel de câte ori putea. Ca să nu piardă vremea începuse şi el să caute, parcurgând la Biblioteca Naţională din Atena textele care ar fi putut conţine în vreun fel frazele acelea. Dar era ceva empiric: Vechiul Testament în versiunea celor Şaptezeci, dar şi Ateneus, Apolodor, Dionis Aeropagitul, Părinţii Bisericii, Lucianus. Între timp se dusese la oficiul de cadastru ca să întrebe cine folosea clădirea din Dionysìou 17, dar funcţionarul de acolo trăgea de timp. Încercase chiar să-i dea un bacşiş, dar lucrurile nu mergeau mai bine, pentru că şi alţi cetăţeni îi dădeau bacşişuri pentru a fi serviţi cu un minimum de bunăvoinţă, aşa că o lua mereu de la capăt.

Mireille nu reuşi să obţină accesul la *Icarus* înainte de jumătatea lui octombrie, când primi comunicarea oficială de la Companie. Se duse acolo cu eleganţa şi cu stilul demne de frumuseţea şi de rangul său social şi fu condusă imediat la director care o întâmpină cu un salut mai degrabă binevoitor decât amabil, după care o dădu în grija doctorului Jones, tehnicianul care trebuia s-o ajute să-i pună întrebări lui *Icarus.* Era un tânăr caraghios, cu faţa plină de coşuri şi cu părul roşu care, cu siguranţă, era pentru prima oară în situaţia de a se ocupa de o femeie atât de inteligentă încât voia să dialogheze cu *Icarus* şi atât de frumoasă încât la vederea ei îi bâţâiau genunchii şi gândurile i se întunecau. Încercările sale de a fi politicos erau cu totul nepotrivite, complimentele stângace şi fără

noimă, dar Mireille surâdea mereu în timp ce parcurgeau coridoarele nesfârşite şi coborau cu liftul în subteranele aseptice şi luminate ca ziua în care erau zăvorâte cele mai importante secrete informatice ale Companiei şi în care un disc de doar câteva zeci de centimetri pătraţi cuprindea toate cunoştinţele care fuseseră salvate de la naufragiul lumii antice.

Mireille nu voia ca tatăl său să regrete că o introdusese în sediul central al Companiei aşa încât, timp de o oră, adresă computerului o serie de întrebări care n-o interesau absolut de loc, dar adevereau dacă ar fi fost necesar că se afla acolo pentru a face ceea ce anunţase în cererea depusă. Dar abia aştepta să scrie pe tastieră[3] seria de fraze pe care o avea notată pe bloc-notesul său.

— Doctore Jones, spuse ea când consideră că venise clipa propice, nu ştiu cum să vă mulţumesc: *Icarus* este cu adevărat miraculos şi m-a scutit de luni întregi de muncă şi de cercetări epuizante.

— Oh, eu n-am făcut nimic. A fost chiar o plăcere să stau aici tot acest timp împreună cu dumneavoastră. Vedeţi, nu se întâmplă în fiecare zi să poţi sta lângă o fată atât de frumoasă ca dumneavoastră. Şi, vă daţi seama, este un alt avantaj al maşinăriilor inteligente: sunt insensibile la farmecul feminităţii şi pot lucra într-un mod absolut corect şi raţional... vreau să spun că o fiinţă omenească ar fi tulburată la vederea unei... cel puţin unul ca mine...

— Sunteţi foarte drăguţ, domnule Jones, să-mi spuneţi toate aceste lucruri.

Jones înghiţi în sec.

— Sunteţi sigură că nu mai aveţi nimic să-i cereţi programului nostru?

— Acum mă gândesc chiar că aş avea vreo câteva citate pe care le-am găsit cu mult timp în urmă şi mi-ar plăcea să

[3] Posibilă eroare de traducere. Probabil că este vorba de „tastatură”.

ştiu de unde provin... dar n-aş vrea să profit prea mult de amabilitatea dumneavoastră. Sunt nişte lucruri de importanţă secundară.

— Oh, vă rog, abia aştept să vă fiu de folos. Spuneţi-mi despre ce este vorba?

— Cunoaşteţi limba greacă, evident.

— Evident, domnişoară, dat fiind că am contribuit în mare măsură la programarea lui *Icarus.*

— Iată, este vorba despre nişte fraze pe care un prieten de al meu le-a transcris în limba modernă din greaca veche. Mi-ar plăcea să ajung la originalul din care provin ele. Sunt în total două

Sunt goală şi mi-e frig
şi
Ai pus pâinea în cuptorul rece

Îi arătă specialistului transcrierile pe care le făcuse.

— Una dintre acestea s-ar putea să fie versiunea originală.

— Sunt fraze foarte ciudate, spuse Jones.

— Într-adevăr, aşa sunt.

— Bine. Acum, să încercăm.

Tehnicianul bătu pe tastieră prima frază şi apoi funcţia *„search”.* Pe ecran începură să se succeadă într-un ritm vertiginos cifre corespunzând fişierelor pe care maşina le citea, în timp ce jos apărea inscripţia:

ESTIMATED SEARCH TIME: EIGHT MINUTES

Opt minute! Maşina aceea putea citi şi recunoaşte întreaga literatură clasică înmagazinată în memoria ei în opt minute!

— L-a găsit, spuse deodată tehnicianul. Uitaţi-vă,

domnişoară, l-a găsit. Sus în dreapta, un blinker cu lumină albăstruie semnala terminarea cercetării şi în mijlocul ecranului apărea în aceeaşi clipă citarea exactă a sursei:

ORACLES OF THE DEAD, APUD HERODOT. V, 92, 2.

Jones se întoarse către Mireille cu o expresie oarecum dezamăgită:

— Un oracol al morţilor, domnişoară, reprodus de Herodot.

Herodot... Cine ştie ce surse îndepărtate cerceta la ora asta Michel... De ce ne gândim întotdeauna la cele mai dificile lucruri.... Herodot! Asta-i bună...

— Să vedem acum la cine se referă, adăugă Jones şi bătu pe tastieră o a doua comandă. *Icarus* răspunse de data aceasta într-o secundă:

SEE MELISSA

şi apoi adăugă

PERIANDER’s DEAD WIFE

— Fraza aparţine Melissei, soţia moartă a lui Periandru tiranul din Corint dacă nu mă înşel.

CORRECT

răspunse *Icarus* când i se ceru confirmarea.

— Să vedem acum cea de-a doua frază, spuse Jones şi bătu prima dintre versiunile pe care le transcrisese Mireille pe notesul său.

NOT FOUND

răspunse *Icarus* după câteva minte şi adăugă

SEARCHING FOR A SIMILAR EXPRESSION

Trecură alte câteva minute în timpul cărora pe ecran apărea o fereastră în care computerul analiza toate variantele gramaticale şi stilistice pe care nesfârşita sa memorie filologică îi permitea să le etaleze. Mireille era încântată de ceea ce se întâmpla.

— Incredibil, murmura ea cu ochii aţintiţi la ecran. Fantastic...

La un moment dat, pe micul display apăru fraza

SENTENCE NOT AVAILABLE IN DIRECT SPEECH

— Fraza nu există în discursul direct, aşa mi-aţi dat-o dumneavoastră, spuse Jones. Să încercăm cu discursul indirect. Şi bătu pe tastieră:

TRY INDIRECT SPEECH

Icarus se puse din nou pe treabă şi după câteva secunde răspunse categoric:

ORIGINAL SENTENCE FOUND.

Apoi în greaca veche:

HOTI EPÌ PSYCHRÒN TÒN ÌPNÒN TOÙS ARTOUS ÈPÉBALE

şi încheie cu indicarea textului:

ORACLES OF THE DEAD, APUD HERODOT. V, 92, 2.

— Ciudat, spuse Mireille. Este posibil să fie acelaşi pasaj?

— Nu este acelaşi, domnişoară: această a doua frază aparţine paragrafului următor. Aşteptaţi, acum cer textul întregului capitol.

În câteva clipe apăru pe ecran capitolul 92 din cartea V a lui Herodot. Îl citiră amândoi în tăcere, apoi Jones spuse cu o nuanţă un pic maliţioasă în glas:

— Este o poveste foarte scabroasă, domnişoară.

— Aveţi dreptate, răspunse Mireille, stânjenită. Mă întreb ce semnificaţie putea avea contextul în care l-am citit...

— *Icarus* printează deja toate operaţiunile pe care i le-am cerut. Dacă vreţi mai multe exemplare, îi putem cere.

— Da, faceţi-mi câte două exemplare de pe fiecare.

— Şi de pe ultimul text, domnişoară?

— Şi de pe acela, sigur că da.

Jones adună foile care ieşiseră din imprimantă, le puse într-o mapă şi i le dădu fetei care îi mulţumi călduros.

— Vă întoarceţi imediat în Franţa? avu curajul să întrebe Jones cu jumătate de glas.

Mireille se uită la ceas.

— Dacă mă grăbesc, pot ajunge la timp ca să prind avionul de 19,30 de la Heathrow. Sincer, n-am cuvinte să vă mulţumesc, doctore Jones. Îl veţi saluta dumneavoastră pe domnul director din partea mea, nu-i aşa?

— Oh, da, sigur că da, bâigui Jones, dezamăgit.

Intrară în cabina liftului şi în acea foarte scurtă şi forţată intimitate voia să mai facă o tentativă, dar tocmai când părea să-şi fi găsit curajul necesar, ascensorul ajunse la parter şi uşa se deschise larg.

— Mulţumesc foarte mult încă o dată, spuse Mireille şi se îndepărtă pe coridorul care ducea către ieşire.

Jones rămase privind câteva clipe unduirea molatică a şoldurilor fetei sub fusta de in albă, înroşindu-se pentru

gândurile care-i treceau prin minte în momentele acelea, apoi strigă după ea:

— Mai veniţi pe la noi, dacă mai aveţi nevoie, veniţi când vreţi!

Mireille se întoarse şi-i zâmbi, agitând în acelaşi timp mâna în semn de salut, apoi ieşi. Îl căută imediat pe Michel, sunând din prima cabină telefonică pe care o găsi, apoi de la aeroport, dar fără rezultat. În momentele acelea, Michel era cufundat într-o strădanie inutilă, parcurgând textele autorilor tragici la Biblioteca Naţională. Îl găsi abia după miezul nopţii, sunându-l de la un restaurant de pe autostradă.

— Misiune îndeplinită, domnule profesor.

— Mireille, chiar ai reuşit?

— *Icarus* este formidabil: nu i-a trebuit decât mai puţin de un sfert de oră. Amândouă frazele provin dintr-un pasaj de Herodot...

— Herodot? Oh, cerule, nu-mi vine să cred.

— Dar aşa este. Herodot V, 92, 2-3. Este un oracol al morţilor... mesajul vine de pe malurile Aheronului.

Pavlos Karamanlis ajunse la sediul central al poliţiei sperând că va găsi vreo semnalare în privinţa fotografiei trimise în toată ţara, dar rămase foarte curând dezamăgit. Pe biroul său se adunase deja un teanc de răspunsuri: toate negative. Nimeni nu părea să fi văzut vreodată figura aceea, în afară de cei din Skardamoula şi din Peroliminas, dar acolo nici măcar nu trimisese mesajul.

Îşi dădu întâlnire cu prietenul său de la Ministerul Apărării şi-l invită la cină într-o tavernă.

— Ascultă, îi spuse, este posibil ca în fişierele voastre să existe nişte greşeli... de exemplu, ce ştiu eu, un schimb de persoane?

— Aş exclude complet o asemenea posibilitate, dar de ce

mă întrebi?

Scoase din buzunar o copie de pe portretul-robot făcut pentru omul pe care-l căuta.

— L-ai văzut vreodată pe omul acesta?

Prietenul său clătină din cap.

— Uită-te bine, îl îndemnă Karamanlis, este foarte important. Eşti sigur că nu l-ai mai văzut niciodată?

— Absolut sigur. Este o figură pe care n-o uiţi cu una cu două!

— Bine. În zece ani, eu am vorbit de mai multe ori cu omul acesta ca şi cum ar fi fost amiralul Anastasios Bògdanos. Aşa mi s-a prezentat acum zece ani şi aşa l-am crezut întotdeauna.

— Dar amiralul Bògdanos arăta altfel, cu totul altfel. Cum este posibil, Doamne, un om ca tine? N-ai simţit nevoia să te informezi?

— Am vorbit la telefon cu tine şi tu mi-ai dat informaţii despre el, dar nu mi-a trecut prin minte să te întreb cum arată. În plus, era întotdeauna atât de complet şi perfect informat despre toate, cumplit de prompt, prezent la momentul şi în locul potrivit, astfel încât nu m-am gândit nicio clipă că ar putea fi altcineva.

— Şi-mi spuneai că l-ai văzut chiar de curând.

— Da. Datorită lui unul dintre oamenii mei, sergentul Vlassos, a rămas în viaţă.

— În povestea aceea de la Portolagos?

— Da. Am căutat să ne ferim de presă, dar este clar că ne aflăm în faţa aceleiaşi mâini care i-a lovit pe Roussos şi pe Karagheorghis.

— S-ar putea.

— Trebuie să-l găsesc, înţelegi? Dacă povestea asta îmi scapă din mână, am încurcat-o pentru că mă aflu între două focuri... pe de o parte autorităţile care ar putea să intre la bănuieli şi poate că au început deja să facă nişte cercetări,

de partea cealaltă nebunul acela ieşit din minţi...

— Vrei să spui că s-ar putea să te lovească şi pe tine?

— Sunt absolut sigur de asta.

— Şi ce reprezintă pentru tine omul acela?

— Totul. Poate şi salvarea...

— El ce ştie despre tine?

— Multe... prea multe.

— Şi tu despre el?

— Nimic. Nu ştiu nici măcar cum îl cheamă.

— Măcar ai o pistă?

Karamanlis clătină din cap.

— Un vas de aur care a dispărut acum zece ani de la Muzeul Naţional în noaptea asaltului Politehnicii şi la care el ţinea mult.

— Şi unde este acum vasul acela?

— Nu se ştie. Poate îl are el, poate l-a cedat altei persoane....

— Asta-i tot?

— Tot sau aproape tot, recunoscu Karamanlis.

Terminaseră de mâncat şi chelnerul le adusese cafeaua. Un grup de clienţi începuse să cânte şi între un cântec şi altul mâncau năut prăjit şi beau vin, discutând cu glas ridicat despre noul sezon fotbalistic.

— Practic nimic. Este un lucru ciudat, prea ciudat... Este un dedesubt care scapă unei înţelegeri normale, nu ştiu ce poate fi, dar îl simt. Când ai descoperit că omul acela era un impostor?

— Când mi-ai spus că a murit. Mi s-a părut imposibil şi m-am dus direct la Volos, la cimitir... I-am văzut fotografia.

— Ascultă, eu ţi-aş da un sfat. Dat fiind că n-ai nimic în mână, cu atât mai mult... Există persoane care, cu o simplă fotografie sau cu o imagine asemănătoare reuşesc să-l capteze, să-l perceapă pe cel în cauză ca atunci când un radar localizează un obiect de pe cer sau în apele mării...

Karamanlis zâmbi.

— Par chiar atât de dărâmat încât să mă trimiţi la un vrăjitor ca să-mi citească în zaţul de pe fundul ceştii de cafea?

Celălalt păru ofensat.

— Persoana despre care îţi vorbesc nu este un vrăjitor. Este o fiinţă cu calităţi excepţionale. Se spune că trimişi ai guvernului şi chiar ai preşedintelui l-au consultat în situaţii critice. Trăieşte complet izolat într-o colibă de pe muntele Peristeri, hrănindu-se cu ceea ce găseşte prin văgăunile acelea şi cu laptele oilor şi caprelor cu care îşi împarte locuinţa. Nimeni nu ştie câţi ani ar putea să aibă şi nimeni nu ştie care-i este numele. Du-te la el şi arată-i portretul acela robot, descrie-i vasul acela, aşa cum ţi-l aminteşti... El va şti să găsească imaginea completă. Se duce la orice distanţă, în orice moment, la orice distanţă. Este... un *kallikàntharos*.

Rămăseseră puţini clienţi în micul local. Într-un colţ un bătrân, probabil beat, dormea cu capul pe masă. Karamanlis se ridică şi-şi îmbrăcă haina.

— Trebuie să mă gândesc la asta, spuse. Nu este un lucru care se face în fiecare zi... trebuie să mă gândesc.

CAPITOLUL XVI

Atena, barul „Olympia”, 20 octombrie, orele 17

Norman comandă un brandy Metaxa pentru el şi un pahar de Roditis pentru Michel.

— Parcă-parcă aş comanda ceva de băut şi pentru sticletele ăla din maşină.

— Chiar crezi că ne ţine sub observaţie?

— Dar ce crezi că ar face după părerea ta unul care-mi stă în coastă încă de când am plecat din Sidirokastro? Bine, să-l lăsăm să fiarbă în suc propriu. Spune-mi mai degrabă ce efect are asupra ta întoarcerea în această cafenea după atâţia ani?

— M-am întors deja aici acum câteva săptămâni, aproape fără să vreau. M-am simţit rău, foarte rău. Întoarcerea asta mă costă scump.

— Spuneai că ai descoperit semnificaţia acelor cuvinte. Aşa-i?

— Am descoperit contextul: şi asta este ceva. Am trimis-o pe Mireille la Londra, la sediul central al companiei British Informatics ca să-l consulte pe *Icarus,* un program care conţine toată literatura clasică păstrată până în zilele noastre şi este în stare să-i analizeze fiecare aspect şi să prezinte toate comentariile importante scrise în ultimii zece

ani. Era vorba despre Herodot, un autor bine cunoscut, după cum vezi.

— Şi noi care ne gândeam la orice altceva.

— Într-adevăr. Prin urmare, frazele sunt două: „Sunt goală, mi-e frig” a fost lăsată atât pe cadavrul lui Roussos cât şi pe cel al lui Karagheorghis. În realitate, este vorba despre răspunsul pe care Periandru, tiranul din Corint, l-a primit de la fantoma soţiei sale Melissa pe care el a evocat-o în oracolul morţilor de la Efira. Periandru întreba unde era îngropată o anumită comoară, dar Melissa îi dădea răspunsul acela pentru că soţul ei, din zgârcenie, nu lăsase să fie arse pe rugul funebru, conform obiceiului hainele soţiei, pentru că erau de mare preţ. Primind acel răspuns, Periandru a adunat sub un pretext oarecare toate femeile de vază ale oraşului într-un anume loc, apoi le-a obligat să se dezbrace şi le-a aruncat hainele în foc, în onoarea soţiei sale moarte. A trimis apoi pe cineva s-o evoce din nou la oracolul morţilor şi de data aceasta a primit al doilea răspuns, fraza care era scrisă pe săgeata care l-a străpuns pe sergentul Vlassos, dacă Pavlos Karamanlis a spus adevărul: „Ai pus pâinea în cuptorul rece”. Este vorba despre o expresie care făcea aluzie cu multă cruzime la faptul că Periandru se împreunase cu soţia sa moartă. Prin urmare, Melissa îi reproşa violul şi profanarea cadavrului său: un delict care, pentru antici era mult mai mult decât o formă de psihopatie sexuală aşa cum o considerăm noi. Era o monstruozitate neomenească şi atrăgea după sine cele mai îngrozitoare pedepse.

— Şi, după tine, care este semnificaţia din aceste mesaje?

— M-am gândit mult timp. Prima deducţie logică, în măsura în care se poate vorbi de logică într-o afacere atât de absurdă, este că mesajele constituie motivaţia condamnării la moarte. Prin urmare, dacă primul mesaj este

identic pentru Roussos şi Karagheorghis, ar trebui să deducem că ei au aceeaşi vină a cărei natură îmi este imposibil s-o ghicesc. Al doilea mesaj este, în schimb, legat de un context mai explicit...

Tonomatul care rămăsese mut până în clipa aceea, începu pe neaşteptate să cânte şi Michel tresări.

— Norman, spuse, cântecul acesta, îţi aminteşti cântecul acesta?

Norman clătină din cap, neştiind ce să spună.

— Claudio obişnuia să fredoneze melodia asta când v-am întâlnit prima oară la Parga, o cânta de multe ori şi la flaut în perioada aceea...

Se ridică brusc şi alergă la tonomat; îl privi în faţă pe bărbatul care alesese melodia: o faţă negricioasă, doi ochi negri ca tăciunele, două mustăţi groase: un libanez, poate, sau un cipriot cum se găseau foarte mulţi la Atena. Se întoarse la masa lor şi se aşează, tremurând tot şi cu o expresie rătăcită.

Norman îl privi în ochi.

— Michel... Michel.... Cântecul lui Claudio era o baladă populară italiană şi se poate să fie pe lista oricărui tonomat... ai început să ai halucinaţii...

Michel lăsă capul în jos şi rămase tăcut câteva minute, cuprins de disperarea unor amintiri. Când ridică din nou capul, ochii îi erau umezi.

— Eu... eu nu reuşesc să mă gândesc la altceva decât la...

— Hai, continuă, spuse Norman, trebuie să treci peste asta.

— Probabil că Heleni a suferit aceeaşi traumă pe care a suferit-o şi Melissa... aceeaşi insultă faţă de trupul său fără viaţă... oh, Doamne Dumnezeule!

Duse o mână la frunte ca să-şi ascundă plânsul şi lacrimile pe care nu şi le mai putea opri. Norman părea şi el

zguduit de cele auzite.

— Cred că eşti aproape de adevăr: Vlassos a fost lovit de o săgeată între picioare, eu cred că intenţionat.

— În eventualitatea că presupunerile mele se adeveresc, îţi dai seama cât au putut suferi atât el, cât şi ea? Şi în cazul în care Claudio a supravieţuit acelor evenimente astăzi el este o fiinţă înveninată de ură şi de dorinţa de răzbunare, o maşină a morţii... Nu mai este un om Norman, nu mai este un om... Se gândeşte doar la ceea ce a suferit inclusiv din vina mea...

Norman îi întinse paharul său plin cu brandy.

— Bea asta că-i mai tare. Hai, dă paharul peste cap.

Îi puse o mână pe umăr.

— Fiecare om de pe lume are un prag al rezistenţei, iar tu erai un băieţandru nepregătit şi incapabil în acel moment să suporte tortura: poate că Claudio în locul tău ar fi cedat, poate că şi eu. Nu este o ruşine, Michel, nu este câtuşi de puţin o ruşine. Ascultă, noi trebuie să încercăm acum prin toate mijloacele să intrăm în contact cu el, dacă este în viaţă, să-i vorbim să-l scoatem din izolarea nebunească în care, prin forţa lucrurilor, a trăit până acum, să-l oprim de la comiterea altor crime... să-i povestim ceea ce se întâmplă, să-l facem să înţeleagă ceea ce a făcut... Dar trebuie să dăm de el. Karamanlis este convins că Vlassos va fi lovit din nou şi, după aceea, va veni şi rândul lui.

Michel rămase tăcut încă vreo câteva minute: părea să privească lumea care trecea prin faţa lui pe trotuar, dar, în realitate, nu privea nimic. Ochii săi erau plini de fantasme şi de o neliniște îngrijorată.

— Poate că şi eu sunt pe listă... Nu m-aş fi gândit niciodată. Am ţinut întotdeauna la el; mi se pare imposibil să vrea să mă ucidă.

— Poate şi eu... Şi eu pot fi, în ochii lui, la fel de vinovat ca şi tine. Eu aveam întâlnire cu el în seara aceea în Placa,

împreună cu doctorul ca să-i facem transfuzie lui Heleni. Claudio ar putea crede că eu l-am trădat... Gândeşte-te la tatăl meu... Mesajul care a fost găsit asupra lui m-ar face să cred că ar fi jucat şi el un rol în crima aceea, chiar dacă Pavlos Karamanlis mi-a spus că nu, când ne-am văzut la Sidirokastro. Nu avem de ales, Michel, trebuie să-l găsim şi să-i povestim adevărul. Ne va crede, va trebui să ne creadă... Dar, dacă vrem să-l găsim, avem nevoie de colaborarea lui Karamanlis. Trebuie să ne întâlnim cu el şi să...

Michel se întoarse brusc spre el.

— Nu! Nici dacă mă omori. Omul acela este vinovat pentru tot ce s-a întâmplat. El este acela care a ordonat să fiu torturat, el este cel care a pus să fie ucisă Heleni, transformându-l pe Claudio într-o maşină fără suflet, dacă, într-adevăr, el mai trăieşte. Avea o sclipire glacială în ochi. Dacă îl voi revedea pe Karamanlis, va fi ca să-mi închei socotelile cu el.

Norman îi cuprinse umerii cu braţul.

— Nu spune prostii. Trebuie să ne întâlnim cu el, ai înţeles? Nu avem de ales. Când am vorbit cu el la Sidirokastro, nu cred că mi-a spus totul, nu cred asta absolut deloc. El încerca mai mult decât orice să obţină informaţii de la mine. Acum, noi am descifrat mesajele acelea în timp ce el bâjbâie prin întuneric. O să-i spunem despre ce este vorba dacă el este dispus să completeze tabloul. Doar aşa vom putea să interpretăm cu certitudine mesajele şi... să pregătim o ripostă...

Michel îşi aprinse o ţigară şi rămase mult timp fără să scoată nicio vorbă.

— Norman, eu nu ştiu dacă sunt în stare să-l suport în faţa mea pe omul acela, pune-te în locul meu...

— Trebuie s-o faci, Michel. Tu te aflai în noaptea aceea în sediul central al poliţiei: ţi-ai putea da seama de multe

lucruri, ai avea confirmări, ai recupera imagini, impresii... erai acolo, Michel.

Michel trase adânc aer în piept, îşi strânse pumnii între genunchi, ca pentru a-şi aduna toate forţele în arcul încordat al trupului.

— Bine, spuse. Când?

— Acum, imediat.

Norman se ridică şi se îndreptă cu paşi siguri către maşina care stătuse tot timpul parcată pe partea cealaltă a străzii. Omul aflat la volan dădu să pornească motorul şi să plece, dar Norman ajunsese deja în dreptul lui.

— Ei, tu, da, cu tine vorbesc. Cheamă-l pe căpitanul tău şi spune-i că trebuie să vorbim cu el, prietenul meu francez şi cu mine. Acum ori niciodată. Îl aşteptăm înăuntru, în una dintre sălile din interior.

După primele clipe de stânjeneală, poliţistul porni maşina şi se îndepărtă. La scurt timp după aceea îl chema prin staţie pe căpitanul Karamanlis şi-i comunica invitaţia pe care o primise. Karamanlis primi mesajul în timp ce interoga un suspect: îl lăsă în locul lui pe adjunct şi se duse la maşină, pornind în trombă către cafeneaua din Odòs Stadìou. Soarele cobora spre asfinţit în partea Pireului, afundându-se în pătura nemişcată de gaze, într-un halou sulfuros şi plin de funingine.

Norman şi Michel intrară în una dintre săliţele din interior şi se aşezară la o masă de lângă vitrina care dădea spre stradă.

— Michel, spuse Norman, ce crezi despre mesajul care a fost găsit pe trupul tatălui meu?

— Nu ştiu ce să cred, dar sensul este cam aşa: „tu eşti un om obişnuit să vezi moarte şi violenţă, dar nici măcar tu n-ai fi rezistat să vezi acele lucruri”. Cel care a scris acel mesaj cunoştea, probabil, trecutul tatălui tău ca agent sau ca luptător, dar voia să-i şi reproşeze moartea unei fete...

— Heleni în locul Cassandrei?

— Poate... În orice caz, toate aceste mesaje au ceva în comun....

— Ce anume?

— Toate sunt pronunţate de zei morţi. Şi chiar şi aceasta constituie cu siguranţă un mesaj precis.

— Curaj, spuse în clipa aceea Norman care-şi ţinea privirile aţintite asupra străzii, uite-l că vine.

Faţa lui Michel deveni de o paloare cadaverică, dar se controlă. Când Karamanlis se aşeză în faţa lui, îl fixă în adâncul ochilor şi fără nici cel mai mic tremur în glas spuse:

— Cei care nu mor se mai întâlnesc, domnule căpitan Karamanlis; beţi ceva?

Norman deschise discuţia, explicându-i noului venit cum reuşiseră să descopere textele din care fuseseră extrase mesajele morţii şi Karamanlis îşi dădu seama că trebuie să scoată la vedere şi alte cărţi pe care le avea în mână dacă voia să afle ce joc făceau interlocutorii săi.

Niciunul dintre ei nu observă că în acest timp un Mercedes negru, cu geamurile fumurii parcase lângă trotuarul de vizavi şi niciunul nu observă că din interiorul maşinii obiectivul unui aparat de fotografiat îi surprindea de mai multe ori în timp ce vorbeau şi beau împreună.

Când discuţia luă sfârşit, Norman, care la Sidirokastro aflase doar o parte a adevărului, cunoştea acum cu exactitate care fusese cauza morţii tatălui său, iar Michel cunoştea şi semnificaţia primului mesaj, cel care fusese găsit lângă cadavrele lui Roussos şi Karagheorghis. Apoi Michel, vru să-i explice el însuşi lui Karamanlis semnificaţia mesajului scris pe săgeţile care-l străpunseseră pe Vlassos şi, văzând o recunoaştere în tăcerea stânjenită a căpitanului, continuă plin de furie şi de indignare.

— Prin urmare, dumneavoastră i-aţi permis sergentului Vlassos să comită o asemenea monstruozitate! Sunteţi un

ticălos, ar trebui să fiţi închis într-un balamuc al criminalilor şi să nu mai vedeţi lumina zilei câte zile aţi mai avea de trăit. Eu sper că într-o bună zi veţi fi strivit fără milă ca o broască râioasă!

Norman interveni: nu voia ca situaţia să-i scape de sub control.

— Michel, te rog. Nu ne aflăm aici pentru aşa ceva.

Karamanlis părea să fi primit lovitura în plin.

— Eu nu voiam să se ajungă atât de departe, spuse el cu o voce nesigură. Lucrurile au degenerat înainte ca eu să mai pot împiedica asemenea fapte.

— Nu ne priveşte pe noi, spuse Norman. Singurul motiv pentru care v-am cerut să ne întâlnim era să înţelegem pe deplin semnificaţia mesajelor care au însoţit moartea tatălui meu, a oamenilor dumneavoastră şi atentatul asupra lui Vlassos şi numai dumneavoastră eraţi în posesia informaţiilor necesare. Am fi putut evita o întâlnire atât de neplăcută dacă mi-aţi fi spus totul la Sidirokastro.

Se lăsă o tăcere apăsătoare, sinistră. Chelnerul care trecea îi întrebă dacă mai doresc ceva, dar oamenii aceia concentraţi şi palizi la faţă, aşezaţi în jurul aceleiaşi mese şi nemişcaţi ca nişte manechine, păreau să se afle la distanţe planetare într-un spaţiu îngheţat. Omul nu primi niciun răspuns şi se îndepărtă cam surprins şi oarecum ofensat.

— Aţi spus că tatăl meu era împotriva acelei crime, reluă discuţia Norman, că a încercat să se opună. Nu vreau mila dumneavoastră şi el este acum mort. Măcar spuneţi-mi blestematul acela de adevăr.

— Este exact cum am spus. Tatăl dumneavoastră aproape că m-a agresat, dar Claudio Setti probabil că l-a observat în spatele meu când a fost dus din nou în celulă şi a făcut legătura dintre el şi toate câte se petreceau... ceea ce nu pot înţelege, deşi mă gândesc la asta zi şi noapte, este cum a aflat cine era ca să-l ucidă la zece ani după

aceea, într-o pădure din Macedonia iugoslavă. Nu mai ştiu ce să zic: uneori, sunt înclinat să cred că este vorba de altcineva care a realizat toată această punere în scenă ca să arunce vina asupra cuiva care nu mai este...

— Aţi vrut să mă faceţi să cred, atunci la Sidirokastro, că nu sunteţi răspunzător pentru moartea lui Claudio Setti, spuse Norman.

— Aşa este, spuse Karamanlis. Am primit doar o informaţie de la serviciile secrete conform căreia Claudio Setti era mort... şi, în orice caz, nu-mi pot imagina cine altcineva ar fi la mijloc...

Michel păru să se trezească în clipa aceea din starea lui de aparentă amorţeală.

— Nu vă faceţi iluzii, toate mesajele acelea vin dintr-un singur loc şi toate sunt pronunţate de un mort: spectrul lui Agamemnon care vorbeşte despre Ulisse în Hades, fantoma Melissei evocată de oracolul morţilor... Aceasta este semnificaţia mesajelor: este un mort care vă vorbeşte de pe lumea cealaltă unde aţi crezut că o să-l puteţi face uitat. Claudio este acela care ne trimite mesajele şi ne dă întâlnire pe malurile Acheronului. Acolo vom afla de ce moarte vom muri.

Karamanlis se ridică.

— Eu nu mă las impresionat de aşa ceva, spuse el. Am ieşit cu bine din situaţii mult mai dificile decât asta. Oamenii mei nu au fost masacraţi de o fantomă. Cine ucide poate fi la rândul său ucis... Nu este invulnerabil. În momentul acesta, dacă mai este ceva ce ştiţi şi nu mi-aţi spus, aţi face bine să vorbiţi, pentru că, altfel, voi veţi merge pe calea voastră, iar eu pe a mea. Nu ştiu ce aveţi de gând şi nici nu mă interesează prea mult. Dacă vreţi un sfat, plecaţi, întoarceţi-vă acasă: morţii sunt morţi şi nu mai pot fi înviaţi, ceea ce s-a făcut este bun făcut. Plecaţi şi lăsaţi-mă pe mine să rezolv totul aşa cum ştiu eu. Ar fi cel

mai bine pentru toţi. Dacă este adevărat ceea ce spuneţi, nici voi nu sunteţi în siguranţă: doar voi ştiaţi unde se afla în noaptea aceea cu fata şi el ştie asta, în acest moment el ştie cu certitudine.

Împunse cu vârful degetului arătător în masă, cu un gest oarecum ameninţător.

— Plecaţi din Atena şi din Grecia acum, cât timp mai aveţi timp, spuse.

Le întoarse spatele şi plecă.

La trei zile după aceea, la Istanbul, de Claudio Setti se apropie un băieţaş, în timp ce îşi bea ceaiul într-o *ciayane* la podul Galatei.

— Mi s-a spus să vă dau asta din partea comandantului, spuse.

Îi întinse un plic şi plecă fără să ceară vreun bacşiş sau să aştepte un răspuns. Claudio deschise plicul şi văzu că înăuntru era o fotografie în alb-negru în care se vedea Michel şezând la masa unui bar în timp ce vorbea cu Karamanlis. Simţi o împunsătură dureroasă în piept şi lacrimile umplându-i ochii. Se ridică şi se duse lângă parapet: la picioarele lui, apa de la Cornul de Aur strălucea în mii de reflexe la trecerea vapoarelor mari şi stoluri de pescăruşi se aruncau în apă, luptându-se cu strigăte ascuţite să prindă resturile de mâncare aruncate în apă de la cârciumile şi micile restaurante care aveau vitrinele spre apă. În faţa lui, în depărtare, se zărea ţărmul Asiei, pasul către un teritoriu fără margini. Aruncă în apă fotografia şi o urmări cu privirea până când valurile o traseră la fund: *„Güle güle, arkadash”* murmură el în turceşte. „Adio, prietene”. Se întoarse la masa sa, se aşeză şi continuă să-şi bea ceaiul. Privirea îi era acum liniştită, iar ochii limpezi şi fără lacrimi, aţintiţi către un punct oarecare de pe cer, erau ca aceia ai bătrânului care şedea prăvălit pe jos, nu departe

de el, copleşit de ani, îmbrăcat în zdrenţe şi cu picioarele goale.

Mireille se hotărâse să meargă la Michel, în Grecia, pentru că niciunul dintre motivele pe care le invoca el pentru a-şi prelungi atât de mult şederea acolo nu o convinsese. În plus, cuvintele acelea pe care le căutase în memoria lui *Icarus* îi provocaseră o stare apăsătoare de nelinişte: ce amestec avea Michel în povestea aceea macabră? Şi ce-i ascundea? Când îi telefonase ca să-i comunice rezultatul cercetărilor îi spusese că vrea să vină la Atena dar şi de data aceasta primise din partea lui un alt refuz, atenuat mai apoi de vorbe tandre, dar tot un refuz rămânea.

Când tatăl său îşi dădu seama că ea pleca în Grecia ca să-l întâlnească pe Michel, se hotărî să-i spună într-un mod clar şi definitiv ce părere avea familia despre relaţia aceea: nu numai că Michel nu provenea dintr-o familie potrivită cu rangul unor Saint-Cyr, dar el nu avea în realitate nicio familie. Soţii Charrier îl adoptaseră de la orfelinatul din Château Mouton: Michel era, prin urmare, un „mouton”, aşa cum li se spunea de obicei, în batjocură, copiilor fără familie proveniţi din acel orfelinat. Prin urmare, Mireille trebuia să ştie că o asemenea origine din momentul în care ar fi fost cunoscută în înalta societate ar fi fost intolerabilă pentru o familie ca a ei. Părinţi necunoscuţi puteau să însemne orice: Michel putea fi copilul unui tată de nimic, poate al unei prostituate... Contele nu fu nici arogant, nici dispreţuitor, ci foarte eficient în a afla cât mai multe despre ceva care ar fi creat familiei sale mari probleme.

Mireille nu fu nici ea dispreţuitoare sau obraznică. Îi explică tatălui său că nu avea să renunţe pentru nimic în lume la Michel şi, dacă el ar fi dorit, l-ar fi luat de bărbat chiar şi sărac fiind, pentru că era un tânăr strălucit, în plină

afirmare, inteligent iar ea avea o muncă de profesor asociat destul de bine plătită. Prin urmare, nici el, nici ea nu depindeau de familie. Punct şi cu asta basta!

Auzind care era poziţia fiicei sale, contele se gândi, ca s-o facă să renunţe la o opţiune de care într-o zi i-ar fi părut rău, să se folosească de un argument pe care-l ţinuse în rezervă şi pe care-l considera hotărâtor.

— Nu mă judeca greşit, te rog, spuse el, am făcut-o pentru binele tău. M-am folosit de influenţa mea ca să cunosc documentele prin care copilul a fost acceptat la orfelinat...

Mireille care până în clipa aceea reuşise să-şi ţină în frâu firea impulsivă, se înroşi de furie auzind cuvintele tatălui ei.

— Şi crezi că acesta este comportamentul unui gentilom? Oh, doamne, ţi-ai pătat conştiinţa cu o josnicie pentru care nu există nicio justificare. Orice ai fi descoperit, Michel este acela căruia ar trebui să-i fie ruşine dacă s-ar înrudi cu noi!

— Mireille, nu-ţi permit să...

— Bine, tată, acum că ţi-am spus ce gândesc despre tine, spune-mi, totuşi, despre ce este vorba: sunt curioasă să aflu ce păcat originar îl însemnează cu fierul înroşit pe bărbatul pe care-l iubesc, astfel încât să-l facă nedemn de un Saint-Cyr.

— Ei bine, pentru că doreşti neapărat, află că iubitul tău, cum îl numeşti, s-a născut dintr-o relaţie a unui soldat italian cu o femeie arabă. Luat prizonier de englezi în timpul războiului, a reuşit să evadeze şi şi-a găsit adăpost la un trib de beduini din oaza Siwa. Copilul s-a născut acolo. După aceea, mama lui a murit de tifos şi el a venit în Algeria şi s-a înrolat în Legiunea Străină, dar a obţinut aprobarea de a-şi aduce copilul în Franţa, unde a fost primit la orfelinatul respectiv. Acum, îţi dai seama...

Mireille clătină din cap.

— Pe jumătate italian şi pe jumătate beduin... mai rău

decât mi-aş fi putut închipui, bietul meu tată! Bine, că mi-ai spus toate astea, sper că o să fii interesat să afli că tot ceea ce am aflat acum nici nu mă încântă, nici nu mă dezamăgeşte, ba chiar îmi oferă o explicaţie pentru caracterul său şi anumite calităţi excepţionale în privinţa virilităţii sale.

În faţa unei asemenea provocări, contele fu cuprins de furie şi ridică mâna ca să-şi pălmuiască fiica, dar Mireille îl fixă calmă drept în ochi.

— Încearcă doar să mă atingi şi n-ai să mă mai vezi niciodată, spuse. Vorbesc foarte serios.

Spuse aceasta cu atâta hotărâre încât tatăl său lăsă mâna să-i cadă pe masă şi lăsă capul în jos, învins, dar nu resemnat.

— Atunci, eu plec, adăugă Mireille după câteva clipe iar tu, în acest timp, străduieşte-te să-ţi depăşeşti ipocrizia, dacă poţi, sau măcar încearcă.

Micimea comportării familiei sale o făcea să se simtă şi mai strâns legată de Michel, iar vicisitudinile copilăriei lui o făceau să-l iubească şi mai tare. Simţi o dorinţa imperioasă de a-l cuprinde în braţe chiar în clipa aceea de a simţi mirosul uscat al pielii lui care îi amintea de acela al pădurilor de pe plajele din Sète şi pâlcurile de arbuşti bătuţi de vânt din Camargue unde fuseseră de atâtea ori împreună călare sau cu caraghioasa lui maşina Citroën 2CV. Dar în momentele acelea nu ştia nici măcar unde să-l caute ca să stea de vorbă cu el. Îi lăsase la universitate numărul de telefon al unui hotel din Parga un orăşel din Epir, unde spunea că se va afla în primele zile ale lui noiembrie.

Urcă în camera sa şi luă dintr-un sertar cheile apartamentului în care locuia Michel, pe rue des Orfèvres. Voia să doarmă acolo în noaptea aceea ca măcar să viseze că se află în braţele sale, că se simte aproape de lucrurile sale, ascultând muzica lui, răsfoind cărţile lui, făcând baie

în cada lui.

Se opri să ia o cină frugală cu un sandviş şi cu un pahar de Beujolais nou într-un snack-bar din centru, apoi urcă în apartamentul lui Michel. Aruncă o privire în dormitor şi zâmbi amintindu-şi de o anumită timiditate pe care o încerca el atunci când se dezbrăca în faţa ei şi de faptul că uita întotdeauna să-şi scoată şosetele înainte de pantaloni.

Se duse în bucătărie, deschise robinetul de gaz şi puse de o cafea, după care trecu în birou: totul era într-o ordine perfectă, în afară de masa lui de lucru plină ca de obicei de mormane înalte de cărţi, foi, schiţe, notiţe, dosare, corespondenţă deschisă sau nu, recenzii primite prin poştă, un coupe-papier, creioane, pixuri.

Aruncă o privire peste tot acel haos şi avu, totuşi, impresia că toată acea dezordine avea o ordine a sa, că totul se învârtea într-un anumit sens şi în jurul unui punct central şi punctul acela era o foaie de hârtie de calc pe care era trasată o simplă linie dreaptă având câteva puncte însemnate prin litere ale alfabetului: un D sus, apoi un O ceva mai jos, un T şi la capăt un S. Între primele două litere, o cruce având dedesubt cuvântul „Efira” şi sus un fel de titlu: „axa lui Harvatis”. Efira... numele acela îl auzise de curând... dar, cum să nu, Efira era locul în care Michel urma să se afle peste câteva zile şi acolo el îi fixase o întâlnire prin telefon.

Auzi bolborosind pe foc cafetiera şi se duse să-şi toarne o ceaşcă de cafea italienească concentrată... acum când ştia că Michel era pe jumătate italian, preferinţa lui pentru cafeaua *espresso* i se părea aproape o reminiscenţă genetică din caracterul său, în rest pe deplin francez. Se întoarse în birou şi se aşeză să-şi bea cafeaua, cu ochii în continuare aţintiţi asupra acelei linii.

La un moment dat, îşi ridică privirile şi văzu în faţa sa o hartă a Greciei antice şi a Mediteranei răsăritene *„Graecia*

Antiqua Cum Oris Maris Aegei”. Şi dacă hârtia aceea de calc fusese trasată pe harta aceea? Se apropie şi văzu clar marcată localitatea Efira pe coasta din dreptul Insulelor Ioniene, la nord de golful Ambracia. Efira... dar la Efira era oracolul morţilor unde Periandru ceruse să fie evocată umbra soţiei sale, Melissa! Mai avea încă în geantă un exemplar din fragmentul de Herodot, printată de imprimanta lui *Icarus.* Ce voia să facă Michel în locul acela?

Bău şi ultima înghiţitură de cafea, se apropie din nou de foaia de calc, o eliberă de toate obiectele adunate grămadă în jurul ei şi se duse la perete, aplicând-o pe harta mare a Greciei. Făcu astfel încât cruciuliţa lângă care se vedea numele „Efira” să se suprapună cu acelaşi toponimic marcat pe hartă, apoi începu să rotească foaia până când îşi dădu seama că toate celelalte puncte marcate prin litere coincideau cu tot atâtea localităţi: D ca Dodona, sanctuarul profetic al lui Zeus, cel mai vechi oracol al lumii antice, O ca Olimpia, marele sanctuar al lui Zeus panelenic, T ca Tainaron, promontoriul central al Peloponesului şi, la sfârşit, mult mai la sud, în deşertul nord-african, S ca Siwa. Aceea era axa lui Harvatis? Şi ce semnificaţie putea să aibă ea?

Se întoarse iarăşi la masa de lucru şi începu să caute având grijă să pună fiecare obiect în dezordinea dinainte, până când dădu de un bloc-notes pe care se putea citi o menţiune bibliografică: Periklis Harvatis, *Ipoteze asupra ritualului necromantic în Odiseea XI.* Îl luă şi începu să-l parcurgă: Michel alcătuise un fel de schemă pentru a concentra conţinutul operei pe care o citase.

Începu să citească mai atent: autorul susţinea că ritualul de evocare a morţilor, descris în cartea a unsprezecea a *Odiseei* era, în realitate, acela care se folosea în Nekromantion-ul din Efira încă din epoca miceniană şi, prin urmare, că ritualul plasat în *Odiseea* pe ţărmul Oceanului avusese loc de fapt în Epir, la gura de vărsare a

Aherontului. „Cetatea cimerienilor” despre care vorbea poetul, trebuia să fie situată pe promontoriul Cimerio, la o milă distanţă de Efira.

Separat, Michel făcuse câteva note: *profeţia lui Tiresias.* „Cele trei animale pe care Ulisse trebuia să le sacrifice: un taur, un vier sau un porc mistreţ şi un berbec puteau avea legătură cu semnele astrologice. Însăşi axa zodiacală cu centrul în Siwa, în Egipt, uneşte intrările Hadesului de la Capul Tenaro (grotele de la Dirou) şi de la Efira şi reprezintă în linie trei mari sanctuare aflate în legătură cu cele trei simboluri zodiacale. (*Nota bene:* vierul sau mistreţul este un semn de apă care poate fi identificat cu semnul peştilor şi legat de sanctuarul lui Zeus de la Dodona.) Insula Kerkyra este cuprinsă şi ea în semnul peştilor.

Notă: ipoteza lui Harvatis asupra semnelor zodiacale care unesc toate principalele sanctuare ale Mediteranei antice nu este cu totul originală şi, prin urmare, este rareori luată în considerare de oamenii de ştiinţă pentru că nu s-a demonstrat până la ce punct anticii erau în stare să calculeze latitudinea şi longitudinea şi cu atât mai puţin să traseze nişte linii între locuri aflate la o distanţă atât de mare (ca Siwa şi Efira, sau Dordona)”

Mireille transcrise notiţele pagină cu pagină, ca şi desenul pe care Michel îl numea „axa lui Harvatis”. Când era pe punctul de a pune bloc-notesul acolo unde-l găsise descoperi că mai erau încă două pagini scrise la sfârşitul lui.

În prima se spunea: „Problemă: peste tot în Mediterana unde mitul plasează debarcarea navei lui Ulisse moartea unuia dintre tovarăşii săi sau prezenţa oricărui alt erou homeric (Diomede în Puglia, Teucros în Cipru, Antenor în Veneto, Enea în Lazio), în toate acele locuri apare un cult atestat chiar de-a lungul istoriei prin sanctuare, statui străvechi etc. În Ithaca, patria lui Ulisse, nu pare să fi

existat vreodată un cult al eroului. De ce? *Nemo propheta in patria sua:* nu, prea banal. Trebuie să existe un motiv mult mai profund. Dar care?”

Pe a doua pagină era scris în partea de sus, cu litere mari un nume „KELKÉA” şi apoi, dedesubt, „vezi Schol. Hom. XI, 112. Kelkéa (la alţi autori apare asociat acestuia numele Boúneima) este, poate, tot ceea ce rămâne dintr-un poem pierdut... urmarea *Odiseei*? Kelkéa era locul în care Ulisse trebuia să-şi încheie aventura, de exemplu, săvârşind sacrificarea taurului, vierului şi berbecului. Unde era Kelkéa?

În josul paginii era o altă notă: „de căutat editorul lui Harvatis, la Atena, pe strada Dionysìou 17... Cum voi găsi forţa de a revedea Atena?”.

Mireille stătu până târziu în noapte copiind note, citind, urmărind gândurile pe care vederea acelor foi şi a acelui scris nervos, fragmentat, i le evocau în minte apoi se dezbrăcă şi se strecură în patul lui Michel. Îşi aminti de ultima oară când făcuseră dragoste în patul acela, de corpul statuar al lui Michel, de picioarele sale lungi, de pântecele său plat şi musculos, de sprâncenele sale negre, de ochii săi mereu umezi şi închişi la culoare ca aceia ai unui armăsar pursânge. În clipele acelea îl dorea, îi era nespus de dor de el.

CAPITOLUL XVII

Atena, aeroportul Glifada, 2 noiembrie, orele 10,30

Mireille sosi pe aeroportul Atena-Glifada într-o zi cu soare acoperit de nori şi ceru să fie condusă imediat la hotel: o mică pensiune din zona Zappeion. Lăsase acasă un mesaj pe robot în caz că ar fi sunat-o Michel: nu voia ca el să afle că sosise în Grecia, cel puţin nu imediat. Prea multe erau lucrurile pe care voia să le clarifice, lucruri pe care Michel părea să le ţină ascunse de ea.

De îndată ce sosi, făcu un duş ca să alunge senzaţia neplăcută de transpiraţie permanentă pe care i-o dădea atmosfera înăbuşitoare a Atenei, apoi se întinse pe pat îmbrăcată într-un halat şi scoase din geantă paginile cu notiţele copiate de pe hârtiile lui Michel din biroul de pe rue des Orfèvres. Cel mai mult îi atrăgea atenţia însemnarea aceea: „de căutat editorul lui Harvatis la Atena, pe Dionysìou 17... cum voi putea găsi forţa de a revedea Atena?”. Cuvintele acelea păreau să ascundă în ele o experienţă tristă, dintre cele care trebuie uitate. Luă o hartă a oraşului şi căută strada Dionysìou: era o stradă mică din centru, nu departe de oraşul vechi... Dar de ce să-l caute pe editor... nu era mai bine să-l caute mai întâi pe autor?

Luă cartea de telefon şi căută numele lui Periklis Harvatis, dar nu-l găsi. Se gândi atunci să caute la starea civilă. Se îmbrăcă destul de elegant şi ajunse cu un taxi la clădirea primăriei şi i se explică unde era oficiul de stare civilă: se afla la subsol. Funcţionarul de acolo era un domn cu o înfăţişare aparte: mai aproape de şaizeci de ani decât de cincizeci, mic de statură, îmbrăcat impecabil într-un costum de culoare deschisă şi cu o garoafă la butonieră. Şedea în spatele unui birou mic fumând o Macedonia şi sorbindu-şi cu înghiţituri mici cafeaua turcească. Inventă prima poveste care îi veni în minte.

— Am lucrat acum câţiva ani cu profesorul Harvatis şi aş vrea să-i dau de urmă pentru că i-am pierdut adresa.

— Trebuie să vedem dacă este din Atena... dacă nu l-aţi găsit în cartea de telefon s-ar putea să nu fie de pe aici. Aşteptaţi... Se duse la dulapurile cu fişe şi începu să caute. Iată..., spuse după câteva minute, Harvatis Periklis, născut la Ioannina la 4 aprilie 1901 şi decedat la Atena la 17 noiembrie 1973.

— Decedat?

— Din păcate, da, domnişoară. Profesorul a murit de zece ani... ei, da, peste cincisprezece zile se împlinea exact zece ani.

— Puteţi să-mi daţi ceva detalii despre familie? Poate că mai trăieşte vreo rudă... vă rog, aş vrea tare mult. Mi-aţi putea da o bucată de hârtie ca să-mi notez ce-mi spuneţi?

Se vedea bine că funcţionarul s-ar fi aruncat şi în foc pentru ea. Îi întinse o foaie de hârtie cu un antet din care ieşea în evidenţă inscripţia *dimos athinon* şi sigiliul cu bufniţă.

— Din datele despre familie nu rezultă nimic: era celibatar şi trăia singur în cartierul Neapolis. Îmi pare rău, domnişoară.

Mireille vru să-i ofere un bacşiş pentru deranj, dar

funcţionarul refuză politicos; voia să plece când îi veni în minte o ultimă posibilitate de căutare.

— Aţi mai putea face ceva pentru mine? îl întrebă pe funcţionar cu minimumul indispensabil de cochetărie.

Nu era nevoie: împrejurul fiinţei sale totul părea impregnat de feminitate, chiar şi mobilele din fier. Funcţionarul galanton o privea cu o admiraţie reţinută, gata să-i satisfacă orice dorinţă.

— Ar fi posibil să găsiţi certificatul de deces şi eventual numele medicului care l-a semnat?

— Se poate face.

— Credeţi că în vreo două ore...

— Două ore?... Ce ştiu eu, am nevoie de timp. Nu reuşesc în timpul programului de lucru, dar dacă vreţi să treceţi în seara asta pe la mine pe acasă...

Mireille se aştepta la aşa ceva şi avea pregătită o contra-propunere.

— Vin să vă iau pe la ora două ca să luăm masa împreună. Vă convine, domnule...

— Zolotas, Andréas Zolotas, dar, dacă vreţi, îmi puteţi spune Andréas. Bine, am să încerc să vă servesc.

Mireille îi mulţumi cu un zâmbet şi ieşi din subsolul acela în care singurul ventilator nu reuşea să învingă prin mişcarea sa înceată zăpuşeala unei zile noroase.

Dionysìou 17. Nu era greu de ajuns de la clădirea primăriei la adresa aceea şi, dat fiind că avea timp, porni pe jos. Când văzu că la numărul respectiv nu era decât un oblon tras, se duse la barul de peste drum şi comandă un ouzo cu gheaţă, ceva care semăna cel mai mult cu un Pernod.

— Nu locuieşte nimeni la numărul 17? îl întrebă pe chelnerul care o servea.

Chelnerul îi spuse că nu era prima persoană care îi punea această întrebare, că în urmă cu ceva timp întrebase de

acest lucru un alt domn, un străin cam aşa de înalt, cu părul aşa, şi că el îi răspunsese că nu, nu văzuse pe nimeni, dar tocmai în seara aceea văzuse o geană de lumină strecurându-se pe sub oblon şi, de atunci, în mai mult rânduri, în plină noapte văzuse o lumină, dar domnul acela nu se mai întorsese şi el nu-i putuse spune toate aceste lucruri. Mireille îşi dădu seama ajutându-l pe chelner în descriere, că omul care îi pusese întrebări despre locatarii casei de pe Dionysìou 17 nu putea fi altcineva decât Michel. Îi dădu chelnerului ca bacşiş o bancnotă de o mie de drahme şi numărul său de telefon de la hotel rugându-l s-o sune dacă mai vedea din nou lumină pe sub oblonul de la numărul 17. Chelnerul îi mulţumi şi o asigură că o va suna neapărat dacă va fi cazul.

Îi mai rămânea puţin timp până la întâlnirea cu domnul Zolotas aşa că se întoarse pe jos către Odòs Stadìou, limitându-se doar să arunce o privire la oblonul coborât şi plin de praf de la numărul 17: dacă era cineva care intra în locul acela, cu siguranţă intra prin altă parte. Oblonul acela părea închis de mai mulţi ani.

Andréas Zolotas fusese foarte eficient şi nu ezită să se laude spunându-i lui Mireille că în foarte scurt timp reuşise să obţină o mulţime de informaţii de la servicii la care nu se putea ajunge prea uşor.

— Dar eu am înţeles din primul moment, spuse Mireille, că dumneavoastră sunteţi o persoană cu greutate în primărie.

— Profesorul Harvatis a murit în urma unui atac cardiac la ora 3 din dimineaţa zilei de sâmbătă 17 noiembrie 1973... a fost noaptea asediului armatei asupra Politehnicii... Vedeţi, domnişoară, eu am fost întotdeauna de stânga, întotdeauna am fost împotriva dictaturii...

— Nu mă îndoiesc, spuse Mireille, chiar dacă înfăţişarea lui Zolotas părea cea a unui mic-burghez conservator, legat

de măruntul şi comodul său statut de funcţionar comunal.

— Actul de deces a fost întocmit de doctorul Psarros, de la spitalul din Kifissìa. M-am informat: încă mai lucrează acolo, Locuieşte în strada Odòs Spètses la numărul 28.

— Eu... sunt uluită de atâta eficienţă, domnule Zolotas, şi nu ştiu cum aş putea să mă revanşez.

— Nu este nevoie. Când am descoperit în ce împrejurări a murit profesorul Harvatis şi din ce cauză, am înţeles că insistenţa dumneavoastră, domnişoară, se datora unor motive pe care m-aţi lăsat să le deduc. În noaptea aceea au murit mulţi studenţi şi nu puţini profesori au suferit o serie de violenţe doar pentru că fuseseră de partea lor...

— Domnule Zolotas, eu... eu nu ştiu dacă...

— Nu trebuie să-mi mai spuneţi nimic, domnişoară. Eu însumi aveam un fiu în noaptea aceea la Politehnică: mi l-au dus acasă rănit, plin de sânge... zdrobit definitiv... Astăzi încă nu are de lucru... cred că fură de pe unde apucă.. poate se droghează... Era un băiat bun, domnişoară, şi frumos, înalt... mult mai înalt decât mine...

Nu-l lăsă în modul cel mai ferm să plătească masa. Rupse o garoafă proaspătă din buchetul care trona în mijlocul mesei la care stătuseră şi o înlocui pe aceea, un pic ofilită, pe care o avea la rever, îi sărută mâna cu un gest degajat şi galant, după care plecă.

Mireille se ruşină pentru faptul că se pregătise să reziste unor avansuri neruşinate ale unui libidinos între două vârste. Se uită la ceas: se afla în Atena de cinci ore şi se simţea deja prinsă de un curent care devenea în scurt timp vijelios, ca acela al unui vârtej, dar nu putea să-şi dea seama care urma să fie punctul de viteza maximă şi al imposibilităţii unei întoarceri, dar nici nu dorea să afle.

Îl aşteptă pe doctorul Psarros la intrarea casei sale din Odòs Spètses, după ce acesta ieşise din orele de program, la orele cinci şi jumătate după-amiaza.

— De ce vă interesaţi de profesorul Harvatis?

— O cercetare: Harvatis este autorul unui studiu de mare valoare, rămas neterminat: aş vrea să cunosc ce a făcut în ultimele sale zile de viaţă: s-ar putea să fie revelator sub multe aspecte.

— Putem să urcăm la mine acasă, spuse Psanos căutându-şi prin buzunare cheile, sau, dacă preferaţi am putea lua ceva în taverna asta mică stând de vorbă la o masă.

— Oh, da, spuse Mireille, aş bea cu plăcere un pahar de retsina.

— Deci. Trebuie să vă spun, înainte de toate, continuă Psarros conducând-o spre intrarea în tavernă, că, atunci când m-aţi sunat, am rămas foarte surprins. Aproape că uitasem de întâmplarea aceea: au trecut zece ani de atunci, nu o zi.

— Aşa este. Zece ani aproape împliniţi. Peste cincisprezece zile va fi aniversarea bătăliei de la Politehnică.

Psarros făcu o strâmbătură dezaprobatoare.

— Bătălie? Oh, haideţi. Domnişoară, nu-i spuneţi chiar aşa. A fost vorba despre o operaţiune normală a poliţiei pentru a face ordine într-o instituţie de cultură, pentru a reda folosinţei un serviciu public a cărei funcţionare era împiedicată de o mână de tineri turbulenţi. Presa a exagerat apoi lucrurile, a vorbit despre zeci de morţi, despre sute de răniţi... Câteva vânătăi, câteva capete sparte, nimic mai mult. Şi, apoi, uitaţi-vă în ce hal am ajuns... Au vrut democraţie? Să se spele pe cap acum cu ea. Ia uitaţi-vă aici, începu să răsfoiască un exemplar din „Tò Vradi” aflat pe masă. Uitaţi-vă... Inflaţie cu două cifre, datorie publică scăpată de sub control, corupţie, droguri. Credeţi-mă, când comanda armata, nu se petreceau lucruri de genul acesta. Tinerii îşi tundeau părul şi se îmbrăcau

cuviincios...

— Da, sigur că da, democraţia aduce şi unele inconveniente... Pe de altă parte, voi grecii sunteţi aceia care au inventat-o, chiar voi, atenienii, dacă nu mă-nşel, îi replică Mireille. Dar mai bine vorbiţi-mi despre Harvatis.

— Ah, da, Harvatis. Mă rog, nu sunt prea multe de spus. Am găsit fişa clinică de atunci şi câteva note în jurnalul zilnic pe care-l ţin de multă vreme. Iată, Harvatis a fost adus la spital pe la două dimineaţa de un oarecare Aristotelis Malidis care s-a dovedit a fi unul dintre colaboratorii săi, un custode de la Administraţia de Stat, care lucra la Muzeul Arheologic Naţional. Profesorul era într-o stare critică: părea să fie sub şoc şi aproape fără cunoştinţă. Sub aspect cardiac, era la limita fibrilaţiilor şi, în general, resursele sale fizice nu păreau apte să ducă spre o revenire. Am încercat o terapie intensivă, dar fără succes. După o oră a murit. Malidis, cel care-l adusese la spital, nu s-a mai arătat. Eu am anunţat poliţia pe căpitanul Karamanlis, Pavlos Karamanlis, dacă nu mă înşel, pentru că lucrul acesta mi se părea ciudat, dar după aceea n-am mai avut nicio veste despre rezultatele cercetărilor. Ca să fiu cinstit, nici nu ştiu dacă au fost cu adevărat nişte cercetări.

— Aveţi idee unde putea fi înmormântat profesorul Harvatis?

— Nu. De ce vreţi să ştiţi?

— Nu ştiu. Aş vrea să văd măcar cum arăta. Poate că la mormânt este o fotografie de-a sa.

— S-ar putea. Să ştiţi că, dacă aş fi în locul dumneavoastră, eu aş căuta în cimitirul din Kifissìa. Ştiţi unde este? Nu?

Scoase un pix din buzunar şi luă un şerveţel pe care schiţă o hartă sumară.

— Uitaţi, noi suntem aici, vă întoarceţi pe bulevard şi mergeţi pe el până la capăt, după care cotiţi la dreapta,

aşa. La cel de-a treilea semafor, o luaţi la stânga...

Terminându-şi mica operă cartografică împături şerveţelul şi i-l dădu.

— Doctore Psarros, s-a făcut o autopsie a cadavrului?

— Am cerut-o imediat, dar a mai trecut puţin timp. Era destul de mare agitaţia din zilele acelea. În orice caz, s-a făcut o autopsie. Îmi aduc aminte perfect de bine.

— Şi ce s-a constatat?

— Ceva neobişnuit: ne aşteptam să ne aflăm în faţa unui infarct distrugător.

— Şi, în schimb?

— Nimic. Inima aceea nu suferise în aparenţă nicio vătămare.

— Dar, atunci, cum aţi motivat decesul?

— Stop cardiac.

— Nu înseamnă prea mult după câte ştiu eu.

— Într-adevăr. Aproape nimic.

— Dumneavoastră ce credeţi?

— Ce să zic? Un şoc de orice natură.... În asemenea cazuri nu se poate spune mare lucru. Sigur, bărbatul acela care l-a adus, Malidis... Poate că ar putea spune ce s-a întâmplat în realitate, dar n-am mai ştiut nimic de el. Poate l-a interogat căpitanul Karamanlis... cine ştie.

— Vă mulţumesc, domnule doctor.

— N-aveţi pentru ce. Dacă aflaţi ceva, spuneţi-mi şi mie.

Mireille se urcă în maşina Peugeot pe care o închiriase şi se gândi să meargă de îndată la cimitirul din Kifissìa, dar se făcuse şase: cu siguranţă, la ora aceea era închis ca orice alt serviciu comunal, dar poate, dacă l-ar fi găsit pe paznic, cu un bacşiş bun l-ar fi convins să-i deschidă.

— Pentru cinci sute de drahme vă deschid şi mormântul, domnişoară, spuse paznicul care tocmai pleca acasă când Mireille îi puse în palmă bancnota.

— Dar trebuie să mă şi însoţeşti, spuse fata. Se întunecă

şi mi-a cam frică să merg singură printre toate mormintele astea.

Paznicul nu spuse nimic şi veni în urma ei.

— Greşiţi, domnişoară, că vă e frică de morţi. Ce vii sunt, la urma urmelor, nişte ticăloşi, nu morţii. Ticăloşi cam ca un cumnat de-al meu căruia i-am împrumutat banii ca să-şi deschidă o prăvălie acum cinci ani şi până acum n-am văzut de la el nici un sfanţ...

La un moment dat, paznicul o luă la dreapta şi, după ce făcu câţiva paşi, îi arătă un mormânt.

— Uitaţi-l acolo, spuse, pe domnul Harvatis Periklis. Îi cunosc pe toţi, eu şi puii mei, pe fiecare dintre ei îl ştiu.

Mireille privi micul portret oval în care se vedea un bărbat foarte înaintat în vârstă, cu părul rar şi alb, o faţă uscăţivă, dar cu o expresie de mare demnitate. Inscripţia îi dădea doar numele şi prenumele şi data naşterii şi a morţii, dar în faţa pietrei de mormânt era un buchet de flori aproape proaspete, iar locul de jur împrejur era îngrijit.

— Cine aduce flori, dumneavoastră? întrebă Mireille.

Paznicul înălţă capul închizând ochii. Semn de negaţie. Şi Mireille zâmbi în sinea ei gândindu-se la modul acela ciudat de a spune nu, întâlnit la toţi locuitorii de pe tărâmurile sud-estice ale Mediteranei, de la sicilieni la libanezi. Omul îi făcu semn să-l urmeze către ieşire şi îi arătă pe partea cealaltă a străzii câteva florării: nu cel din dreapta, iată, al doilea din stânga: acolo era o doamnă care aducea florile, din când în când.

— La cât timp? întrebă Mireille.

Dar cerea prea mult. Fata îi mulţumi din nou paznicului, strângându-i cu căldură mâna, apoi traversă strada şi intră în florărie.

Chelnerul îşi făcu un sandviş cu brânză feta, măsline şi felii de roşie şi-şi turnă un pahar de vin: era gustarea pe

care o lua întotdeauna înainte de a pleca acasă. Stătea, în sfârşit, şi el locului, după ce servise atâţia clienţi şi se relaxa luând o îmbucătură şi eventual răsfoind un ziar. Bătea un vânt cald şi era încă bine de stat afară, dar erau semne că vremea avea să se schimbe în zilele următoare. Ziarul sportiv era cel mai şifonat, dar mai putea fi citit şi nimic nu-l relaxa mai mult ca rezultatele de la cursele hipice, controlând dacă era rost să câştige. Nu, pierduse.

Împături la loc ziarul făcând socoteala câţi bani aruncase pe fereastră jucând la curse în fiecare duminică şi pierzând de fiecare dată, când observă, ridicând capul, o maşină Mercedes neagră înaintând încet dinspre capătul străzii şi oprindu-se în faţa casei cu numărul 17. Aştepta să vadă dacă din ea coboară cineva, dar motorul se opri, farurile se stinseră, fără ca vreo persoană să coboare. Ciudat, tare ciudat.

Când, peste puţin timp, veni ora închiderii, porni spre casă mergând pe trotuarul de vizavi şi trecând pe lângă maşina neagră aruncă o privire în interior: era goală. Privi instinctiv către oblon şi văzu pe neaşteptate o dâră de lumină strecurându-se pe sub marginea de jos a oblonului. Lipi urechea de metalul rece, dar reuşi să audă prea puţin: zgomotul abia perceptibil al unor paşi, slăbind ca şi cum persoana s-ar fi îndepărtat pe un coridor. Îşi aminti de hârtia de o mie pe care o câştigase în dimineaţa aceea şi se opri la prima cabină telefonică din cale. Mireille ajunsese deja la hotel.

— Miss? În acest moment lumina este aprinsă în strada Dionysìou 17.

Mireille adormise de vreo două ore şi trecură câteva clipe până se trezi cât de cât şi înţelese ce era cu telefonul acela.

— Miss, mă auziţi? Sunt eu, chelnerul de la barul „Milos”. Mi-aţi dat un bacşiş de o mie de drahme, vă amintiţi?

— Ah, da, sigur că da. Mulţumesc, prietene.

— Şi mai este ceva: o maşină Mercedes neagră parcată în faţă, dar n-am văzut pe nimeni coborând din ea.

— Sunteţi sigur?

— Yes, sir, răspunse chelnerul uitând că vorbea cu o femeie.

— Bine, mulţumesc.

— Good night, spuse chelnerul şi-şi continuă drumul pe jos către casă, aşa cum făcea în fiecare noapte.

Mireille se uită la ceas şi vru în primul moment să stingă lumina şi să se culce la loc, obosită cum era după călătoria cu avionul şi nu puţina agitaţie din acea zi peste măsură de lungă, dar îşi dădu seama că o asemenea ocazie era unică şi se putea să nu se mai repete, aşa că se sculă. Nu renunţă la un pic de fard, în ciuda orei şi a situaţiei, se îmbracă în grabă, ieşi în stradă şi porni maşina îndreptându-se prin oraşul aproape pustiu către strada Dionysìou 17.

Trecu încet prin faţa casei cu pricina şi observă că lumina era într-adevăr aprinsă, dar lacătul era la locul lui, tot închis. Pe unde intrase stăpânul casei? Şi Mercedesul negru? Era parcat tot acolo, în dreptul oblonului, şi înăuntru nu era nimeni. Şi poarta casei era închisă: nu avea nicio posibilitate să rezolve povestea aceea, oricât îşi frământa mintea. Şi totuşi aceea era tipografia la care se tipărise lucrarea profesorului Harvatis şi cineva era înăuntru la ora unu şi jumătate dimineaţa. Se duse în capătul străzii, dincolo de bar, şi întoarse maşina astfel încât să poată vedea bine Mercedesul şi pe proprietarul său, dacă acesta apărea.

Strada era slab luminată şi Mireille era puţin înfricoşată. Se ghemuise astfel încât să se confunde cu conturul scaunului cu tetieră, dar nu scăpa din ochi fâşia subţire de lumină care apărea pe sub marginea oblonului şi nici maşina neagră parcată lângă trotuar. Lăsă o vreme deschis radioul, cu volumul aproape de minimum, ca să nu se simtă

singură, dar nu reuşea să prindă decât acele insuportabile cântece populare greceşti, aşa că-l închise. Fuma ca să rămână trează, dar din când în când bărbia îi cădea în piept şi aţipea timp de câteva minute, trezindu-se apoi imediat şi fixându-şi din nou privirea obosită pe fascicolul acela de lumină neagră, pe maşina aceea neagră. Totul i se părea atât de ciudat şi de absurd: cu doar câteva ore în urmă era în camera sa frumoasă, în casa sa frumoasă, ducând o viaţă confortabilă, iar acum era moartă de somn şi de frig într-o foarte incomodă maşină închiriată, făcând de pază lângă un oblon închis.

Cu câteva minute înainte de ora şase dimineaţa, oboseala o învinsese din nou şi cedă din nou: îşi rezemă capul de tetieră şi aţipi câteva minute. O trezi zgomotul înfundat al unui motor care pornea. Se trezi, se dumiri unde se afla şi aruncă imediat o privire către oblon: lumina nu se mai vedea. Se aprindeau în schimb luminile de poziţie ale Mercedesului şi maşina se îndepărta de trotuar pornind încet şi silenţios către strada Stadìou. Mireille porni şi ea, fără a aprinde luminile şi urmări de la distanţă Mercedesul. Pe strada Stadìou lucrurile erau mai simple pentru că era deja un trafic redus aşa că Mireille se putea ascunde cu uşurinţă printre celelalte automobile.

La un semafor pe roşu reuşi să vină pe latura stângă a maşinii negre şi să-l privească pe sub sprâncene pe bărbatul aflat la volan: avea cam cincizeci de ani, faţa bronzată, iar părul şi barba îi erau cărunte. Purta un pulover alb pe gât şi pe deasupra un sacou albastru. Mâinile puse pe volan erau mari şi puternice, aristocratice, ca ale unui mare senior. Când lumina semaforului deveni verde, Mireille i se strecură din nou în urmă, la distanţă, dar fără să-l scape din ochi.

Începea să se lumineze de ziuă, dar cerul era acoperit de nori groşi care pluteau rapid de apus către răsărit.

Mercedesul o luă spre Falero şi apoi spre Cap Sunion. Din mers, Mireille se uită pe hartă şi, dându-şi seama că până la templul lui Poseidon nu mai erau alte drumuri către interior, se hotărî să rămână la o distanţă mai mare ca să nu trezească bănuieli celui urmărit. Ajunse la Sunion într-o oră, când soarele abia apăruse la orizont străbătând pe alocuri prin pătura de nori care se îngroşa deasupra mării. Una dintre lungile sale raze se opri pentru o clipă pe templul doric aflat în vârful promontoriului, făcându-l să se vadă alb ca un crin, îl contură puternic şi glorios între valurile mării şi norii de pe cer, în timp ce vântul care sufla întotdeauna asupra stâncii îndoia pâlcurile de ginestre, dându-le o mişcare unduioasă mai scurtă şi mai anevoioasă decât aceea vastă şi solemnă a mării.

Mercedesul se oprise la marginea unei pădurici de ienuperi şi omul care-şi strângea în jurul trupului un impermeabil stătea nemişcat pe o stâncă exact în faţa templului care acum devenise cenuşiu ca norii care pluteau pe deasupra lui. Mireille se opri înainte de ultima curbă, după hotelul „Poseidon”, opri motorul şi se opri să-l observe fără a fi văzută. Bărbatul rămas aşa timp de vreo zece minute şi silueta sa dreaptă, mică şi închisă la culoare părea să se opună, într-o confruntare inegală coloşilor albi care susţineau arhitrava sanctuarului. Apoi se întoarse şi merse până la faleza de deasupra mării. O rafală de vânt îi umflă impermeabilul, astfel că din depărtare, păru pentru moment o pasăre mare gata să-şi ia zborul către întinderea vânătă a mării Egee. În depărtare, de jur împrejurul insulei lui Patrocle valurile parcă fierbeau într-o spumă albă, contrastând cu masa neagră şi lucioasă ca spatele unui cetaceu.

Când Mercedesul porni din nou, îndepărtându-se de mare şi îndreptându-se către nord, spre interiorul Atticii, Mireille îl urmă tot la o distanţă apreciabilă timp de circa o oră. Nu

avusese timp să mănânce nimic şi, pe lângă somn, îi era şi foame, aşa încât cursa aceea ciudată i se părea de acum inutilă şi fără sfârşit. Se gândea să renunţe la urmărire când văzu că Mercedesul părăseşte şoseaua şi se caţără pe un drum de munte care urca la stânga până la o căsuţă singuratică de la marginea unei pădurici de stejari tineri. Omul coborî din maşină şi-şi continuă drumul pe jos.

Bătu la uşă şi un bătrân veni să-i deschidă şi închise uşa în urma lui. Nu erau câini în jur şi Mireille se apropie cu toată precauţia de fereastra care dădea spre pădure: la cel mai mic zgomot putea să se ascundă imediat printre tufe. Văzu o încăpere strâmtă, luminată de două ferestre: era atelierul unui artist.

Într-un colţ se afla o găleată plină cu argilă proaspătă, acoperită cu o folie de plastic, lângă un perete se vedea un şevalet purtând un basorelief încă umed care reprezenta o scenă de pescuit: oameni cu braţele descărnate aruncau năvodul dintr-o barcă deasupra căreia era discul soarelui, în timp ce toni şi delfini săreau de jur împrejur, înlăuntrul şi în afara plasei. Bărbatul care coborâse din Mercedes îşi scosese impermeabilul şi şedea pe un scăunel arătându-i artistului profilul. Bătrânul, însă, era întors cu spatele la el şi nu i se vedea decât ceafa: pletele albe îi ajungeau până la marginea unui şorţ de bumbac. Putea auzi cu oarecare greutate ce vorbeau.

— Mă bucur să vă văd, comandante. Aţi venit ca să terminăm lucrarea? întrebă bătrânul.

— Da, pentru asta am venit. Mă bucur şi eu că vă văd maestre. Ce mai faceţi?

— Ca unul care simte că i se apropie sfârşitul.

— De ce spuneţi asta?

— Trăiesc de prea mult timp: cât credeţi că mi-a mai rămas?

— Şi asta vă nelinişteşte?

— Am început să nu mai văd bine... Se apropie noaptea.

— A existat vreodată noapte care să nu fie urmată de o dimineaţă?

— Este un gând care nu poate să mă consoleze. Nu mă pot despărţi de priveliştea naturii... aşa, pentru totdeauna.

O adiere de vânt stârni un foşnet puternic în pădure şi timp de câteva minute, Mireille nu mai putu auzi nimic, vedea doar privirea necunoscutului, albastră şi adâncă, strălucind ca singurul lucru viu din atmosfera cenuşie a camerei. El vorbea în continuare, apoi tăcea ascultând spusele celuilalt, ţeapăn pe taburet, cu mâinile împreunate, pe genunchi, iar artistul se apropia din când în când de el, îi atingea faţa cu degetele sale lungi şi uscate, ca pentru a surprinde trăsăturile pe care trebuia să le transpună în ipsos. Îi făcea un portret.

Mireille întorcea capul şi privea mereu în jur temându-se să nu vină cineva, dar locurile erau pustii şi vântul făcea ca freamătul pădurii să devină tot mai puternic. Nu mai putea auzi cuvintele celor doi, dar rămase lângă fereastră până când bătrânul sculptor îşi termină treaba. Îl văzu scoţându-şi şorţul şi ducându-se să se spele pe mâini iar Mireille putu vedea portretul în faza finală: un basorelief care înfăţişa doar chipul omului care-i pozase, doar faţa, cu ochii închişi ca în somn... sau în moarte?

Era un chip care-şi pierduse încordarea aspră şi intensitatea dominatoare a privirii, căpătând o linişte misterioasă, măreţia gravă şi solemnă a unui rege adormit.

Sculptorul îl însoţi până la uşă şi Mireille, ascunsă după colţul casei putu auzi din nou ce vorbeau.

— Am terminat lucrarea: până deseară ipsosul se va coace în cuptor.

— Nu mai lipseşte decât aurul.

— Să mi-l aduceţi cât mai repede: asta s-ar putea să fie ultima mea lucrare. Vreau ca ea să fie perfectă... şi vreau

ca şi dumneavoastră să-mi spuneţi de ce aţi vrut ca eu s-o fac.

— Mi-aţi redat acolo chipul, mi-aţi atins sufletul cu degetele. Aş putea să vă mai spun ceva care în sufletul dumneavoastră să nu ştiţi deja? Cât despre aur... trebuie să vă avertizez... nu este o simplă bucată de metal fără formă... va trebui să distrugeţi... să remodelaţi lucrarea pe care poate chiar dumneavoastră a creat-o cu mult timp în urmă.... Sau cineva ca dumneavoastră... Doar astfel voi putea închide cercul, punând capăt unei aventuri pe care niciun om, oricât de răbdător, n-ar fi putut s-o poarte în spate... O s-o faceţi?

Bătrânul dădu din cap.

— Pentru dumneavoastră am s-o fac, domnule comandant.

— Ştiam eu că nu mă vei lăsa de izbelişte. La revedere, maestre.

Bătrânul rămase în prag privindu-l în timp ce se urca în maşină şi se îndepărta pe drumul prăfuit către şoseaua principală. Mireille scoase aparatul de fotografiat şi, înainte ca artistul să se întoarcă în modestul său atelier, trase câteva imagini de pe masca de ipsos pe care o avea în faţă, cu toate că geamul ferestrei era puţin aburit. Îi amintea de ceva care i se părea deja cunoscut.

Mireille se trezi pe la două după-amiaza şi încercă să-l găsească pe Michel în hotelul din Efira al cărui număr de telefon i-l dăduse, dar persoana de la recepţie îi spuse că domnul Charrier avea, într-adevăr, o rezervare, însă nu sosise încă. Coborî la parter şi mâncă din fugă la bar, apoi îl chemă pe director şi-l rugă să sune pentru ea la Administraţia Antichităţilor şi să întrebe dacă domnul Aristotelis Malidis era angajatul lor.

Funcţionarul îi răspunse că Malidis se pensionase şi ei nu

mai ştiau nimic de el. Poate că se întorsese la Parga locul său natal. Acolo era bine să-l caute. Mireille îi mulţumi directorului. Parga... Parga era capitala provinciei în care se afla şi Efira: poate că Michel era deja acolo ca să-l găsească şi el pe Malidis?

Plecă pe jos din hotel şi se duse la laboratorul fotografic la care lăsase clişeul din aparat atunci când se întorsese din călătoria la Sunion. Ceruse să i se facă nişte fotografii în alb-negru, de format mare: reuşiseră destul de bine, deşi puţin şterse. Cumpără dintr-o papetărie nişte creioane şi hârtie de calc şi se reîntoarse în camera sa de la hotel. Aplică hârtia de calc pe fotografia care reproducea portretul în basorelief şi începu să-l deseneze cu creionul, modificându-l pe alocuri după cum îşi amintea că arăta modelul care pozase pentru portretul respectiv. Când ridică hârtia, observă cu mulţumire că portretul semăna destul de bine cu un bărbat având privirea pătrunzătoare şi trăsături bine conturate. Puse desenul în geantă, se urcă în maşina şi se îndreptă către cimitirul din Kifissìa. Florăria era deschisă şi Mireille intră, arătând florăresei desenul.

— Acesta este omul care a comandat să se pună flori pe mormântul lui Periklis Harvatis?

Femeia privi mirată desenul, apoi se uită la Mireille şi din nou la desen. Dădu afirmativ din cap:

— *Nè, nè, aftòs ine.* Acela era, exact acela.

Seara îi arătă desenul şi doctorului Psarros.

— Omul acesta are legătură într-un fel cu Periklis Harvatis, îi spuse. Nu ştiu cum şi nici de ce, dar sunt sigură de asta. Dumneavoastră l-aţi mai văzut vreodată?

Psarros clătină din cap.

— Nu, niciodată. Ştiţi cine ar putea fi?

— Mi-ar plăcea să ştiu. Omul acesta reuneşte în fiinţa lui mai multe taine decât dogma Sfintei Treimi. Din păcate, nu ştiu nimic despre el. Am doar numărul de circulaţie al

maşinii lui. Un Mercedes negru.

Psarros se gândi o vreme în tăcere.

— De ce nu vă duceţi la poliţie, la căpitanul Karamanlis? Cred că încă mai este activ. Este posibil ca el să vă poată ajuta. S-ar putea ca la vremea respectivă să fi făcut vreo anchetă... Cine ştie....

— Bună idee, spuse Mireille. Vă mulţumesc, doctore Psarros.

Pe la miezul nopţii, când Karamanlis sună la centrala din Atena ca să afle ce era nou, ofiţerul de serviciu îi raportă că existau unele noutăţi.

— Domnnule căpitan, mai ţineţi minte portretul-robot pe care aţi ordonat să-l trimitem la Interpol?

— Bineînţeles că mi-l amintesc, pentru că eu am dispus să fie făcut.

— Azi a venit o tânără străină şi ne-a adus un alt desen la fel sau aproape la fel. Ne-a întrebat dacă ştim ceva despre persoana respectivă. Voia să discute cu dumneavoastră.

— Cum adică vrea să discute cu mine?

— Cu dumneavoastră personal. Chiar aşa a spus „Vreau să vorbesc cu căpitanul Karamanlis.”

— Şi cum o cheamă pe fata asta?

— Mireille de Saint-Cyr. Probabil că este o aristocrată.

— Saint-Cyr? N-am auzit de ea.

— Zice că l-a urmărit pe omul acela şi că are numărul de înmatriculare al maşinii lui, dar îl ţine secret: n-a vrut să ni-l spună.

Karamanlis tresări.

— N-o lăsa să-ţi scape dacă ţii la fundul tău.

— Trebuie s-o reţin?

— Nu, idiotule. Ţine-o pur şi simplu sub supraveghere. Vreau să vorbesc neapărat cu ea. Sosesc mâine.

— Dar unde sunteţi acum, domnule căpitan?

— Asta-i treaba mea unde sunt, nu te priveşte pe tine. Ţi-

am spus că sosesc mâine.

CAPITOLUL XVIII

Drèpanos, Kozani, 4 noiembrie, orele 8

Pavlos Karamanlis nu-şi făcuse iluzii că Norman Shields şi Michel Charrier părăsiseră Grecia aşa cum îi sfătuise el. Află că, de fapt, părăsiseră Atena şi se îndreptaseră spre vest, către Missolonghi: acela era drumul către Parga. Drumul către oracolul morţilor, dacă înţelese el bine. Nişte nebuni: se lăsau atraşi în cursă dacă acela era cu adevărat locul în care îi chemau sentinţele acelea ciudate. Şi îngerul morţii nu avea să accepte explicaţii: şi ei puteau să se afle pe lista lui, la urma urmelor.

Acolo să fi fost locul în care-i aştepta cu adevărat Claudio Setti? Acolo urma să aibă loc reglarea de conturi? Bine, avea să fie şi el prezent acolo la apel, dar mai întâi voia să rezolve două lucruri: să-şi creeze un mijloc de apărare solidă în cazul în care Claudio Setti ar fi venit ca să încheie socotelile cu el şi să-i ceară unele explicaţii urmăritului amiral Bògdanos. Cu siguranţă, el era acela care ştia pe unde se află Claudio Setti, admiţând că acesta era într-adevăr în viaţă.

Şi dacă mai trăia Claudio Setti, hotărât fiind să-i ucidă pe toţi cei care mai rămâneau să dispară, adică el şi Vlassos,

nu era decât un singur lucru care-l putea opri dacă mai ştia el câte ceva despre specia umană.

Efira mai putea să aştepte puţin la urma urmelor: era suficient să le telefoneze colegilor din Parga pentru a-i ţine sub supraveghere pe Charrier şi pe Shields, de îndată ce apăreau în vreun hotel din zonă, iar el avea să plece în schimb la Kalabàka şi Kozani.

Îi trecuse prin minte o idee. În satul Drèpanos, de lângă Kozani, se mutase de câţiva ani familia Kaloudis. După ce murise Heleni, ei îşi vânduseră proprietatea din Tracia şi cumpăraseră în locurile acelea o fermă pentru prelucrarea lemnului.

Familia Kaloudis rămăsese doar cu o fiică, sora mai mică a lui Heleni, care avea acum vreo douăzeci de ani aproximativ vârsta pe care o avea Heleni când murise. Karamanlis voia s-o întâlnească pe fata aceea. Şi atunci când o văzuse întorcându-se în sat cu punga de cumpărături în mână se luminase la faţă: fata aceea semăna leit cu sora sa!

Avea în biroul din Atena nişte fotografii ale lui Heleni pe care oamenii săi le făcuseră în timpul evenimentelor de la Politehnică. Le privea din când în când fără un motiv anume şi chiar nu-şi putea explica de ce se uita la acele fotografii vechi. În orice caz, chipul fetei ucise atunci i se întipărise în memorie şi era sigur acum că sora ei mai mică îi semăna extraordinar de mult.

Îşi petrecuse noaptea aceea la Kozani, după ce făcuse câteva fotografii cu un teleobiectiv performant. În timp ce umbla prin sat pe bicicletă. Când ieşea din magazin. Atunci când vorbea cu o prietenă. Surâzând mândră la glumele câtorva băieţi.

Le dăduse la copiat pe hârtie şi abia după ce constatase că erau destul de reuşite se hotărâse să plece din locurile acelea. Într-o situaţie disperată, fotografiile acelea ar fi

putut constitui salvarea sa sau puteau fi momeala pentru o capcană bine gândită, o capcană la care se gândea încă de când îl văzuse pe Vlassos găurit ca un Sfânt Sebastian şi pe care abia aştepta s-o pună la punct îndată ce ar fi apărut o ocazie potrivită. Trebuia doar să descopere ascunzişul acelui fiu de căţea. Când sunase la centrală ca să afle dacă apăruse ceva nou şi aflase despre această fată cu portretul-robot al falsului Bògdanos, moralul său redevenise acelaşi din vremurile cele mai bune: soarta îi punea în sfârşit la dispoziţie şi cartea aceea tocmai bună de jucat.

În ziua următoare se îndreptă spre sud cu gândul de a ajunge la Atena, dar în loc s-o ia pe şoseaua naţională spre Larissa, rămase pe drumul secundar către Grèvena-Kalabàka. Când ajunse la răscrucea cu drumul spre Kalabàka, îşi dădu seama că se afla nu prea departe de un loc la care se gândise mult în ultimele zile, un loc care nu numai că-i stârnea curiozitatea, dar îi provoca şi o nelinişte ciudată.

Să fi existat cu adevărat oameni cu puteri superioare, capabili să pătrundă dincolo de întuneric şi mister?

Rămase timp de câteva minute în dreptul bifurcaţiei drumurilor cu motorul la ralanti, apoi o luă la dreapta, în loc de stânga, îndreptându-se către Metsovon.

Muntele Peristeri era o culme singuratică şi impunătoare, bătută de vânturi în cea mai mare parte a anului. Se înălţa pustie şi golaşă în mijlocul lanţului muntos al Pindului, la jumătatea drumului dintre Metsovon şi Kalabàka: zonele limitrofe erau frecventate doar în două luni ale anului când Metsovon devenea mai populat datorită unor încercări de turism local: căutau acolo răcoarea în perioada cea mai caldă din fiecare an un anumit număr de atenieni, familii de funcţionari mai ales sau de mici comercianţi. Începând din septembrie, însă zona devenea, practic, pustie şi pe acolo

nu mai treceau decât câţiva păstori care-şi duceau turmele pe păşunile care se întindeau la poalele marelui munte.

Pavlos Karamanlis îşi lăsă maşina parcată într-un loc mai larg de pe marginea şoselei secundare şi porni pe jos urmând un drum de munte care tăia povârnişul pe la jumătatea lui. Avea în buzunar hârtia cu portretul-robot al omului pe care-l crezuse timp de ani întregi a fi amiralul Bògdanos şi care constituia acum pentru el o problemă practic de nerezolvat, dat fiind că nu primise nici măcar o singură semnalare a lui de când trimisese imaginea lui către toate secţiile de poliţie şi chiar Interpolului. Doar dacă nu primea vreo informaţie importantă de la fata aceea din Franţa care se prezentase la centrală. Se hotărâse pe neaşteptate şi în ultima clipă să facă expediţia aceea prin munţii Epirului pentru că, în fond nu avea nimic de pierdut dacă asculta aiurelile unui *kallikàntharos* şi dacă, în schimb, aşa cum spunea prietenul său, pustnicul acela era într-adevăr un clarvăzător ar fi putut să-l îndrume pe o cale bună.

Prietenul său îi mai spusese şi că poliţia secretă se folosea în mod obişnuit de oamenii cu calităţi extrasenzoriale şi de clarvăzători pentru a rezolva cazuri încâlcite cărora nu li se găsea cu nici un chip rezolvarea: asta se întâmpla nu numai în Grecia, ci şi în multe alte ţări. El spune că, în Italia, în vremea sechestrării şi prizonieratului lui Aldo Moro, un asemenea individ cu puteri paranormale indicase locul precis în care era ţinut prizonier omul politic şi că doar din cauza unei confuzii de nume poliţia fusese îndrumată către un loc greşit.

Karamanlis ştia că acel clarvăzător locuia într-o colibă de la gura unei grote care se deschidea pe latura sudică a muntelui Peristeri, nu departe de un izvor. Datorită acestor detalii primi de la un păstor instrucţiuni suficiente ca să se îndrepte cu o anumită certitudine către locul pe care-l

căuta.

Încercă să grăbească pasul pentru că era deja ora trei după-amiază şi zilele începuseră să se scurteze: poate ar mai fi avut nevoie de o oră ca să ajungă şi tot de atâta ca să se întoarcă şi nu voia să se lase surprins de întuneric prin pustietăţile acelea.

Se trezi curând în dificultate şi scăldat în sudoare îmbrăcat cum era într-un costum maro, cămaşă şi cravată, şi pantofi total nepotriviţi pentru un asemenea drum: alunecă de mai multe ori, căzând în genunchi şi murdărindu-se de praf, iar pe pantaloni i se agăţară o mulţime de scaieţi. Când, în cele din urmă, zări locul cu pricina, vremea începea să se strice şi câţiva nori acopereau soarele care cobora către marea Ionică în direcţia în care se afla Metsovon.

La picioarele lui, cu numai câteva zeci de metri mai jos, se vedea acum o cocioabă cu acoperişul format din plăci de rocă şistoasă, la fel ca toate casele vechi din zonă şi cu zidurile făcute din pietre aşezate una peste alta fără mortar. În jur erau mai multe porţiuni îngrădite pentru capre, porci, doi măgari, găini şi curcani, gâşte, dar se auzeau şi strigăte ale altor animale: păreau să fie maimuţe şi papagali şi corul acela strident de voci diferite crea o atmosferă sinistră în acel loc în care părea să nu fie călcat picior de om.

Karamanlis fu pe punctul de a face calea întoarsă mai ales văzând că norii păreau mai degrabă să se îndesească, decât să fie împrăştiaţi de vânt şi gândul că ar putea fi nevoit să rămână în locul acela mai mult decât ar fi fost strict necesar îi crea o senzaţie apăsătoare de disconfort. Se opri când văzu că, pe neaşteptate, uşa se deschidea. Credea că-l va vedea ieşind pe stăpânul casei dar nu se întâmplă nimic: uşa se deschisese către interior şi acolo era un gol negru şi pustiu.

Karamanlis coborî şi se duse cu paşi mici către intrare întrebă:

— Este cineva pe aici? Pot să intru?

Nu primi nici un răspuns.

Îşi dădu seama pe neaşteptate că oamenii săi fuseseră asasinaţi după ce se lăsaseră atraşi într-un loc pustiu şi lipsit de posibilitatea unei comunicări. Ca acela. Prost. Prost. Venise pe propriile picioare ca să se lase pe mâna unui măcelar?

În fond, prietenul său de la Minister nu simţise niciodată nevoia să-i vorbească despre Bògdanos, să i-l descrie, iar prietenia lui fusese alimentată mereu de sume de bani pe care i le dădea din când în când, luându-le din fondul destinat oamenilor de încredere şi informatorilor în schimbul unor informaţii secrete.

Scoase pistolul din teacă şi-l vârî în buzunar ca să-i fie mai la îndemână să tragă în cazul celui mai mic pericol.

O voce se făcu auzită în acel moment din interior.

— N-ai nevoie de arme. În locul acesta nu există nici un pericol pentru tine. Pericolele sunt în altă parte.

Karamanlis tresări şi se apropie de prag, privind în interior: era un bărbat aşezat lângă vatra stinsă, cu spatele la el. În stânga lui se afla o pasăre aşezată pe un trepied: un şoim sau un erete, iar la picioarele sale un câine mare cu blana cenuşie îl privea fix fără să clipească, absolut nemişcat.

— Eu sunt...

— Tu eşti *ò Tàvros* şi eşti şef peste mulţi oameni, dar te temi că ai putea să rămâi singur, nu-i adevărat? Te temi că ai să rămâi singur.

— Văd că deja ţi-a vorbit cineva despre mine, spuse Karamanlis, punându-şi la loc pistolul în teaca de la subsuoară.

Celălalt se întoarse către el: era un om cu părul negru şi

creţ şi cu pielea măslinie. Avea mâini cu degete lungi şi nervoase, iar braţele de asemenea lungi şi puternice. Era îmbrăcat într-un costum tradiţional, cu o fustanelă încreţită şi cămaşă cu mâneci bufante, iar pe deasupra avea o vestă de lână neagră. Karamanlis era nedumerit.

— Mi-ai spus *ò Tàvros,* numele meu de luptă din timpul războiului civil: cineva ţi-a vorbit de mine...

— Într-un anumit sens. Ce vrei de la mine?

Afară, lumina scăzu brusc şi câinele scheună încetişor.

— Caut un om pe care timp de ani întregi l-am cunoscut sub o identitate falsă: nu reuşesc să-mi explic nici măcar una dintre acţiunile sale, oricâte sforţări aş face, pentru că una o contrazice pe cealaltă. Apariţia lui este însoţită întotdeauna de moartea care-l precede sau îl urmează aproape imediat...

Îl miră felul în care îi vorbea păstorului aceluia ca şi cum el ar fi fost cu adevărat în stare să-i ofere un răspuns.

— Nu-i cunosc decât chipul... este un chip pe care este greu să-l uiţi pentru că pare de neschimbat... de parcă timpul nu contează pentru el.

— Sunt oameni care nu se schimbă o dată cu trecerea timpului, spuse celălalt.

— Poţi să-ţi dai seama despre cine vorbesc?

— Nu.

Karamanlis blestemă în sinea sa credulitatea care îl adusese în locul acela pustiu fără nici un folos.

— Dar simt că te ameninţă, continuă să spună omul. Poţi să mi-l descrii?

— Pot face chiar mai mult, spuse Karamanlis, îţi pot arăta un portret care îi seamănă perfect.

Scoase din buzunar portretul-robot şi i-l întinse. Omul îl luă, dar păru că nici măcar nu se uita la el. Îl puse pe scăunelul din faţa sa şi-şi puse palma peste el. Glasul său deveni dintr-o dată mai gros şi răguşit.

— Ce doreşti de la mine? întrebă.

— Viaţa mea este ameninţată, spuse Karamanlis. Ce trebuie să fac?

— Este ameninţată de omul acesta, ştiu asta.

— De omul acesta? Nu de altul? El l-a salvat ultima oară pe unul dintre oamenii mei....

— El este cel care pune la cale moartea. Unde te duci acum?

— La Atena.

— Nu acesta este drumul spre Atena.

— Ştiu.

— Care este viitoarea ta ţintă?

— Efira. Cred că, mai devreme sau mai târziu, mă voi duce la Efira.

— Acolo unde curge Aheronul. Acolo este mlaştina morţilor, ştii asta?

Vocea sa părea acum să-i provoace durere, ca şi cum fiecare cuvânt l-ar fi costat un sacrificiu enorm.

— Ştiu, aşa mi s-a spus, dar acolo duc pistele pe care le urmăresc acum. Eu sunt un copoi şi trebuie să merg pe pista necesară, chiar dacă mă conduce la gura infernului... Nu vreau să-mi spui dacă îmi voi pierde viaţa acolo. Vreau să-mi joc bine rolul, fără să mă resemnez.

— Nu... acolo... este... pericolul.

Buzele sale se albiseră de salivă uscată, mâna pe care o ţinea peste hârtie era acoperită de sudoare. Afară, animalele din micile curţi separate erau tăcute, dar se auzea pocnetul copitelor pe terenul pietros, de parcă ar fi alergat speriate dintr-un gard în altul. *Kallikàntharos* continuă:

— Sufletul tău este tare... dar fiecare om trebuie să încerce să rămână în viaţă... Evită... dacă poţi... vârful marelui triunghi şi fereşte-te de piramida aflată în vârful triunghiului... acolo unde răsăritul şi apusul se ating,

întorcându-se cu spatele unul la altul.... În locul acela taurul, berbecul şi...

Karamanlis se apropie mai mult până când ajunseră cu feţele aproape lipite: omul avea trăsăturile încordate, fruntea năclăită de sudoare şi brăzdată de cute adânci. Părea să fi îmbătrânit cu zece ani.

— Spune-mi cine este şi unde se află, acum! îi ceru poliţistul.

Capul omului se aplecă în faţă ca strivit de o povară insuportabilă, ca şi cum un pumn puternic ca un mai îl apăsa pe spinare, în timp ce câinele se sprijinise brusc pe labele din faţă, adulmecând aerul şi întorcând capul către uşă cu un scheunat de teamă.

— El este...

— Cine este? strigă Karamanlis apucându-l de reverele vestei. Spune-mi cine este nenorocitul care nu m-a lăsat în pace timp de zece ani!

Omul ridică din nou capul cu un mare efort, ţinând mereu mâna deasupra foii de hârtie, puternică şi nemişcată, în timp ce restul corpului părea scuturat de un tremur imposibil de oprit.

— El este... aici!

Karamanlis tresări.

— Aici? Ce tot spui?

Îşi roti privirile prin cameră şi îndreptă pistolul cu o mişcare fulgerătoare către golul uşii prin care se temea că va vedea figura coşmarului său. Când se întoarse din nou, faţa omului părea aproape de nerecunoscut şi din gură îi ieşea un şuierat chinuit în loc de respiraţie. Luă încet, cu mare greutate, mâna de deasupra portretului şi vorbi, iar atunci când putu să înţeleagă sunetele ieşite de pe buzele sale, Karamanlis se înfioră de groază: nu mai era vocea omului din faţa sa, ci a aceluia pe care timp de ani şi ani îl crezuse amiralul Bògdanos.

— Ce faceţi aici, domnule căpitan Karamanlis?

Karamanlis se dădu înapoi clătinându-se, în timp ce un curent puternic de aer îl lovea în spinare prin uşa deschisă, făcându-i părul să fluture şi lipindu-i de ceafă gulerul hainei.

— Cine eşti? Strigă. Cine eşti?

Merse de-a-ndărătelea până ajunse afară: o rafală de vânt închise uşa şi o făcu apoi să se deschidă şi să se închidă de câteva ori cu un zgomot infernal. Vârful muntelui nu se mai vedea, acoperit de nori umflaţi şi negri. Karamanlis începu să alerge în timp ce ploaia începea să se reverse în calea sa. Nu exista nici un adăpost pe întreaga distanţă până la maşină şi el alergă cu toate energiile de care era capabil corpul său, gâfâind poticnindu-se, tresărind la fiecare tunet şi la fiecare fulger până când ajunse cu inima parcă sărindu-i din piept, ud leoarcă şi cu hainele sfâşiate la maşina sa. Porni motorul şi încălzirea, se dezbrăcă şi rămase astfel, gol şi nemişcat sub torentele ploii care răpăia pe acoperiş, tremurând de frig şi de spaimă. Trecu în cele din urmă un automobil, apoi un camion şi o maşină cu rulotă a unor turişti străini: se întorcea în lumea reală oamenilor, a zgomotelor şi a glasurilor autentice. N-ar mai fi părăsit-o niciodată din voinţa sa, pentru nici un motiv.

Mireille se întorsese, după ce vorbise cu poliţia, la Odòs Dionysìou şi vorbise cu chelnerul de la barul „Milos”. Îi dăduse şi alţi bani, rugându-l s-o sune neapărat la hotel, fie dacă ar mai fi văzut lumină pe sub oblonul de la numărul 17, fie dacă ar fi văzut o maşină Mercedes neagră parcată prin apropiere. Chelnerul îi spuse să stea liniştită căci dacă n-o găsea avea să-i lase un mesaj la recepţia hotelului. Apoi, Mireille se duse să-l caute din nou pe domnul Zolotas. Îi dăduse întâlnire la un bar din piaţa Omonia şi el venise îmbrăcat în albastru, cu o gardenie la butonieră. Felul lui de

a se îmbrăca, dată fiind condiţia sa, era întotdeauna incredibil de îngrijit chiar dacă un pic demodat.

— Aşadar, domnişoară, cum merg cercetările? o întrebă atunci când ea apăru.

— Mai bine decât aş fi sperat vreodată, dar, din păcate, elementele pe care le-am adunat nu m-au condus la nicio rezolvare. Îmi trebuie alte informaţii... am mers şi la poliţie, dar persoana pe care o căutam nu este în oraş. Mi s-a spus că ar urma să se întoarcă astăzi.

— Pot să vă, întreb pe cine căutaţi, domnişoară, dacă nu sunt indiscret?

— Un ofiţer care a fost într-o oarecare măsură implicat în evenimentele petrecute după moartea profesorului Harvatis... căpitanul Pavlos Karamanlis. Zolotas păli. Îl cunoaşteţi? întrebă Mireille.

— Da. Din păcate. Este un om periculos. În timpul dictaturii a fost unul dintre dulăii represiunii. În noaptea de la Politehnică n-a dormit nici măcar o clipă şi cei care au trecut prin mâinile lui mai poartă încă semnele, vă pot asigura de aceasta. Trebuie să fiţi atentă. Luaţi seama la ceea spuneţi şi spuneţi cât mai puţin.

— Vă mulţumesc pentru avertisment: sunteţi un om foarte preţios, domnule Zolotas.

— Ce alte informaţii vă trebuie?

— Informaţii de cadastru. Aveţi acces la ele?

— Nu. Nu eu personal, dar pot găsi omul potrivit pentru aceasta. Ce vreţi să ştiţi?

— Cui îi aparţine tipografia din strada Dionysìou 17. Dacă este cineva care plăteşte chirie. Dacă are alte intrări în afară de cea principală care este închisă de cel puţin şapte ani, dacă nu chiar de mai mult timp.

Zolotas îşi însemna totul într-un carneţel, cu un creion minuscul. După ce termină de scris, îşi ridică ochii şi o privi în faţă: nu era, cu siguranţă, un bărbat frumos: avea ochii

puţin bulbucaţi, de culoare deschisă, dar greu de definit, nasul acvilin, obrajii cam căzuţi, însă părul îi era pieptănat cu grijă şi în întreaga sa înfăţişare îi amintea fetei unul dintre busturile din epoca elenistică, din Muzeul Naţional, care înfăţişau filosofi stoici sau academici din generaţiile târzii. Începea să-l îndrăgească.

— Ce voiaţi să-l întrebaţi pe căpitanul Karamanlis?

— Voiam să-i arăt portretul unui bărbat şi să-l întreb dacă ştie cine este. Am şi un număr de înmatriculare, cel al maşinii sale.

— Dacă aş fi în locul dumneavoastră, nu i-aş da numărul acela.

— De ce? spuse Mireille, puţin nemulţumită, dat fiind că le spusese deja celor de la poliţie că-l avea.

— N-are decât să şi-l caute el, dacă îl interesează. De ce trebuie să-l ajutaţi dumneavoastră?

— Dar mă interesează şi pe mine.

— Aveţi încredere în mine, domnişoară?

— Da.

— Daţi-mi mie numărul acela. Am să mă duc eu la registrul automobilistic. Greaca mea este mai fluentă decât a dumneavoastră.

— Totuşi, am făcut progrese mari, spuse fata.

— Este adevărat, peste o lună sau două o să fie perfectă.

— Am fost aici de multe ori în vacanţe şi am urmat liceul clasic: şi nu este prea greu, de îndată ce-ţi dai seama de pronunţia voastră mai curioasă.

Zolotas înălţă din sprâncene.

— Curioasă? Dar, domnişoară, noi suntem grecii, dacă nu mă-nşel.

— Şi asta este adevărat.

Mireille îi dădu numărul camerei sale de la hotel.

— Puteţi să mă găsiţi dacă aveţi nevoie de mine. În seara asta mă duc la poliţie.

— Fiţi atentă, domnişoară, vă rog mult.

— Voi fi atentă. Domnule Zolotas, credeţi că este vreun pericol?

— Nu dacă lăsaţi baltă totul şi vă întoarceţi în Franţa, aşteptându-vă logodnicul acolo. Dar, dacă atâtea lucruri au rămas necunoscute timp de atâţia ani, trebuie să existe un motiv pentru aceasta şi nu se ştie dacă nu este vorba despre un motiv grav. La revedere, domnişoară.

— La revedere, domnule Zolotas.

Căpitanul Karamanlis intră în sediul poliţiei centrale a doua zi, pe la cinci seara, şi se duse direct în biroul său fără să salute pe nimeni. Se aşeză şi deschise cu cheia sertarul cel mai de jos al biroului; scoase dosarul în care se aflau fotografiile lui Heleni, alese una şi o puse pe masă. Luă apoi din geanta sa una dintre fotografiile pe care i le făcuse surorii mai mici şi o aşeză lângă cealaltă. Nu se înşelase: păreau două imaginii ale aceleiaşi persoane. Şi câteva mici retuşuri în laborator ar fi făcut ca iluzia să fie perfectă sau aproape.

Puse negativele în sertar şi începu să-şi citească poşta. La scurt timp după aceea, sună plantonul.

— Domnule căpitan, a venit fata aceea care voia să discute cu dumneavoastră. Vai, domnule căpitan, este o bucăţică grozavă care...

Karamanlis nu era dispus să audă asemenea aprecieri grosolane.

— Poţi să-ţi bagi în fund observaţiile astea. Las-o imediat să treacă.

— Da, domnule căpitan. Imediat, domnule căpitan.

Karamanlis făcu tot posibilul să apară deschis, cinstit şi cordial în faţa tinerei şi mai ales se strădui să nu semene cu un inchizitor.

— Dumneavoastră aţi venit aici cu portretul unui bărbat,

spuse, ca să ne întrebaţi dacă noi ştim ceva despre el.

— Aşa este.

— Pot să-l văd?

Mireille scoase din geantă desenul pe care-l făcuse şi i-l întinse. Karamanlis reuşi cu greu să-şi ascundă uimirea.

— Dumneavoastră l-aţi făcut, domnişoară?

— Da.

— Este perfect. Iar eu ştiu asta bine pentru că l-am văzut pe omul acesta de multe ori. Ce vreţi să ştiţi?

— Caut informaţii despre un arheolog mort acum zece ani aici, la Atena, un oarecare Periklis Harvatis. A lăsat un studiu de mare importanţă, dar din păcate incomplet şi ar fi indispensabil să dau de urma hârtiilor lui. În momentul acesta, din informaţiile pe care le am rezultă că el a avut legături cu un funcţionar de la Administraţia pentru Antichităţi, un oarecare Aristotelis Malidis şi cu o altă persoană... Puse degetul arătător pe portretul aflat pe masă. Aceasta.

Karamanlis continua să privească portretul şi, fără să vrea, se simţea străpuns de privirea aceea, ţinut sub control, ca de ochiul lui Dumnezeu.

— V-a sfătuit cineva să veniţi direct la mine, nu-i aşa?

— Aşa este.

— Pot să vă întreb cine a fost?

— Un medic: doctorul Psarros de la spitalul din Kifissìa.

— Psarros... Îmi amintesc, acum îmi amintesc. Mi-a telefonat în noaptea în care a murit Periklis Harvatis sau poate în cea următoare, comunicându-mi împrejurările stranii în care pacientul îi fusese adus, practic, în agonie. Am făcut cercetări asupra lui Malidis: era deseori şeful de şantier la săpăturile arheologice.

— Care săpături?

— Nu ştiu. Direcţia Antichităţilor mi-a furnizat o listă a săpăturilor în curs, dar au spus că ar fi trebuit să mă

adresez fiecărei Administraţii în parte pentru o listă completă. N-am găsit nici un suspect.

— Eu, da. Înainte de a veni aici am fost la Biblioteca Naţională şi am consultat informaţiile despre săpături: la 6 noiembrie ’73, Periklis Harvatis tocmai săpa la adytonul de la oracolul morţilor din Efira. Raportul despre săpături a fost publicat de succesorul său profesorul Malidis.

Karamanlis se simţea cumva prins pe picior greşit de fata aceea, în aparenţă doar o păpuşă şi în realitate atât de isteaţă, poate prea isteaţă. Efira... iată de unde venea vasul de aur... cine altcineva putea ajunge la Atena în noaptea aceea, venind de la o săpătură arheologică? Şi poate că tot acolo se întorsese vasul. Poate că tocmai de aceea Charrier şi Shields se întorseseră la Efira sfidând pericolul de a muri acolo?

— Dumneavoastră îmi furaţi meseria, domnişoară spuse el cu un zâmbet amabil. În orice caz, n-a apărut absolut nimic în sarcina lui Malidis sau, mai bun spus,...eu am avut unele bănuieli, dar nu am reuşit să găsesc vreun element pe baza căruia să-l pot acuza pe omul acela.

— Dar acesta? Ce legătură a avut el cu profesorul Harvatis? întrebă Mireille arătând spre portretul de pe masă.

Karamanlis se afla în impas: voia s-o facă pe fata aceea să-i spună multe lucruri, dar îşi dădea seama în acelaşi timp că ea nu-i va da nicio informaţie pe gratis. Trebuie să-i spună ceea ce era mai puţin compromiţător, dar totodată şi verosimil.

— Domnişoară, spuse el după câteva clipe, omul acesta este pentru mine o adevărată şaradă, dar ceva începe să se contureze şi cred că dacă mă veţi ajuta şi dumneavoastră în final vom reuşi să aflăm tot ceea ce ne interesează. Le-aţi spus oamenilor mei că aţi luat numărul de înmatriculare al maşinii lui.

— Domnule căpitan, spuse Mireille, sunt sigură că vom deveni cei mai buni prieteni şi în momentul acela dumneavoastră îmi veţi face o favoare, iar eu am să vă dau o mână de ajutor... dar, deocamdată, facem aşa: eu vă spun ceva, dumneavoastră îmi spuneţi ceva. O.K.?

— Mai mult decât corect, admise Karamanlis. Bine, atunci eu vă pot spune că domnul acesta pe care eu l-am cunoscut în anii aceştia sub un nume care s-a dovedit a fi fals ştia de existenţa unui obiect arheologic, foarte preţios, care, după toate probabilităţile a ajuns la Atena în mâinile lui Malidis sau ale lui Harvatis însuşi, între 16 şi 17 noiembrie 1973, de la Efira, trebuie să menţionez.

— Menţionaţi aceasta în urma cercetării mele asupra ştirii despre săpături, nu-i aşa?

— Mă rog, da.

— Prin urmare, până acum suntem la egalitate. Dacă eu nu v-aş fi spus că Harvatis făcea săpături la Efira, dumneavoastră n-aţi fi putut face o legătură între acel obiect şi Harvatis, Malidis şi... acest, să-i spunem, mister X.

— Sunteţi ceva de speriat, domnişoară. N-ar trebui să uitaţi că oamenii sunt obişnuiţi să colaboreze cu poliţia secretă fără contrapartide.

— De fapt, eu colaborez gratis, dar vreau să fiu la curent cu toate lucrurile despre care discutăm aici. Mi se pare normal. Prin urmare, acest domn este legat de acest obiect arheologic... În ce fel? Şi despre ce fel de obiect e vorba?

— Băgaţi de seamă că în acest birou eu sunt cel care obişnuieşte să pună întrebări.

— Dacă este aşa... spuse Mireille şi dădu să se ridice.

— Staţi jos, vă rog. Noi avem nevoie să-l descoperim pe omul acesta. Cineva este în pericol să-şi piardă viaţa. Iar el... mă rog, el este singura pistă care ne poate ajuta să îndepărtăm ameninţarea.

— Înţeleg. Spuneţi-mi, atunci, despre ce obiect este

vorba: sunt profesoară de istoria artei, pot da o interpretare... În plus, am descoperit că o florărie din oraşul acesta are sarcina de a duce flori proaspete la mormântul profesorului Harvatis, în fiecare săptămână, din partea... Domnului acestuia.

Şi arătă din nou spre portretul în creion de pe masa lui Karamanlis.

— Dar nu înţeleg. Cum aţi făcut să...

— Îmi spuneţi despre ce obiect este vorba? În momentul acesta poate fi important.

— Un vas... un vas foarte vechi... din aur.

— Dumneavoastră l-aţi văzut?

— Da.

— Unde?

— În depozitul subteran al Muzeului Arheologic Naţional.

— Şi acum, evident, a dispărut.

— ?

— Şi cine îl are?

— După părerea mea, el îl are, spuse Karamanlis arătând cu vârful bărbiei desenul. Se pare că a încercat să-l vândă către doi străini.

— Vă amintiţi cum era vasul acela? Aţi putea să mi-l descrieţi?

Karamanlis se strădui să descrie vasul de aur deşi îl văzuse doar câteva clipe, cu zece ani înainte.

— ... şi în centru era un bărbat cu ceva pe umăr, o lopată sau o măciucă, n-aş putea spune ce era, iar în spatele lui un taur, un berbec şi un porc... sau un mistreţ... Apoi cineva m-a lovit în cap şi când mi-am recăpătat cunoştinţa vasul nu mai era acolo. Sunt convins că el l-a furat.

— Cine ştie, s-ar putea să fi fost al lui sau îi era destinat lui.

— Domnişoară, cum aţi făcut desenul acesta şi care este numărul maşinii?

— Aşadar, în noaptea de 16 spre 17 noiembrie 1973 ajung la Atena cel puţin două persoane: să spunem, profesorul Harvatis şi şeful său de şantier Aristotelis Malidis. Harvatis este pe moarte, dar doctorul Psarros care a luat parte la autopsie nu ştie să spună care putea să fi fost cauza decesului. Părea să fie un infarct puternic, dar expertul în materie nu a găsit nici cea mai mică urmă de aşa ceva. Vasul a fost cu certitudine dus în subteranele muzeului de Malidis: ca angajat al Administraţiei putea să aibă lesne acces la acele încăperi. Dar a fost vorba doar despre un loc provizoriu pentru că, mai apoi, a dispărut de acolo ca să ajungă, putem presupune, în posesia misteriosului nostru amic...

— Sunteţi bună, spuse Karamanlis puţin indispus pentru că el însuşi nu fusese în stare să facă în atâţia ani asemenea deducţii. Şi credeţi că eu nu m-am gândit la toate aceste lucruri? Şi apoi? Ei? Şi apoi? Poftim, vedeţi? Nu ajungem nicăieri. Dacă nu reuşim să înţelegem cine este omul acesta şi ce vrea. Şi dumneavoastră, care ştiţi ceva, nu vreţi să-mi spuneţi.

— Aceea a fost noaptea în care a fost atacată Politehnica, nu-i aşa, domnule căpitan Karamanlis? Aşa-i?

Îi veni în minte fraza aceea mâzgălită în josul unei pagini din bloc-notesul de pe biroul lui Michel. „Atena... cum voi mai avea forţa de a revedea Atena?”.

— Aşa este. Dar ce legătură are asta cu...

— Niciuna. N-are nicio legătură.

— Atunci, vreţi să-mi spuneţi cum aţi făcut desenul acela? Credeţi-mă, sunt în joc nişte vieţi omeneşti.

Mireille scoase din geantă una dintre fotografiile pe care le făcuse cu o zi înainte de pe basorelieful din apropiere de Capul Sunion şi i-o întinse.

— După asta l-am făcut.

Karamanlis o luă şi o examină plin de mirare.

— Mi-o puteţi da? Aveţi, fără îndoială, negativul.

— Îmi pare rău, dar este un singur exemplar. Nu v-o pot da.

— Îmi permiteţi măcar s-o copiez?

Mireille dădu din cap afirmativ.

— Nu durează decât cinci minute, spuse Karamanlis Aveţi puţină răbdare şi v-o aduc imediat.

Ieşi ca să se ducă la laboratorul fotografic. De îndată ce uşa se închise în urma lui, Mireille observă că-şi lăsase servieta jos lângă scaunul pe care stătuse. Nu putu rezista tentaţiei de a arunca o privire, dar nu găsi nimic interesant: dosare juridice, documente, o agentă cu semnul la ziua precedentă. Era acolo o frază scrisă cu creionul care i se păru ciudată. O copie cât putu mai bine şi puse agenda la locul ei. După câteva clipe, Karamanlis intră cu fotografia în mână.

— Deci, unde aţi făcut această fotografie? Ce semnificaţie are sculptura aceasta?

— Am făcut fotografia în atelierul sculptorului care a executat-o, dar pentru moment nu vă pot spune mai mult.

— Şi, după părerea dumneavoastră, ce este?

— Am studiat-o mult timp... am reflectat. După mine, este decât o singură explicaţie: este o mască. Aş zice, o mască.... Funebră.

Tăcu câteva clipe, apoi continuă.

— Aţi văzut vreodată măştile de aur din mormintele de la Micene, expuse la Muzeul Naţional?

CAPITOLUL XIX

Atena, centrala poliţiei, 6 noiembrie, orele 18

— Vreau să ştiu imediat unde stă şi din momentul acesta o maşină s-o urmărească permanent.

Agentul căută în computerul central al *astynomìa.*

— Are de trei zile o cameră la „Neon Hermis” din Placa.

— Pe cine avem în zona aceea?

— Pe Manoulis şi Papanikolaou.

— E ceva de capul lor?

— Sunt băieţi isteţi, domnule căpitan.

— Vreau să-i percheziţioneze camera: vreau să aflu numărul acela al maşinii.

— Bine, domnule căpitan.

— O clipă: cu cea mai mare grijă: nu trebuie să-şi dea seama de nimic.

— Am înţeles: mâini de catifea.

— Şi mai vreau ca telefonul ei să fie imediat pus sub supraveghere.

— Dar este un telefon de interior, domnule comandant.

— Nu mă interesează că este un interior: puneţi sub supraveghere tot hotelul dacă este necesar.

— Cum doriţi, domnule căpitan.

Karamanlis se întoarse în biroul său şi scoase din nou

cele două fotografii: Heleni şi Angheliki Kaloudis pentru prieteni, Kiki... ca două picături de apă. Îşi consultă agenda ca să citească din fraza aceea pe care, de fapt, ar fi vrut s-o dea uitării: „Evită, dacă poţi, vârful marelui triunghi şi fereşte-te de piramida care se află pe vârful triunghiului...”. Prostii, probleme de geometrie, vorbe fără sens. Oricine ar putea spune asemenea cuvinte chiar fără să fie un clarvăzător. Cineva bătu la uşă.

— Domnule căpitan, ceva foarte ciudat.

— Ce este?

— A sosit o semnalare pentru acel portret-robot.

— De unde?

— Din Corsica. Karamanlis se ridică şi-l urmă pe subordonatul său în sala telexului. Iată, uitaţi-vă aici. Îi arătă o telefotografie în care se vedea un pluton al Legiunii Străine într-o oază africană: un cerculeţ indica figura unui ofiţer. Un plutonier de la Siguranţa din Saint Clément spune că l-a cunoscut pe omul din portretul-robot: era comandantul său în Legiune, ca susţinere pentru englezi între Sidi el Barrani şi Alexandria. Fotografia aceasta a fost făcută în oaza Siwa la 14 aprilie 1943.

Karamanlis luă o lupă şi privi cu multă atenţie fotografia.

— Sigur, seamănă destul de mult... Nu, spuse mai apoi, nu este el. Omul acesta ar avea acum cel puţin optzeci de ani. Bărbatul pe care-l căutăm nu este trecut de cincizeci. Insistaţi. Nu se ştie niciodată.

Norman şi Michel discutaseră mult despre ceea ce trebuiau să facă după ce-l întâlneau pe Karamanlis şi încercaseră să facă un bilanţ despre ceea ce ştiau, sau credeau că ştiu, despre întâmplarea care le marcase viaţa atât de profund, dar nu puteau prevedea cum va evolua mai departe. Constatară că, din păcate, pierduseră urma vasului lui Tiresias, obiectul care ar fi putut să pună din nou

în relaţie cu noaptea aceea din urmă cu zece ani, aducând din nou în scenă personajele acelei tragedii sau măcar pe acelea care supravieţuiseră. În orice caz, din moment ce semnalele veneau de la Efira, din moment ce oracolul morţilor începuse din nou să-şi emită profeţiile, acolo era nevoie să ajungă, mai devreme sau mai târziu. Michel avea nişte cunoştinţe la Muzeul Naţional cu care rămăsese în contact datorită activităţii sale profesionale de la Universitate şi fără să trezească suspiciuni reuşi să obţină informaţii destul de precise despre Aristotelis Malidis: ieşise la pensie cu doi ani înainte şi se întorsese în zona Parga unde avea o căsuţă. Michel se duse, atunci, la Direcţia naţională a Tezaurului unde ceru adresa la care era expediată pensia.

— El ar trebui să ştie multe lucruri, îi spuse lui Norman. A rămas aici mulţi ani după ce tu şi eu am plecat...

— Şi poate că ştie şi unde se află vasul. A fost ultimul care l-a văzut şi aproape sigur unicul. Poate că acele contacte pe care le-am avut la Dirou porneau de la el...

— Poate...

Părăsiră hotelul din Atena şi se îndreptară către vest, spre Missolonghi şi de acolo continuară către nord înspre Efira. Când ajunseră în apropierea satului, soarele era aproape de asfinţit: zilele se scurtaseră mult în ultima vreme. Norman opri maşina într-o piaţetă şi coborî ca să-şi dezmorţească picioarele. Michel veni lângă el, se rezemă de aripa maşinii şi-şi aprinse o ţigară.

— Doamne, este aşa de frumos aici. Eu n-am putut uita aceste locuri. Uite, vezi, acolo, pe munţii aceia este sătucul acela, acolo l-am luat prima oară în maşină pe Claudio şi l-am dus până la Parga.

— A fost începutul unei prietenii frumoase.

— Da, frumoasă şi scurtă... Iar aici... uite, soarele se cufundă în mare în dreptul insulei Paxos. Din cotloanele

umbroase ale grotelor de pe insulă se înalţă vaietul „Marele zeu Pan a murit!”.

— Aşa este... şi se lasă seara peste brazii negri de la Parga.

— Şi pe ţărmul rece al Acheronului...

— Doamne, Michel, eşti un visător iremediabil... Priveşte în jur. Uite: acolo au deschis o pizzerie şi dincolo s-a deschis o discotecă. Recele mal al Aheronului va răsuna în curând de hard rock, cel puţin în sezonul turistic. Vezi, tu trăieşti anumite senzaţii într-un mod prea intens şi te implici prea mult sentimental. Prietene, locul acesta este la fel ca altele şi noi ne aflăm aici ca să punem capăt unei îndelungi suferinţe, pentru a regăsi un prieten pierdut, dacă este posibil, pentru a împiedica un măcel, dacă este posibil pentru a regăsi un obiect de o neasemuită frumuseţe, dacă reuşim, şi pentru a-i descoperi semnificaţia. Dar aceasta este un loc ca oricare altul, înţelegi?

Michel aruncă pe asfalt chiştocul ţigării sale Gauloise.

— Fii atent, nu trebuie să dramatizăm lucrurile: sunt perfect liniştit, iar echilibrul meu mintal nu are nicio problemă... Şi mai ales acesta este un loc ca oricare altul iată, acolo este râpa Leucadelor din vârful căreia au fost aruncate, timp de secole în mare o mulţime de victime umane; mai departe este Ithaca, patria celui mai entuziasmant şi mai profund mit al întregii omeniri, iar în faţa noastră este insula Paxos de pe care o voce misterioasă a anunţat sfârşitul lumii antice; în laguna aceea de care am trecut cu puţin timp în urmă s-au decis destinele lumii când Octavianus şi Agrippa i-au înfrânt pe Marcus Antonius şi pe Cleopatra. Pe marea aceasta a început războiul Peloponesului care a adus sfârşitul civilizaţiei ateniene, iar acolo, la picioarele noastre, Aheronul se vărsă în mlaştinile Stixului. Dincolo de munţii aceia care se văd în faţa noastră a vorbit timp de două mii

de ani oracolul pelasgic de la Dodona, cel mai vechi din Europa; a vorbit de foşnetul frunzişului unui stejar colosal... Ai dreptate tu, Norman: acesta este un loc exact la fel ca toate celelalte.

Norman bombăni ceva de genul:

— Eu aş vrea acum doar să halesc ceva, şi se urcă în maşină.

Urcă şi Michel.

— Facem pariu că taverna lui Tàssos din Parga este încă deschisă?

— Măcar de-ar fi. Mi-ar plăcea să ne oprim acolo. Crezi că o să ne recunoască?

— Poate. N-am stat noi prea mult acolo, dar am venit de mai multe ori.

Tàssos îşi pierduse mult din podoaba capilară şi făcuse burtă, dar memoria îi rămăsese trează.

— Bine-aţi venit, băieţi! spuse el când îi văzu. Ce mai faceţi?

— Destul de bine, Tàssos, şi ne pare bine să te vedem, spuse Norman. Voiam să ne oprim la cină înainte de a ne duce la hotel.

Se aşezară afară, sub copertina din faţa terasei.

— Sigur! spuse Tàssos în timp ce le turna vin în pahare şi-l trimitea pe chelner să aducă puţin din tot ce aveau. Dar sunteţi siguri că nu vreţi să veniţi înăuntru. La vremea asta e cam răcoare afară.

— Nu, mulţumim, spuse Michel, suntem bine îmbrăcaţi şi am stat închişi în maşină toată ziua.

— Cum vreţi, spuse cârciumarul şi începu să-şi amintească de vremurile în care-i cunoscuse ca studenţi care umblau prin munţii Epirului în căutare de antichităţi. Dar unde este celălalt prieten al vostru, italianul?

— Din păcate, Claudio ne-a părăsit. A luat parte la evenimentele de la Politehnică, acum zece ani... A murit,

Tàssos.

— A murit? Spuse cârciumarul şi în vocea era o anumită mirare amestecată cu neîncredere.

— Aşa s-a spus, spuse Norman. Crezi cumva că s-a salvat?

Tàssos îşi turnă şi el un pahar de vin şi-l înălţă ca pentru un toast.

— Sănătate!

Ridicară şi ceilalţi paharele cu un zâmbet plin de melancolie.

— Da, mare păcat. Ar fi fost frumos să înălţăm împreună un pahar, la fel ca altădată. Voi spuneţi că a murit la Politehnică?

— Nu chiar în noaptea aceea. La două zile după aceea. Aşa am aflat din ziare, mai spus Norman.

Nu mai trecea aproape nimeni pe stradă şi localul lui Tàssos era pe jumătate gol. Un câine legat în lanţ începu pe neaşteptate să latre şi alţi câini de la casele din jur îi ţinură isonul, ca un ecou care se răsfrânse curând în întreaga vale. Cârciumarul trase un şut câinelui care scheună de durere şi se culcă fără să mai scoată vreun sunet. Ceilalţi câini tăcură şi ei, unul câte unul. În depărtare, marea era ca o lespede de ardezie, dar începea să se simtă un aer cenuşiu şi rece, iar pe vale prinse să sufle un vânticel pătrunzător. Chelnerul le aduse cina şi Tàssos îşi mai turnă un pahar.

— Nu ştiu ce să zic, aş putea să jur că l-am văzut prin locurile astea, dar n-aş putea să spun când. Poate este doar o părere... Peste câteva zile aici va fi aniversarea bătăliei de la Politehnică...

— Aşa este, spuse Michel. Şi curând va trebui să mă întorc la Grenoble. Anul universitar bate la uşă.

— Îl cunoşti pe Aristotelis Malidis? întrebă Norman.

— Pe bătrânul Ari? Cum să nu.

— Şi unde stă?

— Are un apartament în Parga, dar cred că l-a închiriat. Este custodele săpăturilor de la Efira. Stă într-o cameră de oaspeţi şi-i însoţeşte pe puţinii vizitatori din timpul sezonului turistic.

Se făcuse întuneric complet şi era destul de frig. Norman şi Michel plătiră şi plecară mai departe ca să ajungă la hotel.

— Ai auzit ce-a spus Tàssos despre Claudio?

— Am auzit... şi mi-e greu să suport această incertitudine, nu mai pot s-o suport.

10 noiembrie, orele 21

— Michel, sunt Mireille. În sfârşit, te-am găsit.

— Iubito, ce plăcere să-ţi aud vocea. Dar te-aş fi sunat eu chiar în seara asta.

— Am preferat s-o fac eu ca să fiu mai sigură.

— Unde eşti?

— Acasă. Senatorul Laroche a sunat de câteva ori: spune că n-ai mai dat de mult nici un semn de viaţă.

— Este adevărat. Spune-i că sunt foarte prins cu o cercetare de un interes excepţional şi că am să-l sun eu îndată ce am să pot: asta îl va linişti, sper, pentru o vreme.

— Când te întorci?

— Cred că repede.

— Aş vrea să-ţi spun multe, dar nu-mi place să fac dragoste prin telefon. Eu... nu mi se mai întâmplat niciodată să stau atât de mult timp departe de tine. Nu pot să înţeleg ce este atât de important ca să te ţină departe de mine atâta timp.

— Şi pentru mine este o suferinţă. Trăiesc într-o dimensiune ciudată pe care nici eu însumi nu mi-o pot explica. Dar cred că o să înţelegi atunci când am să mă

întorc şi când am să-ţi explic totul în amănunţime.

— Ce se întâmplă acolo în momentul acesta?

— Nimic. Nu se întâmplă nimic. În locul acesta este o imobilitate stranie: păsările nu cântă şi nu zboară, chiar şi marea pare nemişcată.

— Întoarce-te la mine. Acum.

— Mireille... Mireille. Te simt aproape.

— Şi eu te simt alături. Şi este şi mai rău.

— Nu te mai frământa. Trebuie să-mi duc la bun sfârşit cercetarea.

— Michel. Spune-mi ce cauţi. Este important. Am început să intuiesc şi eu câte ceva.

— Este greu... tare greu. Caut o parte din viaţa mea şi caut un prieten dispărut şi altceva...

— Cine este prietenul acesta?

— Se numea Claudio...

— Italian. Şi îl cauţi acolo?

— Se pare că l-a văzut cineva prin locurile astea... Încă mai este o speranţă...

— Nu sunt acasă. Sunt în Grecia.

— Unde? Spune-mi, unde?

— Oriunde aş putea să găsesc un răspuns la întrebările pe care mi le pun. Ceea ce cauţi tu acum, mă priveşte şi pe mine, ai uitat? Trebuie să ştiu şi eu. Sunt femeia ta.

— Mireille, te rog, întoarce-te acasă.

— De ce?

— Pentru că... Acesta este un drum pe care nu poţi veni cu mine. Şi este periculos!

— Şi prietenul tău, Norman?

— El a fost aici de la început. A fost din totdeauna. Întoarce-te acasă, Mireille, iubito, te rog mult.

— Prostule. Dacă m-aş afla în patul tău, goală...

— Întoarce-te acasă. Te rog. Eu... sunt pe cale să consult oracolul morţilor şi nu ştiu... care va fi răspunsul.

— În schimb, eu voi veni la tine şi te voi scoate din toată povestea asta.

— Mireille, te doresc şi eu, dar mă aflu într-un moment în care nu mă pot întoarce. Simt că este pe cale să întâmple ceva, dar te rog, pleacă.

— Nu vreau.

— Mireille, în viaţa mea există o pată şi trebuie să mă eliberez de apăsarea ei. Singur. Chiar dacă ar fi ultima acţiune a vieţii mele. Este un lucru care îmi provoacă o durere cumplită şi o ruşine greu de îndurat. Un lucru pe care am dreptul să-l ţin pentru mine.

Mireille tăcu, simţindu-se umilită.

— Iartă-mă, mai spuse Michel, nu voiam să te rănesc. Când am să-ţi pot explica totul, ai să înţelegi.

— Michel, se întâmplă nişte lucruri ciudate în strada Dionysìou la numărul 17. Şi cred că l-am descoperit pe cel care a tipărit studiul lui Harvatis care te interesează.

Michel rămase uluit câteva clipe, fără să poată scoate niciun sunet.

— Dar cum de ştii...

— Am citit câteva însemnări de-ale tale din biroul tău de la Grenoble şi am urmat o pistă bună aici, la Atena... Tot mai eşti sigur că nu vrei să mă vezi?

— Mireille, te joci cu focul. Dar, dacă vrei să ne vedem, vino.

— Vin imediat după ce rezolv o anumită problemă. Te sun eu cât pot de repede. Între timp, nu-ţi face griji; ştiu să-mi port şi singură de grijă. Mai bine ai grijă de tine. Dacă... dacă ţi s-ar întâmpla ceva, nu mi-ar fi deloc uşor să te înlocuiesc... în sufletul meu, în mintea mea în ochii mei... în patul meu.

Mireille puse receptorul în furcă fără să-şi închipuit că toată convorbirea cu Michel îi fusese transmisă în doar câteva minute căpitanului Karamanlis, cu toate amănuntele

intime. Se aşeză la măsuţa din cameră şi începu să revadă însemnările copiate din hârtiile lui Michel, în biroul lui de la Grenoble, precum şi ceea ce aflase de curând în Atena. Îşi dădea seama că existau multe lucruri stranii şi misterioase legate de prezenţa lui Michel şi a lui Norman în Grecia, dar nu reuşea încă să descopere un fir conducător. Măcar de-ar fi putut să pătrundă dincolo de oblonul mereu tras de pe strada Dionysìou...

O sunară de la recepţie.

— O vizită pentru dumneavoastră în holul de jos domnişoară.

Era domnul Zolotas.

— Mă bucur să vă văd, îi spuse Mireille.

— Şi eu, domnişoară.

— Aveţi vreo veste?

— Din păcate, nu am cine ştie ce noutăţi. Am făcut cercetări asupra numărului aceluia de înmatriculare. Este pe numele unei societăţi de leasing care are o singură filială la Atena în odòs Dimokritou şi un sediu central la Beirut. Şi întâmplarea face ca autorizaţia maşinii să fie emisă de sediul central. Aici, la Atena, nimeni nu a ştiut să-mi spună cine este concesionarul acelui număr, iar în ce priveşte cadastrul, sper că voi avea mâine dimineaţă informaţiile pe care mi le-aţi cerut.

— Vă mulţumesc, domnule Zolotas: oricum, dumneavoastră sunteţi foarte preţios pentru mine. Vă pot oferi ceva de băut?

— Am să iau cu plăcere o cafea. Aici se face un expresso foarte bun.

Mireille comandă cafeaua pentru oaspetele său şi un pahar de apă pentru sine.

— Cum a fost întâlnirea cu Karamanlis? întrebă Zolas.

— Vrea cu orice preţ numărul acela de înmatriculare, dar eu nu i l-am dat. Am reuşit, în schimb, să aflu că, după

toate probabilităţile, profesorul Harvatis a adus de la săpăturile din Efira un obiect extrem de preţios, un vas antic de aur care a fost văzut la Muzeul Naţional de însuşi Karamanlis şi care mai apoi a dispărut fără urmă, în aceeaşi noapte. Aproape că-mi vine să cred că obiectul acela ar putea avea o anumită legătură cu moartea profesorului Harvatis.

— S-ar putea, spuse Zolotas. Aceea a fost o noapte nefericită pentru mulţi oameni... Bine, s-a făcut târziu domnişoară, şi cred că ar fi cazul să mă duc acasă. Dacă mai aveţi nevoie de mine, sunaţi-mă: mă bucur să vă pot fi de folos.

— Aşa am să fac, spuse Mireille. Noapte bună, domnule Zolotas.

Mireille se întoarse în cameră, deschise radioul şi începu din nou să studieze hârtiile. Prinsese la oglindă o fotografie a lui Michel şi din când în când îşi ridica privirile ca s-o privească. I se părea că îl ţine în felul acesta sub protecţia ei. Telefonul sună din nou.

— Domnişoară sunt chelnerul de la barul „Milos”. Mercedesul negru a sosit acum în strada Dionysìou.

— Vă mulţumesc, spuse Mireille. Sunteţi nemaipomenit. Vin imediat. Vă rog să n-o scăpaţi din ochi.

— N-aveţi grijă, spuse chelnerul. Eu nu mă mişc de aici timp de cel puţin două ore.

Mireille privi afară. Cerul era negru şi fără stele, bătea vântul şi stătea să plouă. Îşi puse singurul pulover mai gros pe care-l avea în valiză, îşi aruncă pe umeri o geacă de piele şi ieşi.

La un minut după aceea, Pavlos Karamanlis fu anunţat din centrală că Mireille se afla în maşină, îndreptându-se către strada Dionysìou, pentru că o persoană îi spusese că sosise acolo o maşină Mercedes neagră, probabil aceeaşi pe care o căuta şi el.

— Trimiteţi două maşini obişnuite la fiecare capăt al străzii Dionysìou şi ţineţi sub supraveghere Mercedesul fără să vă lăsaţi observaţi: ajung şi eu acolo în zece minute.

Chelnerul debarasase ultimele două mese, mai servise două cafele şi se dusese în spatele uşii cu sticlă ca să stea cu ochii pe maşină. Încă se mai afla cineva pe locul şoferului, i se vedea silueta în contralumină. Dar ce făcea acolo înăuntru, de unul singur, la unsprezece seara? Chelnerul observă o antenă mare pe acoperişul maşinii, iar omul de la volan ţinea mâna dreaptă la înălţimea urechii: oare telefona?

Glasul lui Claudio Setti se auzea în receptor puţin deformat din cauza descărcărilor electrice: probabil că se apropia o furtună puternică.

— Domnule comandant, sunt Claudio, mă auziţi?

— Te aud. Unde eşti, fiule?

— La Metsovon. Cobor la Prèveza. Mai este valabilă întâlnirea noastră de la promontoriul Cimmerio?

— Da, chiar dacă în momentul acesta nu pot să mă mişc...

— Dar am nevoie să vă văd. Unde sunteţi acum?

— Sunt în Atena. Vorbesc de la telefonul maşinii. Ascultă, trebuie să mergi la Ari, la Efira. Spune-i că trebuie să ia vasul şi să-l ducă acolo unde ştie... să plece atunci când va primi semnalul obişnuit prin telefon... Spune-i că-i mulţumesc pentru tot ce a făcut pentru mine, că acesta este ultimul lucru pe care i-l cer... ultimul. Şi tu fii atent: pe acolo sunt multe persoane care te cunosc; înţelegi ce vreau să spun? Aşa că mişcă-te doar noaptea şi doar după ce te-ai asigurat că nu dai peste nimeni.

— Dar, domnule comandant, de ce m-aţi chemat în locul acesta...

— Pentru că trebuie să serveşti drept momeală. Trebuie

să-i atragem departe, unde nu vor avea pe nimeni ca să-i ajute şi unde nimeni nu te va putea urmări. Te simţi în stare?

— Dar dumneavoastră veţi veni aici?

— Voi veni şi totul va merge bine... Este un lucru important, ultimul pe care ţi-l cer, apoi vom încheia socotelile cu Karamanlis şi cu ceilalţi în locul şi la timpul potrivit. Am să-ţi spun mai multe după ce...

Urmă o pauză.

— Domnule comandant, domnule comandant, nu vă mai aud. Mai sunteţi acolo?

— Da, fiule, dar trebuie să te las. Pe aici sunt nişte mişcări suspecte care nu-mi plac...

— Sunteţi în pericol?

— E greu să fiu prins, dar se pare că este cineva care încearcă să facă asta. Te rog mult, fă aşa cum ţi-am spus, Ari îţi va fixa următoarea întâlnire.

— Am să fac ce mi-aţi spus, dar aveţi grijă. Sunteţi sigur că nu aveţi nevoie de mine? Aş putea să ajung la Atena în cel mult trei ore.

— Nu, mă descurc singur. Acum trebuie să închid, trebuie să am grijă de mine.

— Cum vreţi. Să-mi spuneţi cum a mers.

Mireille se hotărî să parcheze ceva mai la distanţa şi să se apropie fără să fie văzută. Merse câteva zeci de metri la adăpostul copacilor de pe marginea unei alei până la intersecţia cu strada Dionysìou. Înainte de a traversa intersecţia, se opri observând o maşină care se oprea chiar în clipa aceea. Din ea coborî un om care se strecură la adăpostul clădirii din intersecţie şi scoase capul pe după colţ ca să privească în direcţia Mercedesului negru parcat la circa o sută de metri depărtare, lângă trotuar. Alţi oameni, apăruţi pe neaşteptate din bezna nopţii veniră în jurul lui şi

omul păru să le dea instrucţiuni.

Mireille se apropie mai mult şi când individul se întoarse pentru o clipă înspre ea, îl recunoscu: era căpitanul Karamanlis. Văzu că scosese din maşină receptorul staţiei şi dădea nişte ordine: întindea o cursă omului din maşina neagră?

Mireille făcu cale întoarsă, alergând un ocol lung ca să ajungă acolo unde începea o stradă perpendiculară pe Dionysìou, astfel încât să ajungă în dreptul locului în care era parcată maşina. Scoase capul pe după colţul clădirii ca să privească mai întâi în dreapta, apoi în stânga: din amândouă direcţiile se vedeau venind oameni care luau poziţie sau cel puţin aşa părea. Ridică privirile şi i se păru că şi pe acoperişul casei din faţă se mişca o umbră.

Se gândi la omul care pozase pentru masca aceea ciudată, la trăsăturile acelea mândre, la fruntea înaltă, se gândi la vocea falsă şi la mâinile reci ale lui Pavlos Karamanlis şi simţi pe neaşteptate că era tentată să-şi urmeze instinctul. S-ar fi repezit către maşina neagră şi l-ar fi târât pe omul acela pe străduţa transversală care încă nu era blocată; acolo erau nişte căsuţe scunde, cu terase deasupra: pe acoperişurile oraşului ar fi fost o cale de fugă destul de convenabilă. Dar pe când îşi făcea curaj ca să ţâşnească înainte văzu două maşini năvălind dintr-o parte şi din alta, blocând ambele intrări pe strada Dionysìou. Maşinile se opriră cu scrâşnet de frâne la mică distanţă de Mercedesul negru şi din ele coborâră câţiva oameni care îl înconjurară din toate părţile. Mireille se lipi de zid, invizibilă în umbra clădirii.

Karamanlis se apropie de portiera din dreptul volanului având în mână o lanternă aprinsă şi dădu să deschidă, dar se opri uluit: nu era nimeni înăuntru, maşina era goală.

— Nu se poate, spuse, l-am văzut, l-am văzut, l-aţi văzut şi voi.

— Da, domnule căpitan, confirmă unul dintre oamenii săi, apropiindu-se şi el. L-am văzut şi noi.

Karamanlis se dădu înapoi, având impresia că aude din nou vocea aceea batjocoritoare care îi îngheţase sângele în vine în coliba aceea de pe muntele Peristeri: „Ce faceţi aici, domnule căpitan Karamanlis?”. Spuse plin de furie:

— Trebuie să fie vreo şmecherie la mijloc. Căutaţi dedesubt, repede.

Unul dintre oameni se întinse pe burtă ca să se uite sub maşină.

— Aveţi dreptate, domnule căpitan, spuse el după câteva clipe. Sub locul pasagerului este o trapă şi aici dedesubt este o gură de canal.

— Trageţi-o mai încolo, ordonă Karamanlis.

Maşina fu împinsă înainte câţiva metri şi căpitanul coborî în canal urmat de doi oameni. Mireille observa totul, aruncând din când în când câte o privire în spatele său ca să fie sigură că nu vine nimeni din partea aceea. Auzi de jos înăbuşită, vocea lui Karamanlis care spunea:

— Urmaţi-mă, repede, îi aud zgomotul paşilor!

Se făcuse frig şi avea mâinile amorţite de frig, dar se simţea umedă de transpiraţie la subsuori şi între sâni. Încerca să-şi imagineze ce se petrecea în momentul acela sub pământ, unde era proprietarul Mercedesului negru poate că era deja încolţit de urmăritorii săi, se rotea gâfâind şi dezorientat pe sub bolta umedă a canalului printre şuvoaiele urât mirositoare ale apelor murdare, în forfota scârboasă a şobolanilor.

— Supravegheaţi şi celelalte guri, din toată zona! ordonă subofiţerul care rămăsese lângă maşină. Nu trebuie să aibă nicio cale de scăpare.

Ari îşi terminase rondul de pază şi acum se aşezase comod ca să se uite la televizor. Jurnalul de noapte

reconstituia acele mari evenimente pe care le trăise el însuşi în urmă cu zece ani, prezenta imagini de la asaltul armatei asupra Politehnicii, norii de gaze lacrimogene, uruitul şenilelor, ordinele strigate în megafoane, un ofiţer din *astynomìa* care trăgea asupra oamenilor din faţa lui. Dar glasul comentatorului domina vechea tragedie, o arhiva, o dezamorsa pentru totdeauna, trecând-o în rândul memoriei istorice.

Bătrânul Ari era cuprins de o nervozitate stranie, de o încordare neobişnuită. Se ridica din când în când şi se ducea la fereastră. Era întuneric beznă afară şi ploua; în geamuri se reflectau deformate imaginile de la televizor. Se auzi soneria de la uşă şi se duse să deschidă.

— Cine este? întrebă.

— Eu sunt, Ari, Michel Charrier, îţi aduci aminte de mine?

Ari făcu câţiva paşi înapoi, tulburat peste măsură.

— Oh, da, spuse el după câteva clipe de ezitare. Oh, da, îmi amintesc, băiete, vino, nu sta în prag, ia loc.

Stinse televizorul şi se duse la un dulăpior de unde luă o sticlă şi două pahărele. Michel era îmbrăcat cu un impermeabil gri şi avea părul răvăşit de vânt. Se aşeză, aranjându-şi-l cu o mişcare rapidă a mâinii.

— Îţi place Metaxa?

— Nu te miri că mă vezi?

— La vârsta mea, nu mă mai miră nimic.

— Dar nu eşti chiar aşa de bătrân. Cred că n-ai împlinit încă şaptezeci de ani.

— Este ca şi cum aş avea o sută. Mă simt obosit, măi băiete, obosit rău. Dar, spune-mi, cărui fapt i se datorează surpriza asta?

Michel părea tulburat, ca şi cum s-ar fi ruşinat de ceva.

— Ari, îmi găsesc cu greu cuvintele potrivite... de când ne-am despărţit în noaptea aceea îngrozitoare, nu ne-am mai văzut.

— Nu. Niciodată.

— Şi nu vrei să ştii de ce?

— După cum mă întrebi, la mijloc pare să fie o poveste tristă sau greu de povestit. Nu-mi datorezi nicio explicaţie, băiete, eu sunt doar un bătrân custode, un pensionar care a venit să-şi trăiască ultimele zile în acest colţişor liniştit. Nu-mi eşti dator cu nicio explicaţie.

Îl privea cu ochi limpezi şi senini. Michel rămase tăcut câteva clipe, sorbind din păhărelul său cu coniac, în vreme ce bătrânul răsucea între degete un *kombolòi* dintr-o imitaţie de chihlimbar făcând să pocnească prin mişcări scurte boabele lovite una de alta.

— Am fost arestat de poliţie, Ari...

— Te rog, nu vreau să...

— M-au obligat să vorbesc.

— La ce bun? Totul a trecut, s-au sfârşit toate...

— Nu. Nu este adevărat. Claudio Setti mai trăieşte sunt sigur de asta... Şi tu ar trebui să ştii ceva despre asta... Se pare că a fost văzut acum câtva timp prin locurile astea... Nu-i aşa?

Ari se ridică şi se îndreptă către fereastră. Dinspre sat se auzea, foarte slab, sunetul unui flaut şi vocea unui cântăreţ. Îşi aţinti ochii asupra întunericului de afară.

— Este cineva la Tàssos care cântă... este o melodie frumoasă, o auzi? Frumoasă muzică.

Sunetele erau acum doar vocale, un fel de melodie fără cuvinte şi Ari începu şi el s-o îngâne încet, cu falsete, parcă urmărind notele din depărtare.

Michel tresări.

— Este cântecul lui, el este cel care cântă de undeva din noapte, ca să mă facă să mor de durere.

Se ridică brusc, se duse la uşă şi o deschise larg.

— Unde eşti? urlă din răsputeri. Nu vrei să mai cânţi cu mine? Unde eşti?

Ari îi puse o mână pe umăr.

— Plouă. Te uzi tot, vino înăuntru.

Michel încercă să-şi reţină lacrimile care-i umpleau ochii şi se întoarse către bătrân.

— Ari, pentru numele lui Dumnezeu, ascultă-mă. Eu şi Norman ne-am întors după atâţia ani aici, în Grecia, când abia reuşiserăm să uităm totul pentru că ne-a vorbit cineva despre vasul de aur, îţi aduci aminte? Vasul de aur pe care l-ai adus tu la Atena în noaptea aceea. Obiectul acela ne-a adus în ţara asta după atâta timp. Vasul acela a dispărut de atunci. Doar tu puteai să-l iei, aşa încât tu ştii de ce am fost atraşi aici. Mai întâi în Pelopones şi apoi în Epir, atraşi de o serie de mesaje, de urme... Tu eşti singura legătură cu obiectul acela blestemat care ne-a marcat tuturor viaţa. Tu l-ai adus la Atena şi tu l-ai luat de acolo... Ari, Claudio este acela care ne-a chemat aici, nu-i aşa? Ari, tu ţineai la noi, ştii că eram doar nişte băieţandri... oh, Dumnezeule, de ce trebuia să avem o asemenea soartă în noaptea aceea?

Bătrânul îl privi lung, cu o compasiune resemnată.

— Suntem cu toţii supuşi destinului, măi băiete. Este greu să te ascunzi atunci când îţi bate ceasul.

— Ari, pentru numele lui Dumnezeu, dacă este viu Claudio, fă în aşa fel încât să pot vorbi cu el, oh, doamne, ... fă cumva ca să vorbesc cu el...

Ari avea o expresie concentrată şi părea să tragă mai departe cu urechea la melodia din depărtare.

— Oh, băiete... Eu nu ştiu dacă este viu sau mort dar cu siguranţă nu mai există o limbă în care tu să vorbeşti, iar el s-o poată înţelege... Înţelegi ce vreau să spun? Înţelegi?

Muzica aceea se auzea acum mai greu, acoperită de răpăitul ploii, era mai îndepărtată, poate mai frumoasă şi sfâşietoare, respinsă şi înăbuşită în răstimpuri de rafalele vântului de la apus.

— Ari, fă cumva ca eu să pot vorbi cu el, pentru numele

lui Dumnezeu. Te implor.

Ari strecura mai departe printre degete boabele mătăniei. Când deschise gura, privirea sa era intensă şi pătrunzătoare.

— Pleacă, măi băiete. Te rog mult, întoarce-te acasă şi uită totul. Pleacă departe, băiete... cât mai departe. Încă mai ai timp.

— Nu pot. Spune-mi unde trebuie să-l caut.

Bătrânul îşi ridică privirea în tavan ca pentru a scăpa de insistenţa obsedantă a lui Michel.

— Prietenul tău... Norman, se numea Norman, nu-i aşa? Unde este el acum?

— Este aici, la Efira. Urmăreşte şi el o pistă.

Bătrânul îşi aţinti asupra lui privirea melancolică şi înduioşată.

— Putea să fie o sărbătoare frumoasă, fir-ar să fie, să ne întâlnim cu toţii ca să bem retsina şi să ne amintim de vremuri de demult.

Michel îi prinse mâinile într-ale sale, se apropie şi mai mult, apropiindu-şi faţa de a lui, ţintuindu-l cu un ochi de foc.

— Spune-mi... unde... să-l caut.

— Tu cauţi locul prin care se trece graniţa dintre viaţă şi moarte... dar, dacă asta vrei cu adevărat, poate că ai o posibilitate. La cheul din Çanakkale, poimâine, cu puţin înainte de miezul nopţii... poate că ai să reuşeşti să-l vezi.

Michel păru să se lumineze la faţă.

— Aşadar, nu m-am înşelat. Este viu, deci.

— Viu? oh, măi băiete... sunt locuri... timpuri... şi chiar persoane pentru care cuvintele viu sau mort nu mai au semnificaţia cu care suntem noi obişnuiţi.

CAPITOLUL XX

Atena, odòs Dionysìou, 10 noiembrie, orele 23

Mireille se simţea frustrată şi, într-o oarecare măsură, vinovată pentru ceea ce se petrecuse: Karamanlis ajunsese, probabil, acolo din cauza ei. Cum ar fi putut altfel? Poate că fusese naivă atunci când avusese încredere în Zolotas sau poate că era ţinută sub supraveghere... Pe când căuta în minte un răspuns la toate aceste întrebări, îi atrase atenţia un scârţâit uşor din spatele său, după care urmă scheunatul aproape imperceptibil al unui câine.

La câţiva metri în spatele ei era un zid scund de incintă, dincolo de care se putea întrezări o scară exterioară ducând la o uşă de la primul etaj al unei case modeste. Chiar atunci ieşea pe uşa aceea un bărbat îmbrăcat cu un palton negru şi cu pălărie pe cap. Un câine mare şi cu părul scurt se gudura în jurul lui, dând bucuros din coadă. Omul închise uşa, apoi, cu un gest scurt, îşi strecură mâna dreaptă sub streaşina copertinei de deasupra uşii, după care se aplecă să mângâie câinele care se freca de picioarele lui. Coborî scara şi dispăru după câteva clipe, dar fetei i se părea că-l aude vorbind în şoaptă cu câinele, iar câinele scheuna ca răspuns la glasul drăgăstos al stăpânului său.

Un minut mai târziu, se deschise o uşă care dădea din

curte în stradă şi pe ea ieşi omul care se îndepărtă în direcţie opusă. Mireille, ascunsă după un profil al zidului, îl privi cum mergea, nici încet, nici în grabă, cu paşi mari şi siguri şi ţinându-şi mâinile în buzunare. Dintr-o dată avu senzaţia clară că mai văzuse cândva mersul acela şi felul acela de a ţine capul drept: el era! Omul din Mercedesul negru, bărbatul care pozase pentru sculptura aceea enigmatică, pentru chipul acela de piatră cu ochii închişi.

Cum era posibil? Dacă dispăruse de puţin timp printr-o gură de canal, dacă Pavlos Karamanlis strigase că aude zgomotul paşilor lui? Şi totuşi, în sinea sa nu avea dubii. Decise să se asigure de asta, înconjură cvartalul de locuinţe cu mers grăbit, trecând la doar câţiva metri de oamenii căpitanului îngrămădiţi în jurul gurii de canal. Oblonul de la numărul 17 era tot închis, dar venea în schimb o lumină slabă dinspre uşa vecină care era intrarea într-un demisol. Un afiş cu inscripţia „Artopoleion”, dar mai mult o mireasmă îmbietoare de pâine coaptă arătau că un cuptor intrase în activitate încă din toiul nopţii. Se pomeni cu bărbatul acela venind în direcţia ei. Îţi reglă paşii astfel încât să se întâlnească în dreptul unui felinar, astfel că-l văzu destul de bine la faţă: nu era nicio îndoială că era el. Trecu foarte aproape de el şi încercă să îşi dea seama cum mirosea: dacă venea din canal ar fi trebuit să simtă mirosul.

Mirosea a pâine caldă. Da, emana cu siguranţă un parfum de pâine abia scoasă din cuptor. Nu reuşea să înţeleagă. Se ascunse după colţul clădirii de la prima intersecţie şi privi în urmă. Omul se afla cam la treizeci de metri. Se oprise. Intra într-o cabină telefonică.

În casa lui Ari, telefonul începu să sune, dar Ari nu se mişcă din loc.

— Nu înţeleg cuvintele tale, spuse Michel, parcă revenindu-şi, dar, dacă este viu, am să-l găsesc şi am să-l

oblig să mă asculte... va trebui să mă asculte.

Telefonul sună de cinci ori, apoi tăcu şi începu din nou să sune. Michel se uită mirat la faţa lui Ari apoi îşi mută privirile asupra telefonului de pe măsuţă. Ţârâitul soneriei umplea camera mică şi goală de o nelinişte insuportabilă, până când Ari puse cu o mişcare neaşteptată mâna pe receptor. Telefonul tăcu, apoi sună din nou, de data aceasta de patru ori. Bătrânul nu scoase nici un cuvânt, ca şi cum ar fi ascultat concentrat, apoi începu din nou să spună:

— Sunt locuri şi timpuri şi chiar persoane pentru care cuvinte ca viu sau mort nu au semnificaţia cu care suntem obişnuiţi noi... A bătut ultima oră a acestei aventuri. Te rog, băiete, pleacă, întoarce-te acasă. N-ar trebui să-ţi spun asta, tocmai eu, şi totuşi, vezi, ţi-o spun. Întoarce-te acasă cât timp te mai poţi salva... te rog... Oh, Sfântă Fecioară, tare frumos ar fi fost să stăm toţi laolaltă să bem ouzo şi să cântăm... ar fi fost tare frumos... Oh Sfântă Fecioară... Pleacă, băiete, du-te de aici.

— Poimâine seara la Çanakkale... Nu mai am prea mult timp.

Michel se ridică, deschise uşa şi-şi strânse impermeabilul în jurul trupului, ca să se apere de o rafală de ploaie. Muzica aceea încetase şi ultimele lumini de la cârciuma lui Tàssos se stinseseră.

Mireille îl privi cu atenţie şi avu impresia că omul acela nu spune nimic în receptor. Poate că nu găsise pe nimeni acasă sau poate că transmisese doar un semnal... pentru ce anume? Miros de pâine. Cuptorul! Demisolul de lângă numărul 17! Cu siguranţă trecuse pe acolo. Îi veni în minte gestul acela, mâna care trecea cu rapiditate pe sub streaşina de la copertina uşii. Se întoarse înapoi şi se apropie de uşiţa din zidul exterior, dar în clipa următoare zgomotul slab de labe şi un mârâit surd o anunţară că acolo

era totuşi un paznic.

Făcu câţiva paşi înapoi ca să vadă mai bine uşa de la etaj pe care ieşise omul şi observă că deasupra acoperişului clădirii se afla un mic atic al unei clădiri alăturate la care se putea ajunge de pe trunchiul gros al unei glicine care, ridicându-se de la pământ se ramifica în partea de sus, acoperindu-l ca o pergolă. În partea aceea ar fi fost pe direcţia în care bătea vântul şi câinele n-o mai putea adulmeca atât de uşor.

Îi era frică şi simţea un impuls puternic să fugă, să se întoarcă la hotel şi să aştepte întoarcerea lui Michel, dar simţea în acelaşi timp că trăieşte în clipele acelea pentru ea şi pentru Michel, aşa cum n-o mai făcuse niciodată până atunci.

Se căţără sprintenă şi fără prea mare efort pe trunchiul glicinei şi din când în când îi zbura de sub degete câte o vrabie care-şi alesese locul acela ca să înnopteze: în câteva clipe foşnetul micilor aripi se stingea în noapte.

Ajunse la aticul acoperit de frunze uscate şi de acolo începu să coboare pe acoperişul casei vecine, alunecând pe ţigle, până când se opri pe copertina de deasupra uşii. Întinse mâna sub streaşină şi căută pe pipăite până când simţi sub degete o cheie Yale. Avea acum posibilitatea să cerceteze refugiul secret al acelui om enigmatic, să descopere, poate, misterul acelei măşti şi al luminii care se aprindea uneori în crucea nopţii, dincolo de oblonul închis din strada Dionysìou 17.

Trebuia să-şi dea seama acum unde era câinele; ştia că de îndată ce ar fi pus piciorul pe platforma din faţa uşii, câinele s-ar fi aruncat asupra ei. Trebuia să deschidă uşa şi s-o închidă apoi în urma ei cât mai repede posibil. Dar unde se afla câinele în momentul acela? Aşteptă cu inima bătându-i din ce în ce mai tare ca animalul să facă vreo mişcare, oricât de mică, pentru ca să poată şti cât de

departe era de poartă, dacă era, măcar, în grădină sau dacă se afla deja pe scară. Dar nu se auzea nici cel mai mic zgomot: câinele rămânea nemişcat şi bine ascuns în vreun colţ al micii grădini, gata să atace ca o adevărată fiară.

Aşteptă în continuare: nu voia să se lase masacrată doar ca să-şi satisfacă o curiozitate. La un moment dat auzi un mieunat slab şi văzu silueta întunecată a unei pisici profilându-se pe coama zidului de incintă. În sfârşit apărea ceva care putea schimba situaţia! Pisica înaintă mai departe fără să se întâmple nimic, apoi se opri, şovăi o clipă, parcă pipăind cu laba întunericul din faţa ei, după care sări în interior, dar nici atunci nu se auzi nimic. S-ar fi zis că paznicul canin ştia foarte bine că altul putea fi intrusul aşa că-l aştepta nemişcat să apară.

Atunci, Mireille se hotărî că trebuia să facă oricum o încercare şi, dacă mergea, nu avea ce să-şi reproşeze. Calculă cu atenţie felul în care urma să se lase în jos pe platforma scării fără a face cel mai mic zgomot, ţinând cheia în mână ca să nu piardă timpul căutând-o prin buzunar şi speră din toată inima că va avea timp suficient ca s-o vâre în broască şi s-o rotească înainte ca fiorosul animal să se dezlănţuie. Respiră adânc şi se lăsă în jos pipăind întâi cu vârful piciorului. Se lăsă să alunece şi ateriză fără zgomot. Intră acum în zona de lumină a becului care atârna sub copertină. Avea să devină vizibilă, aşa cum fusese vizibil pentru ea omul care coborâse în stradă.

Căută fără zăbavă broasca uşii, încercă să vâre cheia în ea. Nu intra. O răsuci şi în cele din urmă intră, făcând apoi să se declanşeze mecanismul. Mireille stătu în loc câteva clipe ca să poată auzi zgomotul oricărei mişcări din întuneric.

Avea noroc, tăcerea era totală. Împinse încet uşa, ca să n-o facă să scârţâie şi trecu pragul, după care se întoarse ca s-o închidă la loc, dar în clipa aceea un lătrat neaşteptat

o făcu să îngheţe de spaimă: câinele ţâşnise pe ultima treaptă a scării şi acum încerca să deschidă uşa cu labele şi cu colţii. Mireille împingea în ea cu toată forţa, dar animalul îşi strecurase deja capul înăuntru şi încerca să pătrundă şi cu corpul. Lătratul său furios răsuna în interiorul casei cu o ferocitate înspăimântătoare, iar energia lui părea inepuizabilă, imposibil de oprit. Mireille se lipise cu spinarea de uşă şi împingea cu picioarele ca s-o închidă, dar ştia că nu mai putea rezista decât câteva secunde.

Îşi aduse aminte, în starea aceea de spaimă cumplită, că în buzunarul interior al jachetei avea un mic spray deodorant. Îl găsi, se aplecă, împingând în continuare picioarele, până ajunse într-o poziţie favorabilă şi proiectă conţinutul flaconului peste botul animalului care se retrase pe jumătate orbit timp de o fracţiune de secundă, timp suficient pentru ca tânăra să poată închide uşa. În clipa următoare câinele îşi reluă atacul cu şi mai mare furie, izbindu-se cu toată forţa în uşă şi făcând să vibreze tot peretele. Mireille se îndepărtă în fugă prin ceea ce părea să fie un coridor întunecos, apoi trecu printr-o cameră şi începu să coboare o scară. Părea că lătratul câinelui se mai potolise oarecum, transformându-se într-un mârâit surd şi îndepărtat.

Găsi un întrerupător şi aprinse lumina. Era înăuntru, în sfârşit, dar ce era acolo? Mai înaintă printre doi pereţi albi şi complet goi, până când ajunse în faţa unei alte uşi şi aprecie că în locul acela se afla la nivelul parterului. Deschise uşa aceea şi intră într-o sală nu prea mare, bine mobilată. Într-un colţ, pe un şevalet, era un portret, neterminat, al unei femei; părea să fie o actriţă din teatrul clasic, îmbrăcată în veşminte antice. Era foarte frumoasă, o frumuseţe aristocratică şi copleşitoare: îi amintea într-un fel de Irene Papas. Pe un perete se afla, în schimb, fotografia unui tânăr de vreo treizeci de ani, gol până la brâu, surprins

în timp ce încorda un arc dublu. Tânărul avea un trup musculos, fără nici o urmă de grăsime, şi avea soarele în spate, luminându-i braţul stâng. Razele de lumină ajungeau în diagonală asupra ochiului îndreptat asupra ţintei, făcându-l să lucească sinistru. În ochiul acela negru şi imobil părea scrisă o sentinţă necruţătoare.

Încăperea nu avea ferestre, aşa cum nu erau nici pe coridorul prin care venise. Mireille simţea că nu mai poate respira de teamă şi de încordare. Ce s-ar fi făcut dacă stăpânul acelui refugiu ciudat ar fi apărut pe neaşteptate? Se apropie de uşa din fundul sălii şi dădu să pună mâna pe clanţă, dar şi-o retrase imediat simţind că inima îi sare din piept: de alături se auzea un zgomot de paşi grăbiţi.

Îşi roti privirile în jur, căutând cu disperare un loc de refugiu, dar nu vedea nimic de felul acesta. Nu voia nici să iasă pe unde intrase pentru că ar fi fost sfâşiată de bestia aceea care pândea din întuneric. Se simţea pierdută.

— Pe acolo, domnule căpitan, a luat-o pe acolo, se aude zgomotul paşilor. Îl urmărim. Veniţi, veniţi repede!

Karamanlis alergă gâfâind în direcţia lanternei cu care unul dintre oamenii săi încerca să-i lumineze calea de-a lungul bordurii de beton care mărginea marele canal colector.

— L-ai văzut? întrebă apropiindu-se de zidul care mustea de umezeală.

— Nu, domnule căpitan, dar am auzit zgomotul paşilor lui.

— Eu nu aud nimic.

— Vă asigur că...

— Ne-am lăsat duşi de nas. Iar a scăpat fiul ăla de căţea.

Chiar în clipa aceea se auzi desluşit zgomotul unor paşi care se accelerau până se transformau într-o alergare.

— Ai dreptate, fir-ar să fie, se aude de acolo. Hai, mişcaţi-

vă şi prindeţi-l, eu nu mai pot, mi s-a tăiat răsuflarea.

Agentul şi tovarăşul său se repeziră în direcţia din care se auzea zgomotul, dar curând se opriră în faţa unui zid. Se priviră uluiţi unul pe altul şi se întoarseră pe unde veniseră: domnea acum o tăcere adâncă pe sub bolţile căptuşite cu mucegai, dar nu trecu decât un minut şi subterana răsună din nou de zgomotul unor paşi, rari acum, ca ai unuia care se mişca nepăsător prin gaura aceea împuţită, cunoscând drumul ca şi când s-ar fi aflat în împărăţia lui.

Mireille se ghemuise în singurul colţişor care-i putea oferi un adăpost, în spatele unei canapele, dar îşi dădea seama că ascunzişul ei nu era dintre cele mai bune: când paşii aceia ar fi ajuns în prag şi uşa s-ar fi deschis, cât timp mai putea rămâne ascunsă vederii acelui necunoscut? Poate un minut, poate două? Dar se întâmplă ceva ciudat cu paşii aceia care, când deveneau mai rari şi chiar se opreau, când se făceau mai grăbiţi, dar nu se apropiau niciodată.

Mireille prinse curaj şi se apropie de uşă, puse mâna pe clanţă şi o deschise doar câţiva centimetri, suficient ca să privească dincolo: se vedeau câteva trepte care coborau şi apoi un spaţiu gol, nu prea mare, slab luminat de un bec chior şi de reflexele ce păreau să vină de la ledurile aprinse ale unui tablou electronic. Deodată, auzi iarăşi paşii aceia, dar în momentul acela era sigură că nimeni nu putea parcurge o distanţă atât de mare în spaţiul acela atât de strâmt.

Deschise larg uşa, coborî treptele şi ajunse în faţa unei console electronice prinse de peretele mai lung. Se putea distinge un traseu luminiscent care părea cel al unei străzi sau al unei linii de cale ferată sau de metrou şi, într-un punct în care un segment lateral se despărţea din axa principală se vedea pâlpâind o lumină roşie care se mişca de-a lungul porţiunii respective şi cadenţa cu care clipea

era exact la fel cu aceea a paşilor care se auzeau. Un truc. O iluzie computerizată. Dar cu ce scop?

În stânga jos erau nişte comutatoare: îl acţionă instinctiv pe primul şi o voce o făcu să tresară de frică: „Opreşte-te! Stai pe loc, dobitocule! Nu vezi că alergăm ca nişte tâmpiţi în tot rahatul ăsta pe urmele nu ştiu cui?”

— Dar, domnule căpitan, aţi auzit şi dumneavoastră zgomotul de paşi...

— Sigur că da şi-l auzim şi acum: vine din braţul acela de acolo în care am fost acum cinci minute şi unde nu se poate ajunge decât din direcţia asta. Dacă ar fi fost cu adevărat acolo, trebuia să-l vedem trecând, nu crezi? Este un truc, fir-ar al naibii, o porcărie de truc...

Doamne, vocea căpitanului Karamanlis! Şi răsuna ca şi cum ar fi venit de sub o boltă înaltă... Karamanlis se afla încă în canalul acela şi aparatura aceea drăcească putea să-i detecteze poziţia, poate după vocea sa sau după zgomotul paşilor lui sau ai oamenilor săi, programând apoi capcane acustice pentru a-i atrage într-o parte sau în alta, făcându-i să alerge fără rost prin reţeaua de canale pe urmele unei fantome!

Mireille aduse comutatorul în poziţia iniţială şi vocile încetară să se mai audă. Doamne ce minte bolnavă putea concepe o protecţie de felul acesta şi cine ştie câte altele în jurul oblonului inaccesibil din strada Dionysìou.

Trecu mai departe în încăperea alăturată şi se află din nou pe un coridor puternic impregnat de mirosul pâinii abia scoase din cuptor. Ridică ochii în tavan şi văzu că acolo erau nişte guri de aerisire care comunicau, evident, cu cuptorul din demisolul de la numărul 15. Tipografia de la numărul 17 trebuia să fie cam pe deasupra capului său; de acolo ieşise micul volum care îl făcuse pe Michel să nu mai aibă somn:

Ipoteze asupra ritualului necromantic în Odiseea XI.

În capătul coridorului era o scară îngustă de lemn care ducea spre tavan unde se putea observa un chepeng închis. Începu să urce şi, pe măsură ce se apropia de chepengul acela, se simţea parcă strânsă de gât de o senzaţie neliniştitoare de panică şi de sufocare, ca şi cum s-ar fi apropiat de poarta infernului.

Căpitanul Karamanlis privi în faţa sa la scăriţa care ducea spre suprafaţă şi le spuse oamenilor săi:

— Dacă nu greşesc, urcând pe aici, aş ajunge la doi paşi de maşina mea. Voi întoarceţi-vă pe unde am venit şi plecaţi. Cine este de serviciu se duce la sediu şi face apoi patrularea de rutină. Fără rapoarte şi fără procese verbale, evident.

— Cum doriţi, domnule căpitan.

Karamanlis urcă pe scăriţa de fier, alunecoasă şi ruginită, până la gura de canal, ţinând într-o mână lanterna aprinsă. Făcu un efort să ridice capacul şi scoase afară întâi capul, apoi se ridică şi cu genunchii, puse la loc capacul şi stinse lanterna. Avusese dintotdeauna un simţ extraordinar al orientării: maşina sa era parcată la vreo cincizeci de metri pe partea stângă a străzii. Ajunse la ea cu paşi grăbiţi şi vârî cheia în broasca portierei din stânga. În clipa aceea, cel de-al şaselea simţ al vechiului poliţist îi dădu senzaţia clară că în spatele său se afla cineva: în clipa următoare, o voce pe care nu se gândise niciodată că o va auzi în momentul şi în locul acela îi confirmă că nu se înşelase.

— Vă salut, domnule căpitan Karamanlis.

Karamanlis se răsuci fulgerător pe călcâie, palid la faţă de uimire şi de oboseală.

— Aşa-zisul amiral Bògdanos. Bine. Aţi terminat să vă mai bateţi joc de mine.

Gâfâia de furie.

— Acum o să mă urmaţi la centrală: trebuie să vă pun câteva întrebări şi, mai ales, să vă văd documentele.

— Nu spuneţi tâmpenii. Mă aflu aici ca să vă salvez viaţa. Claudio Setti trăieşte.

— Dacă asta-i tot ce vreţi să-mi spuneţi, puteţi să mă urmaţi la secţia de poliţie: acolo putem vorbi mai pe îndelete.

— Claudio Setti este pe cale să vă omoare pe dumneavoastră şi pe animalul acela de agent pe care l-am salvat deja o dată de la o moarte sigură. În plus, se pregăteşte să trimită procurorului general o mărturie scrisă şi probată cu documente despre asasinarea lui Heleni Kaloudis. În cel mai bun dintre cazuri, dumneavoastră veţi putrezi în puşcărie pentru tot restul zilelor pe care le mai aveţi de trăit, iar prietenul dumneavoastră va fi spintecat ca un porc şi atârnat de picioare. Dar nu pot exclude că s-ar putea ca şi dumneavoastră să aveţi parte de aceeaşi soartă... băiatul acela este imprevizibil la urma urmelor.

— Nu cred nicio iotă din tot ce spuneţi: sunteţi un impostor.

— Priviţi atunci această fotografie: a fost făcută la Istambul acum opt zile: uitaţi-vă la afişul din spatele lui cu publicitatea pentru meciul de fotbal Turcia-Spania.

Karamanlis privi fotografia care-l înfăţişa indubitabil pe Claudio Setti pe o stradă a oraşului turcesc. În momentul acesta, se află în Grecia, sub o identitate falsă.

— Unde?

— La Efira.

— Efira.

Karamanlis îşi aminti pe neaşteptate de vocea răguşită şi batjocoritoare pe care o auzise ieşind din gura acelui *kallikàntharos* de pe muntele Peristeri.

— Acolo vreţi voi să fiu? De ce? De ce în locul acela

prăpădit? Nu s-ar putea încheia socotelile aici, la Atena? Sunt destule locuri potrivite şi în Atena?

— Nu spuneţi tâmpenii. Setti este la Efira pentru ca acolo are un prieten, Aristotelis Malidis. Eu cred că omul acela l-a ajutat şi l-a protejat în toţi aceşti ani. Dar va rămâne destul de puţin acolo, dacă am înţeles eu bine. Dacă nu reuşim să-l prindem acum, riscăm să-l pierdem definitiv. Şi dacă se întâmplă aşa ceva, puteţi fi sigur că vă va sări la gât când vă veţi aştepta cel mai puţin. Omul acela este capabil să rămână ascuns şi inactiv timp de ani întregi, pentru ca deodată să lovească atunci când toată lumea a uitat de el. Şi lucrul acesta este valabil şi pentru prietenul dumneavoastră... Gândiţi-vă la Roussos şi la Karagheorghis... la noaptea de la Portolagos...

Karamanlis părea tulburat, copleşit de ceea ce auzea.

— Dar de ce aţi face dumneavoastră toate acestea? Nu sunteţi amiralul Bògdanos... Amiralul Bògdanos zace în cavoul familiei de la Volos... Nu ştiu cine sunteţi...

— Şi este mai bine să nu ştiţi nici în continuare, cel puţin pentru o vreme. Şi, în orice caz, s-ar putea să nu ştiţi cu adevărat cine se află în mormântul de la Volos.

— Doar nu vreţi să mă faceţi să cred că în cimitirul de la Volos ar fi îngropat impostorul.

— Eu vă aduc nişte fapte, vă dau pe mână un om.. cu speranţa că de data aceasta n-o să-l lăsaţi să vă scape. Şi, când vom pune capăt acestei afaceri neplăcute, nu va mai avea importanţă cine sunt eu. În orice caz, aduceţi-l cât mai curând pe tânărul acela în situaţia de a nu mai face rău şi veţi avea toate explicaţiile pe care le doriţi. Astea sunt şi ordinele venite de sus, dacă vă interesează.

— V-ar deranja dacă am sta de vorbă în maşină domnule... cum trebuie să vă spun? Eu nu mă mai ţin pe picioare de oboseală.

— Conform noilor documente care mi-au fost date de

superiorii mei, sunt căpitanul de fregată Dimitrios Ritzos.

Îi întinse o legitimaţie a marinei militare în perfectă regulă:

— Prin urmare, tot un ofiţer de marină. De ce nu-mi spuneţi, „domnule comandant”? este mai simplu şi mai puţin formal. Mă scuzaţi că nu intru cu dumneavoastră în maşină. Puţiţi groaznic, domnule Karamanlis.

— Aşa este.

— Vedeţi, domnule Karamanlis, mi se spunea „domnule comandant” şi pe la Kastritza, în timpul războiului civil, când luptam cu oamenii din Siguranţă de sub comanda generalului Tsolaglu.

— Kastritza. Eram pe fronturi adverse, prin urmare. „Domnule comandant”, nu? Dar atunci... eu am auzit vorbindu-se despre dumneavoastră...

— S-o lăsăm baltă, domnule Karamanlis, au trecut toate. Acum, binele ţării cere colaborare... Şi, oricum, nu mai avem prea multe să ne spunem: luaţi-l cu dumneavoastră pe Vlassos. Este o momeală sigură şi Setti îşi va pierde foarte uşor capul atunci când îl va vedea din nou în circulaţie şi nu se poate să nu facă vreo greşeală.

Karamanlis se aşezase totuşi la volanul maşinii sale, lăsând deschisă portiera. Întinse mâna spre torpedo şi luă un pachet de ţigări care stătea acolo de luni întregi fără să fi fost desfăcut. Scoase o ţigară şi şi-o aprinse.

— Dă-le dracului, nu pot fi ţigările mai periculoase decât capcana în care mă pregătesc să intru.

Trase cu poftă un fum.

— Încă un lucru, domnule Karamanlis: sper că v-aţi dat seama că aş fi putut să vă fac bucăţi în orice moment. M-am limitat doar la a mă juca precum pisica şi şoarecele, pentru ca să înţelegeţi cine impune regulile aici. Şi acum fiţi cuminte şi faceţi aşa cum vă spun.

Se întoarse şi porni către strada Stadìou. Karamanlis se

aplecă în afara maşinii.

— Un moment... domnule comandant.

Omul se opri.

— Aţi fost vreodată pe muntele Peristeri? Adică, ne-am... văzut prin părţile acelea?

Se întoarse brusc spre Karamanlis şi dinţii îi sclipiră prin întuneric, într-un rânjet ca de lup.

— Uneori, spuse, în timpul războiului civil, dar nu-mi amintesc ca dumneavoastră să fi fost pe acolo cu batalionul din care făceaţi parte.

— Da, într-adevăr, spuse Karamanlis.

Închise apoi portiera şi-l privi cum se îndepărtează cu paşii aceia mari şi siguri, cu gulerul paltonului ridicat şi cu pălăria trasă pe ochi.

Îi veniră în minte cu o forţă distrugătoare cuvintele rostite de acel *kallikàntharos* pe muntele Peristeri bătut de vânturi:

El este cel care pune la cale moartea.

Bine, cu atât mai mult merita să se ducă la întâlnire. Ce naiba, *ò Tàvros* îi trimisese pe lumea cealaltă pe unii mai şmecheri şi mai duri, lovind în ultimul moment, exact atunci când inamicul jubila crezând că este deja stăpân pe situaţie. Şi, la urma urmelor... nu se ştie, lui nu-i făcuse niciodată nimic.

Deschise staţia şi chemă centrala:

— Sunt Karamanlis. Comunicaţi-i sergentului Vlassos să fie pregătit mâine la ora şase să plece cu mine

— Cu dumneavoastră, domnule? Dar unde?

— Treaba mea unde. Tu transmite-i ce ţi-am spus eu.

Când înălţă capul, comandantul, dar cine dracu’ era, dispăruse deja după primul colţ. Porni maşina şi se îndreptă spre casă.

„Comandantul”... o figură ciudată din perioada rezistenţei, nu se ştia exact de partea cui era, nimicise uneori batalioane întregi ale armatei regulate din cadrul Siguranţei, dar pedepsise cu asprime şi excesele comise de anumite unităţi de partizani. Lumea îl considera un erou, un mit, deşi nimeni nu ştia unde se afla şi cine era în realitate. Şi cu siguranţă cunoştea acţiunile pe care el, Karamanlis, le organizase în zona Kastritza şi în alte regiuni din nord, aflându-se în fruntea detaşamentului său din Siguranţă... în vremurile în care toată lumea îl cunoştea ca *ò Tàvros.* Oricum, jocul urma să ia sfârşit şi, într-un fel sau altul multe adevăruri aveau să iasă la iveală.

Parcă în locul său obişnuit din faţa casei, urcă încet scările şi deschise uşa apartamentului. Îşi scoase pantofii şi se feri să aprindă lumina, dar soţia sa tot îl auzi şi veni tropăind pe coridor.

— Tu eşti? Oh, Sfântă Fecioară, ştii cât este ceasul? Şi mirosul ăsta? Ce-i cu duhoarea asta?

Mireille urcă încet scara către chepengul din tavan şi-l împinse nu prea tare: se deschise aproape singur, datorită unei contragreutăţi şi fata se trezi în tipografia de pe strada Dionysìou. Aprinse lumina şi privi în jur. Totul era într-o ordine perfectă, ca şi cum ar fi funcţionat până în ajun: pardoseala era curată şi pe rafturi se vedeau pachetele de hârtie într-o ordine perfectă, într-un colţ se vedea tiparniţa. De acolo ieşise micul volum al lui Periklis Harvatis?

Se simţea obosită, epuizată de încordarea prin care trecuse şi de lipsa odihnei, avea gâtul uscat, iar inima îi bătea într-un ritm neregulat, dându-i uneori o senzaţie neplăcută de sufocare.

Se ridică în picioare. Unde era oare Michel în clipele, acelea? Simţea pe neaşteptate că asupra lui plutea o ameninţare, ca un nor încărcat cu grindină deasupra unui

lan de grâu. Înaintă spre centrul micii încăperi şi privi pe rafturi: erau de toate, documente de diferite tipuri, certificate, legitimaţii, componente electronice, cărţi, discuri, un bouzouki vechi.

Trecu în camera din spate care i se păru mult mai mare decât tipografia însăşi şi în care era cea mai variată şi mai bizară adunătură de obiecte pe care o văzuse vreodată: o puşcă veche Lee Enfield şi un revolver american, o proclamaţie a Kleftilor împotriva turcilor din secolul XVIII, un steag de luptă al unui dromon bizantin din secolul XIV, un drapel al batalionului sacru al lui Ypsilantis, fotografii vechi, obiecte de artă din toate epocile, arme antice, tablouri, stampe, vâslele şi cârma unei bărci, o plasă de pescuit, o cupă attică având pe ea siluete negre, un pumnal damaschinat din epoca micenianã, o tablă de joc...

Într-un colţ, un pachet de exemplare, câteva sute. Erau ele, erau lucrarea lui Harvatis:

Ipoteze asupra ritualului necromantic în Odiseea XI

Alături, într-o servietă, era un text scris la maşină al aceluiaşi autor, purtând titlul: *Ipoteze asupra poziţiei locului numit „Kelkéa” sau, după alte mărturii, „Boùnima” sau „Boùneima”.*

Mireille era sleită de puteri, dar simţea că trebuie să se aşeze şi să stoarcă din însemnările acelea chiar şi cea mai tainică semnificaţie, exprimarea cea mai vagă. De fapt, nu voia să ia nimic din locul acela peste care plutea în mod ciudat o sacralitate tăcută şi totuşi concentrată, pentru a nu lăsa vreo urmă a trecerii sale, pentru a nu-l atrage pe urmele ei pe locatarul acelui neobişnuit refugiu, atât de înverşunat apărător al propriei singurătăţi.

Se cufundă, cu teamă şi cu chin, în lectură, după ce

stinsese lumina din tipografie. Se uită la ceas: poate că la ora aceea chelnerul de la barul de vizavi se pregătea de închidere şi observase că lumina se aprindea şi se stingea pentru a doua oară în noaptea aceea şi nu ştia dacă era cazul s-o mai sune la hotel pe fata aceea care-i dăduse un bacşiş de o mie de drahme. Îi era teamă ca stăpânul acelui loc s-ar putea întoarce şi ar surprinde-o. Era sigură că nimeni n-ar fi putut rezista acelei priviri.

Textul lui Harvatis, era, desigur, neterminat şi arăta mai mult ca o înşiruire de note şi de observaţii:

Comentarii ale izvoarelor antice ale textului care constituie obiectul acestui studiu:

Aristarh (Adnotarea H.) dă numele ţinutului din Epir unde Ulisse a trebuit să pătrundă: *éis Boùniman è éis Kelkéan (Către Boùnima sau spre Kelkéa).*

Eustatius: Anticii (adică Aristarh şi şcoala sa) vorbesc despre rezonanţa obscură şi barbară a unor denumiri de localităţi pe care le numesc *Boùnima sau Kelkéa* unde Ulisse ar fi adus onoruri lui Poseidon.

Pausanias (I, 12) interpretează pasajul lui Homer ca şi cum acele popoare „care nu cunosc sarea” ar fi fost epiroţi în general, dar de pe coastă nu erau deloc străini de navigaţie. Notele B şi Q relatează apoi că în interiorul Epirului existau în orice caz *hàles oryktòi* (adică surse de sare gemă) dar este clar că profeţia lui Tiresias voia să se refere pur şi simplu la popoare aflate atât de departe de mare încât nu cunoşteau folosirea sării.

Deci, prima plasare a locului în care Ulisse ar trebuit să-i aducă lui Poseidon sacrificiul, capabil să alunge blestemul care-l urmăreşte şi să-l elibereze de ostilitatea divină, ar trebui să fie căutată, după unii, în Epir, dar încă din izvoarele antice se pare că s-a creat confuzia între Epir şi épeiron (continent) deoarece se considera că Ulisse ar fi

trebuit să se afunde într-o zonă continentală. Şi, în plus, unde, oare, s-ar fi cultivat grâu pe munţii golaşi ai Epirului astfel încât vâsla pe care, conform profeţiei lui Tiresias, o purta Ulisse pe umăr să poată fi confundată de un călător cu o lopată care servea la separarea plevei de boabele de grâu?

Şi nu erau, poate, lacuri în Epir pe care se practica navigaţia internă şi unde, prin urmare, erau foarte bine cunoscute bărcile şi vâslele? Epirul era, apoi, regatul bunicului matern al lui Ulisse, Autolicos: de ce atunci teatrul ultimelor isprăvi ale eroului în oracolul lui Tiresias apare învăluit în atâta mister? Şi, în afară de aceasta, termenul *Kelkéa* considerat de Pausanias ca fiind locul de provenienţă al cultului lui Artemis Brauronia ne îndrumă către Asia, poate către Frigia, sau către Asia interioară în orice caz... iar celălalt termen, *Boùneima,* pare să însemne „Păşunea boilor”, o imagine care s-ar potrivi mai bine platourilor anatoliene. Dar ar putea să derive şi din „Bounòs”, „Munte” indicând un munte. Iar „sunetele obscure şi barbare” despre care vorbeşte Eustatius, aproape nişte zgomote articulate, ne duc cu gândul la o limbă străină de departe şi nu la un dialect, în fond elenic, cum este cel epirot.

Urmau pagini albe cu schiţe greu de înţeles, fraze izolate, versuri. Apoi din nou:

Sunt de-acum sigur că ritualul necromantic din *Odiseea XI* trebuie plasat la Efira, unde se află gura de vărsare a Aheronului, mlaştina Stixului şi promontoriul Cimmerio: acolo trebuie căutată rezolvarea problemei şi poate că şi indiciile pentru a reconstitui ultima aventură a lui Ulisse.

Urmau alte pagini de note din jurnalul săpăturilor cu

schiţe, secţiuni, stratigrafii, desene ale unor piese descoperite. Peste tot adnotări foarte dese, cu un scris mărunt şi regulat. Mireille se uită la ceas: era trei şi jumătate dimineaţa. Trase cu urechea dar nu se auzeau zgomote: locul acela părea complet izolat sau insonorizat şi i se făcuse cald.

Ajunse la sfârşitul micului volum fără să găsească nimic care să-i atragă în mod deosebit atenţia, dar tocmai între copertă şi ultima pagină se afla un plic cu adresa scrisă de mână, tot de mâna lui Harvatis s-ar fi putut spune, dar scrisul era în orice caz diferit, căznit, îmbătrânit, tremurat:

Kyrios Stavros Kouràs
Odòs Dionysìou 17
Athinai

Plicul fusese deschis în grabă, rupt cu degetul, iar hârtia era zdrenţuită. Mireille scoase dinăuntru scrisoarea şi începu s-o citească.

Efira, 16 noiembrie 1973

Dragul meu prieten,

mă tem că acestea ar putea fi ultimele cuvinte pe care vi le voi putea adresa. Am sfidat pentru dumneavoastră poarta Infernului care acum este deschisă şi aşteaptă încheierea unei lungi şi foarte dure aventuri. Din păcate, atmosfera îngheţată a acelor încăperi a paralizat şi a stins acea puţină vitalitate care îmi mai rămăsese în trup. Dar chiar în clipa în care forţa Erebusului m-a doborât, în clipa în care ţineam în mâini vasul de aur pe care erau săpate imaginile ultimei aventuri, ceva m-a luminat pentru scurte răstimpuri, poate a fost

clarviziunea celui care este pe punctul de a părăsi viaţa, şi figurile sculptate pe vas mi-au vorbit.

Locul în care trebuie să se săvârşească totul, locul numit de unii „Kelkéa”, iar de alţii „Boúneima” îşi are baza acolo unde porumbiţele negre ale Tebei egiptene au zburat ca să se aşeze şi să dea naştere celor mai vechi oracole de pe pământ: Dodona şi Siwa. Prima se află sub semnul porcului sălbatic pe care astrologii de azi îl numesc Peşti, a doua se află sub semnul Berbecului. De acolo vor trebui să vină două dintre victimele care este scris că trebuie sacrificate. În interiorul acelor două locuri, două sunt intrările în lumea de dincolo: exact locul din care vă scriu şi Capul Tenaro. Distanţa care desparte Efira de Tenaro şi cea care desparte Tenaro de Siwa se află între ele într-un raport numeric magic şi obligatoriu. Acest raport pe care eu îl prezint într-un grafic şi o formulă, cu ultimele puteri care mi-au mai rămas, vă vor conduce la locul în care povestea va trebui să se încheie:

$$\frac{ET}{TS} = 0{,}37 = ro$$

$$\frac{alfa}{180} = ro \qquad \frac{alfa}{180} = 0{,}37$$

Taurul este a treia victimă şi naşterea sa este pe povârnişul Muntelui Cillenes, punct de pe pământ pe care se sprijină semnul acela sideral, iar la poalele sale, în mlaştina Stinfalides, se deschide o altă intrare în Avernus. Toate cele trei victime vor trebui să treacă de apele Aheronului înainte de a fi

sacrificate.

Desigur, o divinitate care vă este prietenă a lăsat în măruntaiele pământului acel mesaj gravat în aur şi a vrut ca eu să-l regăsesc. Aceasta este spovedania mea, de restul va avea grijă Fortuna. Adio, domnule comandant, *chaire!*; cu o admiraţie imensă, v-am dedicat dumneavoastră întreaga mea viaţă.

Periklis Harvatis

Nu înţelegea, dar ochii i se umpleau de lacrimi, simţea în cuvintele acelea un devotament imens şi fără rezerve, viaţa unui om consacrată unui prieten, complet şi fără compensaţii şi simţea acolo o singurătate extremă şi lipsită de apărare a unei fiinţe umane fragile în faţa îngheţatului mister al morţii.

Copie în grabă în agenda sa graficul care reprezenta axa lui Harvatis, acelaşi pe care-l văzuse în biroul lui Michel şi formulele care îl însoţeau. Dintr-o dată, o bănuială o făcu să se înfioare: Siwa! Dacă tatăl său îi spusese adevărul, Michel se născuse la Siwa şi se afla sub semnul Berbecului... Nu, ce amestec putea să aibă asta... Nu putea fi adevărat... Ora târzie şi emoţiile puternice, precum şi aerul sufocant din acel loc ciudat îi dădeau halucinaţii: trebuia să caute cu orice preţ ieşirea... dar cum putea proceda cu fiara care stătea la pândă în grădină şi care o aştepta, poate, ca s-o sfâşie? Inima păru să-şi oprească bătăile la auzul unor paşi, îndepărtaţi şi înăbuşiţi dar cu siguranţă, zgomotul era al unor paşi. Stinse luminile din prima şi din a doua cameră şi se piti după dulapuri. Paşii se apropiau din ce în ce mai mult, îi auzea acum sub picioarele sale; apoi, zgomotul încetă, dar se auzi curând scârţâitul uşor al sistemului care acţiona chepengul spre tipografie. Cineva aprinsese lumina

şi umbla acum prin încăperea învecinată. Câţiva paşi, fâşâit de hârtii răsfoite... iată, acum se apropia de uşă, apăsa clanţa, o deschidea, silueta sa se detaşa ca o siluetă neagră în spaţiul gol.

Întinse mâna spre întrerupător şi aprinse becul care atârna din tavan, închizând uşa în urma sa. Mireille se lipi şi mai tare de perete, dar îşi dădea seama că, dacă omul acela ar mai fi făcut doar patru, cinci paşi nu se putea să n-o vadă. Lumina clipi de câteva ori şi se stinse; probabil că becul se arsese. Atunci, omul se opri, deschise uşa şi lăsă ca lumina din camera cealaltă să lumineze şi acolo unde se afla el, apoi se îndreptă către peretele din stânga, dădu într-o parte un pachet de hârtie de pe un raft, eliberând partea frontală a unui mic seif.

Formă pe butoanele tastaturii combinaţia de numere şi Mireille le putu zări cu coada ochiului apărând pe micul ecran: 15... 20... 19... 9... 18. Uşiţa seifului se deschise, omul vârî o mână în interior şi scoase un etui lung şi negru, închis pe margini cu două fermoare, asemănător cu cele folosite pentru instrumentele muzicale sau pentru arme. Stinse lumina în tipografie, apoi traversă din nou a doua încăpere trecând destul de aproape de Mireille care-şi ţinu respiraţia, luă, ca şi cum ar fi văzut perfect prin întuneric un alt obiect pe care fata nu-l putu distinge şi dispăru dincolo de uşă.

Mireille ascultă zgomotul paşilor până când nu mai auzi nimic, apoi se întoarse la seif şi repetă combinaţia: 15, 20, 19, 9, 18. Seiful se deschise şi Mireille lumină în interior cu mica lanternă pe care o avea atârnată la legătura de chei: era o cărţulie cu un desen ciudat făcut cu cărbune pe copertă: un cap de taur, unul de mistreţ şi unul de berbec. Începu s-o răsfoiască în grabă şi, pe măsură ce parcurgea paginile, trăsăturile feţei i se contractau, ochii căpătau o sclipire îngrijorată şi când ajunse la ultima pagină, o

expresie de groază îi apăru pe faţă şi izbucni în plâns.

— Nu! strigă, fără să se mai reţină şi aruncă în micul spaţiu al seifului cărţulia, ca şi cum ar fi atins un fier înroşit.

Închise la loc seiful şi porni în fugă spre uşiţa din capătul sălii, o deschise şi coborî prin întuneric pe scăriţă până ajunse într-un fel de pivniţă. Cu mica lanternă găsi rampa către o magazie de cărbuni prin care ajunse la ieşire sub ochii miraţi ai unui câine vagabond care scormonea cu botul într-un sac de gunoi. Se afla în Odòs Pallenes şi începu să alerge cu inima bătându-i nebuneşte către piaţa Omonia. Se opri la prima cabină telefonică şi sună la hotelul lui Michel din Efira. Răspunse Norman.

— Mireille? Ce s-a întâmplat?

— Norman, dă-mi-l pe Michel, te rog, trezeşte-l dacă doarme.

Urmară câteva clipe de tăcere.

— Norman răspunde-mi, dă-mi-l pe Michel.

— Michel nu este aici, Mireille. Îl aştept şi eu de când a plecat în timpul după-amiezii. S-a dus să-l găsească pe Ari, dar Ari nu mai este, iar el nu s-a mai întors. Am anunţat poliţia şi ei îl caută... Se pare că maşina lui a fost văzută îndreptându-se către Metsovon.

— Metsovon? Nu... oh, doamne, nu...

CAPITOLUL XXI

Capul Sunion, 11 noiembrie, orele 6,30

Ari trecu prin faţa marelui templu de la Capul Sunion când la orizont abia începea să se zărească o lumină lăptoasă. Câţi marinari, timp de milenii, văzuseră dispărând în depărtare uriaşa stâncă de cremene şi o dată cu ea patria iubită, duşi în depărtări de vântul dinspre miazănoapte.

Coti spre nord, lăsând în urmă fantomele albe ale colonadei dorice şi continuă în direcţia Maratonului, până când zări un drumuşor care se căţăra până la o căsuţă singuratică din marginea unei pădurici de stejari.

Coborî din maşină ţinând în mâini un pachet şi, ajungând în faţa uşii, trase de sfoara clopoţelului, aşteptând în tăcere să-i deschidă cineva.

Uşa se deschise după câteva minute şi îşi făcu apariţia un bărbat cu plete lungi cărunte îmbrăcat într-un halat negru de bumbac.

— Vin din partea comandantului, spuse Ari.

— Ştiu, îi răspunse omul, intraţi.

Şi porni înainte printr-un mic hol şi pe un coridor până în sala mare şi goală în care obişnuia să lucreze.

Ari văzu o masă şi puse pe ea obiectul, desfăcând pânza

în care era învelit: apăru un minunat vas micenian din aur bătut pe care în urmă cu zece ani, în noaptea aceea de coşmar, îl adusese la Atena.

— Comandantul a spus că acesta este aurul cu care trebuia să faceţi lucrarea.

— Acesta? Oh, doamne, dar cum pot să....

Ari îl privi fără să scoată nicio vorbă şi rămase nemişcat, cu mâinile încrucişate pe burtă, ca şi cum ar fi aşteptat un răspuns. Omul contemplă îndelung obiectul, învârtindu-se în jurul lui ca şi cum ar fi vrut să-şi întipărească în memorie fiecare detaliu al acelei opere. Ari păru să se trezească din starea aceea de amorţire.

— Comandantul vrea să nu rămână nimic... dacă aţi fi tentat să faceţi o copie...

Sculptorul se întoarse către un şevalet care se afla într-un colţ, acoperit cu o bucată de pânză şi dezveli superba mască pe care o făcuse mai întâi în ipsos şi apoi în ciment alb.

— Dar de ce să distrugem o asemenea minunăţie?

— Comandantul vrea astfel: aurul trebuie să provină din acest vas, asta-i tot. Dacă îi sunteţi prieten, faceţi cum spune el, vă rog.

Omul dădu din cap aprobator.

— Bine. Voi face aşa cum vrea. Reveniţi după două zile.

— Nu. Voi aştepta aici până când terminaţi. Acum totul trebuie să se petreacă în cel mai scurt timp.

Ari se aşează într-un colţ şi-şi aprinse pipa.

— Unde veţi duce lucrarea când va fi terminată?

— La Efira, spuse Ari, dar totul se va face repede, foarte repede. De aceea nu mai aveam prea mult timp

Sculptorul lăsă capul în jos şi se apucă să lucreze.

Autostrada de coastă către Patras era aproape pustie la ora aceea a dimineţii şi sergentul Vlassos conducea cu

viteză, muşcând din când în când dintr-un sandviş cu cârnaţi şi bând câte o înghiţitură din sticla de bere pe care o ţinea alături. Căpitanul Karamanlis şedea pe scaunul din dreapta şi răsfoia un bloc-notes plin cu însemnări.

— De ce n-am cerut ajutorul colegilor de la Prèveza, şefu'? spuse Vlassos între o înghiţitură şi alta. Să facem o serie de puncte de control în jurul oraşului şi apoi pe o rază mai mare. Este mult mai uşor astfel ca peştele să cadă în plasă. După aceea, îl aranjez eu. Terminăm o dată pentru totdeauna cu mizeria asta. Eu îl fac bucăţi pe nenorocitul ăla. O să mi-o plătească el... numai eu ştiu cât am tras... nenorocit blestemat şi fiu de căţea.

— Şi ce crezi că am făcut la Dirou şi la Portolagos? Puncte de control, încercuiri prin care nici musca nu trebuia să treacă şi el a trecut, a trecut bine mersi. Are pe dracu' de partea lui... chiar aşa, dacă m-aş lua după poveştile popilor, aş zice că am avut de-a face cu diavolul în persoană, în carne şi oase, cum te văd pe tine acum.

Vlassos rămase cu gura căscată şi plină de cârnaţi.

— Chiar dacă nu pot spune încă pe unde se află... dar o să aflăm în curând. Le-am încercat pe toate şi acum nu mai avem decât o soluţie: mă vrea pe mine, dar te vrea mai ales pe tine. La Portolagos te-ar fi trimis pe lumea cealaltă dacă nu interveneam noi în ultima clipă.

— Va să zică eu o să fiu momeala pentru peştele nostru. Bine. N-are decât să încerce. De data asta o să-i stea în gât momeala.

— Mă bucur că eşti de acord. Dar păzeşte-ţi pielea. De data asta nu ne putem baza pe colegii noştri. Există pericolul să apară anumite lucruri din culisele poveştii ăsteia... mă înţelegi. Cu cât implicăm mai mulţi oameni, cu atât treaba se amplifică şi devine mai greu de ţinut în mână. Aceasta este o partidă pe care o încheiem noi. Suntem doi contra unu, în fond... sau poate chiar trei contra

unu... în cea mai rea dintre ipoteze, doi contra doi.

— Şi cine ar fi acest al patrulea luptător liber care nu se ştie de ce parte se află?

— Este cel care ţi-a salvat fundul la Portolagos.

— Atunci, este de partea noastră?

— Nu. Nu este de partea noastră.... dar poate că nici de-a lui... Eu încep să cred că el îşi joacă propriul său joc, dar încă nu am înţeles ce cărţi are în mână şi nici regulile după care joacă... Dar este o chestiune fără importanţă acum... fără importanţă...

Vlassos înghiţi în sec.

— Domnule căpitan, întrebă el, de data aceasta o să reuşim, nu-i aşa? Cu siguranţă, aveţi un plan, vreun as în mânecă.

Karamanlis începu din nou să-şi răsfoiască notesul până când ajunse la pagina de care era prinsă fotografia color a unei splendide fete brune: Kiki Kaloudis.

— Da, spuse el ridicând capul şi privind panglica de asfalt din faţa sa, sigur că am un as. Dar îl ţin pentru clipa în care voi fi jucat toate celelalte cărţi ale partidei. Opreşte, acum, vreau să mă uşurez... blestemata asta de prostată începe să-mi facă probleme... Poate că are dreptate Irini... poate că ar fi cazul să mă gândesc la pensionare.

Vlassos mai luă câteva înghiţituri de bere şi se şterse la gură cu dosul palmei.

— O să meargă, domnule căpitan, după ce o să punem totul la punct. Acum vă las să vă uşuraţi.

Mireille nu se odihnise absolut deloc. Se întorsese la hotel, plătise totul cu cartea de credit şi pornise de îndată la drum după ce-i lăsase un mesaj domnului Zolotas şi un bacşiş gras chelnerului de la barul „Milos”.

O luase şi ea pe autostrada către Pelopones şi avea faţă de Karamanlis un avans de cel puţin trei ore, dar era

nevoită să se oprească din când în când, doborâtă de oboseală. Intra în câte o parcare şi aţipea cinci, zece minute, apoi se spăla cu apă rece pe faţă şi pornea iarăşi la drum.

Ştia că se angajase într-o luptă cu timpul şi că de această luptă depindea însăşi viaţa lui Michel. Din păcate nu avea decât nişte indicii vagi în privinţa locului în care trebuia să-l caute şi gonea prin noapte ca să ajungă înaintea unui destin care o apăsa deja, un destin care, simţea asta, avea asupra ei toate avantajele şi ar fi putut lovi în fiece clipă.

Se luminase bine când se aşeză la coada de la Rion, după două autoturisme şi vreo şase camioane pentru a trece cu bacul pe malul de nord al golfului Corint. Trecu de Missolonghi şi de Arta fără a se opri nici măcar pentru o clipă, mâncând nişte crackers şi un măr, şi ajunse la Prèveza în primele ore ale după-amiezii. Soarele de noiembrie coborâse deja mult şi era palid. Norman o aştepta la hotel.

— Am căutat peste tot, spuse el, dar tot ce am găsit este asta. Şi îi arătă un petic de hârtie pe care era scris: „Te sun poimâine seara de la Çanakkale. Sper. Nu aveam timp. Michel”. Ar fi bine să aşteptăm aici până când va suna, astfel încât să ne putem da seama ce l-a făcut să plece într-o asemenea grabă. Noi aveam un vechi prieten aici, Aristotelis Malidis, care ne-a dat o mână de ajutor în timpul revoltei de la Politehnică. L-am căutat, dar se pare că şi el a dispărut.

— V-a ajutat? La ce?

— Presupun că Michel nu ţi-a spus niciodată nimic despre zilele acelea.

— Nu.

— Atunci, scuză-mă, dar poate că nu am dreptul să...

— Faci cum vrei. În orice caz, eu plec.

— Pleci? Dar nu te ţii pe picioare. Arăţi îngrozitor.

— Mulţumesc, spuse fata cu o nuanţă timidă de feminitate jignită.

— Vreau să spun că arăţi de parcă n-ai dormit de o săptămână. Nu, ascultă-mă, acum faci un duş şi te bagi în pat până la vremea cinei. Poate că Michel o să sune chiar mai devreme şi o să poţi vorbi cu el.

— Nu. Michel este în mare pericol să-şi piardă viaţa. Trebuie să dau neapărat de el.

Norman se încruntă.

— În pericol să-şi piardă viaţa? Dar de ce?

— Nu am timp acum să-ţi explic şi poate că nici nu m-ai crede. Atunci, dacă n-ai nicio altă informaţie utilă să-mi dai, eu plec.

Norman o apucă de braţ.

— Dar nu ştii nici măcar unde să-l cauţi: Çanakkale nu este un sat.

— O să fac eu cumva. Trebuie să plec.

Era transpirată şi palidă. Norman îşi dădu seama că nimeni n-ar fi putut-o opri.

— Bine. Dacă vrei să pleci cu adevărat, vin eu cu tine. Eu am să conduc, iar tu ai să poţi dormi, să te odihneşti un pic. Şi, apoi, am o idee ca să-l găsim pe Michel, dat fiindcă a plecat cu maşina mea. Fă un duş, eu îmi pun câte ceva într-o valiză şi cobor ca să-l anunţ pe recepţioner că, atunci când va suna, trebuie să-i spună că încercăm să dăm de el şi să lase vorbă unde-l putem găsi. Noi o să mai sunăm de pe drum la hotel. Ce părere ai?

Mireille lăsă capul în jos şi lăsă să-i cadă pe podea geanta de voiaj.

— Cred că este o idee bună. Vin şi eu în zece minute. Maşina mea este un Peugeot Hertz lângă trotuarul din faţă.

Karamanlis şi Vlassos ajunseră pe înserate şi se duseră la secţia de poliţie din Prèveza. Karamanlis spuse cine este şi

ceru borderourile cu clienţi de la hotelurile şi pensiunile din zonă, căutând vreo indicaţie despre prezenţa unui străin care ar fi putut să corespundă cu Claudio Setti. În sezonul acela mort nu puteau fi prea mulţi turişti străini prin zonă. Descoperi doar că Norman Schields şi Michel Charrier rămăseseră acolo timp de câteva zile, apoi plecaseră la scurtă distanţă unul de altul.

Se duse la hotelul în care se cazaseră şi i se spuse că domnul Shields tocmai plecase împreună cu o fată foarte frumoasă. După descrierea pe care i-o făcu unul dintre portari, aprecie că foarte probabil era vorba despre Mireille.

Cu toţii acolo. Trecuseră cu toţii pe acolo. Dar de ce? Şi unde mergeau acum? Se duse să-l întâlnească pe Vlassos în micul motel de pe drumul către Efira în care luaseră o cameră ca să înnopteze şi când trecu pe la recepţie ca să ia cheia i se înmână un bilet pe care scria:

„Are întâlnire în seara asta la unsprezece cu Ari Malidis în camera de oaspeţi de la şantierul săpăturilor. L-a văzut pe Vlassos prin oraş şi şi-a ieşit din minţi. Vedeţi să nu faceţi vreo greşeală.”

Se duse să bată la uşa camerei lui Vlassos şi sergentul veni să-i deschidă doar în chiloţi.

— Mă trântisem puţin pe pat, domnule căpitan. Ceva nou?

— Ascultă. Am o semnalare: în seara asta, la unsprezece, omul nostru va veni în casa de oaspeţi de la şantierul de săpături. Este un loc bun, izolat. În faţă este o bisericuţă veche: am să mă duc să mă instalez acolo şi voi aştepta acolo ca el să intre. Dacă putem, este bine să rezolvăm totul departe de ochii lumii. De îndată ce intru, am să-ţi dau semnalul prin walkie-talkie: tu vei năvăli pe uşa din spate. Ai înţeles?

— Staţi liniştit. Dar de ce nu mă lăsaţi pe mine să intru? Mi-aţi promis că-l lăsaţi pe seama mea, mi-aţi promis, vă

aduceţi aminte?

— Sigur că n-am uitat: de fapt, vreau să-l prind viu dacă reuşesc. Înainte de a-l trimite în iad, vreau să-l fac să-mi spună câte ceva şi tu eşti omul cel mai potrivit ca să-l faci pe unul să cânte. Am observat un grajd de oi părăsit aici, în spatele muntelui. Îl ducem acolo şi ne vedem de treabă liniştiţi şi netulburaţi de nimeni.

— Aşa mai zic şi eu, domnule căpitan.

Îşi luă valiza cu echipamentul de serviciu şi începu să-şi verifice pistolul Beretta de calibrul 9 cu ţeavă lungă şi puşca de precizie cu ochire în infraroşu. Cântărea pistolul în mâini se prefăcea că trage cu el, apăsa pe trăgaci.

— ...Şi bătrânul? Cu el ce facem?

— E singur şi nu are martori. În orice caz, este mai bine să evităm să-l omorâm, dacă este posibil. Îi vom spune că Setti este arestat şi că trebuie interogat.

Karamanlis îşi controlă şi el cu grijă pistolul, acţionând de mai multe ori închizătorul, după care umplu încărcătorul cu mare grijă şi precizie în mişcări.

— Altceva, Vlassos...

— Spuneţi.

— Trebuie să fii pregătit şi pentru eventuale situaţii neprevăzute. Nu pot exclude posibilitatea ca aceasta să fie o cursă pentru a ne trage într-un loc mai izolat... S-ar putea să apară şi un al treilea personaj... cel care ne-a dat această informaţie. Este un tip cam de cincizeci de ani, de statură potrivită... este un dur, înţelegi? Ultima oară când l-am văzut avea o geacă de piele neagră şi un tricou de culoare deschisă. Dacă îl vezi că ia poziţie, stai la adăpost, nu te expune, pentru că, în opinia mea, omul acela te doboară înainte să clipeşti.

— Dar nu aţi spus că el mi-a salvat viaţa la Portolagos?

— El este, dar asta nu înseamnă mare lucru. Nu ştim nimic despre el. Nici măcar cum îl cheamă. Nu putem avea

încredere. Îţi spun eu, stai la adăpost. Măcar să meargă totul bine, dar tu să stai la adăpost.

Ieşiră separat, având fiecare câte un walkie-talkie ca să ţină în contact: Vlassos pe la zece ca să meargă să se ascundă într-un pâlc de copăcei, o poziţie bună care îi permitea să ţină sub control uşa din spate a casei de oaspeţi şi strada care ducea în sat. La puţin timp după aceea, intră în bisericuţa fără nume aflată deasupra oracolului morţilor. Intrarea în casa de oaspeţi era la mică distanţă în faţa sa. Oricine ar fi intrat sau ar fi ieşit s-ar fi aflat în bătaia pistolului său. Se făcuse răcoare, dar briza dinspre mare mai avea încă blândeţea ultimelor zile ale unei toamne prelungite.

La un moment dat, farurile unei maşini luminară partea de sus a micului turn de deasupra şi Karamanlis văzu un automobil coborând spre el şi parcând în faţa casei de oaspeţi. Din maşină coborî un bărbat în vârstă: Aristotelis Malidis. Aşadar, informaţia era corectă până în acest moment. Se uită la ceas: era zece şi jumătate.

Bătrânul ţinea sub braţul stâng un pachet, răsuci cu mâna cealaltă cheia în broască şi intră, aprinzând în clipa următoare lumina. Dispăru în spatele unei alte uşi şi când apăru din nou, la câteva minute după aceea nu mai avea pachetul sub braţ, ci doar o lanternă pe care o stinse şi o puse într-un sertar. Se aşeză şi deschise televizorul.

Karamanlis nu-l scăpa din ochi nici o secundă privindu-l neîncetat prin binoclu şi din când în când îl apela pe Vlassos.

— E ceva nou la tine?

Cu câteva clipe înainte de ora unsprezece, un alt fascicul de lumină sfâşie întunericul nopţii şi o a doua maşină se apropie de casa de oaspeţi. O văzuse şi Vlassos.

— El este, şefu’? El este?

— De unde să ştiu dacă nu-l văd încă? Tu fii gata să

intervii din spatele casei, dar mai întâi asigură-te că nu este nimeni în jur.

— De acord, aştept semnalul dumneavoastră.

Maşina, o Alfa Romeo înmatriculată în Italia, se opri cu portiera din stânga foarte aproape de uşă. Coborî un bărbat care intră imediat în casă. Karamanlis nu avu cum să-l vadă la faţă.

Lăsă jos pistolul şi luă binoclul ca să privească prin fereastră ce se întâmplă: îl văzu pe omul acela timp de doar câteva clipe, înainte ca bătrânul să închidă obloanele şi inima sa de poliţist bătrân tresări: era el! Era Claudio Setti!

Purta un veston militar, părul îi era în dezordine pe frunte, iar barba nu era rasă de câteva zile. El era. Cel care îi sfărâmase oasele lui Roussos, târându-l apoi cu cârligul de gheaţă înfipt în călcâi, cel care îl străpunsese pe Karagheorghis cu un ţurţure de stalactită, cel care îl ţintuise la podea pe Vlassos, pe jumătate castrat... cel care cu zece ani în urmă ieşise aproape mort din postul de poliţie din Atena, într-un portbagaj, alături de cadavrul însângerat şi pângărit al iubitei sale. Toate gândurile acelea explodară într-o secundă în mintea căpitanului Karamanlis şi-l convinseră că în nici un caz nu era loc pe lume pentru amândoi după toate câte se întâmplaseră. Ce rost mai avea să-l captureze şi să-i ia un interogatoriu? Înşurubă un amortizor la ţeava pistolului. Avea să-l ucidă de îndată ce va intra, după care îl va omorî şi pe bătrân. Pe urmă aveau tot timpul să scape de cadavre.

— Vlassos, spuse în şoaptă în walkie-talkie.

— Sunt aici, domnule căpitan.

— A intrat în clipa asta: el este, n-am nicio îndoială. Uită-te la ceas: după ce-ţi dau eu semnalul, ai zece secunde ca să intri prin spate. Eu o să intru pe aici. Este cineva prin jur?

— Nu, E linişte peste tot. Nu-i nici un suflet prin preajmă.

— Foarte bine. Şi aici totul este în regulă. Atunci, hai,

acum!

Karamanlis ieşi din biserică şi în câteva secunde era în spatele uşii. De îndată ce pe ceas se auzi semnalul că trecuseră cele zece secunde, izbi uşa cu piciorul şi intră cu pistolul îndreptat în faţă. În acelaşi timp se auzi şi Vlassos care deschidea tot cu piciorul uşa din spate şi dădea năvală înăuntru strigând:

— Nu mişcă nimeni!

Ari tresări şi fugi la perete, ridicând braţele.

— Unde este celălalt? urlă Karamanlis. Vlassos, repede, controlează peste tot în cocioaba asta şi fii atent la vipera aia, ne-a tras din nou pe sfoară, fir-ar să fie!

Vlassos dispăru dincolo de uşa prin care intrase şi în clipa următoare se auziră paşii săi bocănind în sus pe scară, la etaj şi apoi prin zona arheologică.

— Unde este? întrebă din nou Karamanlis, punând pistolul la gâtul bătrânului.

— Nu ştiu, spuse Ari.

— Îţi zbor creierii dacă nu vorbeşti. În două secunde. Armă pistolul. Unu!

Bubuitul maşinii Alfa parcă explodă în curte, geamurile ferestrelor şi pereţii casei fură mitraliaţi de un nor de pietriş aruncat de roţile maşinii care se îndepărta ca o ghiulea pe drumul către Prèveza.

Karamanlis îl lăsă pe Ari şi alergă afară, în timp ce Vlassos venea în fugă de după colţul casei. Trase câteva focuri, dar nu reuşise să scoată la timp amortizorul, astfel că forţa gloanţelor era redusă. Când începu şi Vlassos să tragă cu puşca, maşina ajunsese deja la adăpostul unei curbe şi, când reapăru ceva mai încolo pentru a dispărea apoi din nou, poliţistul nu mai avu timp nici măcar să ochească.

— Rahat, rahat, rahat! strigă Karamanlis bătând cu pumnul în perete.

Privirea lui Vlassos se opri asupra pistolului.

— Dar, domnule căpitan, de ce aţi pus amortizorul? Fără el aţi fi oprit-o aproape sigur.

Karamanlis se întoarse furios spre el.

— Asta-i treaba mea de ce, e bine? E treaba mea!

Se întoarseră în casă şi Vlassos îl luă pe Ari de guler ridicându-l cu forţa de pe scaunul pe care se aşezase.

— O să ne spună acum caraghiosul ăsta bătrân unde a plecat tânărul acela cu Alfa Romeo, nu-i aşa, bunicule?

— Ei? întrebă Karamanlis.

Ari clătină din cap. Karamanlis îi făcu semn lui Vlassos care îi trase bătrânului un dos de palmă năucitor. Ari căzu pe podea cu gura plină de sânge.

— Am să-ţi smulg boaşele, boşorog scârbos, dacă nu-mi spui unde s-a dus, mai strigă Vlassos.

Ari răspunse cu un geamăt. Karamanlis făcu din nou un semn cu capul şi Vlassos începu din nou să-şi lovească victima, în stomac, în faţă, între picioare.

— Ajunge, spuse Karamanlis. Vreau să vorbeşti, nu să mori.

Ari se târî cu greu ca să se sprijine cu spatele de perete.

— Ei?

— La ora asta n-o să-l mai prindeţi, bolborosi bătrânul.

— Asta o s-o vedem noi. Tu spune unde s-a dus, dacă nu vrei s-o ţinem tot aşa.

— N-are rost. A schimbat deja maşina, documentele şi peste puţin timp îşi va schimba şi hainele, culoarea părului. N-o să-l prindeţi şi ameninţarea lui va pluti mereu deasupra capetelor voastre...

Vlassos ridică iarăşi pumnul, dar Karamanlis îl opri.

— Nu, lasă-l în pace. N-are rost.

— Măcar să-l omorâm. Moşul acesta ştie prea multe. A tăcut până acum. De ce ar trebui să vorbească acum? Nu-i aşa, bătrâne?

— Sigur că da, spuse Ari, am tăcut, dar nu de frică, ci doar aşteptând ziua pedepsei voastre, dacă există vreuna potrivită pentru tot ceea ce aţi făcut.

— Unde este Claudio Setti? întrebă din nou Karamanlis.

— Mâine seară va fi în Turcia, poate pe mare, poate pe uscat... Vedeţi? Nu aveţi nicio putere. N-o să-l găsiţi niciodată. În schimb, el vă va găsi pe voi, atunci când va considera că a venit momentul.

— Asta o s-o mai vedem noi, spuse Karamanlis. Apoi către Vlassos. Să plecăm.

Ieşiră trântind uşa şi se îndreptară către maşină. Mai erau câteva minute până la miezul nopţii când Karamanlis intră în camera lui de la hotel. Se trânti pe pat cu o durere groaznică de cap. Cum se putea aşa ceva? Îl văzuse bine intrând în casa de oaspeţi şi salutându-l pe bătrân. La un minut după aceea nu mai era acolo: de ce venise? Ca să ia ceva? Ca să-şi bată joc de el? Sau cineva îl anunţase? Şi cum o să-i mai dea acum de urmă? La dracu'! Era ca şi cum ai avea râie şi nu te-ai putea scărpina.

— Cum a mers, domnule căpitan Karamanlis?

Vocea răsună din capătul camerei şi în acelaşi timp se aprinse veioza de pe măsuţă, lăsând să se vadă că în spatele ei se afla cineva.

Karamanlis tresări.

— Cum aţi intrat?

— Am cerut să mi se deschidă uşa. N-aţi spus la recepţie că televizorul nu funcţiona?

— Televizorul meu?... Oh, lua-te-ar naiba!

— Aşadar?

— A mers foarte prost. Ne-a scăpat şi nu ştim încotro a luat-o. Poate în Turcia. Şi acum, puteţi să vă duceţi la dracu'...

— Informaţiile mele erau exacte.

— Informaţiile dumneavoastră sunt întotdeauna exacte,

dar la sfârşit este întotdeauna ceva care nu merge cum trebuie.

— Asta din cauza incapacităţii dumneavoastră.

— Duceţi-vă la dracu'!

— Cum vreţi. Dar vă anunţ că din momentul acesta vi se va lua ancheta asupra omorurilor precedente şi a tentativei de omucidere de la Portolagos, aşa că va primi altcineva misiunea s-o continue. Probabil că veţi fi cercetat şi dumneavoastră. Ba chiar este lucru sigur. O explicaţie pentru toate acestea va trebui găsită şi sunteţi soluţia cea mai bună. Căzând capul dumneavoastră, totul este rezolvat şi cazul este închis pentru ca toată lumea să fie mulţumită.

— Nu cred aşa ceva. Nu se va întâmpla nimic. N-aveţi nicio putere.

— Optimismul este o calitate foarte frumoasă. Vă urez ca totul să decurgă aşa cum vă aşteptaţi. Adio, domnule Karamanlis.

Se ridică şi se îndreptă către uşă.

— Staţi puţin.

— Vă ascult.

— Un dulău bătrân care şi-a pierdut colţii nu mai trezeşte compasiunea nimănui... nu-i aşa?

— Din păcate.

— Chiar dacă şi-a făcut întotdeauna datoria cu credinţă şi punându-şi viaţa în joc...

— Aşa se pare.

— Este o lume murdară.

— Într-adevăr aşa este.

— Ce carte mi-a mai rămas să joc?

— Ori îl ucideţi pe Claudio Setti ori el se predă şi mărturiseşte totul.

— Dar de ce nu faceţi dumneavoastră asta, fir-ar să fie?

— Sunteţi un prost, domnule Karamanlis. Vedeţi, puteţi să mă consideraţi ca expresia explicită, dar informală a

puterii constituite. Colaborarea pe care puterea aceasta v-o oferă este deja un mare semnal de apreciere pe care dumneavoastră nu păreţi să-l înţelegeţi. Eu nu pot acţiona personal pentru simplul motiv că dumneavoastră sunteţi acela care a comis cândva o gravă încălcare a legii, fără să fi fost în stare să împiedicaţi sau să eliminaţi consecinţele. Un bun poliţist poate face orice dar trebuie să ştie să se acopere.

— Mai există... mai este vreo posibilitate de a-l găsi?

— Există o speranţă destul de mare.

— Adică?

— Prietenul său, Michel Charrier, îl caută şi avem motive serioase să credem că ştie unde l-ar putea găsi. Conduce o maşină Rover albastră pe care o cunoaşteţi destul de bine, undeva între locul acesta şi Alexandroupolis. N-ar trebui să vă fie prea greu să-l localizaţi şi să-l încolţiţi. În orice caz, nu vă despărţiţi niciodată de Vlassos. Chiar dacă nu-l găsiţi dumneavoastră, este foarte probabil că el vă va găsi. Dar alegerea câmpului de luptă poate fi importantă, dacă nu chiar decisivă. Noapte bună, domnule Karamanlis.

CAPITOLUL XXII

Parga, 11 noiembrie, orele 24

Claudio Setti aştepta aşezat la volanul maşinii Alfa Romeo şi privea în faţa sa sclipirea metalizată a mării sub lumina slabă a unui cer înnorat, ascultând muzica de pe o casetă şi privindu-şi din când în când ceasul. Trecură câteva minute şi dinspre est apăru silueta neagră a unui Mercedes care se opri în dreptul lui. Geamul din partea şoferului coborî, lăsând să se audă pentru o clipă o altă muzică, o simfonie de Mahler.

— Salut, fiule. Cum te simţi?

— Vă salut, domnule comandant. Mă simt bine.

— Sper că nu ai riscat prea mult.

— Sunt obişnuit: de data aceasta nu era mai greu decât în alte dăţi... dar Ari... probabil că l-au bătut rău... Nu putea fi evitată chestia asta?

— Din păcate, nu aveam o altă posibilitate... Ari este un om puternic şi curajos. Dacă i-au făcut ceva rău, vor plăti şi pentru asta... Suntem la sfârşit... De aici începe ultima călătorie: peste trei zile totul se va termina. Atunci ai să-ţi dai seama, cred eu, că nu exista altă variantă.

— Şi apoi? Ce se va întâmpla după aceea, domnule comandant?

— Eşti tânăr. Vei închide un capitol trist al vieţii tale, dar, totodată, unul important. Tu ai simţit pe pielea ta suferinţele cele mai grele şi sentimentele cele mai sfâşietoare, ai simţit ce înseamnă să aplici pedeapsa capitală, ca Dumnezeu, ca regii, cu dreptate, pentru dreptate. Vei putea deveni din nou un om ca toţi ceilalţi...

— Şi n-am să vă mai văd?

Comandantul îi puse o mână pe umăr şi lui Claudio i se păru că ochii lui erau umezi.

— Aş vrea să las... treaba asta pe care o fac de prea mult timp şi să mă întorc... acasă. Depinde de felul în care se va termina toată povestea asta, dacă tu vei avea forţa necesară şi dacă eu voi avea şansa de partea mea. Şi, în orice caz, vezi tu, eu mă obişnuisem cam de multă vreme să trăiesc singur: această lungă aventură pe care am trăit-o împreună a trecut, în fond, destul de repede şi eu te îndrăgisem... ca pe un fiu.

— N-aveţi familie, domnule comandant?

— Am avut cândva: o femeie minunată şi plină de mândrie... era chiar de prin părţile astea... şi un copil care ar fi avut aceeaşi vârstă ca tine, care semăna mult cu tine... da, mult de tot. Dar să lăsăm melancoliile. Ne vedem mâine seară la Çanakkale. Acolo îţi voi stabili ultima întâlnire...

Claudio simţi un nod în gât şi lăsă capul în jos, în tăcere, fiind încredinţat că nu mai trebuie să întrebe nimic altceva.

Mireille adormise aproape imediat după ce se întinsese pe scaunul cu spătarul lăsat jos, iar Norman condusese mult timp în tăcere, fără a deschide măcar radioul. O privea din când în când şi considera că Michel era un bărbat norocos dacă o fată de o asemenea frumuseţe şi atât de temperamentală era atât de îndrăgostită de el. Tânăra se cufundase într-un semn greu, dar agitat. Gemea şi din când în când scotea câte un strigăt înăbuşit. Probabil că visa

ceva foarte urât.

Çanakkale. Ce naiba avea de gând Michel să facă la Çanakkale? Şi nici nu avea să fie prea simplu de găsit. Când, mai apoi, aflase de la hotel că el şi Mireille plecaseră ca să-l întâlnească, nu era deloc sigur că va lăsa indicaţiile necesare pentru a stabili un loc şi o oră de întâlnire. Cel puţin nu imediat. Şi nu era lucru sigur nici că ar fi telefonat, altfel de ce ar fi plecat într-o asemenea grabă şi fără măcar să-i anunţe?

Primii trei sute de kilometri ai drumului erau în orice caz cei mai grei şi Mireille avusese dreptate să pornească imediat dacă voia să ajungă la Çanakkale în mai puţin de treizeci şi şase de ore. La Ioannina se opri ca să cumpere două sandvişuri dintr-un bar şi să telefoneze la hotel, dar Michel încă nu sunase. Porni din nou spre Metsovon, pe o şosea cu multe pante şi nenumărate curbe, şi ajunseseră aproape de punctul de trecere a graniţei când Mireille se trezi.

— Ai dormit destul de mult, probabil că erai epuizată. Vrei un sandviş?

— Cum să nu, mulţumesc, spuse Mireille şi începu să mănânce. Cât este ceasul?

— Unu.

— Vrei să mai conduc şi eu?

— Nu, mulţumesc, mai pot conduce cel puţin încă o oră. În spate mai este o doză de Coca... Tot nu vrei să-mi spui ce fel de pericol îl pândeşte pe Michel? Şi de ce vrei să ajungi la el cu orice preţ?

Mireille se întoarse spre el şi-l privi cu un aer grav.

— Michel ar putea fi ucis dintr-o clipă în alta.

— Atunci, nu-i adevărat că nu ştii nimic despre ceea ce s-a întâmplat la Atena acum zece ani.

Mireille lăsă capul în jos într-un gest care părea aprobator.

— Bine, spuse atunci Norman, noaptea este lungă şi nu avem nimic altceva de făcut. Poate că este bine să-ţi povestesc eu cum au decurs lucrurile atunci, în cazul în care tu ai ajuns să le cunoşti într-o versiune greşită.

Norman începu să vorbească, amintindu-şi de orele acelea agitate de atunci, de aventura celor trei băieţi atraşi fără voia lor într-un vârtej de sânge şi de groază şi, din când în când, jarul unei ţigări ardea între buzele sale, singura luminiţă în bezna nopţii şi a amintirilor, dar Mireille tot nu reuşea să facă legătura dintre ceea ce văzuse în subsolul de pe strada Dionysìou şi cele povestite de Norman. Îngrijorarea sa creştea, totuşi, şi teama era tot mai mare ca şi cum motivele pentru care urma să moară Michel s-ar fi înmulţit într-un mod absurd în mintea ei, fără vreo explicaţie plauzibilă.

— Îţi poţi imagina vreun motiv pentru care Michel ar fi alergat pe neaşteptate la Çanakkale? îl întrebă pe Norman atunci când el îşi încheie povestirea.

— M-am gândit mult timp la asta: este destul de probabil ca prietenul nostru, Claudio Setti să fie în viaţă contrar celor ce eram noi tentaţi să credem, şi să fie dominat de o manie obsesivă a răzbunării... poate că este nebun sau paranoic... Michel este chinuit de remuşcări şi dominat de ideea de a se putea justifica, de a se căi într-un fel în ochii prietenului nostru. În timp ce tu dormeai, eu am reflectat adânc: ei bine, s-ar putea ca tocmai Claudio Setti să-l aştepte pe Michel la Çanakkale.

— Să fie o cursă?

— Nu ştiu, n-aş putea să exclud aşa ceva. Toţi cei care au fost amestecaţi într-un mod sau în altul în moartea nefericitei Heleni, prietena lui Claudio, au avut parte de o moarte îngrozitoare sau a fost cât pe ce să fie omorâţi.

— Dar tu cum ai ajuns să afli adevărul?

— Am ajuns acum să-l aflu după tot ce mi-ai povestit tu.

— M-ai păcălit.

— Nu. Eu cunosc un alt pericol, la fel de letal, care îl pândeşte, dar s-ar putea ca aceste două ameninţări să se contopească în cele din urmă. Trebuie neapărat să aflăm unde... şi când. Nu vreau să-l pierd. N-aş putea îndura aşa ceva.

Între cei doi se lăsă mult timp tăcerea şi Norman mai deschise radioul ca să mai risipească atmosfera apăsătoare instalată în micul spaţiu al maşinii. Apoi, la un moment dat, nu departe de Trikala trase pe dreapta şi spuse:

— Sunt foarte obosit. Te rog să mai conduci şi tu.

În timp ce Mireille cobora ca să treacă la volan, o maşină a poliţiei care venea din sensul opus se opri şi unul dintre agenţi veni lângă maşina lor pentru un control.

— Aveţi vreo problemă? întrebă omul ducând un deget la caschetă.

— Nu, domnule agent, răspunse Norman, ne schimbam doar la volan: prietena mea s-a odihnit până aici, iar eu am condus destul de multe ore.

— Înţeleg, spuse agentul. Aveţi grijă, în orice caz şi, dacă vreţi un sfat, opriţi-vă într-un hotel din Trikala: găsiţi camere fără nici un fel de problemă. Este mai bine să fiţi prudenţi şi să nu riscaţi.

— Mulţumesc, răspunse Norman, dar avem nişte obligaţii care nu suportă amânare.

— Cum doriţi, spuse agentul. Atunci, drum bun şi noapte bună.

De îndată ce plecară, poliţistul reveni în maşină şi deschise staţia.

— Alo, centrala? Sunt agentul Lazaridis de la km 52 al drumului naţional E 87: am întâlnit chiar acum automobilul despre care s-a cerut semnalarea de la Prèveza, un Peugeot 404 Hertz. La bord erau un bărbat cam de treizeci şi cinci de ani şi o fată până în treizeci.

— Aici centrala, se auzi o voce din staţie. Încotro se îndreaptă?

— Către est, spre Larisa şi, probabil, mai departe. Nu au de gând să se oprească la Trikala şi conduc fără oprire, schimbându-se între ei.

Centrala din Trikala comunică imediat informaţia celor din Prèveza care ceruse informaţii de acest fel, dar subofiţerul din tură nu trimise semnalarea celor doi colegi din Atena care dormeau la hotelul Cleopatra. Avea ordin să facă asta doar dacă ar fi fost vorba despre un Rover albastru cu număr englezesc, condus de un bărbat de numai treizeci de ani. Ceea ce se şi constată pe la şase dimineaţa.

— Domnule căpitan Karamanlis, spuse ofiţerul de îndată ce primi răspunsul, avem amândouă semnalările: Peugeot-ul Hertz şi Roverul albastru.

Karamanlis se ridică în capul oaselor şi bău o înghiţitură de apă din paharul de pe noptieră.

— Bravo. Ai ora şi poziţia lor?

— Peugeot-ul se afla la intrarea în Trikala cu puţin înainte de ora două dimineaţa, Roverul a fost semnalat acum la Rendina, în Chalkida. Amândouă se îndreaptă spre est. De la ultima semnalare, Peugeot-ul câştigă teren: sunt doi şi se schimbă la volan fără să se oprească.

— Foarte bine. Şi acum încearcă să ne găseşti o maşină, ceva, care să ne ducă în Tracia. Îţi promit o creştere de salariu pentru serviciile pe care ni le faci.

— În Tracia, domnule căpitan? În ce loc din Tracia?

— N-are importanţă, cel mai apropiat de frontiera turcească. Caută, de asemenea, să afli dacă se îndreaptă spre Kesan sau spre Edirne... nu se ştie niciodată.

Karamanlis se îmbrăcă şi-l trezi pe Vlassos, târându-l după el în holul hotelului unde un barman încă somnoros începea în clipa aceea să pună sub presiune aparatul de

cafea.

— La Rendina, francezul a ajuns deja la Rendina? întrebă Vlassos. N-o să reuşim nici în veci să-l prindem, şefu', dacă nu daţi ordin să fie oprit la frontieră.

— Nu. Nu-l putem opri. Trebuie să-l urmărim... Şi, oricum, nu este limpede totul. Hai să mâncăm ceva acum.

Băură o cafea şi Karamanlis înmuie câţiva biscuiţi în ceaşcă, mâncându-i cu mare poftă. Urmăririle îi făceau întotdeauna un mare apetit şi asta îl făcea să uite de toate celelalte. Când termină de mâncat, Karamanlis luă un ziar, se aşeză într-un fotoliu şi începu să citească, sub privirile mirate ale tovarăşului său care măsura în schimb sala cu paşi nervoşi, fumând ţigară după ţigară. Centrala sună după o oră, pe la şapte şi jumătate.

— Domnule căpitan, v-am găsit un zbor: este un mic avion al companiei Esso Papàs care decolează peste o jumătate de oră de la Aktion şi merge la Piges pentru inspecţia la o instalaţie chimică. Au spus că vă iau cu ei. Vă trimit o maşină de serviciu peste cinci minute: trebuie să luaţi bacul de la ora şapte şi patruzeci şi cinci: aeroportul este pe partea cealaltă a golfului.

— Eşti un as, băiete, un adevărat as. Creşterea de salariu pentru merite deosebite este a ta, nu ţi-o poate lua nimeni. Fă-mi rost de o maşină civilă la aeroportul de sosire, cu plinul făcut şi cu ceva de mâncare. Mulţumesc. La revedere.

— Dar, domnule căpitan, nu vreţi măcar să ştiţi cum mă numesc?

— Ah, aşa este, sigur că da, ce uituc sunt, uitam cel mai important amănunt. Cum te numeşti, băiete?

Pe măsură ce mergea spre răsărit, Michel era tot mai obosit şi nici nu se simţea prea bine. Îl usturau ochii şi-şi simţea stomacul asaltat de crampe. Trecuse de-acum de Kavala şi Xanthi şi se apropia de Komotini. În linie dreaptă,

Çanakkale era acum destul de aproape, dar încă foarte departe pe şosea. După graniţa turcească trebuia să meargă încă mulţi kilometri către răsărit şi apoi să cotească din nou către apus cam tot pe-atâta pentru a urma conturul peninsulei Gallipoli până la Eceabat, în capăt, de unde putea lua feribotul pentru malul asiatic.

Se întunecase deja şi cel mai mare impediment era circulaţia nebunească de pe şosea: camioane mari şi autotrenuri care ducea mărfuri de tot felul în Orientul Mijlociu. Se opri sleit de puteri la o benzinărie ca să facă plinul şi să mănânce ceva, dar stomacul îi era blocat şi nu putea înghiţi nimic. Simţea că dacă ar ajunge târziu la întâlnirea aceea, tot restul vieţii sale ar fi fost un adevărat infern. De data aceasta n-ar mai fi putut uita, n-ar mai fi reuşit să îngroape totul.

Bău un pahar de lapte în timp ce un grup de camionagii unguri se strânseseră în jurul unui platou cu cârnaţi plăcut mirositori şi al unei căni mari de bere. Se ghemui în maşină ca să fure câteva minute de somn, un minimum necesar de odihnă pentru a nu se zdrobi de prima glisieră şi, în schimb, adormi buştean.

Claxonul unui camion greu, violent şi fără milă ca trâmbiţele judecăţii de apoi, îl trezi brusc şi-şi dădu seama că se oprise mai mult decât ar fi trebuit.

Bău o înghiţitură de cafea dintr-un termos pe care-l avea în maşină, îşi aprinse o ţigară şi porni la drum cu cea mai mare viteză posibilă. Recuperă oarecum timpul pierdut, dar la punctul de frontieră Ipsala un vameş îi făcu un control amănunţit al bagajelor şi al documentelor, în timp ce el fierbea de nervi cu ochii aţintiţi la ceasul electric de mari dimensiuni de la intrarea în magazinul duty free.

În cele din urmă putu pleca, accelerând din răsputeri, spre Gallipoli, dar tot pierdu în ultima clipă feribotul de ora unsprezece, singurul care i-ar fi permis să ajungă cu

certitudine la timp, înainte de miezul nopţii, pe cheul din Çanakkale.

Încercă să găsească o barcă particulară, alergând în toate părţile, transpirat, sfârşit de oboseală şi de lipsa somnului, dar pescarii de larg plecaseră deja la ora aceea ca să-şi arunce năvoadele în Marea Marmara, iar servicii turistice nu mai erau de mult timp în anotimpul acela. Fu nevoit, palid şi fremătând de nerăbdare, să aştepte ca feribotul următor să-şi arunce pontonul de îmbarcare pe cheu.

Când vasul ajungea la malul asiatic şi acosta la cheul din Çanakkale, trecuseră zece minute de la miezul nopţii. Se grăbi să iasă de îndată ce puntea atinse cheul, parcă în primul loc liber şi începu să privească în jur sub lumina felinarelor. Maşinile care coborau de pe feribot se îndepărtau una după alta către destinaţiile fiecăreia, în timp ce camionagii parcau unde găseau un loc liber opreau motorul şi trăgeau perdeluţele, pregătindu-se să doarmă în cuşetele lor.

Trecătorii erau foarte rari. Un tânăr se apropie:

— Hotel? Hotel, sir? Three stars, four stars, five stars, no problem, good food, no sheep good price, nice girls if you like...

— Ahir, teshekur, i-o reteză scurt Michel ca să scape de el.

În clipa aceea, un colţ întunecos al parcării fu luminat de farurile unei macarale care manevra pe cheu şi Michel zări pentru o fracţiune de secundă un bărbat care stătea în picioare lângă portiera deschisă a unei maşini Toyota Land Cruiser, îmbrăcat într-un bluzon gri-vert şi un tricou negru, vorbind cu un alt bărbat, mai în vârstă decât el care îi ţinea o mână pe umăr. El era! Claudio!

Michel deschise gura ca să urle numele prietenului său exact în clipa în care acesta dispărea în interiorul maşinii

sale şi pornea scrâşnind din cauciucuri. Michel alergă după maşină cu toată energia care-i mai rămăsese strigând din răsputeri:

— Claudio! Opreşte-te! Opreşte-te! Oh, doamne opreşte-te!

Se împiedică şi căzu în genunchi în mijlocul străzii, în timp ce Toyota dispărea în noapte şi rămase în poziţia aceea, lovindu-şi genunchii cu pumnii, sleit de puteri şi de orice urmă de voinţă. Un camion uriaş care venea din direcţie opusă sună din toate claxoanele de la bord şi-l fulgeră cu luminile orbitoare ale farurilor: Michel se ridică, se trase pe marginea străzii şi se întoarse învins, cu capul plecat, către parcare. Clădirea vămii era luminată şi se vedea firma unui bar. Michel intră ca mănânce ceva pentru că nu se mai putea ţine pe picioare.

În timp ce mânca un sandviş cu un pahar de lapte privirile îi alunecară spre dreapta, acolo unde era zona birourilor; văzu sectorul agenţiilor de închiriat maşini şi-şi dădu seama în clipa aceea că, poate, Toyota lui Claudio fusese închiriată chiar de acolo.

Îi strecură pe sub geamul ghişeului o bancnotă de zece dolari funcţionarului de serviciu de la biroul Avis şi spuse:

— Scuzaţi-mă, aş avea nevoie de ajutorul dumneavoastră: un prieten de-al meu a plecat de aici cu puţin timp înainte într-o maşină Toyota Land Cruiser închiriată de la dumneavoastră. Trebuie neapărat să-l găsesc pentru a-i transmite un mesaj din partea familiei, dar l-am scăpat din ochi şi nici el nu a observat când i-am făcut semn să se oprească. Aţi putea să-mi spuneţi unde trebuie să predea maşina?

Funcţionarul luă cu multă îndemânare bancnota şi o făcu să dispară într-o borsetă pe care o ţinea pe genunchi, după care începu să caute prin vraful de contracte de pe masă.

— Cum se numeşte prietenul dumneavoastră?

Michel fu prins pe picior greşit de întrebarea aceea la care nu putea răspunde şi încercă să tragă de timp.

— Mă rog, prietenul meu este un italian pe care îl cheamă...

— Ah, da, italianul căruia i-am dat Toyota aceea. Uite-l aici: Dino Ferretti, din Tarquinia, Italia. El este?

— Oh, da, sigur că da, el este. Mulţumesc. Atunci, îmi puteţi spune unde este stabilită restituirea maşinii?

— Iată, aici... Eski Kahta... Ştiţi unde este? Nu? Este în apropiere de Adyaman... Aveţi destul de mers dacă vreţi să-l prindeţi din urmă.

— Am s-o fac, chiar dacă ar fi la mama dracului, spuse Michel. *Teshekur ederim.* Mulţumesc frumos.

Se duse la Roverul albastru şi porni pe şoseaua către Smirna. Se gândea să se oprească la marginea drumului de îndată ce ar fi găsit un loc mai larg, ca să doarmă câteva ore. Claudio plecase singur şi, la urma urmelor, era şi el om, făcut din carne şi oase.

Merse cam douăzeci de kilometri fără să găsească un loc care să-i convină, până când ajunse la o porţiune mai largă a şoselei, din care se ramifica un drumeag care ducea la săpăturile arheologice din Ilios. O luă pe acolo şi se opri într-o mică piaţă din faţa intrării deasupra căreia trona un oribil cal din lemn construit de turci spre bucuria turiştilor. Era un loc bun, dat fiind că acolo era un paznic şi se vedea şi ghereta unui poliţist de serviciu. Înainte de a se întinde pe scaunul cu spătarul coborât văzu că şi altcineva avusese aceeaşi idee: un Mercedes negru era parcat la o sută de metri în faţă. Şoferul era în picioare lângă maşină, rezemat de portbagaj şi părea să privească spre câmpia din depărtare, cufundată în întuneric şi în ceaţa uşoară a nopţii de toamnă, trăgând poate cu urechea la ţipetele scurte ale unor păsări de pradă nocturne. Jarul ţigării îi lumina slab chipul, la răstimpuri, cu un reflex slab ca de flacără.

Căpitanul Karamanlis găsi maşina civilă care-l aştepta pe aeroportul din Piges şi i se comunică ultima semnalare a poziţiei maşinii Peugeot în care se aflau Mireille şi Norman: fusese văzută cu o oră mai devreme pe lângă Kavala. Aşadar, după toate probabilităţile, ar fi putut s-o intercepteze destul de curând pe drumul naţional care ducea la graniţă.

Practic, era sigur că Norman şi Mireille mergeau pe urmele lui Michel şi că aceasta era pista corectă pe care trebuia s-o urmeze şi el.

Îi rugă pe colegi să le facă rost, lui şi lui Vlassos, de documente civile pe care să le găsească la frontieră în caz în care ar fi avut nevoie de ele pentru a trece în Turcia şi se postă cu răbdare pe şoseaua naţională până când văzu trecând maşina Peugeot Hertz. Era pe la amiază şi la volan se afla Norman. Scaunul din dreapta era complet lăsat pe spate: cu siguranţă, fata încerca să doarmă sau să se odihnească puţin.

De la postul poliţiei de frontieră, Karamanlis primi o carte de identitate pe numele lui Sotiris Arnopoulos, comerciant din Salonic, în timp ce sergentul Vlassos deveni din acel moment domnul Konstantinos Tsulìs, comis-voiajor.

Nu-i scăpară din ochi nici o clipă, cu grijă să nu fie observaţi şi când fură siguri că maşina Peugeot, după ce trecu de Kesan, o luă pe drumul obligatoriu către Eceabat-Çanakkale, o depăşiră fără grijă în timp ce aceasta se oprea la o benzinărie şi merseră la îmbarcare, luând primii feribotul pentru coasta asiatică.

Mireille şi Norman sosiră şi ei pe la patru după-amiaza, când soarele era deja jos, spre asfinţit, şi începură să colinde prin oraş în speranţa că ar putea zări pe undeva Roverul lui Michel. Merseră şi la poliţia rutieră, încercând să obţină un ajutor, dar ofiţerul care-i primi nu putu face mare

lucru pentru ei.

— Dacă mi-aţi fi putut spune măcar în ce direcţie ar urma s-o ia prietenul vostru, aş fi anunţat patrulele de pe teren pentru ca, mai devreme sau mai târziu să-l oprească şi să-i transmită mesajul vostru, dar fără o indicaţie chiar şi vagă... A plecat spre sud, spre est, s-a îmbarcat din nou... ar trebui să-l caut în toată Turcia, domnilor, şi Turcia este mare. Îmi pare rău. Aţi putea încerca să-i trimiteţi un mesaj prin radio, dar nu pot garanta că-l va primi: mulţi turişti europeni care nu apreciază muzica orientală, după o vreme închid radioul, ascultă casete sau prind vreun post străin la care noi nu putem avea acces.

Luă notă pentru orice eventualitate şi le promise că, măcar pe teritoriul său de competenţă, va face tot posibilul să dea de urma Roverului albastru şi să-i transmită turistului mesajul prietenilor săi.

După ce-i urmărise o vreme în hoinăreala lor, Karamanlis îşi dădu seama că, de fapt, cei doi umblau orbeşte, fiind clar că n-aveau nici ce mai mică idee despre locul în care s-ar fi putut afla prietenul lor; se consideră de-a dreptul idiot că luase o iniţiativă atât de prostească.

— Eh, din păcate, ăştia ştiu mai puţin decât noi domnule căpitan, adăugă Vlassos. Eu aş zice să ne întoarcem acasă; dacă turcii ăştia nenorociţi se prind că suntem doi poliţişti greci deghizaţi, nu ştiu pe unde scoatem cămaşa.

— Şi să las baltă totul după atâtea luni de trudă, de cercetări fără răgaz, de nenumărate duşuri scoţiene?

Karamanlis ar fi făcut orice numai să ajungă la sfârşitul acelei afaceri scârboase.

— Să mai aşteptăm încă un pic spuse, să vedem ce fac ei, nu se ştie niciodată. Este clar, în orice caz, că-l caută şi poate că deţin mai multe informaţii decât noi. Încă nu s-a terminat... nu s-a terminat deloc.

Îl privi pe Vlassos în ochii lui ca de porc şi-i puse o mână

pe umăr. „Şi, apoi, mai eşti şi tu, se gândi el, amice, şi s-ar putea ca o momeală ca tine să-l atragă în cele din urmă pe peştişorul nostru.

Norman şi Mireille se opriră într-un restaurant şi comandară ceva de mâncare. Norman era complet descurajat.

— Avem o indicaţie precisă, spuse deodată Mireille, despre care nu ţi-am spus nimic până acum pentru că m-ai fi considerat de-a dreptul nebună, dar acum nu mai avem de ales dacă vrem să-l găsim pe Michel.

— O indicaţie precisă? spuse Norman.

— Da. Dar eu nu ştiu cum s-o descifrez. Ascultă-mă cu atenţie pentru că tot ce am să-ţi spun este purul şi întregul adevăr, deşi concluziile, recunosc eu însămi, par cu totul absurde.

— O să vedem dacă-i aşa, spuse Norman. Povesteşte-mi acum totul, fără să omiţi nici măcar un cuvânt din ceea ce ştii.

Vlassos primise de la Karamanlis misiunea de a nu-i scăpa pentru nici un motiv din ochi pe Norman şi pe Mireille, în timp ce el încerca să obţină vreun ajutor din partea unui prieten de la Istambul. Aşa că se instalase cu maşina pe trotuarul din faţa localului în care cei doi tineri îşi luau cina şi-şi ţinea în permanenţă privirile aţintite asupra lor, deşi se uita deseori, bănuitor, în oglinda retrovizoare şi în cele laterale. Noaptea de la Portolagos îi stătea încă pe suflet şi faptul că era practic dezarmat îi provoca o stare neplăcută de nervozitate.

Dincolo de vitrina de lângă intrare se învârtea un enorm Doner Kebab sfârâind de grăsime, iar în stânga era o inscripţie cu numele restaurantului, dar prin mijloc era loc suficient ca să vadă chipul înfierbântat al acelei fete splendide, dându-şi seama că-i povestea celuilalt ceva ieşit

din comun, după gesturi şi după mimică. Tânărul din faţa ei o asculta fără să clipească, urmărea cu ochii mişcările neaşteptate ale mâinilor ei, uneori mâzgălea ceva pe un petic de hârtie: numere sau semne? Dar ce puneau, oare, la cale? Şi-ar fi dat un deget ca să afle despre ce naiba discutau ăia. Tânărul părea agitat, nervos. Se ridică pe neaşteptate şi se repezi afară la maşină, de unde se întoarse cu o hartă. Şi acum?

Tânărul intră cu paşi repezi în local şi se aşeză din nou la masă, în timp ce fata începea din nou să vorbească îngrijorată, părând să aibă lacrimi în ochi.

În cele din urmă îşi făcu apariţia Karamanlis şi, în plus, era şi bine dispus.

— Avem armele. În sfârşit. Mă simţeam doar în chiloţi, fără puşcoacele astea.

— Nu-mi mai spuneţi, domnule căpitan. Ideea că ticălosul acela ar putea trage ca la tir în mine, fără ca eu să-i pot răspunde cum merită, îmi face pielea ca de găină.

— Aici cum merge treaba?

Vlassos încercă să-i descrie cât mai bine ce văzuse dincolo de vitrina restaurantului, printre rotocoalele de fum de la Doner Kebab, ieşirea lui Norman la maşină, harta de pe masă şi tot restul.

Se întunecase suficient de-acum ca să poată apropia fără să rişte şi Karamanlis se apropie de vitrină stând lipit de perete: Norman şi Mireille făceau socoteli cu un calculator de buzunar şi priveau din când în când la harta de pe masă. Karamanlis se mai linişti: totul îl făcea să creadă că tinerii aceia se puneau de acord asupra unui itinerariu de urmat în vacanţă. Ideea de a umbla aiurea prin Turcia arătând peste tot mutra lui Vlassos, cu speranţa firavă că nebunul de Claudio Setti l-ar fi remarcat, nu-l atrăgea, de altfel, prea mult.

Dar lucrurile nu erau chiar atât de simple. Norman se

simţea aproape de rezolvarea problemei, dar înţelegea că îi mai lipsea ceva foarte important.

— Fir-ar să fie, Mireille, dacă n-ai visat tot ceea ce mi-ai spus, poate reuşim să aflăm încotro aleargă iubitul tău... Cât despre est, crede-mă, este imposibil... auzi tu? Imposibil... Dar dacă ar fi ceva adevărat, chiar şi un detaliu, am avea o poveste fantastică de povestit tuturor... dar asta-i o altă treabă.

— Atunci?

— Uită-te aici, vezi? ceea ce Michel numeşte „axa lui Harvatis" este o linie care leagă Dodona de oaza Siwa din Egipt, trecând prin izvoarele Acheronului, apoi ajungând la Efira şi, în plus, atingând şi sanctuarul lui Zeus Olimpianul şi Capul Tenaro...

— Cei doi porumbei care au zburat din Teba egipteană...

— Porumbei?

— Da, este o poveste relatată de Herodot, conform căreia în acest fel au luat naştere cele mai vechi oracole de pe pământ, Dodona şi Siwa: doi porumbei negri au plecat în zbor din Teba egipteană, în acelaşi timp, aşezându-se una pe un stejar de la Dodona şi una pe un palmier din oaza Siwa, şi acolo s-au transformat în două preotese care au început să facă profeţii.

— Înţeleg. Desigur, dacă tu ai fi luat cărticica aceea, totul ar fi mai clar, dar şi formula aceasta mi se pare clară: ET/TS = 0,37 indică aproape sigur raportul dintre cele două distanţe Efira-Capul Tenaro şi Capul Tenaro-Siwa. Acum, dacă ne imaginăm că segmentul Dodona-Siwa ar fi baza de la care am putea porni ca să identificăm locul numit *Kelkéa* sau *Boúneima,* am avea nevoie de un punct de convergenţă; să presupunem, ca ipoteză, ca ar fi un triunghi a cărui bază să fie axa lui Harvatis.

— Este posibil... nu mă gândisem la asta.

Mireille se aplecă asupra hărţii şi apoi privi cu atenţie

foile de hârtie pe care Norman îşi trasa ipotezele:

— Totuşi, aici nu avem decât o singură necunoscută : alfa. Cum am putea calcula celălalt unghi?

Norman vru să-şi aprindă o ţigară; mâna îi tremura atât de tare încât nu reuşea să apropie flacăra bricheta de capătul ţigării.

— ...O singură necunoscută, fir-ar să fie! Dar dacă triunghiul acesta ar fi isoscel? Se plesni cu palma peste frunte. Sigur că da, ce prost sunt! Este isoscel, nu este nicio îndoială, astfel că unghiurile de la bază sunt identice! În acest fel este suficient să calculăm valoarea lui alfa. Deschise din nou calculatorul „înmulţind 180 X 0,37... uite...: 66,6. Dacă Harvatis al tău nu s-a păcălit, punctul spre care se îndreaptă Michel este vârful unui triunghi isoscel cu baza între Dodona şi Siwa şi unghiul faţă de bază este de 66,6 grade.

— Norman.

— Ce este?

— Şase, şase, şase... Nu este un număr blestemat? Nu este acela al Apocalipsului?

— Doamne, Mireille, ce legătură are Apocalipsul, acela este un film american în care apare un băieţaş, Damien, Anticristul, mi se pare, cu cei trei „şase” tatuaţi pe tărtăcuţă.

— Exact aşa, din Apocalips.

— Mă rog, hai să nu înfierbântăm mai mult decât este cazul; Mireille, te rog, şi Apocalipsul acum, nu ţi se pare că avem deja prea multe... Şi acum ne-ar trebui un raportor... unde am putea găsi un raportor la ora asta?

— La o papetărie. Nu s-a făcut încă opt. Aici magazinele nu au orare prea fixe.

— Mă duc, vin imediat, spuse Norman năpustindu-se către uşă.

Ieşi în graba mare, dar după o clipă vârî din nou capul pe

uşă.

— Ştii cumva cum se spune raportor în turceşte?

Mireille clătină din cap.

— N-are importanţă, mă descurc eu. Între timp, nu te mişca de aici. Vai de tine dacă te mişti!

Sări în maşină.

— Mă duc după el, domnule căpitan? întrebă Vlassos, punând mâna pe cheia de contact.

— Nu. A lăsat-o aici pe fată, o să se întoarcă repede.

Norman avu nevoie de o jumătate de oră ca să găsească o papetărie, să-i explice ce voia vânzătorului care, din păcate, nu avea un raportor, să fie îndrumat de vânzătorul respectiv la un prieten care vindea zarzavaturi în piaţa de alături şi care avea un băiat, geometru de meserie, şi care cu siguranţă îi putea împrumuta un raportor.

— Ei, să vedem acum harta asta, spuse Norman când se întoarse, asudat şi cu sufletul la gură.

Luase din maşină o bară de aluminiu pe care o folosea ca prelungire a manivelei de cric, utilizând-o acum ca riglă pentru a trasa baza triunghiului. Apoi, cu micul raportor de plastic transparent măsură două unghiuri de la bază, de 66,6 grade, dar când încercă să traseze cele două laturi, îşi dădu seama că vârful depăşea cu mult marginea hărţii.

— La naiba, spuse Mireille, ne-ar trebui o hartă în care să apară Grecia şi Orientul Mijlociu sau cel puţin Grecia şi Turcia.

— Barul din port! exclamă Norman. La barul din port au o hartă Freitag & Berndt care acoperă toată zona. Le serveşte şoferilor de camion care vin din Balcani. Mai este una la fel şi la vama din Capitan Andreev, în Bulgaria. Hai, să mergem.

Aşa era, cum spusese Norman: pe peretele barului din port era o hartă Freitag & Berndt, la scara 1/800.000. Sub privirile mirate ale celor de faţă, Norman şi Mireille trasară

pe harta de pe zid „axa lui Harvatis”, cele două unghiuri de la bază şi, în cele din urmă, cele două laturi.

— Doamne, spuse Mireille dându-se câţiva paşi înapoi. Doamne, Nemrut Dagi!

CAPITOLUL XXIII

Çanakkale, 13 noiembrie, orele 22,30

Ieşiră din bar şi se strecurară în maşină.

— Nemrut Dagi... spuse Norman punând automobilul în mişcare. Ce loc mai e şi ăsta?

— Ar trebui să-l cunoşti, spuse Mireille. N-ai studiat arheologia?

— Doar doi ani, cu mult timp în urmă şi cu accent mai ales pe tehnica edilitară din Imperiul Roman: străzi, apeducte... După aceea, n-am mai citit nimic... Arheologia mi-ar fi amintit de zilele petrecute la Atena, de prietenii pierduţi... Am preferat să-mi schimb meseria, să mă fac ziarist: în fiecare zi este alt subiect.

— Nemrut Dagi este un munte solitar din partea de est a masivului Taurus, spre platoul Eufratului, un munte arid şi bătut de vânturi. În vârful său, un mic rege aliat al romanilor, Antioh IV Epiphanes din Commagene, a pus să i se construiască în secolul întâi un mormânt fastuos: o piramidă din blocuri mari de piatră, înaltă de şaizeci de metri, având alături două terase, străjuită de paisprezece statui uriaşe de treisprezece metri. Iar în faţă... un altar pentru sacrificii. Se pare că muntele a fost din vremuri imemoriale un loc magic; o legendă islamică pretinde că

acolo a avut loc sacrificiul lui Isaac. Aici, miticul Nemrod, cel care a îndrăznit să-l sfideze pe Dumnezeu, ar fi mers la vânătoare. Sunt urme ale prezenţei hitiţilor, semne astrologice ale magiei persane...

— Şi, prin urmare, acela este locul numit *Kelkéa* sau *Boúneima*?

— Da, sunt convinsă de asta. Şi sunt convinsă că Michel aleargă către locul acela... în care-l aşteaptă moartea dacă nu ajungem noi înainte.

— Înainte de ce? spuse Norman

— Nu ştiu, habar n-am. Înainte. Nu avem nici un minut de pierdut.

— Dar cum putea să ajungă Michel să afle de locul acela dacă numai tu ai reuşit să pătrunzi în subsolul acelei case?

— El nu ştie ce înseamnă locul acela. A fost atras acolo în vreun fel... nu ştiu cum... Şi nu este singurul.

— Ce vrei să spui?

— El este... berbecul.

— Oh, Mireille!

— Ştiai că Michel s-a născut la Siwa? Că este fiul unui soldat italian şi a unei femei din populaţia beduină? Michel s-a născut la 13 aprilie în locul Berbecului, sub semnul Berbecului, a fost crescut într-un orfelinat numit Château Mouton, iar copiii internaţi acolo sunt numiţi din această cauză „moutons”, adică berbeci. A fost marcat toată viaţa de semnul acela...

— Nu cred în astrologie şi în toate celelalte bazaconii de genul acesta.

— Ceilalţi vor fi taurul şi vierul.

Norman clătină din cap.

— Nu vreau să te urmez pe calea asta a nebuniei, eu sunt un cartezian... dar am să te însoţesc pe drumurile acestei ţări pentru că vreau să-l găsesc pe prietenul meu Michel... şi pe Claudio care l-a ucis pe tatăl meu. Vreau să

aflu dacă am să-l îmbrăţişez sau dacă am să-i trag un glonţ în frunte. Şi acum odihneşte-te, am să conduc eu toată noaptea dacă am să pot.

Mireille rabată spătarul scaunului şi închise ochii, în timp ce Norman pornea cu toată viteza în direcţia Smirnei. De acolo avea s-o ia spre interior ca să traverseze marele podiş: Afyon... Konya... Kayseri... Malatia. Doamne, avea să fie o oboseală cumplită.

Se gândea Norman că Michel, dacă într-adevăr se îndrepta şi el către locul acela, trebuia să meargă pe acelaşi drum, singurul posibil pentru cineva care voia să ajungă la Nemrut Dagi. Mai erau încă speranţe să-l ajungă din urmă: trebuia să se oprească, totuşi, şi el ca să mai doarmă... sigur, avea o maşină mult mai puternică şi mai rapidă decât Peugeot-ul lui Mireille şi pe un parcurs de asemenea proporţii putea să câştige un avans destul de mare... La un moment dat, în timp ce Norman îşi depăna gândurile şi calcula timpii şi distanţele unei călătorii atât de lungi, Mireille se ridică în capul oaselor.

— Fereşte-te de piramida din vârful marelui triunghi... spuse ea.

— Mireille, visezi?

— Nu. Sunt perfect trează. Acum câteva zile, la centrala poliţiei din Atena, am reuşit să mă uit în agenda căpitanului Karamanlis: era un semn şi la pagina aceea erau scrise cuvintele acestea.

— Şi ce-i cu asta?

— Dar nu înţelegi? Piramida din vârful marelui triunghi: este vorba despre monumentul din vârful muntelui Nemrut Dagi, vârful triunghiului pe care noi înşine l-am calculat. Fraza aceea îl punea în gardă pe Karamanlis să nu se apropie de locul acela.... Doamne Karamanlis probabil că este porcul mistreţ... sau taurul... dar de la cine a primit avertismentul acesta? Cine altcineva ştia de toate astea?

Norman nu ştiu ce să răspundă: la începutul unui urcuş băgă într-o treaptă inferioară de viteză şi acceleră la maximum, aproape cu furie. Ajungând în vârful pantei maşina porni să coboare vertiginos şi luminile roţii de poziţie aproape că se pierdură în depărtare.

— Ăştia merg ca nebunii, spuse Karamanlis. Trebuie să accelerăm şi noi dacă nu vrem să-i pierdem.

Vlassos apăsă mai tare pedala.

— Staţi liniştit, domnule căpitan, nu-i slăbesc din ochi. Noi suntem mai odihniţi, am dormit noaptea trecută în timp ce ei au moţăit pe rând fără să se oprească.

— Da, suspină Karamanlis, dar ei sunt mai tineri.

— Credeţi că se îndreaptă spre locul acela pe care l-au însemnat pe harta de la barul din port?

— Cred că da.

— Dar de ce au bâjbâit atâta, alergând în toate părţile ca să se ducă mai apoi să facă semnele acelea pe hartă?

Karamanlis părea să nu fi auzit ultima întrebare a agentului său: la lumina lămpii de noapte îşi răsfoia agenda care, la un moment dat i se deschise la pagina din 5 noiembrie unde scrisese fraza aceea:

Fereşte-te de piramida din vârful marelui triunghi

şi îi reveni imediat în minte marele triunghi pe care Norman şi Mireille îl trasaseră pe harta aceea, în atmosfera plină de fum de la barul din port: aşadar, în locul acela pierdut prin munţii Anatoliei îl aştepta destinul... Încheierea socotelilor? Aşa părea şi îşi aduse aminte de chipul înspăimântat şi scăldat în sudoare al *kallikàntaros*-ului de pe muntele Peristeri şi de vocea aceea nepăsătoare şi plină de cruzime:

Ce căutaţi aici, domnule căpitan Karamanlis?

Tresări şi, într-un impuls de vitalitate, trânti un pumn zdravăn în pagina agendei.

— E treaba mea ce caut aici! strigă. Treaba mea!

Vlassos se îndreptă brusc spre el şi-l privi uluit.

— Ei, şefu', cu cine vă certaţi? Vă simţiţi bine?

Karamanlis închise la loc agenda şi se rezemă de spătar ca şi cum ar fi vrut să se odihnească puţin.

— Bine? Sigur că mă simt bine, niciodată nu m-am simţit atât de bine.

Vlassos tăcu o vreme, aruncând din când în când câte o privire piezişă către tovarăşul său de drum care stătea cu braţele încrucişate pe piept şi cu ochii întredeschişi.

— Domnule căpitan, spuse el într-un târziu, se pare că nu doar unul singur ne aşteaptă pe acolo: noi suntem doar doi. O s-o scoatem la capăt? Individul ăla... chiar şi de unul singur este dur rău...

— Ţi-e frică, Vlassos? Nu, nu trebuie să te temi, ştii că am o mulţime de prieteni şi în ţara asta. În timpul războiului din Cipru, când era embargo asupra armelor către Turcia, am lăsat să treacă destule transporturi cu piese de schimb şi cineva îşi mai aduce aminte de asta.

— Aţi dat furnituri militare turcilor? Dar, domnule căpitan...

— Măi, idiotule, ce ştii tu despre marea strategie internaţională? Important este că la Adyman vom găsi un grup de luptători curzi, înarmaţi până în dinţi, gata să meargă cu noi să vâneze prin munţi nişte traficanţi de droguri plini de dolari şi cine mai ştie ce... Noi ne luăm traficanţii, morţi, bineînţeles, ei îşi iau dolarii. Ce părere ai? Ăia credeau că o să ne atragă aici, departe de bazele noastre, singuri şi dezarmaţi, pe un pământ străin şi ostil, dar nu-i aşa. Gentlemenii au întotdeauna prieteni peste tot... nu uita. Şi acum lasă-mă să dorm. Trezeşte-mă doar

când n-o să-ţi mai poţi ţine ochii deschişi, dar până atunci goneşte ca vântul.

Eski Kahta, Anatolia de răsărit, orele 17

Michel coborî din maşină şi se sprijini epuizat de zidul casei din apropiere, gata să cadă din picioare. În ultimele trei zile dormise în total doar câteva ore, dar îl frământa gândul că sosise şi de data aceasta prea târziu, că pierduse fără rost timpul ca să repare maşina fiindcă nu mai făcea faţă ritmului infernal cu care mergea, că greşise de vreo două ori drumul, învins de somn şi de oboseală.

Aşteptă să-şi recapete cât de cât echilibrul şi aerul rece al serii să trezească în el o rămăşiţă de energie şi se duse la biroul turistic unde, în timpul verii se puteau închiria jeep-urile care-i duceau pe turişti prin munţi. Biroul era închis, dar un băieţaş îi arătă unde-l putea găsi pe agentul marilor case de închirieri din Smirna, din Istanbul, din Adana: era un bărbat de până la şaizeci de ani, de meserie tăbăcar, care îl primi printre câteva oi abia jupuite. Îi spuse că italianul trecuse pe acolo, dar că nu predase maşina pentru că voia s-o mai folosească încă douăzeci şi patru de ore.

— Şi unde s-a dus? Ştiţi încotro a luat-o? întrebă Michel.

Omul clătină din cap.

— Tipul este nebun rău. A luat-o pe drumul spre munte. Eu i-am spus că previziunile meteorologice anunţă timp urât, dar nici nu mi-a răspuns... Mă rog, maşinile sunt asigurate pentru orice risc... Să fie clientul mulţumit...

— Dar ce-o fi vrând să facă pe munte?

Omul întinse braţele în lături.

— Să vadă monumentul, ce altceva? Sigur, atâţia turişti n-am mai văzut în sezonul acesta.

— De ce, a mai urcat şi altcineva? întrebă Michel.

— Doi bărbaţi, acum aproape două ore.

— I-aţi văzut?

— Unul avea cam şaizeci de ani, mustăţi cărunte şi părul rărit pe cap, celălalt mai tânăr, cam de cincizeci de ani, gras şi vânjos. Amândoi erau bine echipaţi.

— Mulţumesc, spuse Michel. Ce ziceţi, până unde pot ajunge cu maşina mea? Şi arătă spre Roverul albastru plin de praf.

— Până aproape în dreptul vârfului dacă nu începe să plouă sau, mai rău, dacă nu ninge. Într-un asemenea caz, n-aş vrea să fiu în locul dumneavoastră.

— Vă mulţumesc că mi-aţi spus, spuse Michel.

Găsi un magazin deschis în care se vindeau de toate, de la ulei de măsline până la bocanci de alpinist, şi-şi cumpără o pereche de ghete potrivite pentru urcuşul pe munte, o pătură şi o canadiană căptuşită cu blană. De la un cuptor luă o pâine, o sticlă de apă şi reveni la maşină, traversând într-un nor de praf satul cu căsuţe scunde, adunate toate în jurul unui mic minaret. Muntele se vedea clar, cu vârful său ascuţit pe fondul unui cer înroşit de razele soarelui gata să apună.

Pe câmpurile din jur se vedeau trecând turmele care începeau să coboare spre păşunile de iarnă, mânate din urmă de păstorii înveşmântaţi în mantii de blană lungi până la călcâie, având în preajmă dulăi fioroşi de Cappadocia cu zgărzi bătute în ţinte de fier şi urechi retezate până aproape de rădăcină. Ce avea de făcut Claudio prin munţii ăştia? Pentru o clipă avu senzaţia că se lăsase păcălit, că urmărise de-a lungul întregii Anatolii o fantomă întrezărită doar câteva secunde într-o parcare prăfuită, ticsită de camioane. Dar imaginea prietenului său îi apărea cu contururile dure ale realităţii: Claudio care se întorcea în momentul acela către el în timp ce farurile unui autocamion îl luminau din plin, ochii săi îndureraţi ca în seara aceea când îi văzuse pentru o clipă în curtea de la *astynomìa* din

Atena. Oare să-l fi recunoscut şi el? De aceea dispăruse atât de repede? Sau se grăbea şi el către o întâlnire de la care nu-i era permis să lipsească?

Continuă drumul atât timp cât maşina reuşi să urce, apoi o abandonă, îşi luă sacul de drum cu pătura, pâinea şi ţigările şi continuă urcuşul pe jos. Vârful muntelui devenea la fiecare pas mai întunecat, ca un ţurţur negru detaşat de cerul înnorat, iar iarba înaltă de pe pajişti, aproape uscată după o vară secetoasă, se unduia sub rafalele unui vânt îngheţat.

La un moment dat, oboseala urcuşului îl doborî, picioarele i se muiară şi se prăbuşi în genunchi. Privi în jur cu deznădejde: dacă se pornea un viscol şi-l prindea acolo, ar fi murit de frig. Ceva mai în faţă era o mică peşteră, la adăpost de vânt, şi se târî cum putu până acolo. Probabil că mai fusese folosită de vreun păstor pentru că într-un colţ era nişte fân amestecat cu paie. Se cuibări trăgând pe el pătura şi începu să mănânce înghiţind la răstimpuri şi câte o gură de apă. Când termină, se simţi oarecum întremat şi se hotărî ca în zori să-şi continue urcuşul spre vârf. La ora aceea, cine putea să umble prin pustietăţile acelea? Îşi strânse mai bine canadiana în jurul trupului şi-şi aprinse o ţigară. Nu se gândea că minusculul jar în pustiul acela era ca un far peste întinderea mării.

— Domnule căpitan, domnule căpitan, aţi văzut?

Karamanlis îşi ţinea privirile aţintite către pintenul negru aflat la mai puţin de un kilometru distanţă, enormul mausoleu al lui Commagene. Se întoarse către Vlassos, cu un gest plictisit.

— Ce naiba să văd?

— O lumină, acolo sus, uitaţi, acum... o vedeţi?

— Şi ce dacă? O fi vreun păstor care-şi aprinde o ţigară dintr-aia împuţită. Stai liniştit şi odihneşte-te. Când se

luminează de ziuă, pornim într-acolo şi vedem dacă este cineva şi ce are de gând. La ora asta, prietenii noştri vin şi ei sus: sunt obişnuiţi să meargă prin întuneric, sunt ca nişte pisici.

Vlassos îşi trase puşca mai aproape, asigurându-se că avea glonţ pe ţeavă, după care se întinse din nou în sacul de blană.

— Mă rog, dar dacă se apropie careva, păstor sau ce-o fi, ca să fiu eu sigur, îl lichidez ca pe-un spurcat de păgân. Locul ăsta nu-mi place.

Şuieratul vântului păru să se calmeze la un moment dat şi bubuitul îndepărtat al tunetului păru să înceteze, dar în acea neaşteptată tăcere, se auzi dinspre vârful muntelui un sunet nenatural, s-ar fi putut spune că era scos de un flaut: o muzică nespus de blândă, înduioşătoare, care se strecura printre stânci, aluneca pe pajiştile aride, se prelingea pe crengile goale ale copacilor.

Vlassos se ridică brusc în capul oaselor.

— Şi asta ce naiba o mai fi?

Karamanlis trase şi el cu urechea, fără să-şi dea seama de la început care putea fi cauza acestui fenomen atât de ciudat, apoi, pe măsură ce muzica devenea mai puternică şi mai ascuţită, revăzu ca prin somn mersul său prin coridorul subteran din *astynomìa* din urmă cu zece ani, auzi parcă din nou cântecul acela de o deznădăjduită mândrie care străbătea prin uşa masivă a unei celule.

— Eu ştiu ce este, spuse. Am mai auzit cândva această melodie... Este o litanie: vrea să ne comunice că este aici şi că ne aşteaptă.

— Hristoase, eu mă duc acolo sus şi-l...

— Tu stai aici şi nu te mişti din locul ăsta. Lasă-l să cânte. După aia o să trebuiască să danseze şi tactul o să-l batem noi, de îndată ce vine şi restul orchestrei.

Restul orchestrei urca pe jos, prin întuneric, pe versantul dinspre apus al muntelui pentru a apărea la momentul potrivit ca să încercuiască zona vârfului, blocând cărările principale.

Erau cinci bărbaţi înarmaţi cu automate kalaşnikov, îmbrăcaţi în negru, cu pantalonii bufanţi tradiţionali şi cu un brâu încingându-le mijlocul. Probabil că erau oameni care veneau din ţinutul Jezireh, aproape de graniţa irakiană. Urcau cu mersul rar şi bine cumpănit al muntenilor ca să fie prezenţi la întâlnirea cu cei doi străini înainte de ivirea zorilor. Trecând de un colţ de stâncă, cel din faţă ridică braţul pentru a opri coloana şi arătă ceva în faţa lui, la câteva zeci de metri.

Părea un foc de tabără, dar era un singur om aşezat în faţa lui. Căpetenia grupului se opri şi-l privi în faţă: avea capul acoperit cu o glugă, dar lăsa să se vadă părul negru şi barba înspicată cu alb, pielea măslinie şi ochii albaştri, duri şi pătrunzători; era îmbrăcat ca ţăranii de pe podiş şi ţinea pe genunchi un obiect ciudat.

— Nu-i vremea cam înaintată, ţărane, îl întrebă curdul, şi nu este cam târziu ca să te foloseşti de unealta aceea a ta? Se întoarse către munte. Vântul bate cu putere şi nu văd pe-aici grâu proaspăt treierat pe care să-l vânturi.

Prin ochii bărbatul trecu un fulger de foc.

— Ai dreptate, *peshmerga,* dar eu mă aflu aici cu alte treburi. Întoarce-te, prietene, de unde ai venit, cu oameni tăi cu tot, şi vezi-ţi de treabă. Asta este o noapte urâtă...

Îşi ridică din nou înspre el ochii în care parcă jucau flăcări.

— Eu nu mă aflu aici ca să dau ca un prost din unealta asta pe care tu o crezi o lopată de vânturat, ci ca să împrăştii suflete în vânt, dacă Dumnezeu vrea asta.

Spunând acestea, omul lăsă din nou capul în jos.

— Îmi pare rău, tăticu', spuse luptătorul curd, dar ne

aşteptă o recoltă bună sus, pe muntele acela, aşa că trebuie să ne laşi să trecem.

Puse mâna pe patul puştii şi degetul pe trăgaci.

Michel, ghemuit în adăpostul său aflat ceva mai sus pe munte, auzi o împuşcătură stârnind ecouri în vale, apoi alta şi încă una, urmate de o rafală furibundă, dar nu reuşea să-şi dea seama câte lovituri fuseseră în realitate, neputând să le deosebească de ecourile care se repetau ca înnebunite printre văgăunile şi stâncile de pe povârnişurile golaşe ale lui Nemrut Dagi.

Sergentul Vlassos tresări din nou în culcuşul său, punând imediat mâna pe puşcă.

— Hristoase! Dar asta ce muzică mai e?

Karamanlis nu ştia ce să creadă.

— Stai liniştit. Muntele ăsta este bătut mereu de contrabandişti şi uneori mai sunt schimburi de focuri cu detaşamente ale armatei sau între păstori atunci când îşi fură între ei oile. Poftim, auzi? S-a terminat.

Peste munte se aşternuse din nou tăcerea.

— Locul ăsta este ciudat, amice. Hai să dormim un pic. Mâine o să rezolvăm totul şi n-o să ne mai gândim la aşa ceva. Sâmbătă am putea fi în Placa şi să mâncăm o ciorbă bună de fasole şi să bem vin retsina nou.

— Aşa este, spuse Vlassos, nu mă gândisem, a venit timpul să gustăm din vinul nou.

Norman şi Mireille ajunseră la Eski Kahta puţin după miezul nopţii într-o altă maşină, un Ford Blazer cu care putuseră s-o schimbe pe cea veche, într-un birou de închiriat din Kayseri. Începuse să plouă şi străzile prăfuite din Eski Kahta se transformaseră în pâraie noroioase. De la difuzorul din vârful minaretului se auzea chemarea pentru ultima rugăciune a zilei şi cântecul muezinului se răspândea

ca o jelanie prin perdeaua lichidă a ploii.

Norman şi Mireille se întinseră puţin în maşină ca să doarmă măcar o oră. La sunetul intermitent al alarmei ceasului electronic, Norman se ridică în capul oaselor ridică spătarul în poziţie verticală şi porni maşina, lăsând-o pe Mireille să se mai odihnească puţin. O privi îndelung: chiar aşa marcată de oboseală, cu ochii încercănaţi, înfofolită într-un pulover gros, era incredibil de frumoasă.

Fordul Blazer se avântă pe drumul de pământ şi piatră care ducea spre munte, derapând la fiecare curbă pe stratul gros de noroi adus de ploaie. Norman deschise radioul şi căută să prindă emiţătorul bazei americane de la Diarbakir. Previziunile meteorologice indicau pentru noaptea aceea ninsoare la peste trei mii de metri înălţime.

Căpitanul Karamanlis se trezi din somn din cauza frigului: bătea un vânt foarte puternic şi de sus cădea măzăriche, ca nişte mici bile de grindină care parcă erau gata să găurească faţa şi mâinile; îşi privi ceasul: era ora cinci şi nu se luminase de ziuă, dar valurile de măzăriche şi cerul înnorat emanau o lumină difuză, de parcă se apropiau deja zorile. Aruncă o privire către vârful muntelui şi i se păru că acolo licărea o luminiţă: era ca un halou de flăcări, din ce în ce mai vizibil, care la un moment dat trimitea o lumină roşietică către coloşii de piatră de la baza uriaşului mausoleu, făcându-i să semene cu nişte fantome apărute din mijlocul tenebrelor. Pe platoul acela ardea un foc şi se auzea din nou sunetul flautului, slab, abia perceptibil, îndurerat ca un geamăt, devenind mai apoi aspru şi tăios ca un cântec sfidător al unei păsări de pradă de pe piscuri.

Îl trezi pe Vlassos care se frecă la ochi şi-şi dădu în jos gulerul înalt al canadienei.

— Este timpul să plecăm, ne aşteaptă acolo sus. Hai să terminăm.

— Dar, domnule căpitan, nu trebuia să primim nişte ajutoare?

Karamanlis lăsă capul în jos.

— Trebuiau să fie deja aici... oameni care nu se tem de munte şi nici de zăpadă. Mă tem că împuşcăturile pe care le-am auzit...

Vlassos holbă ochii cu o expresie rătăcită.

— Dar, atunci, domnule căpitan... poate că este cazul să ne întoarcem... nu ştiu dacă...

— Ai făcut pe tine, nu-i aşa? Bine, du-te dracului, du-te unde vrei, şterge-o de aici! O să urc singur, dar dispari odată, se vede că nu mai ai decât jumătate din bărbăţie!

Vlassos nu se lăsă intimidat:

— Ei, şefu', ei, ajunge. N-am făcut pe mine. Sunt mai tare eu cu jumătate de bărbăţie decât dumneavoastră şi ăla de acolo cu bărbăţia întreagă. Îi arăt eu cine este jumătatea aceasta de bărbat.

Luă puşca mitralieră, îndesă încărcătorul cu podul palmei şi porni către vârful muntelui.

— Stai, spuse Karamanlis. Suntem doi şi-l putem lua prin învăluire. Am observat că monumentul are alături două terase, una la răsărit şi una la apus: eu urc prin spate, dinspre apus şi am ceva mai mult de mers. Tu urci pe aici, prin faţă. Ai o cătare cu infraroşii la fierul ăla pe care-l porţi cu tine, aşa că-l poţi vedea pe diavolul acela chiar dacă se ascunde. Nu-i lăsa timp nici să respire, doboară-l ca pe un câine imediat ce-l vezi: este un tip prea periculos. Eu vin, aşadar, din partea cealaltă, fii atent să nu mă nimereşti pe mine. Baftă.

— Şi dumneavoastră, domnule căpitan. În seara asta o să tragem o băută şi o să plecăm din ţara asta de rahat cu primul vapor, cu primul avion, cu ce-o fi.

Porni, încercând să se ţină cât mai mult la adăpost şi să se confunde după fiecare mişcare cu celelalte siluete

întunecate, stânci, trunchiuri de copaci întâlnite în cale, vizibile doar prin contrast cu fondul alb care acoperea acum muntele.

Ajunse într-un sfert de oră de mers în tăcere pe după marginea marii platforme pe care se înălţa imensul complex monumental şi ieşi la iveală doar cât să privească ce era în faţa lui. Văzu capetele uriaşe ale statuilor înălţându-se imobile, ca şi cum o secure monstruoasă le-ar fi despărţit de trupuri. Dincolo de statui, aproape în centrul platoului, ardea trosnind un foc de mărăcini şi crengi uscate.

Privi în jur, cercetând cu atenţie febrilă fiecare metru din acel spaţiu neliniştitor şi, dintr-o dată, faţa i se lumină: era acolo, pe jumătate ascuns în spatele unui bloc de piatră, îmbrăcat cu aceeaşi jachetă gri-verzuie cu o inscripţie a armatei americane cu care îl văzuse ultima oară în subteranele secţiei de poliţie. Din când în când încerca să se ridice puţin, poate ca să vadă dacă se apropia cineva. Vlassos îndreptă spre el puşca şi luneta cu infraroşii îi confirmă că în trupul acela ardea, pentru încă puţin timp, căldura vieţii. Nu mai avea îndoieli: trase cinci focuri într-o serie rapidă şi văzu trupul prăbuşindu-se la pământ.

Se repezi în faţă, strigând cât îl ţinea gura:

— Domnule căpitan, l-am nimerit! L-am lichidat, domnule căpitan! Dar, de îndată ce se apropie de ţintă, se opri şi inima parcă îi stătu în loc: avea în faţă o păpuşă care fusese ridicată cu câteva beţe deasupra unui grămăjoare de cărbuni aprinşi acoperiţi cu cenuşă. Căldura care se ridica înşelase luneta cu infraroşii a puştii sale M16.

O voce pe care n-ar fi putut-o uita vreodată răsună în spatele său:

— Sunt aici, *Chìros*!

Şi înainte de a avea timp să se întoarcă, o săgeată i se înfipse între omoplaţi şi vârful ei îi ieşi prin piept. Vlassos se

întoarse ca să descarce în el cu energia care-i mai rămăsese restul gloanţelor din încărcător, dar călăul său scosese deja un pistol cu care îi sfărâmă mâna cu câteva focuri rapide. Vlassos se prăbuşi în propriul sânge care se adunase pe marele altar şi, înainte ca vederea să i se împăienjenească îl putu recunoaşte pe tânărul care, cu mulţi ani în urmă, suferise din vina lui cea mai crudă tortură în subteranele poliţiei din Atena. Cu ultimele picături de energie ridică braţele într-un gest obscen, bolborosind:

— Pe femeia ta eu am...

Dar nu putu termina fraza: o ultimă săgeată îi străpunse gâtul, retezându-i glasul şi Vassilios Vlassos, poreclit *ò Chìros,* se izbi cu capul de piatra îngheţată a muntelui.

Zgomotul împuşcăturilor ajunsese până la Michel care se trezise din amorţeala somnului şi ieşea din adăpostul său, oprindu-l în loc, ceva mai la vale, pe Norman. Acesta oprise motorul maşinii ca să se asigure că auzise într-adevăr seria aceea de împuşcături care ajunsese până la el datorită vântului care bătea dinspre nord din ce în ce mai puternic, exact în direcţia sa. Mireille se dăduse jos şi ea din maşină şi văzuse fulgerările împuşcăturilor de pe vârful muntelui.

— Oh, doamne, Michel! începuse ea să strige. Michel, întoarce-te, eu sunt, vino înapoi!

Dar Michel n-o putea auzi pentru că ducea departe strigătele ei, iar el se căţăra deja pe munte în direcţia locului de unde se auziseră împuşcăturile şi se văzuseră flăcările focului.

Căpitanul Karamanlis auzise şi el prima serie de împuşcături în timp ce ajungea la marginea platformei dinspre apus şi apoi strigătele lui Vlassos care-l chemau, dar nu le înţelesese bine din cauza zgomotului făcut de paşii săi pe grohotişul urcuşului.

Într-un prim moment, încercase să se caţere pe piramidă, dar blocurile de formă neregulată din care fusese înălţată

deveniseră alunecoase astfel că se rostogolise din nou la baza monumentului. Începuse atunci să înainteze de-a lungul marginii de sud a construcţiei, ţinându-se la adăpostul lespezilor groase care mărgineau cândva calea procesiunilor.

Îşi făcu apariţia în cele din urmă pe platforma de la răsărit, aflată în bătaia vântului încărcat cu măzăriche, sub ultimele reflexe ale focului care începea să se stingă. Se strecură pe lângă leul de piatră care străjuia cu fălcile lui căscate mormântul regelui Antioh şi, în timp ce privirile îi cădeau pe trupul ţeapăn al lui Vlassos, acoperit deja cu un strat de gheaţă, din spatele unei statui răsună o voce mai întunecată decât noaptea aceea şi mai rece decât vântul acela, gravă şi răsunătoare de parcă ieşea dintr-un laringe de bronz.

— Ce faceţi dumneavoastră aici, domnule căpitan Karamanlis?

Mai apoi se zări scânteierea celor doi ochi albaştri ca gheaţa dimineţilor de iarnă şi sclipirea unui rânjet de lup. Şi în clipa aceea parcă auzi în minte avertismentul pustnicului *kallikàntharos*:

El este cel care pune la cale moartea.

Ieşi la vedere trăgând cu pistolul şi strigând ca scos din minţi:

— Tu, impostor nenorocit, m-ai atras până aici, dar ai să mergi împreună cu mine în infern!

Dar omul dispăruse aşa cum apăruse şi în timp ce privea în jurul său, rătăcit şi înspăimântat, auzi de sus pronunţându-se numele său:

— Karamanlis!

Se întoarse îndreptând pistolul către cer şi-l văzu pe Claudio în picioare, pe genunchii statuii fără cap a lui Zeus

Dolihenul, luându-l la ţintă cu un pistol. Se simţi paralizat şi neputincios, pradă sigură în faţa unor inamici fără îndurare. Strigă, încercând să-şi salveze viaţa:

— Nu! Opreşte-te! Heleni trăieşte şi eu ştiu unde se află!

Dar vântul purtă departe cuvintele lui şi Claudio nu le auzi. Ridică arma şi trase: un glonţ îl lovi pe Karamanlis între clavicule şi un altul îl făcu să cadă fără viaţă între labele leului de piatră.

Claudio sări pe pământ ca să-şi privească inamicii doborâţi. Se întoarse în direcţia leului de piatră.

— Vlassos şi Karamanlis sunt morţi, domnule comandant! strigă.

În clipa aceea, Michel îşi făcu apariţia pe platou: era murdar de noroi, cu hainele sfâşiate, cu mâinile murdare şi însângerate.

— Lucrarea nu este terminată! strigă vocea din spatele lui. El este cel care te-a trădat! Loveşte-l şi fă dreptate.

Claudio ridică, palid la faţă, arma înspre Michel care se opri şi rămase nemişcat, cu braţele atârnându-i pe lângă trup.

— Am fost înşelat, Claudio, pentru numele lui Dumnezeu, ascultă-mă, strigă, ascultă-mă doar o clipă şi apoi ucide-mă dacă vrei. Faţa îi era brăzdată de lacrimi. Claudio, pentru numele lui Dumnezeu, sunt Michel, sunt prietenul tău.

— Din cauza laşităţii lui, Heleni a fost torturată şi violată. Nu-i drept să mai trăiască! tuna vocea care părea să iasă dintre fălcile leului.

Claudio ridică şi mai sus pistolul luându-l la ţintă pe Michel, dar în aceeaşi clipă apărură Norman şi Mireille la marginea platoului. Mireille strigă:

— Nu! Claudio, nu! Tu nu faci acum dreptate! Tu eşti pe cale să săvârşeşti un sacrificiu uman! Ai fost ales ca să ucizi taurul, vierul şi berbecul! Priveşte în spatele tău, în vârful piramidei, uită-te acolo! Şi cruţă-l pe prietenul tău, Claudio.

Cruţă-i viaţa, îndură-te!

Înmărmurit, Norman privea întreaga scenă fără să se poată mişca şi fără să poată rosti vreun cuvânt.

— El este cel care te-a trădat. Şi a urcat aici sus cu Karamanlis!

Vocea părea să vină acum de undeva de sus, din vârful piramidei. Claudio apăsă pe trăgaci, dar percutorul ţăcăni în gol: nu mai avea gloanţe în încărcător. Îşi trase atunci cu un gest mecanic arcul de pe umăr, puse o săgeată în el şi ochi pieptul lui Michel în timp ce Mireille striga disperată, cu ochii în lacrimi:

— Uită-te în spatele tău, în vârful muntelui!

Michel îşi reveni.

— Tu m-ai ucis deja, exclamă aţintindu-şi asupra lui privirile înfierbântate. Acum nu-mi mai pasă de nimic... dar nu am urcat până aici cu duşmanii tăi... eu te-am căutat în tot acest timp ca să mă plec umil în faţa ta, ca să-ţi cer iertare pentru slăbiciunea mea de atunci, pentru că nu am să mor eu în locul bietei Heleni...

Arcul tremură în mâinile lui Claudio care dădu apoi capul pe spate. Văzu prin vârtejul de zăpadă ceva înfipt în vârful monumentului: vâsla unei bărci! Strigă:

— Domnule comandant!

Glasul acela răsună acum aproape de el:

— Sunt aici, fiule!

— Domnule comandant, ar trebui să ucid un om neînarmat care cere iertare?

Îl simţea alături de el, acum, puternic, prezenţă obscură şi-şi întoarse privirile în dreapta sa: văzu doi ochi albaştri strălucind ca şi cum ai fi înotat în lacrimi:

— Trebuie să faci ceea ce îţi spune inima... Nu există pentru muritori o altă cale... Adio, fiule.

Îl auzi îndepărtându-se cu paşi rari, simţi forţa sa pierzându-se în depărtare. Lăsă arcul să cadă la pământ;

tolba şi săgeţile se rostogoliră pe lespezile de piatră.

— Domnule comandant! strigă. Am făcut întotdeauna ce mi-ai cerut! Dar aşa ceva nu puteam să fac, nu puteam, nu puteam!

Se prăbuşi la pământ, în hohote de plâns şi vântul tăcu şi el în clipa aceea, zorile se înălţară de pe nesfârşita câmpie mesopotamiană ca să arunce o paloare lividă asupra piscului ascuţit al muntelui. Rămase mult timp astfel, în timp ce prietenii săi se apropiau cu paşi şovăitori la început, până când ajungeau lângă el, apoi îngenuncheau strângându-l într-o lungă îmbrăţişare, după care se îndepărtau înspre vale.

Claudio rămase singur pe platoul imens, împreună cu trupurile duşmanilor săi ucişi. Se ridică în picioare, îşi culese de pe jos arcul şi tolba cu săgeţi şi porni să coboare pe versantul dinspre apus. În timp ce mergea pe fosta cale a procesiunilor, îşi aminti de ce se agitase Karamanlis în faţă, strigând ceva înainte de a muri. Se întoarse şi văzu că degetele poliţistului se încleştaseră pe o fotografie. Pe spatele ei era o dată şi numele unei localităţi: Claudio privi chipul nespus de frumos, părul negru ca pana corbului, buzele umede şi roşii, apoi strecură fotografia în buzunarul interior al gecii şi luă din nou calea întoarcerii în vale.

CAPITOLUL XXIV

Efira, 17 noiembrie, orele 22

Ari era aşezat la masa de lucru după ce strânsese şi spălase vasele şi tacâmurile. Punea în ordine registrul casei de bilete a săpăturilor, controla încasările modeste, îşi ridica ochii din când în când spre fereastră, asculta zgomotele de pe stradă şi clipocitul îndepărtat şi abia perceptibil al râului.

La un moment dat, telefonul sună de trei ori, tăcu, sună din nou: de şase ori, de şase ori, de şase ori, apoi tăcu definitiv.

Bătrânul scoase un zâmbet îndurerat, apoi lăsă fruntea în jos şi rămase mult timp nemişcat cu capul plecat. În cele din urmă se ridică, se şterse la ochi, îşi suflă cu zgomot nasul şi se îndreptă cu pas hotărât către spaţiul de sub Nekromantion. Dezgoli cu lopata o placă de piatră pe care se afla sculptată imaginea unui şarpe, o dădu în lături şi coborî în subterana care cu ani în urmă răsunase de paşii ezitanţi ai profesorului Perikles Harvatis. Aprinse o lanternă şi făcu lumină într-un colţ al încăperii unde se afla o lădiţă din lemn. O deschise şi scoase din ea o superbă mască lucrată din aur de mare puritate: chipul solemn şi maiestuos al unui rege adormit pentru vecie. Duse masca

în mijlocul subteranei şi o îngropă acolo, acoperind-o cu nisip fin.

— Încă nu este momentul, domnule comandant, să-ţi închei lunga călătorie, spuse el în şoaptă, cu lacrimi în ochi. Nu mai este loc pe lumea asta pentru o îndelungată şi liniştită bătrâneţe, nu mai sunt popoare fericite peste care să domneşti... Nu încă... Altădată, într-un alt an... cine ştie...

Se întoarse în apartamentul său din casa de oaspeţi şi, în timp ce urca scările i se păru că aude în spate bufnitura surdă a unei uşi de piatră care se închidea. Îşi puse în ordine lucrurile, închise registrele, le puse cu grijă în sertare, apoi stinse lumina şi plecă.

Atena, barul „Milos”, orele 20

— Iar eu vă spun că în spatele acelui oblon se află dovezile pentru tot ce v-am spus. Şi, în orice caz, Norman, dă-mi tu o explicaţie logică pentru ceea ce am văzut şi trăit sus acolo, pe munte!

Mireille se ridică brusc de pe scaun şi se întoarse către uşa cu geamuri, cu spatele la Norman şi Michel ca să-şi ascundă nemulţumirea.

— Mireille, spuse Norman, din păcate nu avem toate elementele... ar fi necesară o cercetare îndelungată...

Mireille se întoarse spre el, arătându-i ziarul în care era dată ştirea morţii lui Vlassos şi Karamanlis.

— Uitaţi-vă aici, Vlassos era născut la Kerkyra, pe 15 martie 1938, sub semnul peştilor, adică a porcului mistreţ, conform zodiacului antic, acelaşi semn care indică oracolul de la Dodona, iar Karamanlis la Gurà, în apropierea muntelui Cillenes, indicat prin semnul taurului şi numele său de luptă era *ò Tàvros*, „Taurul”. Şi toate acestea sunt explicate în scrisoarea aceea a lui Harvatis, scrisă acum zece ani. Eu am combinaţia seifului, îţi dai seama? Sunt în

măsură să vă conduc acolo înăuntru, să deschid seiful şi să vă demonstrez că totul este adevărat. Priviţi. Puse pe masă bileţelul cu cifrele combinaţiei pe care-l scosese cu puţin înainte din portofel.

Michel luă hârtiuţa şi o privi în tăcere, apoi îşi deschise agenda şi începu să copieze numerele unul după altul şi să traseze nişte semne.

— Doamne, ia priviţi! spuse deodată Mireille.

Norman şi Michel se ridicară şi se apropiară de ea: un camion mare, cu însemnele unei firme de mutări parcase în faţa numărului 17 din strada Dionysìou. Din el coborâseră doi bărbaţi care deschiseseră lacătul oblonului cu o cheie, intraseră şi-l coborâseră după aceea în urma lor.

— Eu nu mă mişc de aici până când nu văd ce se întâmplă, spuse Mireille. Voi faceţi cum credeţi de cuviinţă.

Aşteptară şi ei, iar Michel spunea din când în când, vorbind parcă pentru sine.

— Unde o fi Claudio? O să-l mai vedem?

— Sigur că o să-l revedem, spuse în cele din urmă Norman. În Italia... în Franţa... poate aici, la Atena. Se ascunde deocamdată pe undeva şi aşteaptă ca rănile lui şi ale noastre să se vindece. Dar se va întoarce... cu siguranţă se va întoarce.

— Ştii? mai spuse Michel. În timp ce urcam pe platforma răsăriteană de la Nemrut Dagi, mi s-a părut că-l aud pe Karamanlis urlând disperat: „Opreşte-te! Opreşte-te! Heleni nu a murit, Heleni trăieşte!” Ar fi posibil aşa ceva?

Norman clătină din cap.

— Mi-e greu să cred, dar acum totul este posibil... oricum, ceva este sigur: dacă Heleni trăieşte sau dacă a mai rămas ceva legat de ea, oriunde s-ar afla, Claudio va şti să găsească acel ceva.

La un ceas după aceea, oblonul de la numărul 17 se deschise din nou şi cei doi oameni începură să încarce

camionul cu mai multe lăzi de diferite dimensiuni. Când deveni clar că aveau să coboare din nou oblonul şi să plece, Mireille alergă afară, urmată de Michel şi de Norman.

— Scuzaţi-mă, scuzaţi-mă, spuse ea, am fi interesaţi să închiriem acest spaţiu. Aţi putea să ne spuneţi dacă mutarea aceasta înseamnă şi sfârşitul vechii închirieri?

— Îmi pare rău, domnişoară, spuse cel mai tânăr dintre cei doi, nu sunt în măsură să vă spun. Am primit dispoziţii să facem mutarea şi asta-i tot.

— Dar vechiul chiriaş ar putea, desigur, să ne dea un răspuns. Aţi putea să ne spuneţi unde duceţi toate lucrurile astea?

— La Pireu, domnişoară, pe un yaht care pleacă în seara aceasta.

— Oricum, vă mulţumesc, spuse Mireille.

Cei doi bărbaţi se urcară în camion şi acesta se puse în mişcare. Michel, care până atunci nu scosese nici o vorbă porni în fugă după camion.

— Aşteptaţi! Staţi o clipă!

Şoferul îl văzu în oglindă şi opri maşina.

— Ce este, domnule? întrebă.

— Ascultaţi... eu... dacă-l vedeţi pe... pe stăpânul acestor lucruri pe care le-aţi luat de aici... spuneţi-i ca eu... eu...

Îşi muşca buza de jos, neputând să exprime ce voia să spună.

— Iertaţi-mă, n-are importanţă, spuse apoi cu voce tremurătoare. N-are importanţă...

Camionul porni din nou, dispărând la puţin timp după aceea în capătul străzii Dionysìou şi cei trei tineri se întoarseră către barul „Milos”.

— Bine, spuse Norman, nu vom mai putea găsi confirmarea spuselor tale, Mireille. Din păcate, adevărul este că nu ştim nimic în afară de ceea ce am văzut: mult din unele puncte de vedere, prea puţin din multe altele. Un

om a hotărât să-şi pedepsească duşmanii. A făcut-o folosindu-se de dorinţa de răzbunare a unei alte persoane şi prin ritualul unui mit... Ingenios, desigur, ciudat şi neobişnuit, dar nu imposibil: nu există limită pentru fantezia şi ciudăţeniile oamenilor.

— Dar nu avea nici un motiv să-i vrea moartea şi lui Michel, spuse Mireille, niciunul... în afară de oracolul acela sculptat pe vasul lui Tiresias.

— Adevărul este că nu ştim nimic despre el şi de aceea nu vom şti niciodată adevăratele motive ale acţiunilor sale, îi replică Norman.

— Nu-i adevărat, spuse Michel. Îi cunoaştem numele: este scris în combinaţia care deschide seiful său.

— Ah, da? În timp ce Mireille îl privea cu o expresie nedumerită.

— Uitaţi-vă aici, spuse Michel arătându-le pagina din agendă în care transcrisese cu puţin timp înainte numerele combinaţiei seifului. Uitaţi-vă, în greaca veche, numerele se scriu cu literele alfabetului: alfa este unu, beta este 2 şi aşa mai departe. Priviţi.

Norman luă agenda din mâinile prietenului său şi examină cu atenţie literele combinaţiei.

15 20 19 9 18
o y t i s

— Oýtis... şopti el clătinând din cap... Nimeni... Numele său este „Nimeni”, aşadar, o coincidenţă destul de ciudată.

Plătiră consumaţia unui chelner nou pentru că acela care fusese până atunci îşi dăduse demisia şi nu mai era în serviciu, după care ieşiră în noaptea ploioasă şi cenuşie, mergând o vreme în tăcere.

— Michel, înainte de a veni aici, eu ţi-am citit însemnările din biroul tău de la Grenoble.

— Da, mi-ai spus asta.

— Este acolo o observaţie pe care ai scris-o într-un colţ al paginii şi acum îmi amintesc de ea. Spunea cam aşa: „În toată Mediterana, peste tot unde se păstrează amintirea unui erou homeric, chiar şi de mai mică importanţă, se poate găsi mărturia apariţiei unui cult”. De ce n-a existat niciodată un cult al lui Ulisse în chiar patria lui, la Ithaca?

Michel nu răspunse, ca şi cum n-ar fi auzit întrebarea, apoi se opri brusc şi o privi cu un zâmbet straniu.

— De ce? Pentru că el n-a murit niciodată, spuse. Şi-şi continuă drumul în aceeaşi tăcere.

Nota autorului

În acest roman se amestecă, la fel ca şi în celelalte pe care le-am scris, elemente de adevăr şi realitate cu elemente de imaginaţie. Dat fiind că, în cazul de faţă, unele dintre elementele reale fac parte dintre aspecte importante ale istoriei noastre, atât trecută, cât şi prezentă, aş vrea să fac precizările care urmează.

Paginile despre bătălia de la Politehnică au fost reconstituite cu scrupulozitate, pe baza documentaţiei existente, a experienţelor personale şi a mărturiilor venite din partea unor persoane pe care le consider demne de încredere, dar care nu pot fi în nici un caz incluse într-o prezentare istorică, fiindcă emoţiile au la ele mai multă importanţă decât faptele. Este evident că întâmplările prin care trec personajele sunt, în schimb, rodul imaginaţiei.

În privinţa referirilor la antichitate, sunt autentice toate citatele din izvoare (inclusiv răspunsurile venite din partea oracolelor) şi din sursele homerice despre misterioasele şi neidentificatele localităţi „Kelkéa” şi „Boúneima”. Identificarea muntelui Nemrut Dagi ca „Boúneima” nu poate fi susţinută din punct de vedere ştiinţific. Ea mi-a fost inspirată de faptul că, acum mulţi ani, în cursul altor studii, am avut posibilitatea să aflu de la locuitorii din acel ţinut că exista o localitate, în apropierea muntelui, al cărei nume înseamnă în turceşte „Păşunea boilor” (după cum *Boúneima* pare să aibă originea etimologică în *Bous,* „Bou” şi *nemo,* „păşune”, alături de aceea, de asemenea posibilă, de *Bounòs,* „Munte”).

Acceptând această identificare ca ipoteză pentru naraţiune, raporturile matematice între segmentele „axei lui Harvatis” (inspirată de studiile de arheologie astrologică

ale lui Richer) sunt autentice, dar şi efect al întâmplării, la fel ca numărul blestemat 66,6 care a apărut printr-o simplă coincidenţă bizară. În ceea ce priveşte epilogul aventurii lui Ulisse, anticii cunoşteau *Telegonia,* lucrare a poetului cirenaic Eugammon, din secolul al VI-lea d.Ch. În ea se povesteşte că Telegon, fiul lui Ulisse şi a vrăjitoarei Circe, ajuns în Ithaca în căutarea tatălui său, l-ar fi ucis în duel fără să ştie cine era cu adevărat (în acest mod, Eugammon rezolva cuvintele din profeţia lui Tiresias, în greaca veche: υάνατος έξ άλὸς „moartea (îţi va veni) dinspre mare”, dar fără să cunoască, probabil, partea care vorbea despre o călătorie a eroului către uscat). După care, Telegon ar fi luat-o de soţie pe Penelope, iar Telemac s-ar fi însurat cu Circe în Insulele fericiţilor.

Se pare că aceste întâmplări n-ar avea rădăcini atât de vechi ca Odiseea, ci că ar fi mai degrabă rodul invenţiei autorului său pe baza profeţiei lui Tiresias, aşa cum apare ea în cartea a unsprezecea a *Odiseei.* Mai vechi şi poate legat direct de *Odiseea* trebuie să fi fost poemul pierdut *Thesprotis,* din care toponimele *Boúneima* şi *Kelkéa* sunt, poate, singurele elemente care s-au păstrat.

Dintr-o adăugire la Licòfron (Scheer, II, pag. 253, v. 21), un poet din epoca elenistă, ne păstrează, poate pe baza lui Teopomp (fragmentul 354 Jacoby), amintirea a două ipoteze diferite asupra morţii lui Ulisse: conform uneia dintre ele, eroul ar fi murit la Gortynia, în Etruria, după care ar fi fost înmormântat la Perge (Pyrgi). După o altă tradiţie, Ulisse ar fi murit într-o cetate din Epir (necunoscută nouă) cu numele de Eurytana. În realitate, sfârşitul eroului rămâne învăluit în mister.

În ceea ce priveşte topografia locurilor: ea este de obicei fidelă şi exactă. Mi-am permis unele libertăţi în descrierea grotelor de la Dirou şi a ramificaţiilor acestora. Portolagos este astăzi o localitate ca multe altele: descrierea pe care i-

o fac este influenţată de atmosfera înceţoşată a unui popas nocturn în jurul unui foc de tabără, episod petrecut cu mulţi ani în urmă când locurile acelea erau aproape pustii.

Icarus este inspirat din programul *Ibicus* al companiei Hewlett-Packard, aflat acum în faza pregătitoare. Strada Dionysìou nu există. Cel puţin cu numele acela.

V.M.M.

Mulţumiri

Doresc să le mulţumesc, în momentul în care predau spre tipărire această carte, prietenilor care m-au ajutat şi încurajat. Lui Marco Guidi, de care mă leagă o veche şi apropiată prietenie, mereu gata să-mi dea sfaturi şi sugestii extrem de preţioase. Lui Romolo Biolchini şi Silvanei Bettelli Biolchini, a căror mens mathematica *se află la baza calculării „axei lui Harvatis"şi a soluţiei logice prin care vârful piramidei este proiectat asupra îndepărtatului munte Nimrud Dagi. Profesorului Aristide Murru pentru că mi-a dezvăluit detalii importante ale Greciei moderne. Aduc mulţumiri, în sfârşit, şi firmei „Logos traduzioni" din Modena care mi-a pus la dispoziţie aparatura sa informatică.*

Pentru versurile homerice reproduse la începutul cărţii am utilizat versiunea dată de Rosa Calzecchi-Onesti.

V.M.M.

CUPRINS

CAPITOLUL I.....8

CAPITOLUL II.....29

CAPITOLUL III.....52

CAPITOLUL IV.....69

CAPITOLUL V.....88

CAPITOLUL VI.....104

CAPITOLUL VII.....114

CAPITOLUL VIII.....120

CAPITOLUL IX.....141

CAPITOLUL X.....156

CAPITOLUL XI.....173

CAPITOLUL XII.....188

CAPITOLUL XIII.....204

CAPITOLUL XIV.....218

CAPITOLUL XV.....234

CAPITOLUL XVI.....252

CAPITOLUL XVII.....269

CAPITOLUL XVIII.....287

CAPITOLUL XIX.....306
CAPITOLUL XX.....325
CAPITOLUL XXI.....348
CAPITOLUL XXII.....363
CAPITOLUL XXIII.....381
CAPITOLUL XXIV.....400
Nota autorului.....406
Mulţumiri.....409

Valerio Massimo Manfredi este profesor de arheologie la Universitatea Bocconi din Milano. A predat şi a ţinut conferinţe în cele mai prestigioase instituţii ştiinţifice italiene şi din întreaga lume. A condus, de asemenea importante expediţii arheologice şi săpături în multe localităţi din zona mediteraneeană. Ca autor de proză beletristică a publicat romanele: *Palladion, Lo scudo di Talos, Le paludi di Hesperia, La torre della solitudine.* În limba română au fost traduse trilogia *Alexandru cel Mare, Faraonul nisipurilor, Ultima legiune, Akropolis, Împărăţia dragonilor, Tiranul,* toate apărute la editura Allfa. Colaborează cu cinematografia şi cu televiziunea în producţii internaţionale de prestigiu.

De acelaşi autor,
la Editura Allfa au mai apărut:

1. **Akropolis. Măreaţa epopee a Atenei**

2. **Alexandru cel Mare** (vol. I, II, III)

3. **Faronul nisipurilor**

4. **Împărăţia dragonilor**

5. **Tiranul**

6. **Ultima legiune**

Tipografia
S.C. PRINT MULTICOLOR S.R.L
Str. Bucium Nr. 34, Cod 700265, IAŞI
Tel: 0232-211225 Fax: 0232-211252
www.printmulticolor.ro